

OSEK

OSAKA UNIVERSITY

10.258  
4/2

REGÉNYEK  
REGÉNYEI

OSZK

SUE:  
Páris  
mélységei  
II.

NM

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár



OSZK



REGÉNYEK-REGÉNYEI

EUGEN SUE

PÁRIS  
MÉLYSÉGEI

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár



REGÉNYEK-REGÉNYEI

EUGEN SUE

PÁRIS  
MÉLYSÉGEI

(MYSTÈRES DE PARIS)

FORRÓ PÁL  
FORDITÁSA

MÁSODIK KÖTET



*L. deq. g.*



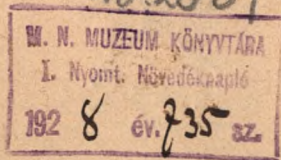
*Ez a könyv a*  
**NOVA IRÓDALMI INTÉZET**  
*kiadásában (Budapest, VI., Andrásy-út 32.)*  
*1928. évben jelent meg*

\*

*Nyomtatta*  
*Sárik Gyula könyvnyomdája*  
*Cegléd*



*10.258/4/2*



## A HADITERV.

Az est leszállt. Hideg, csillagos idő volt.

Az Iskolamester tanácsára a haramiatársaság olyan helyet választott, amely a bokrok mögé rejtett és Barbillon felügyeletére bízott kocsihoz közel állt.

A sánta volt az őrszem, neki kellett figyelnie, hogy mikor jön Máriavirág? Megbeszélésük értelmében az anyjáért aggódó és segítséget kérő nyomorék fiucska szerepét kellett játszania, hogy így az árokhoz csalja, amelyben a gonosz vénasszony rejtődött. Vöröskéz züllött fia kimászott tehát a bokrok közül és ekkor a távolban megpillantotta Máriavirágot, aki valakivel beszélt. Gyorsan visszasietett rejtekhelyére és értesítette a Bagolyt.

— A leány nincsen egyedül! — sugta halkán és izgatottan.

— A menykő csapjon belé! — dühöngött a Bagoly.

— Kivel van? — kérdezte az Iskolamester.

— Valószínűleg azzal a kutyás parasztasszonnyal, aki előbb erre ment. Mert asszonyi hangokat hallottam. Pszt! Nem hallják? Éppen erre kopog a facipőjével!

Valóban, a fagyos göröngyön tisztán hallatszott a facipő kopogása.

— Ketten vannak, — mormogta a Bagoly. — A leánnyal könnyen végzek, de mi történjék a másikkal? Furlin vak és a sánta még gyenge ehhez! Mit tegyünk?

— Ha nem is vagyok erős — mondta a sánta — odavethetem magam a parasztasszony lábaihoz, belecsimpszokodom a kezemmel és fogammal és nem bocsájtom el addig, amíg a lányt a kocsiba nem vittétek.

— És ha kiabálnak vagy védekeznek? Fölverik az egész falut! — aggodalmaskodott a Bagoly. — Elfognak bennünket, mielőtt még elérnénk a kocsit. Nem könnyű dolog ám védekező nőket cipelni.

— És egy nagy kutya is van velük! — szólt a sánta.

— Hiszen ez lenne a legkevesebb! — sugta a fiú, aki megint fülelni kezdett. — Mindjárt ide érnek a kanyarodóhoz!

— Beszélj hát, mit tegyünk, Furlin? Néked mindig van valami ravasz ötleted. Vagy talán egyszerre megnémultál, te hires?!

— Ma nem tehetünk semmit! — dörmogte a harminia. Befagyott az üzlet!

— És elveszitsük az ezer frankot? Még csak ez kellene! — dühöngött a Bagoly. — Add ide a késedet, Furlin! Le fogom szurni a disznó parasztját, elteszem az utunkból és akkor a sánta segítségével egy pillanat alatt guzsba kötjük az énekeslányt!

— Az angol azonban nem adott megbízást arra, hogy megöljünk valakit!

— Hát ezt majd külön számlára fogjuk irni és ir-

galmatlanul behajtuk rajta. Végre is a cinkosunk és a hatalmunkban van!

— Itt vannak! Jönnek, most fordultak be! — jelezte izgatottan a sánta.

— A késedet! — hörögte vadul a Bagoly.

— Oh Bagoly — kiáltotta hirtelen jött rémülettel a gyermek, ezt mégsem, ez sok — ne gyilkolj!

— A késedet, ha mondom! — sürgette a Bagoly, akit vad láz remegtetett és egyáltalában nem hallgatott a gyermek könyörgésére. Gyors mozdulattal a cipőit is lehuzta.

— Leveszem a cipőket, hogy nesztelenül osonhassak utánuk. Már sötét van, de a leányt megismerem köpenyről és a másikkal végezni fogok.

— Nem, mondotta az Iskolamester, ma nem lehet erőltetni a dolgot és hát holnap sem lesz későn!

— Félsz, gyáva! — szólt rá végtelen megvetéssel a Bagoly.

— Nem félek, de könnyen meglehet, hogy eltéveszted a szurást és a legnagyobb bajba kerülhetsz!

A parasznő kutyája, úgy látszik, megszimatotha, hogy az árokban emberek vannak, mert megállt és vad ugatással figyelmeztette asszonyát felfedezésére.

— Hallod... a kutyájuk! Itt vannak... gyorsan a késedet... Különben!... — kiáltotta fenyegető hangon a Bagoly.

— Hát gyere és vedd el tőlem erőszakkal! — válaszolta az Iskolamester.

— Vége! Megkéstünk, elmentek! — kiáltotta magánkívül a Bagoly, aki néhány pillanatig felfigyelt. De

ezért keserűen lakolni fogsz nyomorult! A te gyávaságod miatt vesztettük el az ezer frankot!

— Ellenkezőleg, ezret, kétezret vagy talán háromezret is kerestünk! — válaszolta felsőbbbségesen az Iskolamester.

— Hallgass ide, Bagoly! Menj Barbillionhoz, ülj a kocsiba és hajtass vele a találka helyére, ahol a sovány angol van. Megmondjátok neki, hogy a dolog ma nem sikerült, de holnap feltétlenül végrehajtjuk a megbizást. A leánya minden este hazakiséri a papot és egyedül tér vissza és merő véletlen, hogy ma visszajövet találkozott valakivel. Holnap egészen bizonyos, hogy simán fog menni a dolog. Holnap estére tehát ismét idejössz kocsin Barbillionnal!

— És te, meg a sánta? Mi lesz veletek?

— A sánta elvezet abba a házba, amelyben a leány lakik. Majd kitalálok valami mesét, azt mondom, hogy eltévedtünk, és megkérem, adjanak éjszakára szállást valamelyik istállószegletben. Az ilyesmit nem szokás megtagadni. A sánta majd alapos szemlét tart, megvizsgálja az ajtókat, ablakokat. Ilyenkor, bérnegyed táján, a bérlők mindig behozzák a pénzeket. A ház, amint mondjátok, magányosan áll és ha megismertük a helyi viszonyokat, nem lesz nehéz egy kis pénzecskéhez jutni.

— Ej, csak a régi agyafurt kopé maradsz! — szólt elismerően a Bagoly. — Halljuk tovább!

— Holnap reggel ahelyett, hogy a házat elhagynám, keservesen fogok fájdalmaimról panaszkodni, melyek meggátolnak a járásban. Ha nem hinnének, úgy megmutatom nekik azt a sebet, melyet akkor szereztem, mikor a láncaimat eltörtem. Azt fogom hazudni, hogy a sebet egy forrasztásnál szereztem kovácskoromban. Így azután kellő ideje lesz a sántának körültekinteni. Estefelé,

mikor a leány a papot hazakiséri, azt mondom, hogy már jobban vagyok, és már tudok járni. A sánta meg én titokban követni fogjuk a leányt és nyugodtan megvárhatjuk itt a kanyarodónál. Minthogy már ismer bennünket, nem fog gyanakodni és nyugodtan fog elsétálni mellettünk. Én megragadom a kezét, mintha jóságukat akarnám megköszönni. És ha már hozzáértem, úgy az ezer frank a zsebünkben van! Ez azonban még nem minden. Néhány nappal utóbb a házacska kirablását rábizzuk Barbillonra, vagy egy másik megbízható cimboránkra, akivel meg fogjuk felezni a zsákmányt.

— Nincsen párod öregem! — kiáltotta lelkesen a Bagoly, miközben átölelte az Iskolamestert. — A terved remek! Ha majd egészen rokkant leszel, Furlin, zugügyvédkedésre kell majd adnod a fejedet. Több pénzt fogsz keresni, mint bármelyik diplomás fiskális. Csókolj meg hát a te hűséges anyuskádat és siessetek. Tudod, hogy ezek a falusiak a tyukokkal fekszenek te. Én pedig futok Barbillonhoz. Holnap délután négy felé megint itt leszünk, ha ugyan addig Barbillont nyakon nem csipi a rendőrség a tejkihordó meggyilkolása miatt. De hát ha nem jöhet ő, majd akad egy másik! Tehát, amint megbeszéltük: holnap délután ugyanezen a helyen foglak várni!

— Rendben van! Ebben maradunk Bagoly!

— Teringettét, majdnem elfelejtettem viaszt adni a sántának arra az esetre, ha az udvarra nyíló ajtók valamelyikének zárjáról lenyomatot kellene venni! Hát azután tudsz te már ezzel bánni? — fordult a fickóhoz, miközben egy darab viaszt adott neki.

— Oh igen, a papa már megmutatta! Arról a kis vaskazettáról készítettem számára lenyomatot, melyet az én szélhámos mesterem a hálósobájában őriz.

— Ne felejtsd el megnedvesíteni, nehogy a kezed melegétől megolvadjon!

— Legyen nyugodt, tudom én ezt!

— A viszontlátásra tehát holnap! — köszönt el a Bagoty.

A förtelmes boszorkány a kocsiba szállt, az Iskola-mester és a sánta pedig kibujtak az árokból és elindultak Georges asszony házacskája felé. A kivilágított ablakok jól mutatták az utat.

Igy vitte a sors különös szeszélye Duresnel Anselmt újra a feleségéhez, akit fegyházba kerülése óta nem látott!

## A BORZALMAK ESTJE.

Van-e barátságosabb látvány, mint téli estén a majorság konyhája? Van-e, ami a derüs, elégedett békességet, boldog jólétet tökéletesebben varázsolná elénk? A boqunevali majorság tágas, tiszta, étvágygerjesztő illattól átlengett konyhájában egy hosszú, tömör, terített asztal állt és körülötte vagy tizenöt gazdasági cseléd foglalt helyet. A férfiak nyílt képü, izmos legények voltak, az asszonyok csinosak és telt idomuak, a lányok élénkek és vidámak. És ez az elégedett kis csoport derüt, nyugalmat, biztonságot árasztott maga körül.

Az asztalfőnél egy öreg, fehérhaju munkás ült, jószágos arca mindig mosolygott. Ez volt Chatelain apó, aki már gyermekkora óta szolgált a majorságban és most afféle udvarmesteri tisztséget töltött be. Mikor Rudolf a majorságot megvette, melegen figyelmébe ajánlották az öreget, akire a munkások felügyeletét bizta. Chatelain méltónak bizonyult erre a megbizásra. A kora, ügyessége, tapasztalata nagy tekintélyt adott neki.

Az öreg éppen az esti imát fejezte be, amikor a kutyák hirtelen hevesen ugatni kezdtek az udvaron és

egy òlaggott komondor amelynek már a konyhában szabadott meghuzódnia, tompa morgással válaszolt.

— Idegen megy a ház előtt! — jegyezte meg az öreg. És alig ejtette ki e szavakat, mikor megszólalt a kapu csengője.

— Vajjon ki jöhet? — csodálkozott az öreg. — Hiszen mindnyájan együtt vagyunk. Mindenesetre nézz utána Jean fiam. — Jean, a fiatal béresgyerek fájdalmas pillantást vetett illatos, finom levessel telt tányérjára, de engedelmesen felugrott és sietett kaput nyitni.

— Hosszu idő óta ma történik először, hogy Georges asszony és Mária kisasszony nem ülnek itt a padkán, mialatt mi vacsorázunk! — jegyezte meg Chatelain apó. — Noha farkasétvágyam van, nem fog úgy ízleni az étel távollétükben!

— Georges asszony a kisasszonyt gondolja, — aki kissé gyengélkedett, mikor a tisztelendő urtól hazajött és lefeküdt! — válaszolta az a természetes asszony, aki Máriával a mezőn találkozott és így tudtán kívül keresztezte a Bagoly sötét terveit.

— A drága kisasszony remélhetőleg csak gyengélkedik és nem beteg? — aggodalmaskodott az öreg.

— Nem, nem, Istennek hála, Georges asszony azt mondta, hogy csak muló rosszullét! — jegyezte meg Claudine, a szolgáló, — különben már elküldött volna Párisba a fekete Dávid orvos urért, aki már kezelte a kisasszonyt betegsége alatt.

— Hm, már a mondója vagyok, furcsa gusztus néger doktorral kuráltatni magát, keresztény embernek! — vélte Claudine.

— Ej, hát nem kigyógyította Mária kisasszonyt? —  
utasította szeliden rendre Chatelain apó.

— Ez igaz!

— Akkor hát, mit beszélsz?

— Mégis... nagyon ijesztő látvány az ilyen fekete  
ORVOS.

— Hát az öreg Károlyt, aki három évig feküdt  
valami rossz nyavalyával az ágyban, nem talpraállította  
megint?

— Ez is igaz!

— Látod lányom, meggondolatlanul jár a szád!

— De mégis, fekete, egészen fekete!

— Mondd csak, Claudine, milyen színű a te Musette  
tehened?

— Fehér, olyan, akár a hattyu! Remek tejet ad!  
Pompás állat!

— Hát a Rosette tehén?

— Az meg hollófekete! De a tejcskéje finom, kö-  
vér, azt meg kell adni.

— És milyen színű a teje?

— Fehér, persze, milyen is lehetne más?

— Éppen olyan fehér, és éppen olyan jó, mint a Mu-  
sette.

— Természetesen Chatelain apó.

— Dacára annak, hogy a Rosette fekete?

— De hát mi köze a tejnek ahhoz, hogy fehér  
vagy fekete tehenből fejk?

— No látod, lányom! Hát miért ne lenne egy  
fekete orvos éppen olyan jó, mint egy fehér?

— Izé, persze, hiszen csak a bőre miatt gondoltam!

— felelte a lány néhány percnyi gondolkozás után. — De hisz a fekete Rosette éppen olyan jó tejet ad, mint a fehér Musette, akkor persze a bőr színének semmi köze nincsen a dolgokhoz!

Claudine fajelméleti fejtegetéseit Jean visszaérkezése zavarta meg, aki a hidegtől gémberedett kezét fujta.

— Tyühh, milyen csikorgó hideg van ma este, ugyancsak korán ránk köszöntött a tél!

— Ki csengetett?

— Egy szegény vak, akit egy sánta gyermek vezet.

— Mit akar?

— Louvres felé igyekeztek, de eltévesztették az utat és rájuk esteledett és most azt kérdezik, hogy nem huzódhatnának-e meg az istállóban?

— Georges asszony olyan jószívü, hogy senkitől sem tagadja meg a vendégbarátságot. De mindenesetre szólni kell neki. Menj Claudine!

Claudine elsietett.

— Hol van a vak?

— A csürbe állítottam.

— Miért vitted oda?

— Mert ha az udvaron hagyom, hát széttépik a kutyák. Sohasem láttam még ilyen vadaknak őket, pedig hát nálunk nem uszítják őket a koldusokra, mint más házakban.

— Hát akkor tégy ide az asztalra még két tányért a vaknak és a fiának, mert Georges asszony feltétlenül itt tartja őket éjszakára!

Claudine két takaróval érkezett vissza.

— Itt küldi a tekintetes asszony ezt a két takarót a vaknak, meg a fiának és azt mondja, hogy a folyosó

végén lévő kamrácskában adjunk nekik szállást.

— Vezesd be őket, Jean! Te pedig Claudine, tégy két széket a tüzhely mellé, hogy felmelegedjenek kissé!

Megint behallatszott a kutyák dühös ugatása és Jean csititgató szava. Az ajtó hirtelen felnyílt és az Iskolamester meg a sánta olyan gyors mozdulattal léptek be, mintha üldözték volna őket.

— Az Istenért, fogják le a kutyákat, — kiáltotta rémülten az Iskolamester — hiszen felfalnak bennünket!

— Nékem kiharapták a zubbonyom egy darabját! — mondta a sánta még mindig fehéren az ijedtségtől.

— Ne haragudjanak, — mondta Jean, — de nem tudom, hogy mi lelte ezeket a dögöket. Máskor nem szoktak ilyen vadak lenni. Talán fáznak és azért akarnak harapni, hogy felmelegedjenek!

— No és most ez is kezdi! — szólt Chatelain apó az öreg komondorra mutatva, amelyik felállt és vad morgással meg akarta támadni a belépőket. — Hallotta a többieket és most utánozni akarja őket. Csiba te! Nem fekszel azonnal vissza?

A komondor morogva, rosszkedvűen feküdt vissza a helyére.

Az Iskolamester és a sánta habozva álltak meg a küszöbön és nem mertek megmozdulni. A bandita irtózatosan torz arca olyan megdöbbenő volt, hogy a jelenlévők egy részét undor, a másik részét félelem fogta el. A sánta figyelmét nem kerülte el ez a hatás és titokban büszke volt arra, hogy cinkosának pusztá megjelenése ilyen félelemmel tölti el a parasztokat. Mikor azonban tullestek ezeken a kellemetlen első perceken, Chatelain apó, aki

csak kötelességének teljesítésére gondolt, barátságosan fordult az Iskolamester felé:

— Jöjjön közelebb, jó ember és telepedjen a tűzhely mellé, hogy kissé felmelegedjen. Azután üljön az asztalhoz és vacsorázzon meg velünk! De lám, milyen bolondokat beszélek, hiszen nem magához, hanem a fiához kell szólnom, mert maga, sajnos, nem lát. Vezesd hát beljebb fiacskám, az apádat!

— Igenis, kedves jó uram, — mondta kétszínű, alázatos hangon a sánta: a jó Isten fizesse meg a jóságát. Gyere szegény papa, majd vezetni foglak. Lépj óvatosan!

Az öreg komondor, mikor az Iskolamester letelepedett megint, morogni kezdett. Körülszaglászta a jövevényt s azután azt az elnyujtott, panaszos üvöltést hallatta, melyről a falusiak azt mondják, hogy: halált érez.

— Az ördögbe is — mondta magában az Iskolamester — talán a vérszagot érzik rajtam ezek a dögök? Azon az éjszakán, mikor a marhakereskedőt megöltem, ezen ház előtt haladtam el...

— Mégis csak különös — sugta halkan Jean. — A komondor a halált érzi, mikor a vak koldust szimatolja.

Most valami egészen különös történt. A komondor olyan hosszan, elnyujtva és hangosan vonított, hogy az udvaron lévő többi kutya is meghallotta és azok is hasonló panaszos üvöltésbe fogtak.

Az emberek megdöbbenve, nyugtalanul néztek egymásra és az Iskolamester is egész testében remegni kezdett e kísérteties kutyakonzert hallatára. Csak a sánta, ez a fenékgig romlott kis kölyök, aki már ugyszólván az anyatejjel szívta magába a bünt, maradt érzéketlen a félelmes jelenettel szemben. Most, hogy már nem kellett

félnie attól, hogy a kutyák megharapják, mulatott azon, ami a többieket rémülettel töltötte el.

Mikor tülestek az első ijedtségen, Jean megint kiment az udvarra és szétütött a kutyák között. Néhány ostorcsapással csendet teremtett. A cselédség arca lassan megint felderült és az Iskolamester torz arca már nem annyira iszonyatot, mint inkább szánalmat keltett bennük. Dicsérgették a kis sántát, hogy milyen okos arca van és hogy milyen jó az édesatyjához. Figyelmük egyébként ismét a vacsorára terelődött és néhány percig csak a villák és kések csörgését lehetett hallani. Meghatottan nézték, hogy a sánta hogyan szeleteli fel apja számára a húst és mennyi gyermeki gyengédséggel önti poharába a vizet. De a züllött fickó, aki a Bagoly példájára minden alkalmat megragadott, hogy az Iskolamestert meggyötörje, ugyanakkor az asztal alatt nagyokat rugott a lábába, gondosan ügyelve arra, hogy a rugás azt a sebet érje, melyet annakidején a Bagno lánca tört rajta. A banditának minden erejét össze kellett szednie, hogy elrejtse fájdalmát annál is inkább, mert a fickó mindig akkor rugott beléje, mikor éppen ivott, vagy beszélt.

— Tessék papa, itt van egy megtört dió! — szolt a sánta és nagy gyengéden az Iskolamester tányérjára tette a megtisztogatott diót.

— Ez már derék dolog, fiam! — dicsérte meg Chatelain apó és az Iskolamester felé fordulva így folytatta: — Magát ugyan nehéz próbára tette a sors, de olyan derék fiacskája van, aki sok szenvedésért kárpótolhatja!

— Igen, igen, a szerencsétlenségem nagyon nagy és a fiam gyengédsége nélkül...

Az Iskolamester nem fojthatott el egy fájdalmas kiáltást. Vöröskéz reményteljes csemetéjének ezuttal sikerült pontosan a gennyedő sebet megrugnia, ami örült fájdalmat okozott.

— Mi baj, mi történt apuskám? — kérdezte sirós hangon a sánta és nagy gyermeki részvétet színlelve az Iskolamester nyakába borult, aki dühében olyan erővel ölelte vissza és szoritotta a melléhez, hogy a vézna gyerek elkékült és hörögni kezdett. De nyomban eszébe jutott, hogy nem nélkülözheti a gyermeket, erőt vett tehát magán és a sántát visszalökte a helyére.

A jó falusiak mindebben csak a gyermeki és szülői gyengédség különös megnyilvánulását látták és a fiu halványságát és lihegését csak felindulásának és ijedtségének tulajdonították.

— Mi baja van, öregem? — kérdezte Chatelain apó. — A fiacskája mikor felkiáltott, egészen halvány lett az ijedtségtől. Szegény gyerek, alig tud lélekzenil!

— Semmi különösebb bajom nincsen, — válaszolta az Iskolamester — de azelőtt géplakatos voltam és egyszer egy izzó vasrud esett a lábamra, amely még máig sem hegedő sebet ejtett rajta. Véletlenül az asztallábihoz értem vele és ez okozott olyan fájdalmat!

— Szegény apa! — sóhajtotta a sánta, aki már kissé magához tért lelki felindulásából. — Sajnos, igaz, eddig még nem tudták meggyógyítani a lábát. Pedig mennyire szeretném, ha az apám legalább ettől a szenvedéstől meg lenne kímélve!

Az asszonyok meghatva hallgatták a sántát.

— Ejnye, — mondotta Chatelain apó, — de kár, hogy nem három hét előtt járt ezen a tájon.

— Miért? — kérdezte az Iskolamester.

— Mert éppen akkor egy híres párisi orvos járt nálunk, aki nagyon érti a beteg lábak gyógyítását. Van a faluban egy ember, aki három évig nem tudott járni és azt ugy talpraállította, hogy most gyalog akar Párisba menni, az Özvegyek fasorába, ahol az orvos lakik, hogy megköszönje neki a segítségét. De mi az, 'mi lelte? Megint ez az átkozott seb?

Az Özvegyek fasorának említése olyan kinos emlékeket ébresztett az Iskolamesterben, hogy önkéntelenül felnyögött és csunya arca még jobban eltorzult.

— Igen, — mondotta, — ismét belém nyilalt.

— Igazán kár, hogy nincs itt az az orvos, — ismételte Chatelain apó. De mert ez az orvos éppen olyan jószívü, mint amilyen tudós, azt ajánlom, hogy keresse fel, ha Párisba megy. Ingyen is ki fogja kurálni. Jegyezze meg jól a címét: Özvegyek fasora tizenhetes szám. De ha a számot el is felejténé, akkor is könnyen utbaigazitják, mert hiszen nem igen akad Párisban még egy fekete orvos. Ez a kitünő tudós Dávid ur ugyanis néger!

Az Iskolamester arcát a különböző forradások anynyira beárkolták, hogy nem lehetett észrevenni szörnyü elsápadását. Chatelain apó, aki nem is sejtette, hogy szavai milyen rettentő hatást váltottak ki, gyanutlanul fecsegett tovább.

— Majd mielőtt elmegy, átadom a doktor címét a fiacskájának. Dávid ur bizonyára nagyon szivesen fogja fogadni, hiszen olyan jó ember! Kár, hogy mindig olyan szomorü és hallgatag. No de igyunk a maga jövendöbeli megmentőjének egészségére.

— Köszönöm, de nem vagyok szomjas! — válaszolta

sötéten az Iskolamester.

— Ez nem ám gyenge almalé, hanem a finom öreg borból öntettem magának. Bizony ami kis földcskénknek nincsen párja. Megterem itt minden, olyan szőlőt szüretelünk, hogy hét megyében nincsen különb. És mit szól az ételekhez?

— Pompás, kitünő! — felelte gépiesen az Iskolamester, aki egyre jobban elmerült komor gondolataiba.

— És így van ez nálunk nap-nap után. Jó munka, jó lelkiismeret, derekas étkezés, nyugodt éjszaka, ez a mi életünk. Hét férfi van itt, de úgy dolgoznak, annyit végeznek, mint máshol tizennégyen. Az igaz, hogy dupla annyi fizetést is kapnak, mint máshol. És azonkívül a jövedelem egy tizede is a miénk.

— No, akkor nem igen gazdagszik meg a gazdájuk! — jegyezte meg az Iskolamester.

— A mi gazdánk? Oh, az nem olyan, mint a többi ember. Néki egészen különös elvei vannak a pénzszerzést illetőleg.

— Mifélék? — kérdezte a vak, aki örült, hogy másra terelődött a szó. — Talán valami különöc?

— Hát ez olyan ember, aki egy napon így szólt magához: Nagyon gazdag vagyok, ez szép és kellemes dolog. De mert bármennyi pénzem is van, kétszer egy nap nem ebédelhetek, hát inkább azoknak adok ebédet, akiknek egyszeri evésre sem telik. És így történt, hogy megvette ezt a majorságot, amely bizony azelőtt nem sok jövedelmet hajtott, ezt jól tudom, mert már azelőtt is itt szolgáltam. De bezzeg más világot teremtett a mi mostani gazdánk. A gazdaság élére egy nagyon derék és nagyon szerencsétlen asszonyt állított, akinek ezt mondta:

Ez a ház olyan legyen, mint az Isten háza, a kapuja nyíljon meg a jók és záruljon be a gonoszok előtt. A renyhe, dologkerülő naplopókat el kell üzni, de a dolgozni akaró koldusoknak alamizsna helyett munkát kell adni. És így is történt. Azelőtt a falunkat egyenes ut kötötte össze Ecouennel, amely egy órával rövidebb volt, mint a mai ut. Ezt az utat azonban egy árviz elmosta és azóta a parasztok nem adnak pénzt egy ujnak a felépítésére. Azóta, ha munkaképes koldus kopogtat, csákányt és egy tányér levest adunk a kezébe, elküldjük az utat építeni és megmondjuk, hogy mennyi napidijat fizetünk. Estenkint azután én ellenőrzöm, hogy mennyit végeztek?

— És képzelje, — szólt közbe felháborodva Jean — megtörtént, hogy két gazember megette a levest és megszökött a csákánnyal! Bizony az ilyenek leszoktatják az embert a jószívüségről.

— Ugy bizony! — bólogattak a többiek is.

— Ejnye gyerekek, — csóválta fejét az öreg — hát vajjon abbahagyjuk-e a palántaültetést és magvetést azért, mert gaz és dudva is terem és a kártékony férgek megrágják a gyökereket? Ugy-e, hogy nem? Az ember kiirtja a kártevő bogarakat és a jó Isten uj rügyeket, bimbókat sarjaszt az elpusztítottak helyett. Nemde öregem? — fordult Chatelain apó az Iskolamesterhez.

— Természetesen, igaz! — válaszolta ez még mindig gondolataiba mélyedve.

— Azért az utépítés még sem halad valami gyorsan! — jegyezte meg Claudine.

— Ez csak azt bizonyítja, lányom, hogy a környékbeliek enélkül is el vannak látva munkával.

— De hát nem volna-e lehetséges, — kiáltott fel

hirtelen az Iskolamester, — hogy egy ilyen nyomorult, beteg embernek, amilyen én vagyok és akinek már amugy is csak igen rövid ideje van még hátra, egy kis zugot adnának valamelyik istálló sarkában, ahol napjait eltengethetné?

A haramia szavai őszinték voltak. Nem mintha megbánta volna bűneit, hanem az eléje festett nyugodt, derüs élet milliószor különbnek tünt fel előtte, mint az a borzalmas jövő, mely a Bagoly oldala mellett várt rá és amelyre még nem gondolt akkor, midőn elhagyta azokat a derék falusiakat, akiknél a Bicskás elhelyezte.

Chatelain apó csodálkozva nézett az Iskolamesterre.

— Szegény ember, nem hittem, hogy minden tamasz és segítség nélkül áll a világban.

— Fájdalom, így van. Egy robbanás következtében elvesztettem a szememvilágát és azért akarok Louvresbe menni, hogy egy távoli rokonom irgalmát kérjem.

De hát tudja, hogy az emberek nagy része milyen önző és keményszivü.

— Oh — vágott közbe Chatelain apó — hiszen egy ilyen jóra való, szerencsétlenül járt munkás sorsa a követ is megindítaná. De miért nem segíti magát a mestere, akinél nyomorékká lett?

— Fájdalom, meghalt! — mondotta pillanatnyi hallgatás után az Iskolamester. — Pedig ő volt az egyetlen jóakaróm!

— És a vakok menedékhelye?

— Még nem vagyok elég idős ahhoz, hogy felvegyenek.

— Szegény ember, maga igazán sajnálatraméltó.

— Mit gondol, ha a rokonom Louvresben nem kö-

nyörül meg rajtam, számíthatok a gazdája irgalmára. Maga olyan nagylelkű embernek festette le és én már is nagyrabecsülöm.

— A majorságban, sajnos, nincsen kórház és így a betegeket egy kis alamizsnával kénytelenek vagyunk egy-két nap elteltével tovább küldeni.

— Így hát nincs reményem, hogy a maguk jó gazdájának részvétét felkeltsem sorsom iránt! — sóhajtotta fájdalmasan a bandita.

— Amit mondtam, az csak az általánosságra vonatkozik. A mi gazdánk azonban olyan jó ember, hogy nincs kizárva, hogy kivételt tesz magával.

— Gondolja? — kiáltotta reménykedve az Iskolamester. Oh, én olyan szerényen meghuznám magam és olyan kevéssel beérném!

— Ami gazdánk nagylelkű és ha befogadja magát, akkor nem istállósarokban kell meghuzódnia, hanem éppen úgy élhetne, mint mi. A fia számára is gondoskodnánk megfelelő munkáról és a jó példában, mellyel előljárnánk, nem lenne hiány. A tisztelendő ur a falu többi gyermekével együtt oktatná. De hát ehhez az szükséges, hogy holnap reggel egész nyíltan beszéljen az urnónkkal és ha az ő jóindulatát megnyeri, akkor nyert ügye van, mert a gazdánk mindenben hallgat rá.

— Oh, akkor holnap reggel a lábai elé fogom vetni magam! — kiáltotta lelkesen az Iskolamester, aki úgy érezte, hogy mégis sikerült megszabadulnia a Bagoly zsarnoksága alól.

A sántának azonban annál kevésbé tetszett ez a dolog és ezért jónak látta az Iskolamestert kissé vissza-

rángatni a valóságba.

— Igen! — ismételte az Iskolamester — holnap reggel könyörögni fogok hozzá... Érzem, hogy meg fog sajnálni!

E pillanatban a sánta teljes erővel belerugott a sebes lábába, úgy, hogy a bandita fájdalmában elhallgatott.

— De drága jó apám — szólt most a sánta, — hát teljesen megfeledkezel Bagoly néniről, aki annyira szeret téged? A drága jó néni! Látod, az nem hagy el. Ugy-e, megigérte, hogy Barbillon bácsival együtt érted jön és majd magához vesz!

— Bagolyné asszony a rokona? — kérdezte Chate-lain.

— Igen, rokonunk! — mormogta sötéten az Iskola-mester.

— Talán éppen ő az, akit Louvresben fel akar keresni?

— Igen, de azt hiszem, hogy a fiam téved és indokolatlan ez a nagy reménykedése. Mindenesetre beszélni fogok holnap a ház urnőjével és meg fogom kérni, hogy ajánljon be a nemes uraság kegyeibe. De kik ők? Mi a nevük, hogyan nevezzem őket imáimban?

— Maga persze azt hiszi, hogy most valami fő-  
uri neveket fog hallani. Oh nem! Az urnőnket egyszerűen Georges asszonynak hívják és a gazdánkat Rudolf urnak.

— A feleségem!... A hóhérom!... — mormolta elszörnyedve az Iskolamester.

Rudolf! Georges asszony!

A lelke mélyéig megrendült bandita egy pillanattig

sem lehet kétségben afelől, hogy kikről van szó. Hiszen éppen az imént beszéltek a néger orvosról és Rudolf saját szájából hallotta említeni Georges asszony nevét. A boszszuló végzet ismét megmutatta neki öklét ugyanakkor, midőn irgalmat és segítséget remélt.

A meglepetés első rémitő pillanata után a bandita, aki teljesen önuralmát veszítette, vad kétségbeeséssel felugrott, megragadva a sánta kezét.

— Engedjete! Vezess el innen!

A cselédség meglepetten nézett össze.

— Távozni akar? Most? Hát mi ütött magához? Talán meghibbant szegény ember? — kérdezte Chatelain apó részvétellel.

A sánta sietett kihasználni ezt a kedvező megjegyzést. Nagyot sóhajtott és a homlokára mutatva jelezte, hogy csakugyan nincsen az öreg teljesen rendben. Chatelain apó megértő részvétellel bólogatott.

— Ah, drága apuskám, megint rád jött a roham. Csillapodj, nyugodj meg, mit csinálnánk odakint a fagyos éjszakában. Még jobban megbetegednél. Inkább legyenek ez egyszer engedetlen fiad, semhogy károdra cselekedjek. Ugy-e, kedves uraim, maguk is segítségemre lesznek abban, hogy apát visszatartsam.

— Légy nyugodt, fiacskám, nem nyitjuk ki a kaput. Ha mindenáron ki akar innen menni, ugy az udvaron kell töltenie az éjszakát!

— Nem tarthatnak vissza erőszakkal! — kiáltotta az Iskolamester. És Ön is azt mondta, hogy ez a ház nem kórház. Csak terhére lennék gazdájuknak. Bocsássanak hát el.

— Ej, ettől ugyan ne tartson! A mi gazdánk — fáj-

dalom — nem lakik itt, de ha itt lenne, sem üzné el magát.

— Nem, nem! — mondta az Iskolamester. — Meggondoltam magam. A fiamnak igaza van. A Louvresben lakó rokonom házába fog fogadni! Hozzá akarok menni!

— De nem ma éjszaka! — válaszolta Chatelain apó, aki meg volt győződve, hogy a vak ember esze némileg meghihibbant.

Noha Rudolf nem tartózkodott a majorságban, az Iskolamester egyáltalában nem érezte magát biztonságban. Georges asszony bármely pillanatban lejöhetett a konyhába és a bandita rettegett, hogy eltorzított arca ellenére is fel fogja ismerni, és rendőrkézre juttatja. Mert az Iskolamester abban a meggyőződésben élt, hogy felesége halálosan gyűlöli és üldözi és Rudolf valójában azért vakítottatta meg, hogy ezzel Georges asszony bosszuvágyát szolgálja. De látta, hogy nincs menekülés és ezért megadta magát sorsának.

— Minthogy azt mondja, hogy csakugyan nem vagyok terhére gazdáinak, elfogadom vendégbarátságukat! — mondotta az Iskolamester. De nagyon fáradt vagyok, szeretnék máris lefeküdni és holnap, hajnalban tovább állok.

— Oh, mi valamennyien korán kelünk és hogy ne tévessze el megint az utat, majd eligazítjuk a helyes irányba.

— Ha Chatelain apó megengedi, ugy egy darabon el fogom kísélni! — mondta Jean — minthogy urnőnk meghagyta, hogy holnap Billiers-le-Belbe, menjek a közjegyzőhöz egy kis pénzért.

— A szegény vakot elkísérheted egy darabon, de nem

kell Billiers-le-Belbe menned. Urnőnk meggondolta magát, nem akar itthon annyi pénzt tartani és csak a jövő hétfőn küld a közjegyzőhöz. És most menjünk öregem, — fordult Chatelain apó az Iskolamesterhez — majd fiával együtt elvezetem a hálókamrájukba!

Végigmentek a folyosón és egy tiszta, barátságos szobácskába léptek be, melyben már vetett ágyak várták a vendégeket.

— Ugy ni! Itt a gyertya és adjon Isten nyugodalmas jóéjszakát!

Az Iskolamester gondolataiba mélyedve az ágy szélére ült. A sánta pedig, mikor Chatelain apó elhagyta a szobácskát, évatosan utána osont.

— Mit kívánsz, fiacskám? — kérdezte az öreg.

— Ah, drága uram, nagyon boldogtalan vagyok. Apámat gyakran lepik meg éjszaka heves görcsök és rohamok és én nem tudok rajta egyedül segíteni. Meghalanám itt valaki, ha segítségért kiáltok?

— Szegény gyermek, ne aggódj! Közvetlenül a ti kamrátok mellett alszik Jean.

— De vajjon elég erős-e ahhoz, hogy apámat lefogja, ha megkapja az idegrohamot?

— Légy nyugodt. Egy bikát a földre teper a szarvai-nál fogva. És ha betegápolóra szükség lenne, majd ő beszólítja a szakácsnőt, aki az urnőnk előszobájában alszik.

— Az Isten áldja meg jóságáért, uram! Jó éjszakát!

— Jó éjszakát!

Alig fordult el az öreg, a sánta nyelvét öltötte rá és ördögi vigyorgással tért vissza a hálókamrába. Természetesen óvakodott az Iskolamester közelébe menni,

aki dühösen sziszegte: Hol voltál gazember?

— Nagyon kíváncsi vagy vakocskám!

— Megállj kutya, ellátom a dolgodat, amiért ma úgy meggyötörtél! — hörögte fenyegetődzve a vak és tapogatózva körbe járta a szőbát a fiut keresve. — Kitaposom a lelkedet, ha megfoglak!

— Mi az apuka, szembekötösdit játszunk? — gunyolódott a gazfickó.

Az Iskolamester belátta, hogy teljesen tehetetlen és átkozódva vetette magát ágyára.

— Oh szegény apuska, talán a fogad fáj, hogy úgy káromkodsz?

— Mondd, miért vagy hozzám ilyen gonosz, hiszen én téged sohasem bántottalak?

— Először is azért, mert megbántottad a Bagolyt. Másodszer, mert itt akartál maradni a parasztok között, bizonyára egy kis tejkurára. És ki lett volna akkor a Bagoly áldozati barma? Kit kinzott volna? Talán bizony engem?

— Aljas szörnyszülött!

— Szörnyszülött? Lehet! De hiába vagy olyan erős, mint egy bivaly, mégis én nevetlek ki. A vacsoránál is alig tudtam a röhögésemet visszafojtani, mikor láttam, milyen keserves pofákat vágsz, valahányszor beléd rugok!

— Ej, fiatal vagy, pajkos vagy, nem is haragszom rád! — mondta egyszerre kedveskedő hangon az Iskolamester. Csakugyan butaság lett volna itt maradnom, hiszen nyolc napnál tovább úgy sem bírtam volna ki ájtatos papolásukat. Ellenben mégegyszer ide rándulunk a barátainkkal. Hétfőn, amint hallottad, pénzt hoznak a közjegyzőtől. És ha nem is lenne pénzük, akkor is

eljövök még ide, hogy bosszút álljak rajtuk. Rudolfon és a feleségemen, akinek uszítására megvakított. Rájuk gyujtom a házat, hogy mind itt pusztuljanak! Oh bár...

— Oh bár keze közé kapná a feleségét, ugy-e vakoskám? Pedig csak tiz lépésnyire alszik innen. És én könnyen odavezethetném, mert tudom ám, hogy hol van a szobája, tudom ám!

— Te tudod, hogy merre van a szobája? — kérdezte vad örömmel a bandita.

— Ugy bizony. Csak egy öreg szakácsnő alszik az előszobában. Azután kinyitjuk az ajtót és ott van Georges asszony, meg a leány, akit el akartunk rabolni!

— Hazudsz, hazudsz! Honnan tudod mindezt?

— Ha sántitok is, de ostoba nem vagyok!

És a sánta elmesélte, miként tudta meg Chatelain apótól, hogy kik őrzik a házat.

Az Iskolamester komor, hosszas hallgatásba merült. Azután félelmetes, elszánt hangon így szólt:

— Hallgass ide! Én már meguntam az életemet, melynek semmi célja nincsen. A Bagnó és a vérpad semmi ama gyötrelmekhez képest, melyeket ma reggel óta kellett kiálnom. Ezt úgy sem bírom ki sokáig. Vezess hát a feleségem szobájához. Itt a késem.... meg akarom ölni! Nem bánom, ha azután lefejeznek. Bosszút akarok! Megfulladok a tehetetlen dühtől. Ha megölném, ez jól esne, megvigasztalna. Segíts sánta! Ha tudnád, mennyire szenvedek! Az agyam majdnem szét-pattan. A fejem zug.

— Oh, valóban? Próbálj tüsszenteni, apukám, ez jót fog tenni!

— Az örületbe akarnak kergetni, megtébolyítanak!

— kiáltotta a bandita, akinek a szörnyü felindulás csakugyan majdnem eszét vette. Reggel óta ingerelték, felkorbácsolták legvadabb indulatait, melyeket nem tudott kielégíteni. A gyilkos fenevad mindenáron vért akart ontani és ha pisztoly van nála, talán agyonlövi magát, de a kést nem volt bátorsága a mellébe döfni. Még egyszer erőt vett magán és remegve, kétségbeesetten, összetett kézzel fordult a sánta felé:

— Vezess a feleségem ajtajához! Ott, ha végeztem, magamra hagyhatsz és gyilkost kiálthatsz. Néked semmi bajod nem lesz. Engem lefognak, valószínűleg nyomban agyon vernek. Annál jobb. Meghalok, de megbosszultam magam. Vigyél oda! Biztosan lesz pénz a szobájában. Magadhoz veheted és megszökhetsz velük! Minden a tied lesz! Én csak azt kérem, vezess a szobájához!

— Értem, — felelte a sánta. — Vigyelek a szobaajtóhoz, akkor a szobába állítsalak az ajtóhoz és irányítsam a kezedet, mikor szursz! Hát nem vakocskám, ebből ugyan semmi sem lesz!

— Nem teszed meg?

A gyermek nem válaszolt. Meztláb óvatosan az Iskolamester háta mögé került és egy villámgyors mozdulattal kikapta a meglepett ember kezéből a kést s azután egy vad ugrással a szoba másik végében termett.

— A késemet! A késemet! — kiáltotta a bandita karjait kinyújtva.

— Azt már nem! Még képes lennél holnap reggel leszurni a feleségedet, ha beszélsz vele, minthogy, amint mondod, már néked minden mindegy!

— Most már a feleségemet védelmezi velem szemben! — kiáltotta az Iskolamester, akinek arcszine hamu-

szürke lett. Ez a kis szörnyeteg tehát az ördög maga? Hol vagyok? Miért véded az asszonyt?

— Hogy téged bosszantsalak! — mondta sátáni gonoszsággal a gyerek.

— Hát így állunk! — mormogta az Iskolamester teljesen megzavarodva. Akkor hát pusztuljunk valamennyien! Most, mindjárt fejükre gyujtom a házat!

— Feltéve persze, hogy megtalálod a tüzszerszámot! — kacagott a sánta. Nincs szerencséd, apuskám!

A bandita felhördült és egész hosszában elvágódott a földön. Szélütés érte és mozdulatlanul fekvé maradt.

— Ismerjük már ezt a fogást, öreg! — mondotta a sánta. Azt akarod, hogy hozzád menjek és nyakon csipj! De ebből nem eszel! Ha meguntad a padlón való uszkálást, majd felkelsz!

És a fickó nyugodtan az asztalhoz ült, folyton szemmel tartva a banditát, akinek támadó szándékát bizonyosra vette. Hogy az ideje kellemesebben teljen, a zsebébe nyult és onnan egy vörös selyemerszényt halászott ki. Mohó arccal és csillogó szemekkel számolgatta a tartalmát: tizenhét arany volt. Ez volt az az erszény, melyet Rudolf Harvilléné kezébe nyomott a Templom-uccai házban. Harvilléné Rudolf utasítása szerint gyors léptekkel felfelé igyekezett a lépcsőkön Morel lakása felé. Mikor a fogorvos lakása előtt elhaladt, éppen akkor lépett ki onnan a sánta, aki mikor meglátta Harvilléné kezében az erszényt, úgy tett, mintha megbotlott volna, az asszonynak esett és közben ügyesen ellopta az erszényt. Harvilléné, aki a férje elől menekült, kénytelen volt utját folytatni anélkül, hogy a tolvaj gyerek üldözésére gondolhatott volna.

Igy jutott váratlanul pénzhez a sánta, aki újra, meg újra megővasta az aranyakat. Egy idő múlva feltűnt neki, hogy az Iskolamester még mindig nem mozdul. Kissé nyugtalan lett és hallgatódzott. A bandita szabályosan lélezett. Egy furcsa véletlen megóvta a szélütés komolyabb következményeitől. Estében beverte az orrát és az erős orrvérzés az érvágás jótékony hatását idézte elő. Kábultan, halálosan kimerülve, az eszméletlenséghez hasonló mély álomba merült.

## A TAMADÁS.

Másnap reggel pontosan kilencet ütött az óra, mikor Georgesné asszony halkán benyitott Máriavirághoz, aki könnyü álmából nyomban felébredt. A ragyogó téli nap bemosolygott az ablakon és Mária felült ágyában.

— Jó reggelt, kislányom! — üdvözölte Georges asszony és megcsókolta.

Oh, csakhogy újra látom! — mondotta boldogan Máriavirág. Az éjjel olyan borzasztó álmom volt! Ismét ott voltam a Bagoly mellett, aki gyötört!

És aggódva átölelte Georges asszonyt.

— Hogyan, — kérdezte ez — hát még mindig félsz tőle?

— Oh, kedves Georges asszony, maga olyan jó hozzám és én szemrehányást teszek magamnak azért, hogy még nem mondtam el magának azt, amit tegnap este a tisztelendő urnak meggyóntam. De ő holnap majd elmeséli. Én képtelen vagyok mégegyszer mindent meggyónni.

Az ajtón kopogtak és Claudine lépett be.

— Dubreuilné szolgája, Péter, kocsin jött. Arnouvilleből és egy sürgős levelet hozott.

Georgesné átvette a levelet, mely így szólt:

Nagy szíveséget tenne kedves Georges asszony, ha levelem vétele után azonnal felkeresne. Péter a kocsin mindjárt ide hozhatná és ebéd után már vissza is vihetné. Egyáltalában nem tudom, hogy mitevő legyenek egy váratlanul rámszakadt ügyben. A férjem Pontoiseben van és magán meg Márián kívül senkim sincsen, akihez fordulhatnék. Klárika üdvözlí Máriát és türelmetlenül várja. Még a délelött folyamán várom magukat.

Őszinte barátnője

*Dubreuil.*

— Vajjon mi történhetett? — tünődött Georges asszony. Szerencsére a levél hangja nem sejtet különösebb bajt. Öltözz fel jól melegen Mária, magammal viszlek!

Egy félórával utóbb Georges asszony és Mária már ott ültek a pompás négylovas hintóban, amely sebes iramban röpitette őket Arnouville felé.

Dubreuil asszony már a kapu előtt várta vendégeit, akiket tuláradó szeretettel üdvözölt.

Dubreuilné ötven éves lehetett. Arca, modora egyaránt megnyerő és előkelő volt. Klári, a leánya vidáman üdvözölte barátnőjét, Máriát, akit a kandalló melletti legkényelmesebb karosszékbe telepített be.

Georges asszony érdeklődött, hogy miféle ügyben kérette ide barátnője.

— Ah kedvesem, mindjárt elmondom! — szólt Dub-

reuilné. Amint tudja, ez a birtok Lucenay hercegnő tulajdona. Tőle béreljük és összeköttetésünk mindig igen kellemes volt, mert a hercegnő, akit még leánykorából ismerünk, mikor még boldogult édesatyjával Noirmont herceggel járt ide, igen szeretreméltó teremtés. A hercegnő nemrégén azt a váratlan kérést terjesztette elő, hogy fizessük le előre a félévi bérösszeget. Negyvenezer frank nem csekélység, de azért csak előteremtettük és átadtuk a hercegnőnek. Azelőtt sohasem törődött azzal, hogy mikor fizetünk, most pedig már előre kéri a pénzt, ami már magában véve szokatlan jelenség a mi összeköttetésünkben. Tegnap azonban egy olyan levelet kaptam tőle, amely egészen megzavart. Arra kér benne, hogy holnaputánra hozassam teljesen rendbe a kertilakot, mert valaki oda fog költözni, akit fogadjak éppen annyi figyelmességgel, mintha ő maga érkezne. Már most azt sem tudom, hogy férfi vagy nő az illető és még kevésbé tudom, hogy honnan varázsoljam elő a szükséges diszes bútorokat. Már most adjon tanácsot: mit tegyek? A kertilaknak három szobája van, teljesen elszigetelten áll a park végében és már régóta lakatlan. A hercegnő férjhez menetele óta mindössze kétszer lakott benne. Még pedig hatév előtt, amikor lóháton...

Dubreuilné hirtelen félbeszakította szavait, mintha Mária és Klára jelenléte zavarná és így folytatta:

— De én csak beszélek, beszélek és a kérdés megoldását egy cseppet sem viszem előre! Mondja hát, drága barátnőm, mit tegyek?

— Én a maga helyén gyorsfutárt küldenék Párisba. Három órán belül ott lehet. A futár vigye magával a szobák méreteit, keressen fel egy kárpitost meg egy aszta-

lost, rakassa kocsira a szükséges butorokat és függönyöket és délutánra hozza ide azokat a mesteremberekkel együtt!

— De hát férfinek, vagy nőnek butorozzam be?

— Tegyen úgy, mintha nőt várna. Ha férfi jön, csak kellemesen fogja meglepni a puhább kényelem.

— Mint mindig, most is fején találta a szöveget kedves Georges asszony. Hiába, maga a legokosabb asszony a környéken.

Egy szolgáló lépett be, aki jelentette, hogy a reggeli terítve van és hogy a rainsi tejesasszony kint várakozik.

— Szegény asszony! — jegyezte meg önkénytelenül Dübreluilné.

— Miért mondja ezt? — kérdezte Georges asszony.

— Az asszony boldogan élt férjével, aki kovács volt.

Az asszony viszont tejet szállított Párisba. A napokban együtt mentek a városba, mert a kovácsmester anyagot akart vásárolni. Párisban, mialatt az asszony az egyik vevő lakásán járt, egy részeg társaság férjébe kötött és az ebből kerekedett verekedés során a szerencsétlen embert leszúrták. Ez a csapás a szegény asszonyt a legnagyobb nyomorba sodorta. Nekem egy rainsi ismerősöm ajánlotta figyelmembe a boldogtalan nőt és mert véletlenül volt a tehenészetemben egy megüresedett állás, felfogadtam! Most azt jött elfoglalni.

Dübreluilné bocsánatot kért és kisietett az udvarra. Klári pedig kedves mosollyal invitálta a vendégeket az ebédlőbe, ahol már várta őket a dus reggeli. Mária azonban arra kérte barátnőjét, hogy menjenek és nézzék meg ők is a tejesasszonyt. Klári nyomban Máriába karolt és együtt siettek ki. Ugyanabban a pillanatban, mikor az udvarra léptek, valaki ijedten felkiáltott. A tejesasszony

volt, aki azonos volt azzal a nővel, aki a Fehér nyulacs-kához címzett csapszékbe szállította a tejet és aki első pillantásra felismerte Máriavirágot. Arca eltorzult, és az udvaron álló munkások felé fordulva így szólt: — Oh, hiszen ez egyike ama lotyóknak, akik az én szegény férjem gyilkosait igen jól ismerik. Jó néhányszor láttam már őt a társaságukban, hiszen naponta vett tőlem egy sousért tejet, mikor a Fehér nyulacskába jártam. Ez tudja, hogy ki a gyilkos, hiszen ő is a csapszékbe járó banditák közé tartozik. De megállj, nem menekülsz a karmaim közül!

Klára elképedve, megdermedve hallgatta ezt a Mária elleni durva támadást, de mikor az asszony egyre hevesebben tüzelt, rákiáltott: Néked a fájdalom nyilván elvette az eszedet! Amit mondasz, képtelenség!

— Nem, nem tévedek kisasszony! Hiszen csak rá kell nézni. Nézze milyen fehér lett ez az átkozott nőszemély. Majd a rendőrség meg fogja oldani a nyelvét! És nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy kisiklasz a kezeimből. A hajadnál fogva hurcollak a rendőrségre.

— Gyalázatos teremtés! — kiáltotta Klára a felháborodástól reszketve — takarodj innen! Hogy mered a barátnőmet, az én kis hugomat így megrémíteni?

— Ez a maga hugocskája nagyságos kisasszony? Ez a szajha, akit hónapokon keresztül láttam Páris leghírhedtebb tolvaj tanyáján ténferegni?

A körülállók összesugtak, látszott rajtuk, hogy hisznek az asszonynak. Klára észrevette ezt.

— Vigyétek el innen ezt az asszonyt! — kiáltotta parancsoló hangon — hiszen látjátok, hogy megőrült. Bocsáss meg neki Mária, nem tudja, hogy mit beszél!

Mária halványan, remegve, mozdulásra képtelenül állt, mintha villám sujtotta volna.

— A kisasszony kidob tehát? — kiáltotta a paraszt-asszony. Jőjjetek hát szegény árvácskáim, rakjatok fel ismét mindent a kocsira. A jó Isten majd megsegít bennünket és máshol fogjuk kenyerünket megkeresni. De ezt a züllött teremést magunkkal visszük a községházára, ahol majd kivallatják belőle apátok gyilkosának a nevét. És ha Ön kisasszonyka — fordult Klárihoz — ilyen teremésekkel barátkozik, úgy kár olyan nagyon szigorúnak lenni a magamfajta tisztességes szegény emberhez!

Dubreuilné, aki a kertilak megszemlélésével volt eddig elfoglalva, e pillanatban érkezett vissza az udvarra.

— Óh anyám — kiáltotta Klára — védd meg Máriát e rettenetes nővel szemben! Ha tudnád, hogy milyen szörnyüéseket mondott róla!

— Mit jelentsen ez? — kérdezte Dubreuilné, aki megdöbbenve látta Mária ijesztő sápadtságát.

— Jó asszonyom — kiáltotta a tejesasszony — maga bizonyára igazságot fog tenni. Ám legyen, dobjon ki engem árváimmal együtt az uccára, de ne töltsön házában ezt a züllött teremést sem, aki bizonyára nem meri letagadni, hogy pincérnő volt a Fehér nyulacska csapszékben?

— Jézus Mária! — kiáltott fel Dubreuilné elszörnyedve és Mária felé fordult: Hallod miket mond ez az asszony?

— Nos beszélj hát, mered tagadni, hogy a Fehér nyulacska pincérnője voltál? Igaz-e, vagy nem?

— Igaz! — rebegette Mária elfehérült ajakkal.

— No végre, nogy beismered! — diadalmaskodott a parasztasszony. Akkor talán azt sem tagadod, hogy állandóan együtt voltál azzal a gyilkos és tolvaj társasággal, amely szegény uramat is megölte?! Melyik hát az a magas, nagyhaju, sápadt fickó, akinek örökké cigaretta van a szájában és fapapucsban jár? Mert az szurta le!

— Könnyen lehet, hogy a csapszékben csakugyan találkoztam egyszer vagy másszor azzal az emberrel, de fogalmam sincsen, hogy az ki lehet! — rebegette a szerencsétlen lány.

— Mi az? Mit beszél ez a lány? — szörnyedt el Dubreuilné. — Gyilkosokkal találkozott?

— Hát milyen más társaságban fordulnának meg az efféle teremtések? — kérdezte a parasztasszony.

Dubreuilné iszonyodva ragadta meg Klára kezét és riadtan huzta el Máriától. Klára meg volt zavarodva, nem értette, hogy mi történt, sirva nézett Máriára, aki némán, lesujtva állt, mint a bűnös birái előtt.

— Gyere Klára, gyere lányom! — kiáltotta Dubreuilné. Ez nem neked való társaság. De hát hogyan fogadhatta házába a mi derék, okos Georges asszonyunk ezt a lányt? És hogyan mutathatta be nekünk? Nem, ez lehetetlen! Bizonyos, hogy csunyan megtévesztették! És te, gyalázatos kis perszóna, hogyan merészeltél a házunkba tolakodni és tegeződő barátságra lépni a lányommal? Hiszen te nem tisztességes emberek közé való vagy, hanem a fogházba!

— Ugy van a fogházba! — harsogta a parasztasszony. — Hiszen ismeri a gyilkost!

— Talán a cinkosuk is! — vélte valaki a körülálló cselédség közül.

Fenyegető hangok hallatszottak, néhányan öklüket rázták.

— Téged pedig jó asszony — fordult Dubreuilné a tejeshez — nemcsak nem küldelek el, hanem ellenkezőleg, hálás vagyok, amiért felnyitottad a szemeimet!

E szavak után Dubreuilné kézen fogta Klárát és büszke mozdulattal a ház felé indult, magára hagyva a szerencsétlen Máriát, aki még mindig földbe gyökerezett lábakkal állt. A cselédség gunyos, gyalázó szavakat kiáltott feléje, néhányan olyan mozdulattal közeledtek, mintha meg akarnák verni.

E pillanatban Georges asszony jelent meg, aki nyugtalankodva a lányok hosszas távolmaradásán, lejött utánuk az udvarra. Felháborodva tört utat magának.

— Mi történik itt? Nem szégyenlitek magatokat, gonoszok. Egy védtelen gyermekre törtök?

— A tejesasszony azt mondta, hogy a Fehér nyulacska csapszékben pincérnő volt és gyilkosokkal cimboráskodott! — válaszolták a cselédek.

— Ő az én lányom! És ha tudni akarjátok, hogy miféle teremtés, úgy kérdezzétek meg Laporte tisztelendő urat, aki bizonyára nem árasztaná el szeretetének minden jelével, ha nem lenne erre érdemes!

Ezek az ügyes, egyszerű szavak nem tévesztették el hatásukat. Laporte abbét az egész környéken úgy tisztelték, mint egy szentet. Georges asszony felhasználta a zavart csendet, karonfogta Máriát és távozni akart vele. A cselédek udvariasan utat nyitottak, de a tejesasszony eléjük ugrott.

— Én a lányt addig nem eresztem el, amíg a községházán meg nem mondja, hogy ki a gyilkos?

— Ha a bíróság vagy a rendőrség ki akarja hallgatni a lányomat, ugy nálam mindenkor megtalálja az idézés. De addig senkinek sem áll jogában önhatalmulag az utját állni!

Néhány perccel utóbb Péter előállt a kocsival és Georges asszony Máriával együtt beszállt, hogy a forszalmas izgalmak után csendes otthonukban találjanak ismét megnyugvást.

A nap már alkonyatra szállt, mikor Mária a tiszteendő háza felé sietett, hogy elpanaszolja neki, milyen újabb szenvedésen kellett átesnie. Amint szokott utján, az ösvényen áthaladt, egy kék sapkás és kék zubbonyú sánta fiucska szaladt eléje, aki jajveszékelve állta utját.

— Oh drága, jó kisasszonykám, könyörüljön meg rajtam. A nagyanyám, aki már nagyon öreg asszony, az árokba zuhant és alighanem súlyosan megsérült. Nem tudom lábra állítani, mert gyenge vagyok ahhoz!

Máriát meghatotta a fiu esdeklése.

— Ahhoz ugyan én sem leszek elég erős, hogy nagyanyádat felemeljem, de majd meglátom, hogy mit tehetünk?

Gyors léptekkel indultak a lejtős uton lefelé, miközben a sánta tele torokkal kiáltozta: nagymama, nagymama, már hozom a segítséget! A ravasz kölyök így jelezte, hogy már lépre csalta az énekeslányt.

— Siessünk fiucska — sürgette Mária a sántát, — a tiszteletes ur, aki ma gyengélkedik és nem jöhetett hozzánk, már bizonyára türelmetlenül vár!

— Ugy van, pintyöke, már éppen elég ideje várunk rád! — kiáltotta e pillanatban a Bagoly, aki a bokor mögül előugorva torkonragadta a meglepett lányt, mi alatt a sánta egy bő köpenybe burkolta a félig eszméletlen, a rémülettől szinte holtta\* vált leányt. A Bagoly szabadon maradt kezével zsebkendőjét tömte a lány szájába. És azután durva mozdulattal az Iskolamester karjába lóditotta, aki mint valami könnyü pelyhet kapta fel.

— Gyorsan a kocsához! — kiáltotta a Bagoly.

— De ki vezet engem? — kérdezte a bandita.

— Az én öregem csak mindenre gondol! — nevetett a Bagoly és leoldva nyakáról hosszú, vörös kendőjét, összesodorta és egyik végét az Iskolamester szájába tette.

— Ugy ni, harapj bele, a másik végét meg majd fogom és vezetek!

És néhány perccel utóbb a boldogtalan leány ismét hajdani kinzójának hatalmában hevert a kocsiban, melynek ablaka — noha már sötét volt — gondosan le volt függönyözve. A három haramia a Saint-Denis sikság felé hajtattott zsákmányával, ahol már várta őket Seyton Tamás.

## HARVILLE CLEMENCE.

Miután Rudolf Harvillenét megmentette a könnyen végzetessé válható kaland következményeitől, izgatottan tért vissza szobájába. Néhány órával utóbb egy levelet kézbesítettek neki.

Ön az életemet mentette meg ma délelőtt és ezt személyesen szeretném megköszönni. Ez azonban holnap már nem lesz lehetséges. Ezért arra kérem, keressen fel ma este. Ha eljön, ugy ezzel éppen olyan jó és nemes dolgot cselekszik, mint délelőtti nagylelkűségével!

*Clemence de Harville.*

Rudolf nehéz helyzetben volt. Noha nagyon szeretett volna a márkinő szolgálatára állni, habozott. Clemence szépsége és rokonszenves egyénisége mindenkor nagy hatással volt rá, de éppen ezért félt, hogy ezek az érzések elhatalmasodhatnak rajta, ami a férjjel szemben való szükségképeni elhidegülésre vezetett volna. Viszont

élénken visszacsengett még lelkében az a beszélgetés, melyet Seyton Tamás és Sarah folytattak egymással és melyből megtudta, hogy Clemence mennyire szereti őt még mindig.

Clemence ezen a napon nagy lelki válságon ment keresztül. Miközben Rudolf tanácsára az ötödik emeletre rohant, egy pillanatra látta Charles Róbertet, aki ajtajában leselkedett és az a vörös bársonyköntös, melyet a férfi hordott, nem hagyta kétségben afelől, hogy milyen szándékkal várokoztak rá. Ez teljesen kiábrándította, hiszen ő csak részvétből és jóságból határozta el magát erre a látogatásra, melyből minden szerelmi érzést már eleve kizárt.

Most kis szalonjában ült és az órát nézte, mely már kilencet mutatott. Egyre türelmetlenebbül várta Rudolfot, akivel egy titkot akart közölni, egy borzalmas titkot, amely azonban, úgy érezte, hogy Rudolf szemében őt igazolni fogja és nagyrabecsülését újra megszerzi.

Hirtelen kinyílt az ajtó és Harvillené négy éves kislánya futott be, akit dajkája követett. Anya és lánya kacagva ölelkeztek össze, a nevelőnő pedig pontosan beszámolt a baba egészségi állapotáról és egész napi viselt dolgairól.

Egy lakáj lépett be, aki fennhangon jelentette:

— Öfensége a gérolsteini nagyherceg!

A márkinő ki akarta küldeni a gyermeket, de a belépő Rudolf megelőzte, karjaiba kapta a lánykát és arra kérte Harvillenét, hogy ne fossza meg kis barátnője társaságától, akit nagyon szeret. Ugy Rudolf, mint a márkinő bizonyos zavarral gondoltak arra a beszélgetésre, melyet folytatni szándékoztak és így örültek annak, hogy

a gyermek jelenléte még egy kissé elhalasztja a komoly tárgyalás megkezdését. Néhány perc múlva azonban a dajka a gyermekkel eltávozott.

Rudolf érezte, hogy a márkinőnek milyen kínos a helyzete és ezért segítségére sietett és ő kezdte a beszélgetést.

— Önnek gyalázatos kelepécét állítottak asszonyom, melybe majdnem beleesett. Mac Gregor grófnő árulása és besugó levele könnyen a vesztét okozhatta volna!

— A sejtelmem nem csalt tehát, — mosolygott fájdalmasan Harvillené. — Mindig félttem ettől az asszonytól. De hogyan tudta ezt meg Fenség?

— A követség bálján véletlenül kihallgattam egy fivérével folytatott párbeszédét. Nem akarom most a részletekkel terhelni, elég az hozzá, hogy megmentésének egyetlen módja az volt, ha meglessem a Templom-uccai házban.

Néhány pillanatnyi csend következett. Harvillené láthatóan küzdött felindulásával.

— Ugy érzem, — szólalt meg végül — hogy hálámat azzal bizonyíthatom be legőszintebben, ha életem egy olyan titkába avatom, melyet eddig még senkivel sem közöltem s amely talán más megvilágításba helyez engem az Ön szemében. Amint tudja, korán jutottam árvaságra. Édesanyám sokat betegeskedett és így történt, hogy atyám egy napon egy fiatal, szőke, olasz nővel jelent meg a palotában, akit Madame Roland néven mutatott be azzal, hogy betegeskedő édesanyám helyett ezentul ő intézze a háztartás vezetését és irányítsa nevelésemet. Noha édesatyám akkor már hatvanadik évét taposta és nagyon okos ember hírében állt, ez az olasz nő

teljesen a hálójába kerítette. Én akkor 16 éves voltam és hallani sem akartam arról, hogy egy idegen személy álljon anyám és közém. Édesanyám is felháborodva tiltakozott a mézesszavu, hizelgő modoru jövevény betolakodása ellen, de atyám, sajnos, annyira az olasz nő befolyása alatt állott, hogy inkább anyámmal szakított, aki már nem is ült le velünk a közös asztalhoz, nehogy a hitvány nő társaságában kelljen lennie. Ezek az izgalmak annyira megviselték édesanyámat, hogy betegsége súlyosbodott. Fájdalom, ekkor történt, hogy régi, kitűnő házi-orvosunk meghalt és atyám Madame Roland ajánlatára egy Polidori nevű olasz orvost hívott a helyébe!

— Polidori! — kiáltotta elszörnyedve Rudolf. De hiszen ez egy veszélyes gonosztevő!

— Istenem, — kiáltotta kétségbeesetten Harvillené — való lenne tehát borzasztó sejtésem, hogy anyám nem természetes halállal halt meg. Mert öt nappal azután, hogy Polidori a házunkba lépett, halt meg drága anyám. És előtte két nappal véletlenül tanuja voltam annak, amint Polidori és Madame Roland összebujtak és halottam, amint Polidori azt mondta: holnaputánra meglesz! És Madame Roland kétszer is megismételte izgottan: holnapután!

Harvillené fájdalmasan simította végig homlokát, mint aki fájdalmas emléket akar elhesegetni. Néhány pillanatig így maradt gondolatokba merülve, azután ismét folytatta:

— Anyám temetése után Normandiába mentünk és ott töltöttük a gyászidő első heteit. Visszatérésünk után atyám tudomásomra adta, hogy ezentul mindenben engedelmeskedni tartozom a gyűlölt olasz nőnek. Helyzetem

elviselhetetlenül kinossá vált otthon. Mindezt előre kellett bocsájtanom, hogy megértse, miért egyeztem bele habozás nélkül a házasságba, mikor Harville megkérte a kezemet, annál is inkább, mert atyám időközben feleségül vette a kalandornőt. Ettől kezdve a helyzet olyan tarthatatlanná vált, hogy atyám minden társadalmi összehívását megmozdította, hogy engem mielőbb férjhez adjon és nem csinált titkot abból, hogy hozományom egy millió frank. Így került össze Harville márkival, akit egyébként már régen ismert és akit igen jellemes és derék uriembernek tartottak a főúri társaságokban. Képzheti tehát, hogy mennyire meg voltam lepve, mikor egy napon Dorval ur, családunk régi közjegyzője, mikor nálunk járt, titokban utánam osont a kertbe és egy levelet nyomott a kezembe.

— Kisasszony, — mondotta — olvassa el ezt a levelet és nyomban égesse el, mert nem szeretném, ha kellemetlenségem lenne miatta édesatyjával!

Meglepetten bontottam ki a levelet, melyben ez állt: Harville márki, akihez férjhez akarják adni, már kétszer volt eljegyezve és az eljegyzését mind a két esetben felbontották. Hogy miért, azt nem lehetett kitudni!

Én akkor még egyáltalán semmitsem tudtam erről a házassági tervről és képzheti micsoda izgalommal töltött el ez a levél. Harvillet sem ismertem személyesen. Ilyen felkiállapotban ért néhány nappal utóbb atyám bejelentése, aki tudomásomra hozta, hogy Harville márki, egy érdemes és kitűnő fiatalember, aki engem valamelyik társaságban látott és belém szeretett, tiszteletét fogja tenni és megkéri a kezemet.

— Hat héten belül boldog asszony lehetsz! —

mondotta atyám. Ha azonban bármilyen okból visszautasítanád a márkit, akkor is haladéktalanul férjhez kell menned ahhoz, akit majd választani fogok. Ellenkező esetben távoznod kell a házamból.

— Ugy hallottam, hogy Harville márki már két ízben jegyben járt.

— Ez igaz, de az ügynek semmi jelentősége nincsen. Nem tudtak megegyezni a hozomány kérdésében.

— Egy napon azután megjelent pařotánkban Harville. Kellemesen voltam meglepve, mert rokonszenves, csinos férfinak találtam, legfeljebb állandó szomorusága volt feltűnő. Egy inasa társaságában érkezett és nekem nagyon tetszett, hogy mennyi jószággal bánik ezzel az öreg cselédjével. Harmadnap Harville nem jött ki a szobájából, azt üzente, hogy irtózatos fejfőrcsei vannak. Két napig maradt szobájában zárkőzva és mikor újra előkerült feltűnően sápadtnak látszott. Hozzám a legszeretetre méltóbb volt, egyre több jó tulajdonságát fedeztem fel és láttam, hogy őszinte érzésekkel közeledik hozzám. Egy napon azt mondtam neki, hogy hozományom körül bajok vannak, mert atyám új házassága megváltoztatta anyagi helyzetemet. Harville nem is engedte befejezni előadásomat, tiltakozott az ellen, hogy szerelmét pénzügyekkel hozzám kapcsolatba. Ez végleg meggyőzött jellemzilárdságáról. De mikor szomorú arcára tekintettem gyakran az az érzésem volt, hogy valami titka van, melytől szenved és melyet nem mer velem közölni.

Két héttel utóbb megtartottuk esküvőnket és még ugyanaznap Párizsba utaztunk, ahová az esti órákban érkezünk. A férjem még a szokottnál is sápadtabb és

hallgatagabb volt és ez a hangulat rám is átragadt. Palotájában fényes vacsora várt ránk és Harville igyekezett erőt venni magán és kedveskedésekkel árasztott el. Azután magunkra maradtunk. Én iszonyuan féltem és sírtam, Harville gyengéd szavakat suttogott, de hirtelen borzalmas dolog történt!....

A márkinő elfödte szemét, kezével kinzó, meggyötört mozdulatot tett.

— A férjemnek — folytatta halk hangon — egyszerre véres lett és kifordult a szeme, egész testben rángatózni kezdett, az ajkán véres tajték jelent meg. El akart zuhanni és közben belém kapaszkodott iszonyu erővel. Azt hittem, meghalok a rémülettől és iszonyattól. Most már tudtam, a nagy titkot: férjem epilepsiás volt. Óh, borzalmas óra és még borzalmasabb következmények! Mert mindent meg kell mondanom és tudja meg azt is, hogy kislányunk örökölte az atya betegségét!

— Rettenetes! — kiáltotta mélyszéges részvétellel Rudolf.

— A férjem — folytatta könnyezve Harvillené — ezek után természetesen mindent töredelmesen bevallott, bocsánatomat kérte, de az én lelkem már tökéletesen fel volt dülva. Meg kell értenie, hogy ilyen szörnyű rázkódtatás után fokozottan vágytam vigasztalásra. Azt hittem, jogom van másfelé keresni boldogságomat, hiszen még olyan nagyon fiatal voltam. De mindenkiben csalódtam. Esküszöm, még sohasem voltam hűtlen férjemhez, aki, amint látta, ma meg akart ölni engem. Ama borzalmas éjszaka óta férjemtől különváltan élek csak a világ előtt óvjuk a látszatot. Most hát mindent tud Fenség! Legyen

a segítségemre. Mondja, hogy mit tegyek?

Rudolf mély szánalommal hallgatta ezt a megrázó gyónást.

— Drága asszonyom — mondotta végre, mikor erőt vett a felindulásán — megértem panaszát és átérzem annak jogosságát. De ha tanácsomat kérdezi, ugy csak azt mondhatom, hogy használja fel a felledésre azt a nemes tehetőségét, amely lelkének olyan szép ékessége!

A márkinő meglepetten nézett Rudolfra.

— Mire gondol? — kérdezte.

— A jóságára és irgalmasságára. Szentelje magát a jótékonyagnak, segítsen szerencsétlen embereken, töltsé be a Gondviselés szerepét. Nem is hiszi, hogy mennyi örömet és gyönyörűséget szerez ezzel önmagának. De nem csak a nyomort kell enyhíteni és nemcsak azokat kell felkutatni, akik önhibájukon kívül bajbajutottak! Hanem ugyanakkor üldözni és megtorolni kell a bünt is. Én ezennel felajánlom magának szövetségemet és segítségemet. Együtt fogjuk betölteni emberek életében a jutalmazó és büntető Végzet szerepét.

— Oh be nagyszerű, milyen érdekes és izgalmas mindez! — kiáltotta csillogó szemmel Harvillené.

— Majd meglátja, hogy ez az új élet és elfoglaltság mennyire át fogja alakítani lelkét. Ujra megnyugszik, sajnálni fogja férjét és meg is bocsájt neki. És még valamit! Az előbb azt mondta, hogy a kislánya örökölte atyja betegségét. Nos, én reményt csepegtetek a szívébe. Az orvosom, aki hosszú ideig Amerikában folytatott gyakorlatot, egyike a legkiválóbb tudósoknak. Majd az ő gondjaira bizzuk a gyermek kezelését! Emlékszem, hogy



több ízben említette, milyen sikerrel kezelt már hasonló betegeket!

Clemence a hála és köszönet meghatott pillantásával nézett Rudolfra. Szinte tulvilági fényben látta ezt az embert, aki ennyi reményt és erőt adott ismét neki.

## A NYOMOR.

A Templom-ucca 17. szám ötödik emeleti padlás-szobájában vagyunk. A behavazott keskeny padlásablakon át csak homályosan tud behatolni a bágyadt téli napsugár. Talán jobb is, hogy nem világítja meg jobban a szenvedésnek és az embert megalázi nyomornak e rettentő tanyáját, ahol a hidegtől meggémberedve, rothadt szalmák közé bujva várja beteg tüdővel, lázasan és éhesen a végső pusztulását egy jobb sorsra érdemes munkáscsalád.

Közvetlen az ablak mellett durván ácsolt egyszerű puhafa asztal és azon szikrázó drágakövek: gyémántok és rubinok fekszenek. Mert Morel hazudott a házbélieknek. Nem hamis, hanem valódi drágaköveket metszett. De kénytelen volt ezt eltitkolni, hiszen különben feltétlenül kirabolták volna. Most ült a támlátlan széken, az éjszakai munkától elcsigázva és félig fagyva. Csupasz testét csak egy rongyos barna kabát és egy vékony vászonnadrág fedte.

Ebben a nyomoruságos oduban nyolc ember tengette életét. Öt gyermek, kik közül a legfiatalabb alig négy esztendő volt és a legidősebb tizenkettő. Beteg anyjuk

virrasztott felettük s az egyik sarokban ott kuporgott a nyolcvan esztendőös hibbant elméjű öregasszony, Morelné anyja.

A szobában mindenki ébren van. Az éhség, hideg és betegség üzi el az álmot. Az egyetlen melegebb takarót az örült öregasszony kaparította meg és vad orditással védte zsákmányát minden közeledés esetén. Az egyik gyermeket, akit melléje akartak fektetni, majdnem megfojtotta állati dühében.

A fal mellett egy nagy felhasított szalmazsák feküdt. Ennek a szalmájába, helyesebben megrohadt, bűzös szeméjtébe dugva heverték egymás mellett a szerencsétlen gyermekek. Az egyik gyermek kékre fagyott kezecskéjével az orráig huzza a zsák ponyváját, a másíknak már nincs ereje ehhez, csak a fogacskáival harapja a ponyvát, hogy ne csusszon le róla. A harmadik reszketve simul testvérkéihez. A két tüdőbajos leányka kékülő arccal próbálja egymást melengetni.

Egy másik szalmazsákon láztól piros arccal, csontvázvá aszottan piheg Morelné. Csak 36 éves, de már teljesen megtört roncs. Szeméből nem szűnik meg omlani a könny. A szerencsétlen kőmetsző időnkint megszakítja munkáját, hogy egy-egy vigasztaló szót mondjon.

Egy vaskályha, néhány csorba, repedezett edény, ez volt minden, amit ez a koldusnál is koldusabb család a magáénak mondhatott.

Noha a padlásszobában látszólag csend uralkodik, valamennyien elkinzottan és ébren figyelik a kőmetszőt, egyetlen reménységüket. Önzésükben nyugtalankodnak, hogy Morel a munkától kimerülten elszunnyadt. Az anya gyermekeire gondol, a gyermekek magukra, az örült

lélektelenül a levegőbe bámul. De hirtelen felugrik, a féltve őrzött takarót maga után vonszolja, mint valami halotti leplet és mint egy csinytevő gyermek, lassan, ravaszul az asztal felé oson, melyen borszeszes forrasztólámpa ég. Az elmebajos a lány felé közelíti kezét és melengetni próbálja. De szeme közben a drágakövekre téved, elbámul azok csillogásán és nem veszi észre, hogy ujjai a lánghoz érnek. Egyszerre fájdalmasat ordít. Erre a hangra felriad Morel.

Negyvenéves, agyonsanyargatott, rokonszenves arcu, nyílt tekintetű férfi volt. Minthogy naponta tizenkét-tizenöt órát töltött köszörüköve felé hajolva, valósággal belemerevült ebbe a helyzetbe és a testtartása ferde lett.

Mikor a kömetsző felriadt, az örültet látta maga előtt.

— Mi lelt? Mit kívánsz, anyus? Feküdj le szépen. Madelaine és a gyermekek alszanak.

— Én nem alszom. Adélkát próbálom megmelegíteni, — szólalt meg az idősebb lány.

— Szegény gyermekek! — mormogta Morel — azt hittem, hogy legalább alusztok!

— Nem akartalak felébreszteni, — szólalt meg most Morelné is — de már régen akartam egy pohár vizet kérni. A láz gyötör, nagyon szomjazom.

— Azonnal! — válaszolta Morel. — Csak a mamát kell visszafektetnem. Ne bántsd a köveket! — kiáltott hirtelen az öregasszonyra, aki egy villogó rubin felé nyult.

— Ta...ta...! — dadogta az örült a kövekre mutatva.

— Mindjárt megharagszom! — rivalt rá tettett

haraggal Morel, hogy az örültet megijessze és közben gyengéden elhuzta a kezét.

— Oh mennyire szomjazom!... — nyögte a lázas beteg. A nagyobbik fiu a kőkorsóhoz sietett, hogy anyjának vizet adjon.

— A víz befagyott! — kiáltotta ijedten.

— Akkor zuzzad szét a jeget!

— Nem tudom, — válaszolta a fiu némi erőlködés után — nagyon vastag!

— Segíts hát neki, ne hagyj szomján veszni! — nyugösködött a beteg.

— De hiszen látod, hogy az anyádat kell fognom, nem engedhetem a drágakövekhez nyulni.

— Hát mutasd neki az ostort, tudod, hogy csak attól fél!

Morel fájdalmasan sóhajtott. Kétségbeejtette ez a borzasztó jelenet. De nem volt választása. A tébolyult egyre vadabb hangokat hallatott. Morel az ostor után nyult és a levegőbe pattantott. Az elmebeteg erre a hangra meghunyászkodott és szükülve, mint egy kutya hátrált vissza a fekvőhelyére. A gyermekek, akik azt hitték, hogy atyjuk komolyan megütötte az öregasszonyt, sirva fakadtak és kórusban orditoztak: Ne üsd a nagymamát! Ne bántsd!

Leirhatatlan volt e jelenet borzalmassága. Az üvöltő örült, siró gyermekek és hörgő, lázbeteg asszony.

Noha Morel már hozzá volt szokva az ilyen szörnyűségekhez, fájdalmasan emelte égnek a kezét.

— Micsoda élet! Micsoda gyötrellem! — sóhajtotta. — Hiszen rendben van, dolgozom a megszakadásig, de nem lehetek a munkám mellett egyidejüleg betegápoló, örültápoló és gyermekgondozó! Oh, az Ég nem igazságos!

Tulságosan sok szenvedést zudit egyetlen emberre!

— Oh Istenem, hát mit tehetek arról, hogy a mamát nem vették fel a tébolydában, mert azt mondták, hogy nem köz- és önveszélyes és otthon is ápolható! De olyan szomjas vagyok! A láz égeti a csontjaimat.

— Mindjárt adok egy kis vizet!

Morel a korsóhoz sietett és kalapáccsal szétzúzta a tetején uszó jeget. Azután a jegesvizet odavitte a beteghez, aki türelmetlenül nyujtotta feléje kezét.

— Várj még egy kicsit, a kezemmel megmelegítem a poharat. Óvatosan igyál, csak kortyonkint, a víz nagyon hideg!

— Köszönöm! — mondotta a beteg és mohón nyult a víz után.

— Nagyon hideg volt! — mondotta visszaadva a poharat. Ugy érzem, még jobban reszketek, mint az előbb.

Morel levetette kabátját és beburkolta vele felesége lábait. Most mezítelen felsőtesttel állt. A boldogtalannak nem volt inge.

— Meg fogsz fázni, Morel!

— Majd ha fázom, egy percre újra felveszem a kabátot!

— Oh drága férjem, igazad van, az Ég nem igazságos. Hát mit vétettünk mi, hogy ilyen embertelenül kell szenvednünk? Ha meggondolom, hogy egyetlen gyémántkőnek az árából, melyet csiszolsz, valamennyien új, boldog életre támadhatnánk!

— Igazad van! A gazdagoknak nincs szívük! De hát honnan is tudhatnák, hogy mi a nyomor, mennyi

szenvédést jelent? Lám a szegények jobban huznak egymáshoz. Az a drága jó Gerlice kisasszony is milyen sokszor osztotta meg velünk a betevő falatját. Nos, kedvesem, jobban vagy már?

— Minden a régi. Már nem is érzem a csontjaimat. De te szegény, reszketsz, vedd újra magadra a kabátodat!

Morel visszatért a csiszoló korongjához.

— Mikor jön el Mathieu asszony azokért a köveért, melyeket most csiszolsz? — kérdezte Morelné.

— Ma délelőtt. Még csak egy kis simitást kell végezniem.

— Mennyit kapsz tőle?

— Sajnos, semmit, mert már százhusz frank előlegem van.

— De hiszen ez irtózatos! Egy fillérünk sincsen idehaza. Mit csináljunk?

— Nem tudom!

— A pék egy sous árát sem hitelez nekünk. Tegnap is Pipeletné adott egy darab kenyeret!

— Nem adna talán Burette mama egy kis kölcsönt?

— Nekünk, kölcsönt? Hiszen már mindenünket zálogba vittük hozzá. Mire kölcsönözzön? Talán a gyermekekre? — kérdezte keserű nevetéssel Morel.

— De hiszen mi valamennyien tegnap óta mindössze egy font kenyeret ettünk! Éhen halunk... Ha nem olyan koldusoknak dolgoznál, mint Mathieu anyó, hanem gazdag ékszerészeknek, akkor mindig kaphatnál egy kis segítséget, újabb kölcsönt. Te azonban mindig lenyuzatod a bőrödöt.

— Nékem teszel szemrehányást, mikor tudod, hogy egész szerencsétlenségünknek az anyád az oka, aki tavaly

a tűzbe dobta az egyik gyémántot? Ha ez nem történik meg, ugy még most is meglenne kis tőkém és nem kellett volna még a saját ezer frankom tetejébe attól az átkozott Jaques Ferrandtól további ezerháromszázat kölcsön kérni!

— Talán nála is megpróbálkozhatnál. Ha fősvény is, a szive még sincsen egészen kőből.

— Tőle kérjek pénzt? — kiáltotta felindultan Morel. Inkább elevenen süttetném meg magam. Ne ejtsd ki többé előttem a nevét, ha nem akarsz az örületbe kergetni.

Morel máskor nyugodt arca valósággal eltorzult, szeme haragos villámot szórt.

— Nem vagyok rossz ember, — kiáltotta, — de ennek a gonosz jegyzőnek azt kívánom, hogy annyi szerencsétlenség és baj érje, mint amennyit ő zuditott ránk! Istenem, miért is kellett egy olyan szerencsétlenség miatt, mely másnak a hibájából ért, ennek az embernek a karmaiba kerülnöm?

— Nagyon helyes, csak tüzelj ellene és szidd azt az embert, aki a peresített 1300 frankos váltója alapján bármely pillanatban az adósok börtönébe csukathat. Én éppen úgy utálok ezt az embert, mint te. Minthogy azonban tőle függünk...

— Egyezzünk bele abba, hogy leányunkat megbecs-telenítse? — kiáltotta fenyegető hangon a kőmetsző. Nos, ismételd meg még egyszer, hogy a kegyétől függök. És mondd ki nyíltan, hogy áldozzuk fel leányunk becsületét!

Morel könnyekbe tört ki, a kétségbeesés marcangolta szívét.

— Oh, szerencsétlen gyermekeim! — kiáltotta — miféle sors vár rátok? Drága szép Lujzám... tulságosan

szép vagy, ez okozza vesztedet és a mienket is. Ha nem volna ennyire szép, nem kölcsönzött volna nekünk pénzt a jegyző, aki már akkor számított arra, hogy ilyen módon fog bennünket hatalmába keríteni. És nékem tünnöm kell, hogy a leányom tovább is ennek az aljas embernek szolgálatában maradjon, aki szakadatlanul üldözi szerelmi ajánlataival. Oh, mennyire elaljasítja az embert a nyomor!

— Ne tullozz, Morel! Igaz, hogy a jegyző ostromolja, de jól tudod, hogy leányunk erényes.

— Igen, jó és erényes leány. Valósággal napsugár volt a házukban. Mióta elment, hogy cselédsorban keressen kenyeret, azóta eltűnt innen minden öröm!

— Ne beszélj erről, hiszen megszakad a szivem! — zokogta Morelné.

— Ha tehetném, legszivesebben odarohannék és az öklömmel számolnék le a képmutató gazemberről, aki a templomokat bujja és a valóságban így viselkedik! Drága jó Lujza, bármilyen tiszta, erényes lány, a jegyző érti a módját, hogyan zsarolja és félemlitse meg azzal a fenyegetéssel, hogy engem a börtönbe csukat, ha nem hallgatja meg! És ki tudja... talán máris megtörtént a borzasztó dolog! Igen, észrevettem, hogy valami változás történt Lujza lelkében. És megfigyeltem, hogy elpirult, mikor megcsókolt.

— Az örömtől, hogy viszontlátott!

— Vagy a benső szégyentől! És a kedélye is meghervadt.

— A szomorúságtól, mert egyre nagyobb nyomorban lát bennünket.

— De a jegyző egy idő óta nem fenyeget ben-

nünket és ez gyanus. Oh, ez a gondolat elviselhetetlen!

— És ha meggondoljuk — mondta halkán az aszszony, hogy az asztalodon fekvő egyetlen kövecske árából kifizethetnénk a jegyzőt, megmenthetnénk a lányunkat és magunkat is!

— Miért mondod ezt? Hiszen én is tudom, hogyha gazdag lennék, akkor nem szakadna rám ilyen szerencsétlenség!

A becsületesség annyira mélyen gyökeredzett a szegény ember lelkében, hogy még csak eszébe sem jutott az a gondolat, hogy a felesége szava mögött a bűn ördöge kísért.

E pillanatban erősen kopogtak a padlásszoba ajtaján. A kőmetsző meglepetten sietett ajtót nyitni. Két férfi lépett a szobába. Az egyik magas, sovány, durva arcu. Ennek Malicorne volt a neve. A másik tömzsi, vörösképű és a ruhája bizonyos válogatott izlést árult el. Ez Bourdin volt.

A félig nyitott ajtó mögött a sánta fiu leselkedett be, aki titokban a látogatók után osont.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte a kőmetsző.

— Jerome Morel? — válaszolt viszonzkérdéssel Bourdin.

— Az vagyok.

— Kőmetsző?

— Igen.

— Valóban?

— Ismétlen, én vagyok és legyen szives végre megmagyarázni, hogy mivel szolgálhatok?

— Hm, kissé tulságosan tetszik tüzelni! Mit szólsz,

Malicorne, itt ugyan nem fulladnak meg az emberek saját zsirjukban, mi?

— Ha az ur csak azért jött, hogy gunyolódjon, úgy kérem, hogy távozzék a szobámból!

— Remek! — kacagott Bourdin. — Ez mégis csak költői tulzás! Szobának nevezi ezt a sötét, bűzös odut!

— Istenem! — kiáltotta Morelné, — aki az ijedtségtől csak most tudott megszólalni, ezek talán betörők! Vigyázz a gyémántjaidra, Morel!

Valóban, Morelt is egyre nagyobb aggodalom fogta el a két rossz arcú ember láttára. Asztalkájához sietett és a kezével elfödte a drágaköveket.

A sánta fickó, aki e szavakat hallotta, felfigyelt.

— No lám, Morel nem hamis, hanem valódi drágakövekkel dolgozik. Eszerint Mathieu asszonymak szintén valódi ékkövek vannak a táskájában mikor meglátogatja Morelékat! Jó ezt tudni! Majd szólok a Bagolynak!

— Ha nem hagyják el azonnal lakásomat, — kiáltotta Morel — rendőrt hivatok!

Ettől a fenyegető hangtól megrémülve a gyermekek sirni kezdtek, az öreg elmebajos pedig nyugtalan lett és felült a vackában.

— Ha valakinek jogában áll a rendőrséget szólítani, így csak mi lehetünk azok! — válaszolta gunyosan Bourdin.

— Minthogy a rendőrségnek kötelessége bennünket támogatni és segítségünkre jönni, ha nem engedelmeskedik nekünk! — tette hozzá Malicorne.

— Engem... a rendőrség? — dadogta Morel.

— Ugy van! Egy szavunkra beviszi a Clichy fogházba!

-- Vagy hogy világosabban megértse: az adósok börtönébe!

— Hogyan? Ön... Önök... a jegyző megbizottai?

— Ugy van. Ime az ítélet! — mondta Malicorne és egy pecsétes papirost huzott ki táskájából és olvasni kezdte:

»A bíróság Jerome Morel alperest arra kötelezi, hogy ezerháromszáz frankot, annak a kereset benyújtásától számított kamatait és a birói költségeket fizesse meg.«

— És a lányom, hol van Lujza? — kiáltotta Morel, aki zugó fejjel csak homályosan hallotta a felolvasott bírósági iratot. — Ha a jegyző peresített engem, ugy a lányom már nem lehet nála!

— Mi az, mit beszél Lujzáról? — kérdezte Bourdin.

— Ugyan, látod, hogy csak tartóztatni akar bennünket! — mondta nyersen Malicorne. — No csak semmi komédia, öregem! Gyerünk, egy-kettő! Menjünk mielőbb ki innen, itt ugyanis elég dögletes a levegő!

— Morel nem menj, védj magad! — kiáltotta magánkívül a lázbeteg asszony. — Ne hagyj el minket!

— No-no! — mondta gunyosan Bourdin. — Ne jusson ilyesmi az észébe, mert kénytelen lennék goromba lenni! — És fenyegetően emelte fel ólmos botját.

Morel, aki egyre csak lányára gondolt, jóformán nem is tudta, hogy mi történik.

— Ha Lujza elment a jegyzőtől, ugy szivesen megyek a fogházba. De mi történik, feleségemmel és gyermekeimmel? — kiáltotta hirtelen kétségbeeséssel. — A

halálunkat akarja tehát a jegyző?

— Egy-kettő, meddig fecseg még? Vegye a kabátját és gyerünk! — sürgette Bourdin.

— Drága uraim, bocsássák meg az előbbi szavaimat, — esdekelt Morelné — nem lehetnek olyan kőszivűek, hogy elvigyék a férjemet. Mihez kezdenék öt gyermekemmel és elmebajos anyámmal?

— Ej, menjünk már! — kiáltotta Malicorne. — Itt igazán nem kellemes hosszasan időzni!

A törvényszolga megragadta Morelt és hevesen kifelé taszította. Ez olyan irtózatosan megijesztette a gyermekeket, hogy félig meztelenül kibujtak a szalmazsák-ból és Malicornehoz rohanva térdre vetették magukat és úgy sikoltották: Oh, ne bántsa, ne vigye el a papát!

Egy szörnyű esemény még borzalmasabbá tette ezt a szivfacsaró képet.

Az egyik kislány hirtelen felugrott és rémülten így szólt:

— Anyukám, nem tudom mi történt Adélkával, egészen hideg és nem lélezkik!

A boldogtalan anya irtózatosat sikoltott; megértette, hogy mi történt. Iszonyu erővel fel akart állni, hogy halott gyermekéhez rohanjon, de béna tagjai megtagadták az engedelmisséget és visszaroskadt az ágyára.

Ez a rettentő, fájdalmas anyai sikoly visszaadta Morel erejét. Egy ugrással halott gyermeke mellett termett.

— Add ide, add ide a gyermekemet, a lányomat! — kiáltotta félig örülten az anya. Nem igaz, nem halt meg! Hozzátok ide!

A két törvényszolga ismét Morel felé közeledett, aki nem akart megválni kis halottjától.

— Oh Istenem, tegnap este még élt, megcsókoztam és melengettem! Maguk ugy-e, azt mondják, hogy egy nyomorgóval kevesebbet hagyok hátra és hogy jobb neki így!

— A lányomat, a lányomat! — sikoltozta az anya.

— Igazad van. Mi már csak a halottakhoz menekülhetünk! — mondta könnyezve Morel és a kis halottat oda fektette az anyja mellé.

A két végrehajtó magához tért pillanatnyi megrendüléséből.

— Hát barátom, — mondta Bourdin — a lánykája meghalt, de hát mindnyájan halandók vagyunk. Kötelességünket kell teljesítenünk és el kell vinnünk magát. Még sok dolgunk van ma délelőtt!

Morel nem is hallotta e szavakat, egészen lekötötte a fájdalom és a gondok sötét tömege.

— Egy koporsót kell neki venni... de miből? Egy egészen kicsiny, négyéves gyermeknek való koporsót

— Ez a fickó, úgy látszik, az eszét veszti! — sugta Bourdin Malicornenak. — Nézd, hogyan fordulnak ki a szemei! Az ember megijed, ha rá néz!

— Ej, vessünk véget a komédiának! Fogjuk galéron és vigyük ki! Végre is mit tehetünk arról, hogy a gyermeke éppen most halt meg?

Malicorne Morel vállára ütött.

— Elég volt, barátocskám. Egy percet sem várhatunk tovább. Minthogy fizetni nem tud, velünk kell jönnie!

— Morel ur, mi történt, miért akarják elvinni?

— csendült fel kedvesen egy friss leányhang és Gerlice kisasszony lépett a szobába.

— Oh, Gerlice kisasszony! — kiáltott fel zokogva az egyik fiucska, mentse meg a papát. Börtönbe akarják vinni és éppen most halt meg Adélka!

— Oh, hiszen ez iszonyu! — kiáltotta a fiatal lány, akinek szemei könnyekkel teltek meg és hitetlenül nézett hol a bíróság embereire, hol pedig Morelékre. Bourdin Gerlicéhez lépett.

— Ugy látom, kisasszony, — mondotta, — hogy maga még megőrizte nyugalmát. Próbálja meg hát ezt az embert észre téríteni. A kislánya igaz, meghalt, de nekünk teljesitenünk kell a kötelességünket és be kell szállítanunk az adósok börtönébe.

— Hogyan, hát igaz ez? — kiáltotta a fiatal lány.

— Kivéve, ha netalán a kisasszony kisegitheti őket két vagy háromezer frankkal! — mondotta otromba tréfálkozással Malicorne.

— Oh, ez förtelmes! — mondta felháborodva Gerlice. — Hogy van szive tréfálkozni ilyen borzasztó szerencsétlenségen!

— Hát akkor tréfa nélkül azt tanácsolom, hogyha már olyan nagyon sajnálja ezeket az embereket, kösse le az asszony figyelmét, hogy ne lássa, mikor a férjét elhurcoljuk!

Bármilyen kegyetlen is volt ez a tanács, volt benne megszivlelendő igazság és Gerlice önkénytelenül a beteg ágyához lépett.

Morel közben kissé lecsillapodott és már át tudta kissé gondolni helyzetét.

— Nem hagyhatom itt ezeket a drágaköveket —  
mondotta Morel. — A feleségem béna, tehetetlen, nem  
tud rájuk vigyázni. Az ékszerésznő, akinek tulajdonát  
képezik, ma értük jön. Engedjenek hát holnap reggelig  
még szabadlában.

— Lehetetlen! Vegye magához a drágaköveket. Lent  
már vár a kocsink, egy kis kerülővel elhajtattunk az ék-  
szeresnőhöz és átadhatja neki a köveit. Jöjjön, menjünk  
minden veszekedés nélkül, mielőtt a felesége és a gyer-  
mekek ide figyelnének!

— Hagyjanak itt holnapig, amíg a gyermekemet  
eltemetem! — esdekelt Morel.

— Nem lehet! Már is elpocsékolunk egy órát!

— Még egy szót! Mikor kapták a letartóztatásomra  
vonatkozó parancsot?

— Az ítélet már négy hónapja jogerős, de a jegyző  
ur csak tegnap utasított bennünket arra, hogy végre-  
hajtsuk.

— Tegnap! És Lujza nem jelentkezett! Hol lehet?  
Mi történt vele? — mormogta Morel — miközben egy  
vattával bélelt skatulyába söpörte drágaköveit.

— Papa, anyuska akar veled beszélni! — szólt az  
egyik gyermek.

— Az Isten szerelmére, adjanak nekem egy utolsó  
kegyet. Nem érzem eléggé erősnek magam ahhoz, hogy  
elbucsuzzam feleségemtől és gyermekeimtől. Kérem,  
mondja hangosan, hogy három vagy négy nap múlva  
ujra visszajönnék és tegyenek úgy, mintha eltávoznának.  
Várjanak rám egy emelettel lejjebb, öt perc múlva köve-  
tem Önöket!

— Ej, az orrunknál fogva akar vezetni bennünket!  
— mondta bosszusan Malicorne.

— Istenem, esküszöm, higgyenek nekem! — könyörgött kétségbeesetten Morel.

— Azt hiszem, megtehetjük ezt, — mormogta Bourdin. — Ellenkező esetben sohasem végzünk ezzel a fickóval!

— Köszönöm! — mondta hálásan Morel.

— Nos hát, — kiáltotta fennhangon Bourdin — minthogy így áll a dolog és megígérte, hogy fizetni fog, öt napi haladékat adunk. Akkor újra jövünk és reméljük, hogy nem lesz megint baj!

— Igenis, uraim, remélem, akkor fogok tudni fizetni! — válaszolta Morel.

A bírósági kiküldöttek távoztak.

— Hallja, Morelné? — kiáltotta boldogan Gerlice, — nem viszik el az urát, haladékat kapott!

— Morel, hallgass rám! — suttogta az asszony láztól tikkadtan. — Vedd el az egyik gyémántot, nem fogják észrevenni és mindnyájan megmenekülünk!

A kömetsző gyengéden megcsókolta az asszonyt, vigasztaló szavakat mondott neki, megölelte a gyermekeket és azután egy óvatatlan pillanatban kiosont a szobából.

A törvényszék kiküldöttjei kintt várták.

A szomorú menet lefelé indult a lépcsőn. Ekkor alulról hirtelen egy hang szólította Morelt:

— Atyám! Édesatyám!

— Lujza! — kiáltotta boldogan a kömetsző karját az Ég felé tárva. — Legalább még egyszer megölelhetem!

— Istennek hála, még jókor jöttem! — hangzot most már közelebbről a lány hangja.

— Te vagy? Drága kis Lujzám! De mi bajod van, miért vagy olyan sápadt?

— Oh semmi... csak elfulladtam. Nagyon siettem! Elhoztam a pénzt!

— A pénz? Mit beszélsz?

— Mindent meg fogok magyarázni! Légy nyugodt! Gyere és nyugtassuk meg anyuskát!

Malicorne, aki közben átvette Lujzától a pénzt, hangosan olvasta az aranyakat.

— Ez összesen ezerháromszáz frank, kisasszony. Ez kevés lesz. Nincs több pénze?

— De hiszen te csak ezerháromszáz frankkal tartozol! — dadogta ijedten Lujza.

— A váltó valóban annyiról szól, — válaszolta Malicorne, de az ítélet szerint a kamatokat és költségeket is meg kell fizetni. Az is kitesz 1200 frankot!

— Oh Istenem, — kiáltotta kétségbeesetten a lányka, én azt hittem, hogy ebből kifutja! De hiszen ez nagyon szép résztörlesztés, érje be most ezzel és néhány napon belül kifizetjük a többit!

— Akkor majd tessék a pénzt letenni a bíróságnál és a papát nyomban szabadlára helyezik. De most be kell vinnünk az öreget!

— Kegyelem! Kegyelem! — zokogta Lujza.

— Na de most már éppen elég! — kiáltotta nyersen a végrehajtó. — Ha nem jön azonnal, a gallérjánál fogva hajtom le a lépcsőn!

— Igazságos Isten, ne törd ezt, segits! — kiáltotta Morel.

— Nyugalom, jó ember, az Ur nem hagyja el az igazakat! — hallatszott most a lépcsőház felől és a

következő percben Rudolf karcsu, finom alakja tünt fel. Már hosszabb ideje hallgatta és figyelte rejtekhelyéről a történeteket. Arca sápadt volt. és mély megindulást tükrözött vissza. A bírósági kiküldöttek önkénytelenül egy lépést hátráltak. Morel és Lujza meglepetten néztek az ismeretlenre. Rudolf egy köteg bankjegyet húzott ki zsebéből és azokból három darabot kihuzva, átnyújtotta Malicornenak.

— Itt van kétezeröt száz frank! Adja vissza a fiatal lánynak a pénzét!

A végrehajtó, akinek ámulata egyre nőtt, átvette a pénzt és gondosan, hosszan forgatta kezében, azután zsebrevágta. A meglepetés első percei után azonban nyomban feltámadt a szemtelensége is.

— A pénze jó, de nem mondaná meg, hogy mi módon jutott ekkora összeghez?

Rudolf egyszerű munkásruhája ébresztette fel a végrehajtó gyanuját.

— Azt mondtam, hogy add vissza a fiatal lány pénzét! — válaszolta parancsoló hangon Rudolf.

— No, no, milyen jögon mersz engem tegezni? — kérdezte a végrehajtó és fenyegető arccal Rudolffhoz közeledett.

— Azonnal add vissza a pénzt! — mondta Rudolf és ugy megszorította Malicorne kezét, hogy az felsziszszent fájdalmában. — Lehajtlak a lépcsőn, ha nem engedelmeskedsz!

— Itt a pénz! — válaszolta Malicorne az 1300 frankot Lujzának nyujtva. De azt kikérem magannak — fordult ismét Rudolf felé — hogy engem tegezni merjen!

— Ugy van! — kontrázott Bourdin — honnan veszi ezt a bátorságot? Ki ez az ember?

— Hogy kicsoda? Az én bérlőm, a bérlők királya! — kiáltotta Pipeletné — aki egy hatalmas tál forró levestel sietett fel a lépcsőn Morelékhez.

— Ki ez a madárijesztő? — kérdezte Bourdin.

— Hallja, ha sértegetni mer, a nyakába öntöm ezt a levest és a bérlőm lehajítja a lépcsőn, amint megigérte!

— Ebben a házban mindenki örült! — mormogta Bourdin. — Gyere Malicorne, hiszen a pénzt kifizették!

— Itt van a nyugtája és a váltója! — mondta ez, miközben az iratokat megvető mozdulattal Morel lábához dobta.

— Azonnal vedd fel és add át tisztességesen az iratokat! — szólt rá erélyesen Rudolf, miközben egyik kezével visszahuzta Malicornet, a másikkal pedig a földre dobott aktákra mutatott.

A végrehajtó, aki Rudolf acélos kézfogásán érezte, hogy olyan emberrel akadt össze, akivel nem tanácsos kikezdeni, morogva engedelmeskedett. Azután öklét fenyegetőleg Rudolf felé rázva lesietett a lépcsőkön. Bourdin ijedten követte.

Pipeletné valósággal felmagasztosult.

— Hurráh! — kiáltotta, Morelék megvannak mentve és most már lesz ennivalójuk is. Ez a leves tehát felesleges odafent, de jó szolgálatot tesz odalent!

E szavakkal fogta a tálat és tartalmát a két menekülő végrehajtó nyakába zuditotta, akik ordítva fenyegetődztek.

— Bocsánat uraim — kacagott gunyosan Pipe-  
letné — megbotlottam a lépcsőn, véletlen volt, ezért  
nem lehet megbüntetni az embert!

## GERLICE KISASSZONY.

Lujza, aki közben már besietett beteg édesanyjához, feltűnően szép leány volt. Szabályos szép vonásai, kifogástalan termete az antik szobrokat juttatta az ember eszébe. Egész lénye nemességet és jóságot árasztott.

Rudolf, akinek éles szeme volt, észrevette, hogy a leány feltűnő sápadtsága és nyomott hangulata atyja megszabadítása ellenére sem mulik el. Minthogy Rudolf nem akarta a kőmetszőt tovább is nyugtalan kétségek között hagyni, megkérdezte tőle:

— Nem volt magánál tegnapelőtt egy fiatal hölgy?

— Igen és nagy részvéttel látta, milyen nyomorban élünk.

— Nos, néki köszönje meg ezt a pénzt és ne nekem!

— Oh a drága, nemeslelkű uriasszony! Lám, igazam volt, mikor azt mondtam...

— ...Hogy a gazdagok megkönyörülnének a szegényeken, ha ismernék a nyomort! Ugy-e, ezt mondta ma reggel Madelainenek, a feleségének.

Morel elképedve nézett Rudolfra.

— Honnan tudja ezt és honnan ismeri a feleségem nevét?

— Ma reggeli hat óra óta ott rejtődztam a maga szobája melletti padláson!

— Ön uram? De az Isten szerelmére, miért tette ezt?

— Meg akartam ismerni, hogy milyen ember és ehhez senkitől sem kaphattam megbízhatóbb adatokat, mint magától személyesen. És amit megtudtam, azt bizonyítja, hogy talpig becsületes férfi.

— Oh, ezért nem érdelek elismerést. Ilyennek születtem, hát ilyen vagyok, mert nem tudok más lenni.

— Nem is dicsérem, hanem méltányolom. Azért jöttem, hogy az Ön mentő angyalának megbizásából jó hirt hozzak: ezentul gondtalan, békés életük lesz valamennyiüknek!

— Lehetséges ez? Könyörgöm, mondja meg legalább a nevét az Ég e küldöttjének!

— Harville márkinő!

— Sohasem fogom ezt a nevet elfelejteni. A szentünk lesz, akit imádni fogunk.

És Morel megtörölte könnyeit.

— Most pedig figyeljen, Morel. A családjával együtt azonnal beköltözik abba a szobába, melyet én béreltem. Szép, nagy, száraz szoba és még ma gondoskodom a kellő bebutorozásról. Harvillené később még megfelelőbb lakásról fog gondoskodni. A kis halott fent marad a padlásszobában és majd egy papot küldök, aki virrasztani fog mellette.

— De, kedves uram, miért fosztanánk meg a szobájától? Hiszen most, hogy nem kell a letartóztatástól

rettegnem, különösen most, hogy Lujza visszajött...

— Lujza nem fogja Önt többé elhagyni! Maga azt mondta, hogy a szegény ember legnagyobb fényüzése, ha a gyermekeit otthon tarthatja, nos, ezentul így lesz. A szobámat pedig el kell fogadnia. Nekem van más szállásom. Gondoljon arra, hogy nem maradhatnak együtt a halottal!

— Ön mindenre, mindenre gondol! Milyen nemes ember Ön, uram!

— Ezzel tehát rendben lennénk. Most pedig mondja meg nekem, hogy ki ez a Ferrand Jakab?

Morel arca ismét elborult.

— Azonos ez azzal a Ferranddal, akinek jegyzői irodája van a Sentier-uccában?

— Hogyan, ismeri őt? Oh mondja, hiszen Ön mindent hallott, ugy-e, jogosult a haragom és a félelmem? Borzasztó...

— Nyugodjon meg. Az a tény, hogy le akarta magát tartóztatni, azt bizonyítja, hogy azért a megvetésért akart bosszút állni, mellyel leánya szerelmi ajánlatait visszautasította. Egyébként magam is gonosz embernek tartom...

— Nagyon gazdag és képmutató!

— Magát legkétségbeejtőbb helyzetéből megszabadította egy mentőangyal. Lehet, hogy a jegyzőt viszont a bosszuló végzet fogja sujtani.

E pillanatban könnyes szemekkel Gerlice kisasszony jött ki a padlásszobából. Rudolf nyomban hozzá fordult:

— Ugy-e, kedves szomszédnőm, maga is helyesnek találja, hogy Morel családotul együtt mindaddig az én

szobámban lakjon, ameddig jóltevője, akinek megbizottja vagyok, megfelelő lakást nem talál számukra.

Gerlice csodálkozva nézett Rudolfra.

— Hogyan uram, maga ilyen nagylelkű?

— Igen, de csak egy Öntől függő feltétel alatt!

— Oh, ha tőlem függ!

— Néhány sürgős könyvelési és számlázási munkát kell végeznem a főnököm számára. Arra kérném tehát, hogy engedje meg, hogy ezeket a munkákat, amíg új szállásomat rendbehozzák, a maga szobájában végezhessem el. Hiszen csak az asztal egy csücskére van szükségem és nem fogom munkájában zavarni.

— Ha csak erről van szó, akkor rendben van a dolog. Hiszen a szomszédoknak támogatniok kell egymást.

— Apa, apa... anyuska látni szeretne! — kiáltotta most az egyik kis fiú a padlásszoba ajtajából kihajolva.

— Menjen a feleségéhez, kedves Morel. Majd ha rendben lesz a szoba, értesíteni fogom.

A kőmetsző feleségéhez sietett.

— És most kedves szomszédnőm — fordult Rudolf Gerlicéhez, még egy szívességet kell kérnem.

— Nagyon szívesen, ha megtehetem!

— Meg vagyok győződve, hogy maga pompás kis háziasszony és így magát kérem, hogy vásárolja meg mindazt, amire a Morel családnak legsürgősebben szüksége van.

— Boldogan megteszem uram és két órán belül mindent meg is tudok venni, de attól félek, hogy ez nagyon sok pénzbe kerül!

— Ugyan? Mennyibe?

— Legalább hat—hétszáz frankba!

— Hát ez nem volna baj. Szóval, két órán belül megszerzi, hiszen maga valósággal tündér, szomszédkiasszony!

— Nincs ebben semmi ördögösség! Pár percnyire van az ócskás piac, egész Párisban seholsem lehet olyan olcsón és jól vásárolni, mint ott!

— No erre már magam is kíváncsi vagyok. Tudja mit? Menjünk együtt!

— Pompás! És hol van a pénz?

— Morel jóttevője már átadta nekem. Nem kell nagyon takarékoskodnunk, azt akarja, hogy mindent megkapjanak e szegény emberek. De mielőtt elmegyünk, ha megengedi, az irataimat az Ön szobájában helyezném el.

— Csak tessék! Legalább meglátja a szobámat!  
— mondta büszkén Gerlice.

És könnyü zergeléptekkel előre sietett. Rudolf követte. A látszat kedvéért egy hatalmas papirtekercset szorongatott hóna alatt, melyet szobájából hozott ki.

Gerlice körülbelül 18 éves, formás, bájos kis teremtes volt. Rudolf csak most vette először szemügyre és valósággal elbűvölte a lányka friss, üde szépsége. Orcáját három kis gödröcske, melyek főleg mosolyánál érvényesültek, még kedvesebbé tette.

Rudolf gyönyörködve nézett szét Gerlice szobájában. Kis gazdasszonya joggal volt büszke erre a barátságos, tiszta kis fészekre, melynek falait szép galambszürke tapéta borította. Az ablakban néhány virágcserep lopta a télbe a tavasz hangulatát. Fehér csipkefüggöny takarta el az ágyat. Két nagy szekrény, nagy munkaasztal

és székek egészítették ki a butorzatot. Az ablak közelében tágas kalitkában két kanári madár csipogott kedvesen.

— Valóságos kis paradicsom! — lelkesedett Rudolf.

— Képzem, mennyi tenger pénzbe került!

— Ah, ne is beszéljünk erről. Mikor a fogházból kikerültem, 450 frankom volt és bizony ez az egész összeg ráment!

— Miféle fogházzól beszél? Hát maga le volt tartóztatva?

— Hát bizony ez egy nagyon bonyolult dolog. Alig voltam még tíz éves, mikor megesett velem.

— Addig ki viselte a gondját?

— Oh, egy nagyon kedves öreg házaspár, de fájdalom, mindketten meghaltak a kolerajárvány idején. Nem tudtam, hogy mit tegyek, kihez forduljak és így történt, hogy a házunkkal szemközt posztoló rendőrhöz mentem és azt mondtam neki: Kedves rendőrbácsi, meghaltak a szüleim és nem tudom, hogy most mit csináljak? Éppen akkor jött erre egy rendőrtiszt, hallotta, hogy mit mondok és nyomban a csavargóbírótság elé állíttatott, ahol a javítóba küldtek. Onnan azután csak tizenhat éves koromban kerültem ki.

— És a szülei?

— Atyámat nem ismertem, nem tudom, hogy ki volt? Hat éves voltam, mikor anyámat elvesztettem. A lelencházból vett magához, ahová előzőleg kénytelen volt beadni. Azok a jó öregek, akikről az előbb szoltam, ugyanabban a házban laktak, amelyben mi és mikor hallották, hogy anyámat is elvesztettem, magukhoz vettek. Oh, nagyon derék, kedves emberek voltak a nevelőszü-

leim! De már eleget beszéltünk rólam! Ne feledkezzünk meg Morelékről! Jöjjön, segítsen felvenni a kabátomat és tüzze meg szépen a sálomat, de vigyázzon, nehogy megszurjon!

A herceg jókedvűen engedelmeskedett a kis masamódnak, miközben mosolyogva jegyezte meg: Kedves Gerlice kisasszony, maga mellett sem merném vállalni a komorna tisztséget. Félek, hogy gyakran jönnék kísértésbe. Veszélyes állás lenne!

— Főleg rám nézve! — nevetett Gerlice — ha ilyen ügyetlenül szurná a tüt a kendőbe!

Mikor a kapun kiléptek, a kellemes, napfényes, száraz idő még csak fokozta jókedvüket.

— Imádom a szép, hosszú sétákat! — csicseregte Gerlice. — Tudja mit? Ha ráér, vigyen el engem vasárnaponkint sétálni.

— Boldog vagyok, kedves szomszédkisasszony, hogy ilyen szeretetreméltóan rendelkezik vasárnapjaim felett. Rendben van, megígérem, hogy nagyokat fogunk sétálni.

— Majd meglátja, milyen jól fogunk mulatni! A maga elődje, Germain ur, naponta bejött hozzám és az idő csakugy repült beszélgetés közben!

— És most merre van Germain ur?

— Miért ez a kérdés, szomszéd?

— Féltékeny vagyok rá! — válaszolta Rudolf mosolyogva.

— Féltékeny? — kacagott Gerlice — oh, arra semmi oka sincsen. A szegény fiu most Ferrand jegyzőnél dolgozik éhbérért!

Rudolf alig tudta eltitkolni örömét. Boldog volt,

hogy végre megtudta a régóta keresett fiatalember címét.

Ez a beszélgetés még a ház előtt folyt le, ahol Gerlice még egy kicsit csinosította magát, mielőtt elindultak volna a városba. Hirtelen egy köpenybe burkolt férfi lépett a házba, akinek alig látszott ki az orra-hegye, úgy eltakarta az arcát és egyenesen Madame Pipelethez lépett, aki kissé gunyos hangon kérdezte meg tőle:

— Csak nem Saint-Denisből jött és Burette-t keresi?

— De igen, — válaszolta az idegen. — Negyed kettő!

— Akkor csak siessen hozzá!

— Mit jelent ez? — kérdezte csodálkozva Rudolf.

— Oh, ma reggel óta különös dolgok történnek Burette asszonynál. Nagy a sürgés-forgás. Nékem azt mondta, hogy Saint-Denisből vár látogatókat, de csak azokat bocsássam fel hozzá, akik tudják a jelszót: negyed kettő! Gyanus ügy! Ma éjszaka egyébként a Brabantinál szolgáló kis sánta fiú két óra tájban ide jött azzal a rosszképű banyával, akit Bagolynak neveznek. A Bagoly hajnali négy óráig tartózkodott itt, azután a ház előtt várakozó kétfogatu kocsin elhajtattott. Hogy hová, nem tudom. Arról sincsen fogalmam, hogy itt mit csinált? De azt hiszem, újra vissza fog térni, mert Burette asszony azt mondta, hogy a Bagolyt bármikor felengedhetem hozzá, még akkor is, ha nem tudja a jelszót!

Rudolf ugyan nyomban sejtette, hogy valami újabb gaztett készül, de fogalma sem volt, hogy az mennyire

közelről érinti őt. S ezért gyanútlanul másra terelve a beszédet, így szólt:

— Ugy-e, nem felejtj el kedves Pipeletné, hogy arra kértem, hozasson Moreléknek a legközelebbi vendéglőből bőséges ebédet!

Pipeletné kijelentette, hogy már is rohan az ebédért.

Rudolf pedig karját nyujtotta Gerlicének és sietve elindultak az ócskások piaca felé.

## A VILLÁMCSAPÁS.

Mikor Rudolf és Gerlice hazajöttek bevásárló utjukról, meglepetten látták, hogy a ház körül rendőrök állnak és a portásfülkében egy rendőrtiszt beszél Pipelettel.

— Vezessen Morelhez! — parancsolta a tiszt.

— Ha megengedi, inkább én megyek a férjem helyett! — ajánlkozott Pipeletné.

Kettesben indultak felfelé. A tiszt észrevette, hogy Rudolf és Gerlice követik. Visszafordult és éles hangon szólt rájuk:

— Kik Önök és mit akarnak?

— Ezek itt laknak, a negyedik emeleti lakások bérlői! — felelte Pipeletné.

— Az más! Bocsásson meg uram, nem tudtam, hogy itt lakik! — fordult mentegetődzve a tiszt Rudolfhoz.

Rudolf, aki a tiszt udvarias hangjából arra következtetett, hogy jóra való emberrel akadt össze, megpróbált vele szóba elegyedni.

— Egy nagyon szerencsétlen, jóra való családot fog

találni uram. Nem tudom, hogy miféle újabb borzalom fenyegeti őket, de annyit mondhatok, hogy ma éjszaka már éppen elegendő csapás érte őket. Az egyik kislánya a szülők szemeláttára halt meg az éhségtől és hidegtől!

— Lehetséges ez?

— Ez így van, tiszt uram! — erősítette meg Pipeltné is. Ennek az urnak a segítségével nélkül az egész család éhenhalt volna.

A rendőrtiszt, akinek feltűnt Rudolf nemes arca és viselkedésének méltóságteljesége, sajnálkozó arcot vágott.

— Elhiszem, hogy, amint Ön mondja, Morel jóra való, szerencsétlen ember, annál rosszabbul esik, hogy teljesítenem kell szomorú kötelességemet!

— Miről van szó, mit jelent ez, uram?

— Fájdalom, parancsom van, hogy a család legidősebb lányát, Morel Lujzát letartóztassam!

Rudolfnak önkénytelenül az ezerháromszáz frank jutott az eszébe, melyet a boldogtalan lány a végrehajtónak nyújtott át.

— Mivel vádolják? — kérdezte Rudolf.

— Gyermeekyllkossággal!

— Őt? Ezt a leányt? Oh, a szegény, boldogtalan teremtés és még boldogtalanabb atyja!

Azok után, amiket Öntől hallottam, belátom, hogy a szegény kőmetszőt össze fogja zuzni ez az újabb csapás, de mit tegyek? Teljesítenem kell kötelességemet.

— De hiszen csak gyanúsításról lehet szó, talán csak alaptalan vádról, a bizonyítékok hiányoznak!

— Erről nem mondhatok semmi közelebbit. A bi-

róságot egy köztisztelőben álló férfi, a leány munkaadója vezette nyomra.

— Ferrand Jakab jegyző! — kiáltotta elszörnyedve Rudolf.

— Ugy van!

— Ez a jegyző egy cudar, aljas fráter rendőrbiztos ur!

— Ugy látszik, összetéveszti valakivel. Ferrand Jakab jegyző egyike a legtiszteltebb és legjobb hirű embereknek.

— Ismétlem tiszt uram, hogy ez a Ferrand a leghitványabb fráter, aki börtönbe akarta juttatni Morelt azért, mert a leánya nem hagyta magát tőle elcsábíttatni.

— Nem az én dolgom, hogy Ferrand jegyző magán életét és szavahihetőségét kivizsgáljam! — válaszolta hidegen a rendőrtiszt.

— Igaza van uram és sajnálom, hogy kissé elragadtattam magam. Mindössze arra kérem hát, hogy a letartóztatást a legnagyobb kimérettel hajtsa végre, nehogy ez az újabb csapás végzetessé váljon a családra!

— Mindig szem előtt tartom az emberbaráti kötelességeket!

Ez a párbeszéd félhangosan folyt le Rudolf és a rendőrtiszt között, mialatt Pipeletné és a Gerlice néhány lépcsőfokkal lejebb beszélgettek. A két férfi komor hangulatban indult meg újra. Mikor a negyedik emeletre értek Rudolf szobája elé, mely most a Morel család lakásául szolgált, az ajtó hirtelen kinyílt és a küszöbön Lujza jelent meg sápadtan, kisírt szemekkel. Mögötte atyja jött. A rendőrtiszt és Rudolf megpillantása-

kor mind a ketten földbe gyökerezett lábbal álltak meg.

— Óh uram, megmentőm! — kiáltott fel végre Morel, mikor meglepetéséből kissé magához tért Rudolf felé fordulva — legyen segítségemre és beszélje rá Lujzát, hogy ne hagyjon el ismét bennünket. Hiszen ugy-e már nincsen szüksége arra, hogy tovább szolgáljon és visszatérjen a jegyzőhöz?

Rudolfnak majdnem megszakadt a szive, Nem volt ereje válaszolni.

A rendőrtiszt törte meg a csendet.

— Ön Morel Lujza? — kérdezte szigorú hangon.

— Igen! — mondta megrettenve a lány.

Rudolf kinyitotta a Gerlice szobájának az ajtaját.

— Ön pedig Jerome Morel, a leány atyja? — tette fel újabb kérdését a rendőrtiszt.

— Igen uram, de — — —

— Kérem, jöjjenek be mindketten ebbe a szobába! — szólította fel őket a rendőrtiszt és a Gerlice szobájára mutatott, melybe Rudolf már előbb belépett. Rudolf jelenlététől kissé megnyugodva a kömetsző és leánya engedelmeskedtek.

— Jól tudom — Fordult most a rendőrtiszt Morel felé, hogy maga jóra való, becsületes és sokat szenvedett ember, éppen ezért nagyon sajnálom, hogy egy szomorú körülményt kell közölnöm önnek. A törvény nevében kénytelen vagyok letartóztatni az Ön Lujza leányát.

— Elvesztem! — sikoltotta a lány és atyja karjába vetette magát.

— Mit beszélsz? — kérdezte megdöbbenve az apa

Mért lennél elveszve és miért, mi jogon akarnak le-  
tartóztatni?

— Óh én szerencsétlen! — jajveszékelt a lány,  
térdre esve.

— A törvény nevében? — dadogta a kömetsző,  
akinek esze az újabb rázkódtatástól már kezdett meg-  
bomlani. Ez lehetetlen! Én jótállok lányom becsületéért,  
aki derék, szeplőtlen teremtés!

— Sajnos, a parancs határozott, személy csere  
nem forog fenn. Morel Lujza bucsuzzon el apjától!

— Ne merészeljen lányomhoz nyulni, nem enge-  
dem elvinni! — kiáltotta örvongve Morel.

Rudolf szeliden megfogta Morel karját.

— Csillapodjon barátom, bizzon abban, hogy lá-  
nya ártatlansága ki fog derülni. Egészen bizonyos, hogy  
nem bűnös!

— Miben is lehetne bűnös? Tűzbe teszem a keze-  
met. De, — kiáltott fel hirtelen támadt rémülettel, —  
a pénzt, amelyet ma reggel hoztál?

És az iszonyat pillantásával nézett leányára.

— Atyám, egy pillanatig is hiheted, hogy tolvaj  
vagyok? — kérdezte Lujza, olyan fájdalmas, nemes moz-  
dulattal, hogy Morel gyanuja nyomban megszűnt.

— A leányát nem tolvajlás miatt jelentették fel! —  
szólt a rendőrtiszt.

— De hát miért? Mit vétkezett?

— Rendőrbiztos ur! — kiáltotta kétségbeesetten  
Morel, — ne vigyenek az örületbe. Tudni akarom, jo-  
gom van tudni, hogy mivel vádolják a lányomat?

— Az Ön leányát... gyermeköléssel vádolják.!

— Mit mond? Mi ez? Nem értem! — hebegte

Morel és villámsujtottan meredt a rendőrtisztre.

— A lányát azzal vádolják, — ismételte a rendőrtiszt, — hogy megölte ujszülött gyermekét.

— Hazugság, nem igaz! — sikoltotta Lujza és heves mozdulattal felugrott, —

— Esküszöm az egy igaz istenre, hogy a gyermek halott volt. Már nem lélezett..., testecskéje kihült... és én elvesztettem a fejem. Ez minden bűnöm! De a gyermekemet nem öltem meg!

— A gyermekedet? Átkozott! — kiáltotta Morel és kezét ütésre emelve lépett a lánya felé.

— Kegyelem! Irgalmazz atyám! — sikoltotta ez.

— Egy pillanatnyi rémületes csend után Morel megtörve tompa, szintelen hangon fordult a rendőrtiszt felé:

— Igen, vigye el ezt a teremtést... ez nem az én lányom!

Morel tántorogva kifelé indult, de Lujza zokogva a lábai elé vetette magát.

— Atyám halgass meg.... meg kell hallgatnod!

— Meg kell hallgatnia! — szólt Rudolf és Morel elé állt, aki támolyogva az ajtó felé tartott. Ne legyen könyörtelen!

— Nem tudom elhinni; megőrülök! — kiáltotta Morel és fejét kezébe temette. — Az én lányom, az én szép, okos, drága lányom — meggyalázva! Óh, a becstelen teremtés!

— És ha csak azért áldozta fel magát, hogy Önt megmentse? — kérdezte halkán Rudolf.

Ezek a szavak villámcsapásként érték Morelt. Ré-  
mülten nézett lányára, aki még mindig zokogva tér-

delt lábánál és rekedt hangon főrögte:

— A jegyző volt?

Lujza válaszolni akart, de úgy látszik a megfontolás visszatartotta ettől és néma maradt.

— Nos, kiáltotta Morel, hát mért nem beszélsz?

Lujza felemelkedett. A fájdalom és szenvedés egészen megtörték. Kimerülten, alig tudta vonszolni magát. A rendőrtiszthez fordult.

— Nagyon kérem uram, legyen őrgalommal, engedje meg, hogy atyámmal és ezzel az urrai néhány percig az Ön jelenléte nélkül beszéljek!

— Beleegyezem! — mondta a rendőrtiszt.

— Jól van, beszéljünk hát, — kiáltotta vadul Morel. — De ne itt, hanem fenn, a padlásszobában, Adélka holtteste mellett!

És Morel felrohant a lépcsőkön annélkül, hogy egy pillantást is vetett volna lányára.

— Igyekezzen megrövidíteni uram ezt a kinos jelenetet — fordult a rendőrtiszt Rudolphoz — mert úgy látom, hogy a szerencsétlen apa csakugyan az örület határán van!

Rudolf megigérte ezt és Lujzával együtt Morel után sietett.

Megrázó drámai kép.

A szoba közepén ott feküdt a kis halott, akinek csupasz kis testét egy rogydarab fedte csak. Lujza úgy érezte, hogy ereje teljeseen elhagyta. Reszketve közeledett atyjához és megfogta annak sovány, fáradt kezét. És az apa ezuttal nem vonta azt vissza. Lujza fuldokló zokogás között csókolta atyját, aki véle sirt. Végre erőt vettek magukon.

— Atyám — mondotta Lujza, mindent meggyónók neked. De neked és megmentőnknek is ígéretet kell tenni, hogy senki, amit hallani fogtok, tőletek meg nem tudja. Ha megtudja, hogy elárultam, úgy mind a ketten el vagytok veszve. Ti még nem ismeritek e szörnyeteg rettentő hatalmát!

— Kiről beszélsz? A jegyzőről?

— Igen.

— Bármilyen aljas és veszélyes ember legyen is, a büntetését nem fogja elkerülni! — szólt közbe Rudolf.

— Óh, nemcsak arról lesz szó, amit vélem szemben követett el. Hanem ezzel az esettel kapcsolatban meg kell emlékezni még valakiről, Ferrand egy alkalmazottjáról, aki végtelen jósággal állt mellém és segítségemre iött legszörnyűbb perceimben. De megkért, hogy nevét ne áruljam él.

— Ha esetleg Germain Ferencről van szó — szólt Rudolf egy ötlettől kapottan — úgy nyugodt lehet. Ugy édes atyja, mint én, gondosan megőrizzük titkát.

— Ön ismeri őt? — kérdezte Lujza meglepetten.

— Igen kisasszony. De hogyan került Ön a 'jegyzőhöz'?

— A feleségem betegsége — válaszolta Morel a lánya helyett, — annyira tönkretett, hogy rászorultam leányom keresetére. Szóltam az ebben a házban lakó Burrettenének, hogy segítsen állást keresni a lányomnak. Burrettené ismerte a jegyző házvezetőnőjét és ajánlólevelet irt hozzá, melyben Lujzát melegen beajánlotta. Legyen átkozott ez a levél, mely lányom romlását okozta.

— Noha édesatyjától már hallottam egyet-mást, szerteném, ha néhány szóval tájékoztatna arról, hogy mi

történt ezután, hogy Ön a jegyző szolgálatába lépett? Az ilyen részletek fontosak lehetnek a védelem szempontjából!

— Az első hetekben, noha sok és kemény munkám volt, nem volt panaszra okom. A jegyző, aki szorgalmasan bujta a templomokat és papok látogatását fogadta, jóformán rám se nézett. Abban az épületszárnyban, ahol az iroda volt, csak Szerafine asszony, a házvezetőnő, a jegyző, meg én tartózkodtunk. A portás fülkéje a háznak egészen ellenkező oldalán állott. Az én szobácskám a legfelsőbb emeleten volt. Egy este mikor éppen nyugodni tértem halk lépteket hallottam. Valaki megállt az ajtóm előtt. Először azt hittem, hogy a házvezetőnő. De mikor nem nyitott be félni kezdtem. Ki van itt? — kiáltottam, de senkisem válaszolt. Az ajtómon nem volt sem kulcs, sem rezesz, nem lehetett bezárni. Félelmemben a szekrényt hurcoltam az ajtó elé. Minthogy semmi további neszt nem hallottam, lassan megnyugodtam és elaludtam. Másnap megkértem Ferrand urat, hogy engedjen ajtómrá egy tolózarat szerelni és elmondtam, mennyire megijedtem az éjszaka. A jegyző vállat vont, azt mondta, hogy megbolondultam és én nem mertem tovább beszélni. Néhány héttel utóbb történt, hogy a nagymama tüzbe dobta a papa egyik gyémántját. Leirhatatlanul kétségbe voltunk esve és én sirva panaszoztam el szerencsétlenségünket a házvezetőnőnek, aki azt mondta, hogy majd szól a jegyzőnek, akinek jószivüisége közismert.

Még aznap este, mikor felszolgáltam a vacsorát, a jegyző ur váratlanul így szólt hozzám. Hallom, hogy apádnak ezerháromszáz frankra van szüksége. Keresd

fel ma este és mondd meg neki, hogy jőjjön az irodámba. Megkapja a pénzt.

— A nyomorult már akkor készen volt a tervével! Így akart magához férközni! — mondta Rudolf.

— Én ettől kezdve megkettőztem a szorgalmamat, hogy megháláljam Ferrand ur jóságát — folytatta Lujza. — Ám a házvezetőnő ettől kezdve feltűnően elhidegült tőlem, minden pillanatban belém kötött és ezer aprósággal igyekezett életemet elkészeríteni. Szívesen mentem volna más állásba, de atyámnak a jegyzővel szemben fennálló tartozása meggátolt ebben. Így mult el három hónap, amely idő alatt a házvezetőnő pokollá változtatta életemet. Ferrand ur ellenben olyan pillantásokat kezdett rám vetni, melyek a legnagyobb zavarba hoztak.

Egy napon a házvezetőnő vacsora után szokása ellenére elment hazulról. Az irnokok is eltávoztak az irodából. Ferrand egy levéllel a portást is elküldte és így kettesben maradtunk az egész épületben. Egyszerre hallom, hogy az ur csenget. Besiettem a hálósobájába. A jegyző a kandalló előtt állt. Amikor beléptem, hirtelen megfordult és a karjába ragadott. Irtózatosan megijedtem és menekülni akartam. Dulakodtunk. Végre nagy nehezen sikerült kiszaladnom az előszobába. Utánam rohant. Én levertem a lámpát és a sötétben elbujtam. Erre dühöngve így kiáltott: ha így viselkedsz, börtönbe juttatom az apádat!

Ujra felgyújtotta a lámpát és megtalált. Én térdre hullva kértem, hogy ne bántson. De újra rámtámadt. Én teljes erőmmel védekeztem. Ez annyira felbőszítette, hogy öklével esett nekem és véresre vert.

— Istenem, ezek az igazi bűnösök és mégsem őket

viszik a börtönbe! — jajdult fel Morel.

— Mindennek el jön az ideje! — felelte komoran Rudolf. A bünt eléri a büntetés!

— Már-már elvesztettem az eszméletemet, erőim fogytán voltak, mikor szerencsémre kopogtattak. A portás jött vissza, aki sürgős üzenetet hozott. A jegyző dühösen bocsájtott el. Takarodj! — rivalt rám. Ha egyetlen szót szólsz valakinek, vagy elhagyod a házamat, úgy apád elveszett! De én mégis elmondtam mindent apámnak!

— A mi gyávaságunk és önzésünk juttatta szegény lányunkat ebbe a szörnyü bajba! — mondotta csüggedten Morel.

— A jegyző mikor másnap reggel viszont láttam, éppen olyan volt mint máskor, nyers és kimért. De a szemében láttam a fenyegető tüzet és éjjel nem mertem a nyitott ajtó mellett aludni. A szekrényt, melyet azelőtt éjszakánként az ajtóm elé tettem, azzal az ürüggyel, hogy meg kell javíttatni, elvitette. Csak a székem, kis ládám és egy kerek asztalkám maradt. Ezeket raktam az ajtó elé és felöltözve feküdtem ágyamban. Egy ideig békében nyugott, jóformán rám sem nézett és én már kezdtem megnyugodni. Egy vasárnap délután kimenőt kaptam és akkor boldogan meséltem el, hogy a gazdám már békében hagy és nem üldöz ajánlataival. Szegény szüleim mennyire boldogak voltak! Akkor még nem sejtették, hogy az igazi borzalmak csak most várnak rám, azok a szörnyüségek, melyekről nem is mertem többé szólni nekik.

A szegény lány elhallgatott, a sírás fojtogatta a torkát és a rémes emlékek összeszorították szívét.

— Folytassa kedves, — sürgette Rudolf. — Az

időnk rövid, a rendőrtiszt türelmetlen lehet és a maga megmentése érdekében rendkívül fontos, hogy mindent megtudjunk.

Morel egy szót sem szólt. Néhány perc óta érzés-telenül nézett a levegőbe és összefüggéstelen szavakat dadogott. Rudolf növekvő nyugtalansággal látta ezt és komolyan félt, hogy Morelt a rettentő csapás egészen összeroppantja. Lujza, aki maga is legszörnyűbb lelki-válságban vergődött és akit teljesen lefoglalt szerencsétlenségének elbeszélése, ezt nem vette észre. Rudolf szavaira megrezzent és folytatta elbeszélését.

— Egy este a jegyző a gazdasszony kíséretében eltávozott hazulról. Nem vacsoráztak otthon és távozásuk előtt kikészítették számomra vacsorámat, a kenyéremet, vizet és bort. Ismertem a jegyző szokását és tudtam, hogy ha este eltávozik, akkor csak nagyon késő éjszaka tér haza, tehát már nem lesz rám szüksége. Felmentem a szobámba és varrogatni kezdtem. Egyszerre, legnagyobb meglepetésemre, szokatlan álmoság fogott el. Hiába próbáltam ellene küzdeni, hasztalan dugtam a fejemet hideg vízbe, a bágyadtság egyre jobban hatalmába kerített és szinte eszméletlenül roskadtam ágyamra. Ez az utolsó, amire emlékszem... esküszöm atyám, így történt, higyj nekem, az élő Istenre mondom, hogy nem hazudok.... Ártatlan vagyok!.... Nem tudom, hogy meddig tarthatott ez az öntudatlan állapot. Amikor felébredtem..... oh bár inkább ezerszer haltam volna meg... akkor tudtam meg a borzasztó valóságot. Ferrand mellöttem feküdt az ágyamban és én... már nem voltam lány!

— Hazudsz! hazudsz! Ha így történt, akkor miért

akart a jegyző engem mégis a börtönbe vitetni? Hiszen oda adtad magadat!

— Nem... ne mondd ezt! Hiszen halott voltam, élettelen hulla. Megrabolt, aljasul, orvul!

— Most már értem — mondotta Rudolf. A gazember álomitált kevert a borába. A gazdasszony a cinkosa volt., együtt főzték ki ezt a gaz tervet.

— Igen... igen így történt! — kiáltotta szinte magánkivül a boldogtalan leány.

Miért nem szólsz hát hozzám atyám, hiszen láthatod, hogy nem vagyok olyan bűnös, mint aminőnek képzelteél!

Morel, aki egészen kábult és zavart volt, lélektelenül nézett maga elé és úgy mormogta: Igen, ez gonosz, nagyon gonosz dolog.

Es újra tompa kábulatba merült. Rudolf véget akart vetni a kinos jelenetnek.

— Bátorság gyermekem, mondja el gyorsan, hogy mi történt azután?

— Mikor megpillantottam a jegyzőt irtózatossal sikoltottam rémültemben. Ő csodálkozó arccal nézett rám és azt mondta: Mi lett? Mért lettél egyszerre ilyen vad, hiszen a magad jószántából lettél az enyém? Én felháborodva sirva tiltakoztam és megfenyegettem, hogy mindent megmondok az atyámnak.

— Ugyan? És azt hiszed, hogy atyád elhiszi ezt az otromba hazugságot?

Hiszen már órák óta vagyok melletted és eddig egyetlen tiltakozó szavad sem volt. De majd mindjárt bebizonyítom, hogy milyen vakmerően hazudsz. Germain Ferenc irnokomat ma este tíz órára berendeltem az alatt

tunk lévő irodába és egészen éjjél utáni egy óráig ott dolgozott. Ha te valóban védekeztél vagy sikoltoztál volna, ugy ezt néki okvetlenül meg kellett volna hallania.

Éreztem, hogy elvesztem, a látszat valóban ellenem szólt.

— És ettől kezdve — mondotta Rudolf, aki megakarta kimélni a leányt a kinos vallomásnak legalább egy részétől — bizonyára többször is kizsarolta magától az engedelmisséget?

Lujza elvörösödve hajtotta le fejét.

— És legalább emberibben viselkedett ettől kezdve magával?

— Négyszemközt igen, de ha vendégei voltak, akkor annál keményebben szidott előttük, hogy így mutassa irántam való közönyét. Különösen a Bonne-Nouvelle székesegyház papja előtt, aki gyakori vendége volt. A tisztelendő ur meg volt győződve, hogy romlott, megátalzkodott teremtés vagyok, és gyakran tett szemrehányást, hogy miért nem javulok meg és miért bosszantom jámbor, istenfélő gazdámat. Én sirtam és pirultam, ami még gyanusabbá tett előtte, Ferrand még azzal is rágalmazott, hogy az irnokokkal kacérkodom, holott azokat soha nem is láttam. Mikor négyszemközt voltunk Ferrand nevetett és azt mondta, hogy csak tréfált, ne vegyem komolyan, ha megszid. Én legszivesebben megöltem volna magam, hogy megmeneküljek ettől a gyűlöletes élettől. De szüleimre és szegény testvéreimre gondoltam, akiknek szükségük volt rám. És ekkor újabb szerencsétlenség szakadt rám. Anya lettem. Végleg elveszettnek éreztem magam. Sejtésem sugta, hogy Ferrand, ha megtudja állapotomat, amely minden más embert gyengédebbé

hangolt volna, még gonoszabb lesz hozzám. De azt, ami rám várakozott mégsem mertem volna gondolni. Mikor Ferrandnak megmondtam titkomat és azt kérdeztem, hogy miként rejtsem el szégyenemet, amelyet neki köszönhetek, megrökönyödött arccal nézett rám és azt kérdezte, hogy vajjon megbolondultam-e?

— Ha már hozzám rossz volt — kiáltottam — legalább a gyermekén könyörüljön meg és arról gondoskodjon!

— Hogy merészelsz engem megrágalmazni? — támadt rám Ferrand.

Azonnal hordd el magad a házamból te utolsó szemét. Csak nem gondolod, hogy valaki is elhiszi, hogy én egy hozzád hasonló személyhez leereszkedtem? Hiszen minden vendégem tudja, hogy előttük is hányszor tettem szemrehányást neked könnyelmű életmódod miatt, amelynek sejtettem, hogy ez lesz a következménye!

— Ez a sátáni gonoszság minden képzeletet felülmul! — szörnyedt el Rudolf.

Morel, aki mintha újra visszanyerte volna eszméletét semmit sem szólt, Tágranyilt szemmel meredt leányára, aztán hirtelen mozdulattal asztalánál termett, egy hosszú hegyes vésőt kapott fel és azt zsebébe dugva az ajtó felé rohant. Rudolf, aki eltalálta sötét szándékát, vissza tartotta. Morel dulakodni kezdett, az örület ismét megkörnyékezte és Rudolf alig tudta megfékezni a dühöngőt, aki őt is meg akarta támadni.

— Atyám, térj magadhoz, a jótevőnk ellen emelsz kezet! — sikoltotta Lujza és átkarolta a boldogtalan embert.

Ezek a szavak magához térítették Morelt, aki zokogva omlott Rudolf lábaihoz.

— Keljen fel szegény, jó ember! — mondotta Rudolf nyájasan. Megértem dühét és bosszuszomját és osztom gyűlöletében. De be kell várni a kellő időt. A megtorlás nem fog elmaradni.

— Ferrand két óra időt adott, hogy ezalatt csomagoljak és hagyjam el a házat. Minden összedőlt körülöttem. Mozdulni sem voltam képes. Csak ültem és sirtam keservesen. Fogalmam sem volt, hogy mit tegyek, kihez forduljak, hiszen haza nem mehettem a szüleimhez. Két óra múlva Ferrand a szobámba jött.

— Készen vagy? — kérdezte.

— Irgalom! — esdekelttem, ne tegyen ki ilyen állapotban az uccára.

— De csak menj. Megérdemled, amiért engem ilyen szemtelenül megrágalmaztál és megakartál zsarolni.

— Maga mondja, hogy hazudok, hogy rágalmazok? — kiáltottam magamon kívül.

— Takarodj! — ordította tajtékozva a haragtól. Még most is azt mondog, hogy viszonyom volt veled? Ezért az újabb szemtelenségédért holnap atyádat is lecsukatom. Éppen eléggé hosszú ideig voltam türelmes vele szemben is.

— Csak őt ne.... csak őt ne! — rimáncodtam összetett kézzel és a lábai elé vetettem magam. Nem szólok többé egy szót sem. Nem kérek Öntől semmit!

Hosszu könyörgésre végre megengedte, hogy tovább is nála maradjak. És ezt még különös kegynek tekinthetem akkori helyzetemben. Nem mondhatom el, milyen lelki és testi gyötrelmek között éltem. Senkisémmel törődött

velem, senkisémmel vigasztalt. Csak Germaine ur, akivel néha találkoztam, sajnált meg és kérdezősködött gyengéden szomorúságom és sápadtságom oka felől. De persze szemérmem viszatartott attól, hogy feltárjam előtte helyzetemet. A jövőm egyre ijesztőbbben kísértett, éjjel-nappal folyton sirtam és gyakorta fogott el szédülés. Egy alkalommal éppen a jegyző ur titkos dolgozószobájában takarítottam, ahol a legbizalmasabb ügyfeleit szokta fogadni, amikor hirtelen megint rámjött a rosszullet és elvágódtam. Éppen a szoba hátsó, függönnyel fedett falánál történt velem ez a szerencsétlenség. Estemben magammal rántottam egy a falra akasztott ruhadarabot, amely rámesett és betakart. Ebben a pillanatban lépett be a szobába a jegyző, egy idegen férfi kíséretében. Egy megkezdett beszélgetést folytattak. Én képtelen voltam megmozdulni, de viszont minden szót értettem és hallottam. Halálos félelem szorongatott, hogy Ferrand észrevesz. A gonosz ember képes lett volna megölni engem. De nem látott meg és így önkénytelenül végig hallgattam a különös beszélgetést.

— Legyen nyugodt Ferrand ur — hallottam az idegen hangját, alaposan elfogjuk intézni a vidéki hölgyecske ügyét. Csak küldje Asniérebe. Ott majd bemutatom őt a Martial családnak. Ezek Franciaország legveszélyesebb banditái. A családnak már három tagja halt meg a vérpadon, ketten pedig életfogytiglani fegyházra vannak ítélve. De a többiek annál elszántabban folytatják üzelveiket. Majd gondoskodom arról, hogy egyikük elkészítse azt a hatásos orvosságot, melyet majd én, mint Dr. Vincent fogok neki rendelni. És ez az orvosság egy héten belül a temetőbe fogja juttatni. Ter-

mészetesen a jegyző ur nevében keresem fel és mutatkozom majd be az ifju hölgynek.

— A hölgy holnap érkezik ide és holnapután már Asniérebbe lesz.

— Ahol Vincent doktor őt azonnal felkeresi és kezelés alá veszi.

A két cinkos összenevetett, azután kezet fogtak és Ferrand így szólt:

— Jöjjön, majd kikisérem a hátsó lépcsőn a kerti ajtóhoz.....

Amikor kimentek a szobából, rémülten menekültem a szobámba. Körülbelül két óra múlva Ferrand hivatott. Szívszorogva léptem be szobájába, de legnagyobb csodálkozásomra szokatlanul nyájasan fogadott.

— Noha nem érdemled meg, megkönyörülök rajtad és megmentleg a nyilvános gyaláztól. Keresd fel holnap apádat és mondd meg neki, hogy néhány hónapra vidékre küldtelek, hogy az egyik falusi házamat rendbe hozad. Távolléted alatt és pontosan meg fogja kapni a fizetésedet. Te pedig ott majd kissé helyreállithatod az egészségedet és megszülheted a gyermekedet. Majd gondoskodom arról, hogy egy jóra való, derék asszony, bizonyos Martial nevű özvegy pártfogásába vegyen és régi ismerősöm, Vincent orvos fog kezelni.

Rémülten néztem Ferrandra, az íszonyattól beszélni sem tudtam. Ő ezt a zavart az örömömnek tulajdonította és barátságosan kérdezte:

— Tehát boldog vagy ugy-e? És holnapután elutazol!

— Nem, nem akarok menni! — sikoltottam magamon kívül.

A jegyző meglepetten és gyanakodva nézett rám.

— Nem? És miért nem?

— Nem akarok elszakadni a családomtól. Inkább mindent megmondok az atyámnak!

A jegyző, aki meggyűlölni látta aljas tervét, hogy engem eltegyen a láb alól, irtózatos dühre fakadt és fenyegetőleg kiáltotta:

— Aljas, elvetemült teremtés, így hálálod meg a jószágomat? Holnap el hagyod a házamat és gondom lesz apádra is.

Az izgalmaktól betegen félig holtan vánszorogtam fel szobámba, ahol iszonyu fájdalmak fogtak el. A mérhetetlen izgalmak folytán időelőtti szülés jelei mutatkoztak. Tehetetlenül és kétségbeesetten fetrengtem ágyamon, senkit sem mertem segítségül hívni, hiszen tudtam, hogy milyen halálos ellenségekkel vagyok körülvéve. Hajnalban megszülettem a gyermekemet. Óh azt az érzést nem tudom elmondani. Fájdalom és keserű öröm rohantak meg s én reszkető kézzel akartam keblemre vonni a gyermeket. De óh jaj, a gyermek nem mozdult, jéghideg volt. Hasztalan próbáltam a testemmel megmelegíteni, élettelen és dermedt maradt. Holtan jött a világra. Örjögő fájdalom fogott el. Közel voltam a megtébolyodáshoz és ebben a kétségbeejtő állapotban egy gondolat fogant meg bennem. Arra gondoltam, hogyha titokban eltemetem a kis halottamat, úgy senki sem tudja meg szégyenemet. Holnap amugy is elhagyom a jegyző házát és azután visszamehetek szüleimhez. Egy kendőbe bepólyáztam a halott csecsemőt. Magam sem tudom honnan volt annyi erőm, hogy a halott gyermeket karjaimba kapva kiosontam vele a hajnali szürkület-

ben a kertbe, ahol el akartam ásni. De a göröngyök keményre voltak fagyva, és nem tudtam a gödröt megásni. Visszarohantam tehát a házba, lesiettem a pincébe, amelyről tudtam, hogy télen nem használják és ottl a pince legmélyébe rejtettem el s föléje deszkákat helyeztem. Azután visszamentem szobámba, ahol eszméletlenül rogytam ágyamra.

Másnap reggel kilenc órakor bejött a gazdasszony és csodálkozva kérdezte, miért nem keltem még fel. Azt mondtam beteg vagyok, és kértem, hogy engedje meg, hogy ezt a napot még szobámban tölthessem. A gazdasszony vállat vont és távozott. Néhány órával később Ferrand keresett fel, aki szemrehányó hangon mondta, hogy ime mindez azért van, mert nem akarok szót fogadni és nem megyek falura. Én remegtem a félelemtől, de hogy időt nyerjek, azt mondtam, hogy mindenbe beleegyezem és holnapután, amikor jobban leszek, elutazom Martial asszonyhoz. Ferrandot ez a válasz jó kedvre hangolta és megparancsolta Szerafinnak, hogy viselje gondomat.

Én egész nap a legszörnyűbb aggodalmakat álltam ki. Egyre féltem, hogy megtalálják halott gyermekemet. Egyre csak azt kívántam, hogy az idő enyhüljön meg és gödröt tudjak ásni a kertben. Délután csakugyan hivatni kezdett, ami új reménységgel töltött el. Éjjel alig vártam, hogy a ház elcsendesedjen, lerohantam a pincébe s korhadt deszkákból egy kis koporsót szegeztem össze s abba fektettem kis halottamat. Azután kivittem a hideg téli éjszakába és eltemettem gyermekemet. A szívem majdnem megszakadt, tántorogva mentem vissza a szobámba.

Másnap ismét ágyban maradtam, hogy egy kis erőt gyűjtsek. Ferrandnak, aki hogylétem felől érdeklődött, azt üzentem, hogy már jobban vagyok és hogy másnap feltétlenül elutazom a falura. Este kilopódtam a kertbe, hogy elbucsuzzam gyermekem sirjától.

Mikor visszatértem szobámba, a folyosón Germaine urral találkoztam, aki egészen sápadt volt és egy kis tekercest tartott a kezében. Halkan és izgatottan mondotta: Holnap kora reggel le akarják tartóztatni atyját egy ezernéháromszáz frankos váltótartozás miatt. Atyja képtelen ezt az összeget megfizetni, fogadja el hát tőlem itt van. Fájdalom, csak ma ismertem meg Ferrandot, most tudtam meg, milyen gonosz ember, de nem nyugszom, amíg le nem leplezem. Rejtse el a pénzt, és senkinek se mondja meg, hogy tőlem kapta!

És mielőtt még felocsudhattam volna meglepetéséből, Germaine elsietett. Ma kora reggel idesiettem és a többit már ugyis tudja uram.

E pillanatban Lujza tekintete apjára esett és ijedten döbönt hátra. A boldogtalan kőmetsző, aki már eddig is teljesen zavartan viselkedett, egy idő óta már egyáltalában nem figyelt leánya előadására, agya teljesen felmondta a szolgálatot, a szerencsétlen megőrült. Munkasztalához vánszorgott és noha sem köszörüköve, sem az ékkövek nem voltak ott, ugyanozakat a mozdulatokat végezte, mint amelyekkel köszörülni szokott.

— Nézze az atyámat, — kiáltotta a leány. — És apjához rohanva, jajveszékelt: Atyám, édes atyám!

Morel az örültek hülye tekintetével bámult leányára és úgy mormogta: — Pénz... pénz — nagyon sok pénz! Dolgozni kell! Visszavásárolom a leányomat!

Lujza remegve, lelke mélyéig megrendülve, az ájulásához közel állt atyja mellett. Megingott és ha Rudolf nem ragadja meg, elvágódik a padlón.

— Bátorság kedves gyermekem, ne veszítse el a lelki-erejét! Édesatyja ma tulságosan sokat szenvedett, halmozva érték a csapások. Talán csak átmeneti zavarról van szó, melyet pihenés és gondos ápolás még helyrehozhatnak!

— De mi lesz anyámmal, testvéreimmel, akikért sem apa, sem én nem tudunk dolgozni?

— Nyugodjon meg, Harville asszony nem hagyja el őket. És a saját jövője se aggassa. Ártatlanságáról meggyőzött és ez a bíróság előtt is ki fog derülni! És gondoljon arra: bosszút fogok állni Ferrandon, aki halált, gyalázatot, és tébolyt áraszt maga körül. És én ezennel megígérem magának, hogy megszerzem bűnösségének bizonyítékait. Ha ő ravasz, én még ravaszabb leszek és nem nyugszom, míg a börtönbe nem kerül.

— Oh, az Isten legyen segítségére, drága uram! Nem magamért akarom a bosszút, hanem az örületbe kergetett atyámért és halott gyermekemért!

— — — — —  
A padlásszoba ajtaja kinyílt és a rendőrtiszt lépett be.

— Az idő sürget, legnagyobb sajnálatomra, nem várakozhatok tovább!

— A beszélgetést befejeztük — válaszolta Rudolf keserűen. — Lujzának már nincsen mit mondania atyjának és néki nincs mit válaszolnia. Morel megőrült.

A rendőrtiszt megrendülten nézett Morelre és meggyőződött Rudolf szavainak valóságáról.

— Uram — fordult meghatottan Rudolfhoz — mindaz, amit láttam és hallottam, egyre inkább meggyőz Morel kisasszony ártatlanságáról. Egy olyan apának, aki beleőrül a gondolatba, hogy leányát elcsábitották, és ez a lány, aki olyan hősiezen támogatta szüleit, amint azt nékem időközben a folyosón Pipeletné asszony elmesélte, szintén nem lehet gonosz. Én mindent el fogok követni, hogy Lujza ártatlansága kiderüljön!

— És ezzel igaz, becsületes ügyet fog szolgálni uram! — mondotta Rudolf. Még egyre kérem. Legyen szives megmondani, hogyan fedezték fel és jelentették fel az esetet?

— Ma reggel megjelent hivatalomban a jegyző gazdaasszonya és bejelentette, hogy a náluk szolgáló Morel Lujza, aki hetedik hónapja áldott állapotban volt, hajnalban eltávozott. Szobájában takarítás közben olyan nyomokat talált, melyből arra következtetett, hogy titkos születés történt. A további kutatás során lábnyomokat fedeztek fel, melyek a kertbe vezettek és a friss havon nem volt nehéz azokat követni. Így bukkantak rá a kertben elásott csecsemő sírjára!

— Köszönöm, uram! — válaszolta Rudolf. — Legyen hát jó és irgalmas ehhez a jobb sorsra érdemes leányhoz. Én pedig a nagyanyját és apját fogom valamelyik elmeógyógyintézetben elhelyezni! Ön pedig — fordult Rudolf Lujzához — most menjen és bizon abban, hogy minden jóra fordul. Anyja és testvérei mellé ápolónőt fogadok és gondom lesz arra, hogy atyját is visszaadjuk az életnek!

Lujza sirva ragadta meg Rudolf kezét és megcsókolta. Azután megfordult és lassan követte a rendőrtisztet.

Néhány órával később Rudolf utasítására Dávid kocsin beszállította az őrült öregasszonyt és Morelt a bicétrei elmeegógyintézetbe.

Még ugyanaznap délelőtt megjelent Moreléknél Mathieu asszony és átvette Morelnétől a tulajdonát képező drágaköveket. Sajnos, a jó asszonyt megleste és titokban házáig követte a gonosz kis sánta fiú, aki így megtudta, hogy az ékszerkereskedőnő a Boulevard Saint-Denis 11. szám alatt lakik.

Gerlice kisasszony kiméletesen értesítette More'nét Lujza letartóztatásáról és férje megőrüléséről. De nyomban hozzátette, hogy Lujza ártatlansága kétségtelen és az orvosok szerint Morel őrültsége gyógyítható. Így nagynehezen megnyugtatta a zokogó, lesujtott asszonyt, akit a váratlanul rászakadt jólét, a gondos ápolás és barátságos környezet is lassankint kiragadott sötét gondolataiból.

## FERRAND JAKAB.

Ferrand Jakab háza a Sentier-ucca legsivárabb épületei közé tartozott. Az egyemeletes, sárgára meszelt, lapos és minden disz nélküli ház tövében egy hosszú kőfal nyult, emögött volt a kert. Néhány csenevész akác, magasra nőtt dudva és gaz tengette itt szomorú életét. Sehol egy szemet, lelket vidító virágágy, valami szín, csinoság, ami életörömrre vallott volna. A ház és kert csak úgy árasztották a ridegséget. Ferrand puritán volt, megvetette a léha örömeiket, a zsugoriságig takarékos volt. Gondosan ügyelt a látszatra, mely őt vallásos, komoly, visszavonult, szigorúan csak a munkának élő, igénytelen férfiúnak tüntette fel. Ez az ember azonban valójában egy elszánt és hihetetlenül vakmerő kalandor volt, aki bámulatos biztonsággal, félelem nélkül bocsájtkozott a legkockázatosabb dolgokba. Ravasz volt, mint egy róka és vérengző, mint egy tigris. Nem volt kártyás, sem iszákos. Egyetlen szenvedélye volt: a nő! Az érzékiségén nem tudott uralkodni és ha erőt vett rajta a vágy, fenevaddá tudott változni, amely veszett fellobogásában mindenén átgázol és mindent elpusztít. Ez-

zel a pusztító szenvedéllyel vette üldözőbe és tette áldozatává Morel Lujzát is.

A jegyző ötvenéves volt, de nem látszott többnek, negyvennél. Alacsony, gömbölyű, borotvált, pisze orru, keskeny száju ember volt, akinek, ha nevetett, úgy villogtak ki feltűnően nagy fogai, mint a ragadozó állatoké. Szándékosan elhanyagolta öltözékét, hogy ezzel is jelezze világmegvetését és bölcsészetre való hajlandóságát.

A jegyző irodájában hat irnok dolgozott, kiknek kezében sohasem pihent a toll. Asztaluk fölé görnyedve körmöltek szakadatlanul.

A szobában függő kakusos óra éppen kettőt ütött és az irnokok között nyugtalanság támadt.

— Ha valaki nékem azt mondta volna, hogy Germain tolvaj, úgy a szemébe nevettem volna! — jegyezte meg az egyik.

— Én is! — mondotta a másik. — Borzasztó volt, mikor elvezették a rendőrök. De hát tizenhétezer frank nem kis összeg!

— Csodálatos, pedig másfél évig fillérre pontosan kezelte a pénztárt!

Ebben a percben egy új irnok lépett be az irodába, aki eddig hivatalos megbízatásban volt távol.

— Mi ujság, fiuk? — kérdezte.

— Ah, képzeld, — válaszolta az egyik — két órával ezelőtt Ferrand dühöngve az irodába tört és azt ordította, hogy Germain 17.000 frankot lopott tőle.

— Ugyan, ez örültség! — válaszolta elképedve az újonnan érkezett, akit Chalemelnek hívtak.

Ferrand azonban mégis elfogatta annak ellenére, hogy Germain azt állította, hogy csak 1300 frankot

vett ki a pénztárból és ezt is azon nyomban visszatérítette. Ferrand azonban kitartott állítása mellett és azt mondta, hogy Germain 17.000 frankot vitt el, még pedig kétezret aranyban, tizenötezret pedig ezer frankosokban. A pénz egy zöld táskában volt, amelyet magánirodájában őrzött. Hiába hangoztatta Germain ártatlanságát, Ferrand könyörtelen volt és a szegény fiut letartóztatták.

— De hiszen Germain a megtestesült becsületesség!

— Ezt valamennyien tudjuk. Talán csak az az egy gyanus, hogy sohasem akarta elárulni, hogy hol lakik?

— No meg még valami — tette hozzá az egyik irnok. — Hiszen tudjátok, hogy Szerafin asszony mit pletykázott róla? Azt mondja, hogy viszonya volt a kis Lujzával és ő a gyermekének atyja!

— Ugyan ne fecsegjetez ennyi haszontalanságot össze, — szólt most közbe szigoruan az első irnok. — Germainnek semmi köze sem lehetett Lujzához. Egy kis masamódlányba szerelmes, aki a Templom-uca 17. szám alatt lakik. Könnyes szemekkel beszélt nekem mindig erről a lányról.

Ebben a pillanatban kopogtak és az irodába egy filigrán, sovány, szőke elegáns hölgy lépett be, aki Orbigny grófnő néven jelentette be magát. Az első segéd besietett a jegyző szobájába, aki nyomban fogadta a grófnőt.

— Megkaptam Normandiából irt levelét — mondotta a jegyző — és kíváncsi vagyok, hogy micsoda fontos ügyet óhajt vélem megbeszélni?

— Önhöz fordulok ismét kedves jegyző ur, mert mióta a kitűnő Polidori doktor Önhöz ajánlott, ismételten szíves volt jó tanácsaival támogatni.

— Mióta Polidori távol van Párisból — mondta könnyedén a jegyző — még semmiféle hirt nem kaptam tőle, de minden nap várom, hogy jelentkezzen.

A jegyző hazudott. Polidorit két nappal előzőleg fogadta házában. Ő volt az a titokzatos férfi, aki arra vállalkozott, hogy Morel leányát Vincent doktor név alatt fogja kezelni és a Martialok kezére juttatja. Orbigny grófnő hasonló sötét szándékkal kereste most fel Ferrandot, akinek révén a Bradamanti név alatt rejtődő Polidorit akarta terve számára megnyerni.

— Oh nem Polidoriról van szó, — szólt a grófnő képmutatóan — hanem a férjemről, akinek egészségi állapota, sajnos, napról-napra rosszabbodik. Egy idő óta állandóan a végrendeletével bibelődik és rólam bőkezűbben akar megemlékezni, mint ahogyan azt a törvény rendeli.

— És hogy áll a gróf ur leányának az ügye? — kérdezte szigoruan Ferrand. — Én körülbelül egy esztendő óta Harville márkis ügyeit is intézem és így, ha az Ön férje olyan végrendeletet szándékozna készíteni, amely Harvillenének, a gróf ur leányának érdekeit sértené, meg kellene tagadnom közreműködésemet.

— Oh, hiszen magam is mondtam férjemnek, hogy semmi áron nem akarom megrövidíteni a leánya örökségét, de ő azt mondja, hogy a leánya kerek egy millió frank hozományt kapott, azonfelül a férje is milliomos és így igazságtalanság, hogy én csupán évi 25.000 frank életjáradékot kapjak.

— És miért utasította a férje Önt hozzám?

— Így akarta kételyeimet eloszlatni. Azt mondta, keressem Önt fel, akinek igazságszeretete és megveszte-

gethetetlen jelleme közismert és kérjem ki a véleményét. Ha Ön azt mondja, hogy bátran elfogadhatom azt, amit a férjem végrendeletileg nekem akar juttatni, úgy felesleges minden aggályom. Ön tehát ebben az ügyben a szakértő és választott bíró szerepét játssza jegyző ur.

— Ah, állandóan csak ezt hallom. Mindig én legyek a választott bíró, mert az igazságnak vagyok a barátja. Mondhatom, az embernek csak bosszúsága van a jó hiréből, mert az ilyen ügyek nem sokat hoznak.

— Kedves Ferrand ur, legyen velem szemben elmézőbb és írjon néhány sort férjemnek, melyben felhivja, hogy állítson ki az Ön számára egy meghatalmazást, melyben feljogosítja Önt a birtok eladására.

— Mekkora összegről van szó?

— Körülbelül ötszázezer frankról.

— Hm, azt hittem, az összeg nagyobb. Nos, Ön valóban áldozatkész, önfeláldozó feleség volt, gondozta, ápolta éveken át a férjét. A mostoha leánya dusgazdag. Jogos tehát, hogy a pénzt Ön kapja.

— Valóban, azt gondolja? — kiáltotta boldogan a grófnő — akkor hát köszönöm, el is fogom azt fogadni.

Az első irnok benyitott.

— Mi az? Miért zavarnak megint?

— Mac Gregor grófnő óhajt a jegyző urral beszélni.

— Azonnal! — mondotta Ferrand és bucsura emelkedett. — Isten Önnel grófnő, majd irni fogok férjének a meghatalmazás végett!

A grófnő távozott és Mac Gregor Sarah belépett a jegyző szobájába Ferrand még nem ismerte új kliensnőjét, aki fagyos nyugalmat szinelve foglalt helyet a

néki kínált karosszékben, de szemének időnkinti ideges megrezegése mégis elárulta benső izgatottságát. Ferrand átható, éles tekintettel nézte a grófnőt és kíváncsian várta, hogy mit fog hallani.

— Azért fordulok Önhöz, jegyző ur, mert az Ön szigorú igazságszeretete, melyről már annyit hallottam, már előre is felkeltette bizalmamat.

— Köszönöm, asszonyom! — mondta Ferrand — aki alig tudta elfojtani bosszuságát az egyre ismétlődő frázis hallatára, amely szinte gunyként hatott rá. — Talán méltóztassék a tárgyra térni!

— Körülbelül tizennégy éve lehet! — ha nem tévedek, 1824. decemberében — hogy egy gyászruhás fiatal férfi százötvenezer frankot helyezett Önnél letétbe egy három esztendőös leányka számára. A gyermek szüleinek nevét titokban tartották. Ön arra kötelezte magát, hogy a gyermek számára évi nyolcezer frank járadékot biztosít. Abban állapodtak meg, hogy a letett összeg felét a gyermek nagykorúságáig tőkésítik, a másik felét pedig annak a házaspárnak adják ki, amelyik a gyermek nevelését vállalni fogja. A gyermek, úgy hallottam, négy éves korában meghalt.

— Ha szabad kérdezni: miféle személyes köze van grófnőnek ehhez az üggyhöz?

— A gyermek a hugomé volt. Hugom helyzete most úgy alakult, hogy abban az esetben, ha találnánk egy 16—17 éves leánykát, akire ráfoghatnánk, hogy ő az a gyermek, akit négy éves korában dajkaságba adtak, úgy minden reménye meg lenne néki arra, hogy egykori férjéhez ismét visszatérjen. Hivatkozni lehetne arra, hogy bizonyos kényszerítő okok folytán keltették csak annak

idején a gyermek halálhírét és talán akadna is egy tekintélyes közjegyző, aki igazolná a gyermek személyazonosságát...

Ferrand felháborodva ugrott fel helyéről.

— Amit Ön mondott, amit nékem ajánlani mérszelt, az a legnagyobb mérvű vakmerőség és gyalázatosság!

— Uram — válaszolta a grófnő nem kevésbé izgatottan — fékezze magát. Végre is kivel történne igazságtalanság? A hugom és a férje is titokban vágyódnak egymás után és mindketten vigasztalhatatlanok gyermekük elvesztése miatt. Bűn lenne hát őket egy kegyes csalással boldoggá tenni és egy jóra való árvalánynak megalapozni gondtalan, fényes jövőjét?

— Ismétlem, hogy amit Ön kíván, az gyalázatosság és különösen súlyosbitja a dolgot, hogy ezt az ajánlatot egy előkelő, arisztokrata hölgy teszi!

Sarah egy átható pillantást vetett fekete szeméből a jegyzőre és fagyos nyugalommal folytatta:

— Rendben van, Ferrand ur. Beszéljünk hát őszintén egymással. Nem a nővéremről van szó, hanem rólam. A mesét csak azért találtam ki, hogy kerülő uton jussak a célhoz és megismerjem az Ön hangulatát. Ön visszautasítja a kérésemet. Szóval hadat üzen nekem?

— Én nem kívánok harcolni Önnel, mindössze visszautasítottam egy törvénybe ütköző ajánlatot!

— Önt valóban mindenfelé mint igen erényes és törvénytisztelő urat említik — válaszolta Sarah — engedje meg azonban, hogy én kételkedjek ebben!

Ferrand gyilkos tekintetet vetett a grófnőre, aki azonban hidegen folytatta:

— A gyanum csak sejtésen alapszik, csekélységekben, melyeket ittlétem óta megfigyeltem, de érzéseimben ritkán szoktam csalódni!

— Azt hiszem, ideje lesz, grófnő, hogy elbucsuzunk egymástól!

— Magam is ezt vélem. Előbb azonban még néhány szót: az előbb azt mondtam, hogy a gyermek meghalt. Nos, én nem vagyok erről egészen meggyőződve. Sokkal valószínűbbnek tartom, hogy Ön a gyermeket csak eltüntette és a pénzt az örökbefogadó szülőkkel megosztotta.

Ferrand vállát vont.

— Ha képes lennék ilyen gáztetre, úgy a gyermeket nem tüntettem volna el, hanem végérvényesen eltettem volna láb alól!

Sarah megborzadt. Riadtan nézett Ferrandra.

— Ez a válasz sokkal inkább illik egy agyafúrt gonosztevőnek, mint egy erkölcsbirónak a szájába. Talán valóban eltaláltam az igazságot? Nos Ferrand ur tudja meg, hogy vélem nem jó ujjat húzni, mert én megszoktam, hogy eltaposom azokat, akik utamba állnak és Önnel sem teszek kivételt. Értse meg: Ön semmitsem kockáztat! A férjemmel annakidején haragban voltam és így hihetővé tudom tenni előtte, hogy csak bosszúból közöltem véle gyermekünk halálát, melyre nézve levelmen kívül semmi más bizonyítéka sincsen. Boldog lesz hát, ha most azt mondom, hogy a gyermeket csak rejtettem. Ön nem tudta, hogy ki az apa, hogy mik a kulisszatitkok, mindenben az anya kívánsága szerint korrektül járt el. Ha ehhez hozzá segít Ferrand ur, úgy nem beszélünk az elsikkasztott pénzről és Ön nyíltan

megmondhatja, hogy mit akar keresni ezen az ügyön? Holnapig várom válaszát.

Ferrand minden erejét összeszedte, hogy e veszélyes pillanatban megőrizze hidegvérét.

— Én viszont holnaputánig adok Önnek halasztást asszonyom, hogy addig fontolja meg még egyszer ajánlatát. Ha addig nem kapok választ, tudomásul veszem, hogy meggondolta magát. Ellenkező esetben saját kárán fogja tapasztalni, mennyire kockázatos dolog törvényt tisztelő embereknek ilyen aljas ajánlatot tenni!

— Szóval Ön ilyen kerülő formában adja tudtomra, hogy egy nappal hosszabb meggondolási időt kíván? Ezt jó jelnek tekintem. Megadom hát ezt a haladékot. Holnapután tehát ugyanebben az időben ismét eljövök és akkor magától függ, hogy szövetséget kötünk-e, vagy ellenfelekké leszünk? De vigyázzon, én kiméletlenül és könyörtelenül vezetem a háborút!

E szavak után Sarah távozott.

— Minden jól megy, — mondotta magában. — Attól a leánytól, akit Rudolf szeszélyében George asszonyhoz küldött és akit előbb-utóbb kedvesévé akart tenni, nem kell többé félnem. Ha megtaláljuk a megfelelő lányt, akiről elhitetem, hogy halottnak vélt gyermeke, úgy Rudolf e gyermek kedvéért feltétlenül kibékül velém és újra magához fog emelni.

Alig távozott el a grófnő, amikor Ferrand szobájának ajtaja hirtelen felpattant és a házvezetőnő sietett be, a legnagyobb izgalom közepette.

— Oh, Ferrand ur, — kiáltotta, — önnek mégis igaza volt, ön helyesen jósolta meg, hogy előbb-utóbb kellemetlenségünk lesz abból, hogy annakidején életben

hagytuk a ránk bizott leányt. Képzeld csak, egy félszemű asszony van itt, aki azt állítja, hogy én vagyok az, aki tízennégy esztendővel ezelőtt a fegyházba került Tournemine utján hozzá küldtem a gyermeket.

— Hallatlan. Ki árulhatta ezt el neki?

— Én természetesen mindent letagadtam és átkozott hazugnak neveztem. Ő azonban kitart állítása mellett és azt mondja, hogy a leányt újra megtalálta, tudja, hogy hol tartózkodik és hogyha nem adunk neki pénzt, úgy a rendőrségre megy és az egész esetet világgá kürtöli.

— Teremtő Atyám! Hát a pokol minden ördöge ellenem tör ma? — kiáltotta Ferrand, dühtől eltorzult arccal. Magában azonban így gondolkozott: Ez a lány, akivel meg akarnak zsarolni, Mac Gregor grófnő gyermeke. Ugyanazé az asszonyé, aki az imént nékem korlátlan összeget ígért arra az esetre, ha hitelesen igazolom, hogy gyermeke nem halt meg. Ezt a bizonyítványt most hát kiállithatnám, de mi lesz akkor a hamisított halállevéllel. Ha a rendőri vizsgálat megindul, elveszett ember vagyok.

— Az egyszemű asszony tehát tudja, hogy hol van a leány?

— Igen, azt állítja. És azt is mondta, hogy holnap ismét el fog jönni.

— Értesítsd haladéktalanul Polidorit, hogy ma este kilenc óra után feltétlenül keressen fel!

Ugyanaznap este Rudolf így szólt Murphoz:

— Graun báró azonnal írjon sürgős levelet Cecilia asszonynak, hogy legkésőbb nyolc napon belül Párisban kell lennie.

— De hát mi szükség van arra, hogy a szegény Dávid doktor sátáni feleségét idehozzuk a nyakunkra, Felség?

— Intézd ezt a kérdést mához négy hétre Ferrand jegyzőhöz! — válaszolta rejtélyes mosollyal Rudolf.

## A LESZAMOLÁS.

Ugyanaznap, amelyen Máriát az Iskolamester és a Bagoly elrabolták, este tíz órakor egy lovasküldönc érkezett Bouquevalba, aki Rudolf üzenetét hozta Georges asszonynak, akit megnyugtatott a leány eltünése felől és megvigasztalta, hogy hamarosan viszont fogják egymást látni. Ha Georges asszonynak valami közölni valója van, úgy ne írjon Párisba, hanem adja át neki, — a küldöncnek, — a levelet. Ám ezt a küldöncöt nem Rudolf küldte, hanem Sarah grófnő, aki ezzel a csellel elérte, azt, hogy Rudolf a leány elrablásáról csak napok múlva értesült. A grófnő abban reménykedett, hogy közben rábirja Ferrandot a tervezett csalásra. De elhatározta, hogy Harvillenével is végezni fog, akiben komoly vetélytársnőt sejtett. Ezért tehát a következő névtelen levelet írta Harvillenak:

»Felesége a legravaszabbul kijátszotta önt a multkor a Templom-uccában, amikor gyors lélekjelenléttel úgy tett, mintha Moreléknek akart volna

segítségét vinni, holott valójában egy Rudolf nevű urat akart ott meglátogatni, aki igen magas állásu személyiség és álnéven bérel szobát azon ház negyedik emeletén. Ha nem akarja, hogy egy herceg tulságosan alázatos szolgájának tartsák, úgy ne dobja félre ezt a jóakaratu figyelmeztetést!»

Ugyanaznap délután, melynek reggelén a grófné ezt a levelet feladta, Rudolf felkereste Harvillékat. A márki és felesége nagy örömmel fogadták a kedves látogatót és Rudolf kedveskedve tett szemrehányást a márkinak, amiért olyan ritkán mutatkozik. Beszélgetés közben egyszerre egy inas lépett a szalonba, aki levelet nyújtott át a márkinak. Ez volt az a levél, melyben Sarah grófnő a márkit figyelmeztette, hogy Rudolf a feleségének szeretője.

A márki a szoba távolabbi részén álló kandallóhoz sietett és az azon égő gyertyák fénye mellett kétszer is elolvasta a levelet. Azután visszament feleségéhez és Rudolphoz és miközben reszkető kézzel a mellényzsebébe csuszította a végzetes levelet, így szólt:

— Egy sürgős levelet kaptam, melyre azonnal válaszolnom kell. Bocsánatot kell kérnem tehát, hogy szobámba visszavonulok. E szavak után a márki távozott.

Rudolf gondterhes arccal nézett utána.

— Attól félek, — fordult Harvillénéhez, — hogy a férje tulságosan sötét gondolatokkal foglalkozik.

— Ah, — válaszolta a márkinő, — ne beszéljünk az itteni bajokról, számoljon be inkább azokról a szegényekről, akiknek megmentését elhatároztuk.

Rudolf részletesen elmondta a márkinőnek More-

lék rettenetes tragédiáját és beszámolt mindazon lépésekről, melyeket a boldogtalan család érdekében tett. Közben Gerlice kisasszonnyal való megismerkedését sem hallgatta el és a márkinő boldogan ígérte meg, hogy a derék és szorgalmas kislányt, bőven el fogja látni munkával.

— Még egy érdekes dolgot kell elmondanom önnek, — mondotta Rudolf — amidőn Gerlice kisasszonnyal a zsbáruspiacon Morelék számára vásárolgattam, feltűnt nekem egy csinos kis íróasztal, melyet a magam számára megvásároltam és lakásomra vittem. Amikor otthon a fiókokat kinyitogattam, az egyik fiókban egy levél fogalmazványát találtam, melynek tartalmából azt vettem ki, hogy ezt a levelet egy özvegy asszony írta, akinek egy Klára nevű leánya van. A levél súlyos vádat tartalmaz egy jegyző ellen, aki az özvegy egész vagyonát elsikkasztotta és őt koldusbotra juttatta. Sajnos, a levél töredék volt. Írójának a neve nem derült ki belőle, egy másik szelet papírra írt megjegyzésből csak azt vettem ki, hogy ez a hölgy Lucenay hercegnő ismerőse és hogy a fivére öngyilkos lett.

— Akkor hát van már nyomunk, amelyen elindulhatunk, — mondotta a márkinő. — Még ma írok a hercegnőnek, melyben a közölt adatok alapján megkérdezem, hogy nem tudna-e felvilágosítást adni?

— Még egyet, kedves barátnőm. Meg kell mondanom, hogy az a züllött jegyző, aki ezt az özvegyet tönkretette: Ferrand Jakob.

— Hogyan?! Az uram és a mostohaanyám jegyzője, nem, ez lehetetlen!

— Fájdalom, ez az igazság. Más súlyos adataim

is vannak e sötétlelkű ember ellen, az óvatosság pedig azt parancsolja, hogy egyelőre még hallgassak ezekről. Egyelőre ne a bűnös után kutassunk, hanem az áldozatokat igyekezzünk megmenteni. Oh, én magamról tudom, milyen keserves dolog a szenvedés.

— Hogyan, hát önnek is bánata van? — kérdezte megütődve Clemence.

— Igen, az én életemnek is megvan a maga nagy gyógyíthatatlan szomorúsága. Elvesztettem a kislányomat négy éves korában. Egy rossz, önző, anya bűne okozta korai halálát.

A márkinő mélyen meghatva hallgatva e vallomást s azután csendes szomorúsággal válaszolta:

— Ön tanított meg engem Fenség arra a gyönyörű igazságra, hogy az ember, ha boldogtalan, igyekezzen a mások szerencsétlenségén enyhíteni és így gyógyítsa meg lelkét. Igen, most már magam is érzem és hiszem, hogy ez a mi rendeltetésünk. És én boldog vagyok, hogy vigaszt és felejtést találok anélkül, hogy férjemmel szemben vétkeznem kellene!

Alig mondta ki a márkinő e szavakat, a szalón titkos tapéta ajtaja megnyílt. A márkinő felsikoltott és Rudolf is megrezzent, mikor a halálsápadt márkit megpillantották, aki Sarah levelével kezében lépett ki az ajtóból.

— Olvassa el Fenség e levelet! — kiáltotta Rudolf felé fordulva — és tudja meg, hogy milyen gyalázatos rágalmat akartak önről elhíttetni! Oh, milyen vak és ostoba voltam, hogy egy pillanatig is hittem benne. Bocsásson meg és te is Clemence, aki ellen annyit vétkeztem!

A márki, aki az ajtó mögött kihallgatta Rudolf és felesége beszélgetését és végleg meggyőződött felesége ártatlanságáról, teljesen le volt sujtva a szégyentől és bűnbánattól. Rudolf felháborodva olvasta el az aljas levelet.

— Az Ég akarta — mondotta — hogy a gonosz szándék jó gyümölcsöt hozott és éppen e levél folytán győződött meg Telesége emelkedett szelleméről és lelki jóságáról!

A márki lehajolt és hosszan, forrón csókolta meg felesége kezét.

Másnap reggel Harville rózsás kedvvel ébredt. Mikor öreg komornyikja a szobába lépett, urát legnagyobb meglepetésére énekelve találta.

— Oh, de boldog vagyok, hogy méltóságos uramat ilyen jókedvűnek látom!

— Igen József, ezuttal ez mindig így lesz. Tegnap este egy nagy kő esett le szivemről és úgy érzem, hogy most már a betegségem is el fog múlni. Mert az öröm gyógyítani is tud és én nagyon boldog vagyok! Nagy reggelit készíts, mert az étvágyam is megjött!

Az öreg komornyik szinte táncolt örömében és sietve ment a konyhába, hogy megadja a szükséges utasításokat.

Alig távozott a komornyik a szobából, a márki arca egyszerre megváltozott. Szomorú mosollyal nézett a tükörbe.

— Így van ez jól — mormogta magában — láz-tóz piros arc és csillogó szemek. Hazug mosoly az ajkon. A látszat a fontos, senkisémet sejt, hogy valójában mi rejlik mögötte! De hallom a feleségem lépteit.

Bátorság, játszd végig a szerepedet szegény komédiás!

— Jó reggelt, kedves uram! — köszöntötte férjét kedves hangon Clemence és kezét nyujtotta. Örülök, hogy ilyen jó színben látlak!

— A szerelemtől és boldogságtól van ez, kedvesem. De hová szándékozol ilyen korán kikocsizni?

— A Saint-Lazare női fogházat keresem fel. Két szerencsétlen nőt szeretnék segíteni, akik önhibájukon kívül jütöttek e szomorú helyre!

— Jól teszed, kedves! — mondotta a márki és szokatlanul hosszan és melegen csókolta meg feleségét a bucsunál.

Clemence kissé csodálkozva nézett férjére, de annak mosolygó arca megnyugtatta és jókedvüen távozott.

A márki az ablakhoz lépett. Hosszan, fájdalmasan nézett felesége után, akinek kocsija most gördült ki az udvarról. Csak most érezte át teljes nagyságában ennek a nőnek lelki nagyságát és most kezdte sejteni azt a mérhetetlen szenvedést és martiriumot, melyet ő vitt Clemence fiatal életébe. Harville tudta, hogy betegsége gyógyíthatatlan és hogy feleségét sohasem fogja boldoggá tehetni. Az éjszaka mindent apróra megfontolt és levonta a következményeket.

Elszánt, határozott léptekkel éjjeli szekrényéhez lépett és annak fiókjából egy töltött pisztolyt vett elő. Azután a tükör elé ült és föbe lőtte magát.

## A SAINT-LAZARE FOGHAZ.

Harvillené, akinek fogalma sem volt, hogy házában micsoda szörnyü tragédia játszódott le, Páris női fogházába hajtattott. Bizonyos nyomok arra mutattak, hogy ott kell keresnie ezt a két nőt, akiket Ferrand sikkasztása tönkretett.

Egy idős felügyelőnőt osztottak melléje vezetőnek.

— Minthogy a márkiné azt kívánja, hogy olyan rabokra tegyem figyelmessé, akik őszinte bünbánatot és jóindulatot árulnak el, egy tizenhétéves leányra szeretném figyelmeztetni, akiről szent meggyőződése, hogy inkább szerencsétlen, mint bűnös és minden részvétet megérdemel.

— És miért került ide?

— A Champs Elyséesen fogták el. Tudvalevő, hogy az uccai nőknek nem szabad a város bizonyos fő vonalain mutatkozniok és ezek közé tartozik a Champs Elysées is. A kislánynak valóságos Madonna arca van és a környékbeli parasztlányok csinos ruhájába volt öltözve,

ami még kedvesebbé tette külső megjelenését. Alig három napja van itt és máris valósággal megbabonázta a többi foglyokat, akik szinte tisztelettel néznek rá. Meg vagyok győződve, hogy önhibáján kívül került az uccára, hiszen gyakran hallunk ilyen szerencsétlenekről, akiket a nyomor vagy kegyetlen véletlen taszított ki a tisztességes társadalomból. Megható nyugalommal és zugolódás nélkül viseli sorsát, ami ezen a helyen ritka dolog, hiszen a legtöbben reggeltől estig átkozódnak.

— Hogy hívják a leányt?

— Énekeslány néven utalták ide, azt mondják, hogy nagyon szép hangja van és így ragadt rá ez az elnevezés.

— Amit mond, nagyon megható, és szívesen gondoskodnék erről a lánykáról. De hogyan lehetne innen kiszabadítani?

— Oh, a méltóságos asszony magas összeköttetései segítségével ezt nem lesz nehéz keresztülvinni!

— Láthatnám a leányt?

— Hogyne! Ha kívánja, azonnal ide hozathatom. Közben mindjárt Morel Lujza iránt is érdeklődhetem, aki a fogház másik részében van.

— Igen, legyen szíves intézkedni! — kérte Harviléné a felügyelőnőt, aki erre sietve távozott.

A börtön órája kettőt ütött. Ez volt az az idő, amikor a rabnők napi sétájukat végezték a börtön udvarán. Valamennyien egyforma hosszú kék ruhába voltak öltözve, melyet egy vascsattos öv szoritott össze derekukon.

Az Énekeslány egy padon ült egy másik lány társaságában, akit Nöstényfarkas néven ismertek a tolvajok

világában. Egy ideig némán ültek egymás mellett. A csendet a feketehaju, villogó szemü, tagbaszakadt lány szakította meg.

— Tudod-e, — fordult az Énekeslányhoz, — hogy gyülöllek és hogy legszívesebben megölnélek?

Az Énekeslány riadtan nézett a vad, félelmetes teremtésre, akitől mindenki félt a börtönben és akinek erőszakosságát jól ismerték rabtársnői.

— De hát miért? Mit vétettem neked?

— Az a különös, hogy ezt nem lehet szavakkal megmondani. De mióta itt vagy közöttünk és ezt az angyali képedet hordozod közöttünk és mint valami szent csöpögteted mindenfelé a jóságot, szelidséget meg a malasztot, hát valami történt velem. Nem tudok többé olyan elszánt, vad, erőszakos lenni, mint azelőtt. Elvetted az erőmet. Nem tudom hogyan, de így van. Pedig nékem a bátorságom és elszántságom mindenem. Ide nézz!

E szavakkal a lány felgyürte izmos karján ruháját és egy tetovált szívet mutatott, amelyet tör szurt át. A szív alatt e szavak álltak: Halál a gyávákra. Martial.

— Ha Martial, a kedvesem tudná, hogy milyen gyáva lettem két nap óta, úgy bizonyára megölné. Soha senki előtt nem hajtottam fejet és nem egy nő és férfi hordja testén késem nyomát. Hogy van hát az, hogy tőled mégis félek és te, a gyenge lány meglágyítod a szívemet? Senkit sem irigyeltem soha és ha a te Madonna arcodat látom, akkor én is ilyen szeretnék lenni. Valami történt velem, nem ismerek önmagamra. Két nap óta már Martialnak sem küldtem levelet. Meghamisítasz engem és ezt nem akarom. Nékem olyannak kell maradnom, amilyen

voltam. Hiszen, ha ez még tizennégy napig így folytatódik, akkor nem a nőstényfarkas nevet érdemlem meg, hanem báránycának fognak csufolni. Akkor pedig a kedvesem kitekeri a nyakamat. Ezért hát nem akarok veled többé találkozni és kérni fogom, hogy helyezzenek a börtön egy másik szárnyában el. Ha pedig ezt nem teszik meg, akkor majd valami csinyt követek el, hogy a büntetőosztalba osszanak.

Az Énekeslány észrevette, hogy a Nőstényfarkas minden látszat ellenére még nem züllött el teljesen és lelke mélyén még harcot folytat önmagával. És eszébe jutott, hogy Rudolffal szemben úgy róhatja le leginkább háláját, ha vigaszt és reménysugarat visz a mások életébe.

— Nincsen igazad, nem vagy gyáva — mondotta szeliden megfogva a fekete lány kezét. A valóság az, hogy jó szived van, mert csak a nemes szívű emberek éreznek szánalmat mások iránt, mint ahogyan te is megsajnáltaál engem!

— Ohó, ez nem igaz, nékem nincs szivem, csak gyáva vagyok ezuttal. És majd kikurálom magam ebből a nyavalyából. Elmegyek a közeledből és punktum. Szerencsére már nemsokára szabadulok és addig ki-bírom akár a büntetőosztagban is!

— Martiál bizonyára örülni fog annak, hogy ismét találkozni fogtok? — mondotta az Énekeslány szándékosan olyan térre terelve a beszédet, amelyről tudta, hogy rabtársát érdekelni fogja és továbbra is leköti.

— Hát azt hiszem, legalább is remélem. Hiszen mielőtt engem idehoztak, beteg volt, lázasan feküdt és én három hétig el sem mozdultam az ágya mellől. Minden

kis ingóságomat eladtam, csakhogy megvehessem a gyógyszereket és főzhessek számára. Most igazán elmondhatom, hogy egyedül nekem köszönheti gyógyulását.

— Hol ismerkedtetek meg?

— Párisban, ahol a lakatosmesterséget tanulta, de ez a munka sehogysen izlett neki és visszament Asnièresbe a családjához. Az anyja, két nővére és egy fivére él még. Mind elszánt, féktelen ember, kettő közülök biztos jelöltje a vérpadnak. Az én kedvesem a Szajján halászik, de mellékesen arra szokott vállalkozni, hogy a gyáva emberek bátorságát pótolja és elintézi helyettük a különböző leszámolásokat. Egy idő óta megint Párisba költözött és együtt lakunk. Most ismét a lakatossággal próbálkozik.

— Vannak szüleid? — érdeklődött Máriavirág.

— Nem sokat tudok róluk. Apám napszámos volt és egy gyümölcsöskofával élt együtt. Ennek vagyok a gyermeke. Az anyám azután egy napon megszökött egy katonával. Apám ezután egy másik nővel állt össze, akit én mostohaanyámnak neveztem. Nem volt éppen rossz asszony, egészen jól megfértünk egymással. Apám nemsokára meghalt és én tizenhétéves lettem. Mostohaanyámmal tanakodtam, hogy mihez fogjak? A cselédkezéshez nem volt kedvem és így elhatároztam, hogy az elköcsrendészeti osztályon jelentkezem és belépek én is az örömlányok sorába.

Noha Máriavirág kora gyermeksége óta a legromlottabb környezetben nőtt fel, az utóbbi hetekben annyira tiszta környezetben élt és természetesen szemérme is olyan nagy volt, hogy valósággal félelem fogta el e szavak hallatára. De legyőzte érzéseit és halk, szelid

hangon így szólt: — Szeretnék mondani néked valamit, ha nem haragszol még!

— Beszélj, hiszen ennek a csevegésnek amugy sincsen semmi értelme, mindegy, ha még locsogunk valamit. Ugy sem foglak többé sohasem látni!

— Azt szeretném kérdezni tőled, hogy boldog vagy-e?

— Miért ne lennék az?

— És nem cserélnéd el sorsodat egy másikkal?

— Ugyan miféle más sorsot remélhetnék?

— Istenem, például azt mondom, hogy szereted Martialt. Nem volna-e szép, ha megpróbálnád őt a becsületes utra vezetni. Talán akad olyan nemes ur, aki örömét leli abban, ha elesett embereket felemelhet. Milyen szép lenne, ha Martialt erdésznek, vagy vadörzöne nevezné ki azon feltétel alatt, hogy téged feleségül vesz!

— Eh, te tréfálsz, vagy gunyolódsz!

— Miért volna az lehetetlen, hogy egy kis házatok legyen, ahol félelem nélkül nyithatnál ajtót, ha valaki kopogtat, tisztességes emberek társaságában élnél és Nőstényfarkas helyett Martialné asszonynak hívnának. Nos, ha akadna valaki, aki kiragadna benneteket Páris szemetjéből, hát nem lenne ez mindennél szebb?

— Nem, nem szabad tovább ezt a beszédet hallgatnom! — kiáltotta megzavarodva a fekete lány. — Miért mondom mindezt? Hogy az orromnál fogva vezess és meggyötörj. Miért beszélsz olyasmikről, amelyek elérhetetlenek és csak felzaklatják lelkemet. Ezentul pokol lesz az életem és ezt egyedül csak néked fogom köszönhetni!

— Nem, tévedsz. Nem a poklot, hanem a megváltást

akarom kínálni neked. És nem mondtam volna mindezt el neked, ha nem tudnám, hogy valóban van egy olyan ember, aki segítségedre lesz, ha a tisztességes utra akarsz térni!

— Igazat beszélsz? Lehetséges volna ez? — kiáltotta csillogó szemmel a Nöstényfarkas.

— A szinigazat mondom! Hiszen én magam is egy negyedév előtt még éppen olyan árva és kitaszított voltam, mint Te, és az a férfi, akiről beszélek, emelt ki engem is a nyomorból és bűnből és adott gondtalan, tiszta életet. És ahogyan engem megmentett, akként téged sem fog elhagyni, ha méltónak bizonyulsz a jószágára!

A fekete lány elámulva nézett Máriára, de már nem válaszolhatott, mert az idős felügyelőnök lépett hozzájuk, aki Máriát elszólította és Harvillenéhoz vitte.

— Gyermekeim — mondta nyájas hangon Clemence — Armandné asszony nagyon meleg szavakkal beszélt rólad, de rossz néven veszi, hogy nem ajándékozod meg bizalmaddal és nem mondasz el mindent őszintén magadról. Én természetesen még kevésbé számíthatok arra, hogy bizalmaddal megajándékozz. Azonban kegyelmi kérvényt akarok érdekedben benyújtani és szeretném tudni, hogyan képzeled jövőbeli életedet, ha innen kiszabadulsz?

Ezek a nyájas szavak könnyekig meghatották Máriát.

— Oh, drága asszonyom, — kiáltotta fájdalmasan, — mennyire szívesen mondanék el önnek mindent, de egy rettentő eskü tilt el attól, hogy beszélhessek.

— Talán a jőtevőiddel szemben kötelez ez az eskü?

— Igen, egy jóságos urnak, aki nagyon sok jót tett velem, esetleg kellemetlenséget okozok azzal, ha beszélek.

— És megmondhatod nekem, hogy ki ez az ur?

— Nem, mert magam sem tudom.

— Hol ismerted meg?

— Páris tolvajnegyedében, ahol valaki meg akart verni és ő megmentett engem.

— Milyen ember volt? Szegény, gazdag, előkelő? Öreg volt, vagy fiatal?

— Mikor először láttam, munkásruhában volt, de azontul többször láttam előkelő urruhában is. Középkorú lehetett, talán harminchat éves. Én csak Rudolf urnak hívtam és mások is így nevezték.

A márkinő arca égő piros lett.

— Más nevét nem tudod? — kérdezte.

— Nem. A majorságban is csak így nevezték, ahol elhelyezett.

A márkinő egyre bizonyosabb volt abban, hogy Rudolf a herceggel azonos.

— Látom, — mondotta, — hogy a felügyelőnő igazat mondott és te valóban jobb sorsra érdemes lány vagy. De beszélj, miféle esküről szóltál az imént? És hogyan kerültél abba a majorságba?

— Egy negyedév előtt Rudolf ur vitt oda, ahol egy drága asszony vett gondozásába, aki jobb volt hozzám, mint az anyám.

— És Rudolf ur persze gyakran látogatott ki a majorságba? — kérdezte Clemence, aki féltékenyen gondolt arra, hogy a lány esetleg Rudolf kedvese volt.

— Oh nem. Rudolf urat alig láttam két-háromszor az egész idő alatt.

— De hát mi okból hagytad el azt a majorságot, ahol olyan jól érezted magadat?

— Néhány nap előtt — mondta Máriavirág megremegeve — szokásom szerint az öreg tisztelendő urat akartam felkeresni. A házához vezető elhagyott ösvényen azután orvul rámtámadt az a gonosz vénasszony, akinek már azelőtt is a hatalmában voltam és egy vak embernek meg egy gyermeknek a segítségével kocsira tettek és elraboltak. A kocsiban az öreg asszony, akit Bagolynak hívnak a tolvajvilágban, egy vitriolos palackot vett elő és az arcomra akarta önteni, hogy elrutitson. Én kétségbeesetten sirtam, könyörögtem és végül is a vakember csavarta ki kezéből az üveget. Azt mondta, hogy akik elraboltattak, nem adtak parancsot arra, hogy el is rutitsanak.

— Borzasztó! — kiáltotta elszörnyedve Clemence.

— Talán egy óra hosszát robogtunk a kocsin, akkor a Saint-Denis melletti országuton álltunk meg, ahol egy lovas ember várakozott ránk.

— Itt van a lány? — kérdezte.

— Igen, — válaszolta a Bagoly, aki rettentően dühös volt, amiért nem önthette arcomba a vitriolt. És ha el akarja pusztítani, akkor legjobb, ha a kocsi kerékei alá dobjuk és elgázoljuk. Mindenki azt fogja hinni, hogy véletlen baleset történt, hiszen éjjel, vak-sötétben könnyen elgázolhat valakit egy kocsi az országuton!

— Förtelmes, hihetetlen rémségek! — csapta össze a kezét Clemence.

— A lovas nem akarta halálomat, mire azt javasolták, hogy vigyenek el engem egy Vöröskéz nevű emberhez, akinek földalatti korcsmájában titkos pincék vannak, ahol engem el lehet rejteni. A lovas ebbe beleegyezett, és pénzt adott a Bagolynak azzal, hogy még többet is ad, hogyha ügyesen intézik tovább is a dolgot! Mikor a lovas elment, a Bagolytól azt kérdezte a vakember, hogy vajjon vízbe akar-e engem folytani, hiszen tudja, hogy a Vöröskéz pincéje el van árasztva? Igen, válaszolta a gonosz asszony, azt akarom, hogy megfulladjon. Már régen kellett volna végeznem ezzel a nyomorúttal!

— De hát az Isten szerelmére, mit vétettél e nő ellen, hogy ennyire gyűlölt?

— Én asszonyom? A világon semmit. De kisgyermek korom óta könyörtelenül üldöz kegyetlenségével. Szerencsére a vak azt válaszolta: nem engedem, hogy a gyermeket a vízbe fojtsd. Hanem ide hallgass. Kiállítjuk az ut közepére és Vöröskéz majd szól a rendőrnek, hogy egy uccalány tilos helyen sétálgat. Akkor majd beviszik a fogházba és eltűnik az utunkból.

— És ha a rendőrségen eljár a szája, és megmondja, hogy mit tettünk? Akkor mi jutunk bajba?

— Azt nem fogja tenni, — válaszolta a vak, mert anyja emlékére kell megesküdnie, hogy befogja a száját, és nem árul el bennünket. Ha pedig az esküt vonakodik letenni, ugy nem bánom, dobd a Vöröskéz pincéjébe, ahol vagy a vízbe fullad. vagy a patkányok falják föl.

— És te szegény lány, megesküdtél?

— Igen. Hiszen ellenkező esetben megöltek volna!

— Ez persze megmagyarázza hallgatásodat. De hát nem gondoltál arra, hogy eltűnésed milyen sok gondot

és bánatot okoz azoknak, akik annyi szeretettel vettek oltalmukba?

— Első rémületemben nem is gondoltam arra, hogy az esküm meg fog akadályozni abban, hogy értesítem őket. De ugyebár, az nem eskütörés, ha önt arra kérem asszonyom: legyen kegyes és értesítse Georges asszonyt Bouquevalban arról, hogy ne aggódjon sorsom felett. De természetesen nem szabad néki tudnia, hogy hol vagyok, mert ezt esküm szerint titokban kell tartanom.

— Drága gyermekem, mihelyt kérésemre kiszabadulsz a fogházból, semmi okod sincsen, hogy tovább is rettegj elrablóiától. Holnap újra kimehetsz Beuquevalra, ahol megbeszélheted jótevőddel és a tisztelendő urral, hogy esküd milyen mértékben köt.

— Oh asszonyom, mivel érdemlem meg azt a nagy jószágot, mellyel kitüntet?

— Azzal, hogy jó és becsületes vagy. Szívesen tennék érted többet is, de nincs jogom megrövidíteni azokat, akik már is segítségére siettek.

A fogház fogadószobájának ajtaja kinyílt és Armandné izgatottan sietett be.

— Méltóságos asszony — mondta felindultan — egy szolga van itt. Nagyon nagy szerencsétlenség hírére hozta.

— Mi az? Mi történt? — kiáltotta a megrémült Clemence.

— A férje szerencsétlenül járt... a fegyvere véletlenül elsült tisztogatás közben...

— Meghalt? — kiáltotta magánkívül Harvillené és felugorva kétségbeesetten sikoltotta: vigyenek hozzá!

Máriavirág megdöbbenve nézett Harvillené után. Ugy érezte, hogy ez a szerencsétlenség, amelynek híre ilyen váratlanul zuhant közéjük, nemcsak a márkinőt érintette, hanem az ő sorsának további alakulásában is nagy szerepet fog játszani.

— El fog felejteni! — gondolta szomoruan és lehajtott fővel tért vissza cellájába.

## AZ ÚJ SZOBALÁNY.

Pipelet Anasztázia asszonyságot, a Templom-ucca 17-es szám természetes portásnője e pillanatban a kapu előtt találjuk, ahol élénk beszélgetésbe van merülve Szerafin asszonnyal, Ferrand jegyző gazdaasszonyával. Anasztázia asszony, aki egyébként egy pillanatig sem kételkedett Ferrand jegyző jámborságában és erényességében, ezuttal erőteljes szavakkal ostromozta a jegyzőt ama könyörtelensége miatt, melyet Morellem, leányával és Germain Ferencsel szemben tanusított. Szerafin asszony, aki egy huron pendült az urával, most mégis úgy tett, mintha mindenben igazságot adna Pipeletnének.

— Mj van Bradamanti urral? — kérdezte Szerafin. — Tegnap levelet irtunk neki, de nem válaszolt. Ma reggel újra itt jártam, de nem találtam a lakásán. Remélem, ezuttal nagyobb szerencsém lesz vele?

Pipeletné aggódó arcot vágott és kijelentette, hogy ő is várja már az orvos jelentkezését. Szerafin türelmetlenül faggatta, hogy mijt gondol, mikorra fog már előke-

rülni? Nagyon sok megbeszélni valójuk lenne.

— Este hat és hét óra között vár valakit és mondta nekem, hogyha az illető jelentkezne, mondjam neki, hogy várjon. Legjobb lesz tehát, ha ebben az időben újra jöde néz!

Magában azonban azt gondolta a házmesterné: ej, egy óra mulva Brabamanti már Normandia felé fog kocsizni.

Szerafin bosszankodva válaszolta, hogy rendben van, majd újra jönni fog. Mielőtt azonban elment, megkérdezte Pipeletné, hogy hallotta-e már Morel Lujza esetét, hogy micsoda elvetemült teremtés ez a lány, akit pedig annyira derék és jámbor gyermeknek tartottak.

— Egy szót se erről! — kiáltotta a portásné, — hiszen az embernek égnék áll a haja, ha ilyesmit hall!

— Csak azért emlitem, mert most cseléd nélkül állunk és kérni akarom, hogy amennyiben el akar helyezni valami jóra való lányt, úgy szóljon majd nekem.

— Nagyon szívesen, — válaszolta Pipeletné. — Bizony tudom, hogy nemcsak a jó cselédek, hanem a jó helyek is ritkák manapság. — Magában azonban azt gondolta, hogy: No éppen hozzátok küldök, ti fősvény kutyák valakit, hogy úgy éheztessetek, mint a szegény Lujzát. És végül még rendőrkézre is juttatjátok a szerencsétleneket.

Röviddel azután, hogy Szerafin asszony eltávozott, Rudolf jelent meg a portásfülkében.

— Jó napot kedves Pipeletné! — mondotta. — Idehaza van Gerlice kisasszony? Szeretnék vele beszélni!

— Ej, hát kell ezt kérdezni? Hiszen tudja, hogy a leányka mindig itthon van és dolgozik.

— És mi ujság van Morelléknél? Jobban van az asszony?

— Hála jótevőnőjüknek, most sokkal jobban van és megint tud gyermekeivel törődni. De hát szegény asszonynak azért így is éppen elég baja van még. Férje a tébolydában, leánya a fogházban, Higyje el, az a szegény Lujza halálra fogja busulni magát. Éppen most volt itt Ferrand házvezetőnője, aki kigyót-békát kiált a szegény lányra. Azt akarja, hogy egy másik lányt küldjek hozzájuk. No de arra várhat! Rossz emberek azok, akikről tudni se akarok.

Rudolfnak azonban pompás ötlete támadt. Hirtelen eszébe jutott az a szerep, melyet Ceciliának szánt és arra gondolt, hogy mint szobalány férközhetne legkönnyebben Ferrandhoz.

— Mi volna a véleménye arról, ha egy külföldi lányt küldenénk oda?

— Ilyen fukar emberekhez?

— Ugyan, ez tuzás! Ha az ember más kenyerét eszi, persze nem lehet fenéki tejfel az élete. És hát mi történhetik? Ha nem lesz megelégedve, legfeljebb felmond és más helyet keres.

— Amint gondolja, kedves Rudolf ur. Én ugyan biztosra veszem, hogy ez a lány sem fog ott megöregedni. Hogy Lujza ilyen sokáig volt ott, annak más magyarázata van!

— Kedves Pipeletné, — mondotta Rudolf, — egy titkot szeretnék magára bizni.

— Ugyan? Halljuk, mi az? — kérdezte feszült kíváncsisággal Pipeletné.

— Az a lány, akit a jegyzőhöz akarok beajánlatni,

eddig Németországban szolgált egy rokonomnál. Ott a gazda fia elcsábította. Az anya a lányt elkergette. A csábító a lányt Párisba hozta és itt akarja elhelyezni valahol. Én úgy vélem, hogy éppen az olyan szigorú, erkölcsös ház, mint amilyen a Ferrand jegyzőé, alkalmas az ilyen fiatal lány megjavítására. Ezért akarom Ceciliát, így hívják a leányt, a jegyzőnél elhelyezni.

— No, ha így áll a dolog, akkor legalább nyugodt lélekkel fogok Szerafínnal beszélni.

— Drága jó Pipeletné, ha csakugyan sikerül a lányt beajánlani a jegyzőhöz, száz frank külön jutalom üti a markát!

— Hát ami igaz, az igaz, drága Rudolf ur! Amióta magát a jó Isten idevezette, úgy élünk, mintha főnvereményt ütöttünk volna meg. Nincs a világon még egy ilyen lakó! Hopp, egy kocsi állt meg a kapu előtt. Bizonyára az a hölgy, aki már tegnap is fenn járt Bradamantinál. Tegnap nem tudtam az arcába nézni, de ma még a nevét is szeretném megtudni. Figyelje csak meg, hogyan fogom ezt kihuzni belőle!

— Ej, ne fáradjon kedves Pipeletné. Igazán nem érdekel ez a hölgy!

A portásné azonban nem hagyta visszatartani magát. A belépő hölgy elé sietett és megkérdezte: szabad kérdeznem asszonyom, hová méltóztatik?

— Bradamanti doktorhoz! — mondotta a hölgy, akit láthatóan bosszantott ez a tartóztatás.

— Bradamanti doktor nincs itthon. Csak egy bizonyos hölgy bebocsájtására van utasításom, akinek várakoznia kell rá.

— Én vagyok az a nő. Ne tartóztasson fel tehát még tovább!

— Sajnálom, meg kell kérdezniem a nevét, mert ha csak valóban azonos a várt hölgygel, akkor bocsájthatom be.

— Hogyan, — kérdezte megrökönyödve a hölgy — a doktor megmondta önnek a nevemet? Érthetetlen! Ennél elővigyázatosabb embernek tartottam.

Mikor azonban látta, hogy Pipeletné nem tágit, némi vonakodás után megnevezte magát.

— Orbigny grófnő!

Rudolf megremegett, mikor Harvillené mostoha-nyja nevét meghallotta. Gyors elhatározással kilépett a portásfülkéből és közvetlen közelből megnézte a hírhedt csábító szirént, akiről Harvillené annyit beszélt.

— Hogyan? Orbigny grófnő? Igen, ezt a nevet mondta a doktor ur. Tessék felsétálni!

A grófnő gyorsan felsietett a lépcsőn, Pipeletné pedig nevetve fordult Rudolfhoz: — Látja, így tudja meg az ember, hogy kik járnak a házban? De mi lelte Rudolf ur? Miért olyan halvány?

— Mondja, ez a nő volt már máskor is Bradamantinál?

— Igen, tegnap. És miután a hölgy eltávozott, Bradamanti is elsietett a postakocsi állomásra. Bizonyára helyet biztosított magának, mert mondom, Normandiába készül.

A csomagját is maga vitte ki, mert már nem bizik a sántában, akit el is bocsájtott szolgálatából.

— Nem tudja, hogy hová megy, melyik városba?

— Ugy tudom, hogy először Alenconba utazik!

Rudolfnak eszébe jutott, hogy Alenconban lakik Clemence beteg édesatyja és hogy az orvos alighanem valami új gaztetre készül.

## GERLICE KISASSZONY BÁNATA.

Gerlice kisasszony barátságos kis szobájában délutáni négy órát mutatott a kandallón álló nagy óra. Minthogy a fagy engedett, a takarékos lányka nem gyújtott be. Az ablak mellett ült munkájába mélyedve, de szokása ellenére ezuttal nem énekelt, mert életében először komoly, nagy bánata volt. Gerlice kisasszonynak már sok apró, ártatlan kis flörtje volt, de komoly udvarlója, aki egész szívét harcba vitte, csak Germain volt. Germain nem igen mert érzéseiről beszélni, az igazi szerelem mindig tartózkodó és szemérmes, de hát kevés szóból is megértették egymást és sok boldog órát töltöttek kettesben.

Ma azonban Gerlice egyedül ült szobájában, máskor mosolygós arca szomorú, sápadt volt. Nem csoda, hiszen egész éjjel nem hunyta le a szemét. Könnyes szemei egy levélre tapadtak, mely a mellette álló asztalkán feküdt és melyet az előző napon a fogházból küldött neki Germain.

— Kedves kisasszony — hangzott a levél — bizonyára meg fogja érteni kétségbeesésemet, ha arról tudodom, hogy lopás vádjával terheltén a fogházba szállítottak. Noha bűnösnek hisznek, mégis merek irni magának. Rettentő és elviselhetetlen lenne az a gondolat számomra, hogy maga egy pillanatig is képesnek tartana engem ilyen gaztetre. Arra kérem tehát, hogy mielőtt véleményt alkotna ebben az ügyben, olvassa el ezt a levelet.

Noha már régebben elköltöztem a Templom-uccai házból, Lujzácska révén állandóan értesülve voltam arról a szörnyű nyomorról, melyben családja élt. A szerencsétlen család iránt érzett mélységes részvétem sodort mostani szerencsétlenségembe. Tegnap késő éjszakáig sürgős munkákat intéztem el Ferrand jegyző irodájában. Abban a szobában, melyben dolgozom, van egy fiókos szekrény. Ebbe zárja be Ferrand naponta be azokat az aktákat, melyeket napközben feldolgoztam. Mikor tegnap este munkám végeztével a feldolgozott aktákat a jegyző távollétében a szekrénybe akartam zárni, a fiókban egy nyitott boríték ötlött a szemembe, melyen ez a név állt: Hieronymus Morel. Ellenállhatatlan kíváncsiság fogott el, hogy megismerjem ezen irat tartalmát. Így tudtam meg, hogy Morelt másnap a jegyzővel szemben fennálló váltótartozása miatt le fogják tartóztatni. Tisztában voltam azzal, hogy ez a nyomorgó család halálos ítéletét jelenti. Felháborított Ferrand lelketlensége. Sajnos, ugyanakkor pillantásom egy az akták mellett fekvő nyitott ládikóra esett, amely színültig arannyal volt tele. Legalább 20.000 frank lehetett benne. Ekkor felismertem a lépcsőn lefelé jövő Lujza lépteit. Anélkül, hogy tettem következményét egy pillanatig is meg-

gondoltam volna, az aranya'omból kivettem 1300 frankot és Lujza kezébe nyomtam azzal, hogy siessen haza és akadályozza meg atyja letartóztatását. Volt 1500 frank megtakarított pénzem és ezt elhozathattam volna a bankáromtól, de a dolog nem türt halasztást, hiszen ember-életről volt szó. Másnap reggel a pénzt felvettem és bevitettem az irodába, de már későn volt. Ferrand akkor már felfedezte a hiányt és a gonosz ember nemcsak az 1300 frank ellopásával vádolt meg, de azt állította, hogy ennek az összegnek tízszeresét vittem még el bankjegyekben, melyek állítása szerint szintén a szekrényben voltak. Ez gaz és aljas hazugság. A legszentebb esküvel állítom, hogy én a szekrényben egyetlen bankjegyet sem láttam. Oh, drága kisasszony, nem tudom leírni, hogy mennyire boldogtalan vagyok. Ezt a levelet börtönőrmű utján juttatom magához, akinek mindent elmondtam és aki megsajnálta. Még egy kérésem van. Levelemhez mellékelek egy kis kulcsot. Keresse fel kérem legutóbbi lakásomat a Boulevard Saint-Denis 11. alatt. Nyitassa fel szobámat és a kis kulccsal nyissa fel sajátkezűleg íróasztalom fiókját. Egy barna papírba csomagolt leveleket talál ott, tetejükön egy magához címzett irás van. Vegye magához e leveleket és őrizze meg azokat számomra.

Egy kis pénzt is talál majd a fiókban: ezt is vegye magához, valamint azt a skatulyát is, melyben azt a selyemnyakkendőt őrzöm, melyet legutolsó vasárnapi sétánk alkalmával hordott.

A szobámban lévő kevés berendezést árvereztesse el. A fehérneműimet juttassa hozzám.

Akár elítélnek, akár nem, Párisban a történetek után

nem maradhatok. Hogy hová megyek és miből fogok élni, még nem tudom. Teljesitse hát kérem az itt leirt kéréseimet és érezze meg, hogy én életem végéig szeretettel fogom őrizni emlékét és hogy nekem senkim nincs Magán kívül, akihez bajomban fordulhatnék.

Éljen boldogan és ne hagyjon el nagy szerencsétlenségemben. Maga az egyetlen reménységem.

*Germain Ferenc.*

Ebben a nyomott kedélyhangulatban találta a leánykát Rudolf, aki nyomban azt indítványozta, hogy menjenek el együtt Germain lakására. Egy óra mulva már ott is voltak a Saint-Denis-uccai szegényes házban, melynek kapusa nagy sajnálkozással vette tudomásul, hogy legkedvesebb lakóját elvesztette.

Gerlice meggyújtotta a lámpát. Bizony a szoba berendezése nagyon szerény volt. Ágy, szekrény, fiókos íróasztal, négy szék, asztal.

— Ide nézzen — fordult a lányka Rudolffhoz a vetetlen ágyra mutatva — annyira nyugtalan volt a boldogtalan, hogy le sem feküdt. Ime, itt egy nedves zsebkendő, ezzel törülgette szemét. Ő azt a nyakkendőt kérte emlékebe, amely egyik vidám együttlétünkre emlékeztette, én ezt a zsebkendőt tartom meg, amely ezt a megpróbáltatást juttatja mindenkor eszembe. De hát fogjunk hozzá kéréseinek teljesítéséhez. Mindenekelőtt a fehérneműit csomagolom össze, melyet a fogházba fogok küldeni. A többiért holnap elküldöm Bouvard aszszonyt, aki majd mindent a lakásomra küld. Még csak az íróasztal fiókját kell megnéznünk, hogy miféle iratok és mennyi pénz van benne?

— Oh, — kiáltott fel hirtelen a lányka, aki felnyitotta a fiókot — hallgassa csak, hogy milyen borzasztó dolgot irt az iratok boritékára: Ha erőszakos halállal találnék meghalni, ugy kérem, juttassák ezen iratokat Gerlice kisasszonynak, Templom-ucca 17. alá.

Gerlice remegő kézzel törte fel a pecsétet. A boritékból több okirat hullott ki. Legfelül egy levél Gerlice kisasszonynak cimezve, mely így hangzott:

»Félek, hogy erőszakos halállal fogok elmulni, hiszen alig néhány napja is csak a véletlen mentett meg egy gyilkos támadástól. Néhány adattal akarok hát szolgálni, melyek talán gyilkosaim nyomára vezethetnek.«

— Most már nem csodálom, hogy Germain mindig olyan szomorú volt. Persze, ha ilyen gondolatokkal foglalkozott!

— Nyugodjon meg, kedves kisasszony. Ha kiszabadítjuk a fogházból, soha többé nem lesz oka arra, hogy rémektől féljen!

— De a lopás gyanúja?

— A bíróság fel fogja menteni. És a vizsgálati fogság szenvedéseier t bőven kárpótolni fogja az az öröm, hogy viszont fogja látni édesanyját!

— Hogyan, Germainnek édesanyja van?

— A legjobb, legkedvesebb asszony, aki örökre elveszettnek hitte fiát. Képzelve hát a viszontlátás édes örömét. De egyenlőre nem szólunk erről Germainnek, ne okozzunk neki újabb izgalmakat. De most halljuk Germain üzenetét!

Gerlice tovább olvasta a levelet:

Az életem, — amint feljegyzéseimből látni fogja, — egyáltalában nem volt boldog. Csak mióta magát meg-

ismertem, süttött ki rám is a napfény. De szerelmemet sohasem mertem megvallani, csak most szólok erről, mikor már legfeljebb szomorú emléke vagyok. Az életem olyan sötét és keserű volt, hogy attól féltem, szerencsétlenséget hoznék magára is, ha az enyém lenne.

Jól tudom, hogy milyen szerény körülmények között él és hogy betegség vagy munkanélküliség esetén mennyire rá lenne utalva egy kis pénzre. Minden vagyonom 1500 frank, melyet bankáromnál helyeztem le-tétbe. Végrendeletemben önre hagytam ezt a pénzt. Vegye úgy, mintha egy szerető fivér ajándéka lenne!

Gerlice nem tudott tovább olvasni. A könnyek zápor módjára hullottak szeméből.

— Oh, milyen drága, jó, nemesszívű ember! —  
— kiáltotta.

— Igen, talpig becsületes, derék fiú — bólintott helyeslőleg Rudolf. — És szerencsére nem halt meg és így ez a végrendelet csak arra jó, hogy nagy és tiszta szerelmét bizonyítja.

Rudolf órájára pillantott és mentegetődzött, hogy nem maradhat tovább, de megígérte, Gerlicének, hogy rövidesen újra felkeresi. Ezután az uccára sietett, kocsiba ült és a Rue Plumetre hajtatott, ahol Murph várta. Tőle értesült Harville szörnyű tragédiájáról. Nyomban leült és a következő levelet intézte Clemencehez:

Drága Asszonyom! E pillanatban értesülök az önt ért váratlan csapásról. Nem is mondhatom, hogy mennyire megrázott ez az eset és hogy milyen mélységes részvétellel állok oldala mellett.

De a fájdalom e súlyos perceiben is sürgősen fi-

gyelmeztetnem kell valamire: az ön mostohaanyja, aki néhány napja Párisban tartózkodik, ma este Polidorival Normandiába akar utazni. Felesleges hangsúlyoznom, hogy ez micsoda veszedelmet jelent édesatyjára. Engedje meg tehát, hogy egy jó tanácscsal szolgáljak: mindenki természetesnek fogja találni, hogy sulyos gyászában egy időre visszavonul Páristól. Utazzon tehát haladéktalanul édesatyjához és igyekezzen lehetőleg még mostohaanyja előtt odaérkezni. Igyekezzen nyugalmát megőrizni és ne féljen. Én a távolból is öröködöm maga felett.

*Rudolf.*

Három órával utóbb Harvillené kislánya társaságában már Normandia felé utazott. Ugyanebben az órában ugyanezen irányba Rudolf palotájából is kigördült egy gyorsfutár kocsí. Sajnos, a nagy izgalomban és sietségben Harvillené elfelejtette Rudolfot értesíteni, hogy hol találta meg Máriát. Ez pedig annál nagyobb baj volt, mert Ferrand jegyzőnek minden oka megvolt arra, hogy eltüntesse azt a lányt, akinek megtalálása esetén gáztettének leleplezésétől kellett tartania. Ezért is irt Bradamantinak, aki azonban jobb üzletnek tartotta a normandiai utazást.

Ferrand feje felett kezdett hát beborulni. A Bagoly ismét megjelent és megismételte fenyegetéseit. Hogy megmutassa, mennyire komolyan beszél, elárulta, hogy a leány, akit annakidején hozzá küldtek, jelenleg a Saint-Lazare női fogházban van és hozzátette, hogy amennyiben 24 órán belül nem kap 10.000 frankot, úgy majd gondja lesz rá, hogy a gyermek születésére és a nevelésére vonatkozó adatok napfényre kerüljenek!

Ferrand szokásához képest vakmerően tagadott, pimasz hazugnak nevezte a vén boszorkányt és kiutasította házából, noha bensőleg remegett a űfelindulástól. Kıtűnő összeköttetéseinél fogva megtudta, hogy a Bagoly által említett Énekeslány csakugyan a fogházban van, ahol azonban olyan mintaszerően viselkedik, hogy szabadlábra helyezése minden nap várható. Erre pokoli tervet szőtt, melyet azonban Bradamanti segítségével nélkül nem hajthatott végre és így Szerafin asszonyt ismételtelen utasította, hogy kerítse elő. Mikor azonban megtudta, hogy Bradamanti Normandiába utazott, elhatározta, hogy közvetlenül érintkezésbe lép az »édesvizi kalózok« név alatt ismert, Asnieresben lakó Martial családdal, kiknek segítségével Máriát el akarta pusztítani.

## A KALÓZOK SZIGETÉN.

Martial apja, éppen úgy, mint már az ő atyja is, vérpadon fejezte be dicstelen életét. Özvegye, négy fia és két lánya maradt. A négy fiu közül az egyik már a fegyházban ült, életfogytiglanra elítélve. A család jelenleg a Szajna menti kis szigeten élt. A huszonötéstudós legidősebb fiu volt a Nöstényfarkas szeretője. A lányok közül az egyik tizennyolc esztendő volt, a másik még csak tizenkettő. Az öreg Martial annak idején a folyó mentén egykis korcsmát nyitott és halászattal is foglalkozott. Ez azonban csak külső takarója volt valódi foglalkozásuknak, amely sokkal kevésbé volt békés. Ez egyébként már korcsmájuk vendégein is meglátszott, mert ahány hirhedt betörője és gyilkosa volt a környéknek az mind itt pihente ki gyanus munkája fáradságait. A legidősebb fiu üzte ezidő szerint az engedély nélküli halászatot és ezt időnkint összekötötte egy kis megfizetett verekedéssel, mert jó pénzért bármikor vállalkozott arra, hogy mások bosszuját végrehajtja. Amellett még

ő volt a fivérek között a legtisztességesebb, mert például Miklós öccse meghitt cimborája volt az általunk már ismert Barbillonnak, akivel a legvakmerőbb rablásokat és utonállásokat hajtotta végre. A másik öccse csolnokon fuvarozott a Szajrán és közben ezer ötlettel dézsmálta meg a fuvarozott árut, egyébként csak 13 éves volt. A két lány közül az idősebbik a konyhában foglalatoskodott és a kis Amanda is ott lábatlankodott körülötte. Egy felhős, sötét éjszaka Martial mama három gyermekével ült a tűzhely körül. Martialné magas, csontos 45 éves asszony volt, az arca epés, az orra hegyes, a szeme nézése kegyetlen, rossz. Tőle nem messze ült a legfiatalabbik fiú és hálót kötött. A két leány csendesen varrogatott. Az idősebbiknek az arca feltűnően sárgásszinű volt, és ezért gunynéven Citromnak nevezték. A legkisebbik feltűnően szép, feketehaju gyermek volt.

A tűz kialvóban volt. Az idősebb lány rászólt Ferenc öccsére, hogy tegyen fát a tűzre. Ferenc kijelentette, hogy nincs fa a szobában, viszont a legkisebb hajlandóságot sem mutatta, hogy ujjat huzzon. Ugy tett, mintha a hálókötés nagyon elfoglalná, voltaképpen pedig azért hajtotta le a fejét, mert érezte, hogy az anyja mérgesen néz rája.

— Mi az, megsüketültél? — szólt rá mérgesen a nővére.

— Inkább verjetelek meg, de nem megyek ki az istállóba, félek!

— Megörültél? Hiszen már százszor voltál ott, legutóbb tegnap este. Miért csökönysödtél meg hát egyszerre? Miért félsz?

— Mert ott egy ember van eltemetve! — mondta borzongva.

Az anya és leánya felugrottak, mintha vipera csipte volna meg őket.

— Szentelenül hazudsz, kölyök! — kiáltotta a nővére.

— Nem, az igazat mondom! Tegnap, amikor a fát rendezgettem, a nedves földből, a farakás alól egy halott ember csontja látszott ki.

— Oh, micsoda ostoba fickó! — kiáltotta a leány anyja felé kacsintva. Hiszen tudod, mama, hogy tegnap egy levágott bárány csontjait vittem oda!

— Nem, — makacskodott a fiu, — az egészen bizonyosan emberi csont volt. Jól láttam, hogy egy ember lába.

Nem folytathatta tovább, mert anyja haragosan hozzáugrott és botot ragadva kegyetlenül elverte, azután a fiut belökte a szomszédos szobába. Nyomban utána visszaült a helyére, a legkisebb felindulást sem árulta el és folytatta a munkáját. Egy szót sem ejtett ki többé.

Egy ideig némán ült egymás mellett anya és leánya, végre is a leány törte meg a csendet.

— Ha Miklós és Martial hazajönnek, akkor mégis csak rendbe kell hozni az istállóban a farakást!

— Félek, — jegyezte meg az anya, hogy Miklósról hasztalanul várunk. Ki tudja, hogy az öregasszony, aki ma reggel Bradamanti egyik megbizottjával kereste fel, nem-e valami kockázatos dologba ugratta bele? Nagyon is titokzatosan viselkedett és a világért sem mondta volna meg, hogy mi a neve, vagy hogy mit akar?

— Anyám, — mondotta az idősebb leány, — amint tudod, néhány nap óta egy idősebb férfi lakik Griffon nyári lakában, amely mintegy kétszáz lépésnyire van a mézségező kemencéktől. Miklósnek az a véleménye, hogy ott alighanem lehetne valami kis fogást csinálni. Majd Amandát oda küldjük, hogy járja körül a házat és fürkésze ki, hogy milyen viszonyok vannak ott? Ugy tehet, mintha csak játszana. Gyere csak ide, Amanda!

A kislány kelletlenül felkelt és remegve mondta: — Igen, hallottam, hogy mit akartok, majd oda megyek és kifürkészem a házat!

— Az ígérettel nagyon könnyen dobálódsz, — felelte a nővére, — de a kivitelben már kevésbé vagy buzgó. Két nap előtt is, mikor a városban jártunk, mondtam néked, hogy lopj ki a boltos fiókjából egy ötfrankost, mialatt én beszélgetek vele. Nagyon könnyű dolog lett volna és mégsem tetted. Miért?

— Ah, anyira féltém, nővérkém!

— Bizonyára valaki megtiltotta neked, hogy nékem engedelmessédj, alighanem a legidősebb fivéred. Persze, mindent elkotyogsz neki. Egyenlőre azonban vedd tudomásul, hogy anyád meg én parancsolunk neked. Azt hiszed, félünk talán Martiáltól? Miklós meg én már éppen torkig vagyunk vele. Nem tűrjük, hogy téged meg Ferencet ellenünk ingereljen.

— Ugy bizony, ennek véget fogunk vetni, — tódította az anya is. — Amióta a Nöstényfarkas fogházban van, olyan ez a fiu, mintha megbolondult volna. Mintha bizony mi tehetnénk arról, hogy a kedvesét bezárták. Egyébként, mondd csak, valóban azt hiszed, hogy a nyári

lakban jó fogást lehetne csinálni? Honnan lenne az öreg embernek pénze?

— Amikor bent jártam Asniéresben, a postán az öreg ember is éppen ott járt és egy levelet vett át. Amikor kifizette a levél után járó kézbesítési díjat, láttam, hogy az erszényében csupa aranypénz van.

Az udvaron a kutya hangosan ugatni kezdett.

— Egy küldönc lesz. Vagy Martial, vagy Miklós üzennek.

A kis Amanda arcán élénk öröm tükröződött, amikor Martial nevét hallotta. Legnagyobb sajnálatára azonban Miklós lépett a szobába. Miklós sovány és alacsony termetű volt. Testi erejét azonban hihetetlen szívósság pótolta.

— Jo estét és jó zsákmányt, anyám, — köszönt a belépő. — Nem jöttem ám üres kézzel, odakinn egy csomag ruhát meg egy finom holmikkal telt ládát találtok. Egyébként a láda tartalmát még magam sem láttam, de remélem, nem csapódtam be vele. Hová dugtátok Ferencet? Segíthetne nekem a kicsomagolásnál.

— Az anya megverte és bezárta.

— Hát csak hívjátok ide, mert a kicsomagolásnál hasznát vesszük a kölyöknek.

Az idősebb lány öccséért sietett.

Mióta Miklós a szobába lépett, az öregasszony arca felragyogott az örömtől. Ez a gyermek volt a kedvence, ebben látta természetes folytatását a családnak.

— Hol voltál fiam az elmúlt éjszaka?

— A Szajrán csolnakáztam és az Invalidusok hidja közelében egy magányos bárkára akadtam, amelynek az öre elaludt. Felmentem a bárkára, benéztem a kajütbe,

és szép nyugodtan összeszedtem mindent, ami csak elmozditható volt és átszállítottam a saját csolnakomra. No de itt a nővérke az öcskössel. Egy-kettő, jöjjetek mindnyájan a csolnakhoz, te is Amanda és segítetek kirakni a zsákmányt.

A gyermekek szótlánul engedelmeskedtek és csakhamar roskadozva jöttek vissza. Ferenc egy hatalmas rézdarabot hozott, a leányka pedig ruhákat. Miklós és az idősebb lány egy nehéz ládát cipeltek, meg még egy rézdarabot. Türelmetlenül láttak hozzá a láda felfeszítéséhez. Mikor a tetejét leszedték, meglepetten látták, hogy finom női divatcikkekkel van tele. Kétségtelen, hogy Párisból akarták valahová szállítani.

— Hát Burette asszony legalább ötszáz frankot ad érte! — állapította meg elégedetten Martialné.

— Ezt a szép kendőt azonban magamnak fogom megtartani! — kiáltotta a nővér.

— Feltéve, hogy néked adom! — válaszolta Miklós. Már nagyon rákaptál arra, hogy mindent elkönyörögj.

Miklós azonban jókedvében volt és nemcsak az idősebb nővérnek adta oda a megkívánt kendőt, hanem Ferencnek és a kis Amandának is adott egy-egy szép selyem nyakkendőt.

— No, itt van gyermekek! — mondotta. — Ettől megjön a kedvetek a lopáshoz, mert mégis csak szép dolog, ha az embernek szép dolgai vannak, ugy-e? De menjetek az ágyatokba. Anyátokkal kell még négyszem között valamit megbeszélnem!

Alig távoztak el a gyermekek, Miklós és nővére a ládát egy rejtett pincébe vitték.

— Most pedig egy kis innivalót anyám, még pedig a javából, mert becsületesen megszolgáltam az itókát. Te nővér vidd fel a vacsorát a gyermekeknek. Martialnak elég, ha a csontokat hagyjuk meg. Néki még az is tulságosan jó. No lássuk, miféle jót készítettél vacsorára?

Az asztalhoz ült és teli szájjal falta az ürücombot és a csirkepecsenyét, melyet nagy tálban tett eléje anyja.

— Ide hallgass, — mondotta a nővére, — a Ferenc látott valamit az istállóban.

— Ugy? Micsodát?

— Azt mondta, hogy emberi csontot!

— Azét az emberét?

— Igen! — mondotta az anyja, miközben újabb falatokat rakott a fia tányérjára.

— Furcsa! Hiszen a gödröt elég mélyre ástam! — vélte Miklós.

— Talán a talaj ázott fel, vagy más valami történt. Mindenesetre jó lesz, ha a nyomokat még ma éjszaka eltüntetjük és a hullát a Szajnába dobjuk.

— Ez mindenesetre biztosabb lenne, de...

— Ej, erről még ráérünk azután beszélni, — szólt közbe az idősebb leány. Mondd meg inkább, mit végeztél a Billy-rakparton? Mi van azzal az emberrel?

— Hát amikor megérkeztem, — mondotta Miklós anélkül, hogy a vacsoráját megszakította volna, — a csolnakomat odakötöttem egy hidoszlophoz és kiszálltam a partra. Az óra hetet ütött és már egészen sötét volt. Már vagy egy negyed órája sétáltam fel és alá a parton, amikor egyszerre csak lépteket hallok a hátam megett. Meglassítottam lépteimet és megvártam, hogy

az ismeretlen elérjen. Egy köpenybe burkolt férfi volt. Mind a ketten szinte egyszerre álltunk meg. Nem sokat láthattam az emberből, mert a köpenyével és kalapjával úgy beburkolta magát, hogy csak éppen az orra hegye látszott ki. — Bradamanti! — mondotta az ismeretlen. — Ez volt a jelszó, melyet az öregasszonnyal megbeszéltem, ezzel ismertette meg magát emberem.

— Édesvizi kalóz! — válaszoltam én, ugyancsak a megbeszélte jelszóval.

— Ön Martiál?

— Az vagyok!

— Ma reggel egy asszony volt önnél a szigeten.

Mit mondott?

— Hogy ön egy Bradamanti nevű ur megbizásából akar velem beszélni.

— Volna kedve egy nagy összeget keresni?

— De még mennyire! Minél több, annál jobb!

— Van önnek csolnakja?

— Nem is egy, hanem négy. Hiszen ez a mesterségünkhöz tartozik.

— Arról van szó, hogy vállalkozik-e arra, hogy valakit a véletlen látszatával a vízbe fojtson?

— Szóval Szajna-vizet akar valakivel itatni? Hát ez attól függ, hogy a víz cseppjét mennyivel fizeti?

— Mibe kerül, ha eggyel itatja meg a vizet, és mibe, ha kettővel?

— Ugy? Tehát párosával vannak? — kérdeztem nevetve. — Hát ötszáz frank fejenként. Ennél olcsóbban nem lehet!

— Tehát összesen ezer frank?

— Igen. És kétszáz frank külön jutalom.

— Rendben van. Itt van négyszáz frank előleg, Holnap, vagy legkésőbb holnapután az öreg asszony, aki ma itt volt, újra meg fog jelenni egy fiatal lánnyal és majd a partról jelet fog adni. Mennyi ideig tart, amíg az egyik partról átevez a másikra?

— Legfeljebb husz perc.

— Figyeljen ide. Az egyik csolnakját meg kell fúrnia és valami vékony papírlappal fedje be a lyukat. Ezt a megfúrt csolnakot vontassa maga után és ebbe ültesse bele a leányt, meg az öregasszonyt, A látszat kedvéért üljön be maga is hozzájuk, mikor azután a csolnak süllyedni kezd, ugorjon át a jó csolnakba és őket hagyja sorsukra. Ilyeténképen kihuzza magát minden büntető üldözés alól, mert a dolog szerencsétlen véletlennek fog feltűnni. A fontos, hogy a lány ne meneküljön meg semmi szín alatt. De ha az öreg is ott pusztul, hát annál jobb.

— És az öregasszony nem fog semmit sem észrevenni? Nem gyanakszik?

— Nem. Majd ha maga hozzájuk megy, az öreg asszony halkán azt fogja magának sugni: Mikor a csolnak süllyedni kezd, intsen nekem! Erre maga mondjon neki néhány biztató szót, amivel a gyanuját elaltatja.

— Értem már. Szóval az öreg azt fogja hinni, hogy csak a lányról van szó és közben őt is szépen bemártjuk a Szajnába. Mondhatom, ezt finoman kitervezte!

— Végezze el jól a dolgot és akkor azt hiszem, még gyakran fogunk találkozni! — mondotta az idegen. Erre azután elbucszutunk egymástól és én visszamentem a csolnakomhoz.

Anya és leánya a legnagyobb figyelemmel hallgatták

a rablót, aki közben nagyokat ivott, úgy, hogy már meg lehetőszen emelkedett hangulatban volt.

— De van ám még egy másik üzletre is kilátásom, — folytatta. — A Bagollyal és Barbillonnal egy gyémánt kereskedő nőt akarunk kifosztani, aki állandóan vagy ötvenezer frank értékű drágakövet hord magánál. Vöröskéz is benne van az üzletben. Ő játsza a vevő szerepét, Hogy az asszony gyanuját eloszlassuk, Vöröskéz vagy négyszáz frank ára gyémántot vásárolt már tőle, úgy, hogy hívására az asszony bármikor elmegy a korcsmájába. Ott azután nem nehéz dolog valakit örökre eltüntetni. Vöröskéz koma finoman kieszelte ezt a dolgot.

— En nem nagyon bizom ebben a fickóban, — jegyezte meg az anya. — Amikor legutóbb fivéreddel együtt dolgozott, úgy tudta intézni a dolgot, hogy szegény fiam a fegyházba került, neki pedig a hajaszála sem görbült meg. Már akkor nékem kedvesebb és biztosabb üzletnek látszik a két nő vízbe fullasztása. Csak Martial ne avatkozzon szokása szerint a dologba.

— Hát ezt a bitangot már sohasem viszi el az ördög? — kiáltotta Miklós és hosszú kését mérgesen az asztalba döfte.

— Én is mondtam már anyának, hogy ez így nem mehet tovább, — mondotta a nővér.

— Ez a fickó még képes rendőrkézre juttatni bennünket! — kiáltotta Miklós dühöngve. — Miért is nem hagytatok engem akkoriban szabadon cselekedni. Akkor most nem kellene a fejünket törni azon, hogy mi lesz?

— Ej, meg lehet oldani ezt a dolgot másképen is! — mondotta az anya. — Ha most hazajön, köss

bele és ingereld őt a végsőkig. VerekedjeteK össze. Igaz, hogy ő erősebb, mint te, de nővéred meg én segíteni fogunk neked. De kést ne merészelj használni és vért sem akarok látni. Csak alaposan elpáholjuk.

— És mi lesz azután anyám?

— Azután? Nos heves családi jelenet fog következni, amelynek során tudomására adjuk, hogy el kell hagynia a szigetet, ha csak nem akarja, hogy minden nap hasonló verésben részesüljön. Majd kimarjuk innen ezt a kellemetlen urat.

Az ajtó kinyílt és a küszöbön Martial jelent meg. Kint akkora vihar volt, a szél annyira süvöltött, hogy nem hallották meg a kutya ugatását, amely a legidősebb fiu megérkezését jelezte.

## ANYA ÉS FIA.

Martial széles vállu, közép termetü, napbarnított arcu, kékszemü férfi volt. Ruhája kopottas, sőt tulajágosan szegényes volt és a rossz időhöz képest fel-tünően könnyen volt öltözve. Kezében egy vastag botot szorongatott.

— Hol vannak a kis testvéreim? — volt Martial első kérdése, mikor az asztalhoz ült.

— Hát hol lennének? — kérdezte alattomosan a nővére. — Lefeküdtek.

— Kaptak vacsorát is? — kérdezte ismét Martial.

— Mi közöd van hozzá? — mondta gorombán Miklós. — Minthogy olyan dolgokról beszéltünk, amelyeket nem szükséges nekik végighallgatni, kiküld-tük őket a szobából. De ha olyan nagyon vágyódsz utánuk, úgy semmi akadályja annak, hogy utánuk menj.

Martial csodálkozó pillantást vetett öccsére, azután vállat vont, levágott egy darab kenyeret és egy szelet hust vett hozzá. A poharába pedig bort öntött. Mikor

a borosüveget visszatette az asztalra az anyja megparancsolta lányának, hogy az üveget vigye el. Martial tiltakozott ez ellen és megjegyezte, hogy még inni kíván.

— Sajnálom; — mondotta az anyja, — de a számodra nincs több borom.

— Ez már más, — mondotta Martial és poharát vízzel töltötte tele és azután egy hajtásra kiitta.

— Pompás, — mondotta, — egészen jól esik az embernek ez a friss kutviz!.

Ez a hidegvérűség izgatta a berugott Miklóst, aki azonban mégsem mert nyíltan ujjat huzni fivérével, akinek ismerte nagy erejét. Hirtelen azonban jó ötlete támadt.

— Nagyon helyes Martial, hogy engedelmeskedsz és ezt egyáltalában jó lesz megszoknod. Ezen kívül jegyezd meg, hogy a kedvesed sem számíthat részünkről több figyelmességre, ha netalán eszedbe jutna, őt idehozni.

— Ellenben néhány pofont kaphat tőlem, ha ide szemtelenkedne tólni az arcocskáját! — mondotta élesen a nővér.

Ezek a bántó és ingerlő szavak, melyekkel kedvesét gyalázták, rendkívül felboszantották Martialt, aki egész lelkéből szerette a leányt. A vér az arcába szökött, erei megfeszültek homlokán, de még mindig uralkodott magán annyira, hogy nem ragadta magát tetlegességre.

— Vigyázz magadra! — Fordult Miklóshoz, — ne sértegesd azt a lányt, mert különben velem gyűlik meg a bajod.

— És ha én mondanám meg a véleményemet róla? — kérdezte kihívóan a nővér.

— Ugy azt tanácsolnám néked, hogy fogd be a szád, mert ellenkező esetben...

— Csend! — kiáltotta az anya, — mert remélem, hogy amit a nővérednek akartál mondani, azt nem mered megismételni anyáddal szemben is, ha netalán véleményt akarna mondani erről a kígyóról!

— Hogyan anyám? — kiáltotta elképedve Martial, — Te is ellene vagy? Ellened valóban nem emelek kezét, ellenben helyetted Miklós öcsémet fogom megleckéztetni!

Miklós mint egy örült ugrott fel és hosszú késével hadonászva ordította:

— Mit beszélsz? Engem akarsz megverni? Komolyan mondtad ezt?

— Miklós! — kiáltotta az anya — el a késsel! Hallottad?

Gyors mozdulattal elkapta fia kezét. A leány azonban vadul kiáltotta:

— Ne bántsd anyám! Hadd, vagy én végzek veled! És e szavakal egy fejszét ragadott fel.

Miklós magasra emelt késsel rohant fivére felé, aki azonban szintén ügyes verekedő volt és botját felkapva olyat vágott Miklós jobb kezére, hogy az fájdalomában felordított és a kést kiejtette kezéből. A másik pillanatban galléron ragadta öccsét és a pincelejáróhoz lökte, ahol másik kezével a pince ajtaját feltárva, úgy dobta be öccsét a fekete nyílásba, mint valami fakölcöt.

Mikor megfordult nővérével találta magát szemben, aki a fejszével hadonászott, de mégsem mert Martiátra süjtani. Martial megfogta vállánál fogva, a másik szobához

lódította és ott rázárta az ajtót. A feldühödött lány az utolsó pillanatban a baltával mégis rásujtott a vállára és a szobában velőtrázóan szitkozódott és káromkodott.

— Nos anyám — mondotta Martial — most hát csak kettőnknek az ügyét kell még elintézni.

— Ugy van! — a kettőnk ügyét kell elintézni! — kiáltotta a gonosz asszony, akinek sápadt arca most vörös volt a dühtől és szemei vad tűzben csillogtak. Végre megmondom őszintén rólad a véleményemet.

— Igen, én is szeretném az én véleményemet elmondani!

— Azt akarom, hogy ezt a mai éjszakát még száz éves korodban is megemlegedd!

— Rendben van anyám! Végre is szép tőled, hogy nem emeltél te is rám kezet, mikor láttad, hogy az öcsém és nővérem meg akarnak ölni. De mondd meg, mit jelent mind ez!?

— Te atyád halála óta szánalmas, nyöszörgő bábá lettél. Lopod a napot és rajtam elősködsz.

— Hogy mondhatod ezt anyám? Hát nem neked adom mind azt a pénzt, amit a halászaton keresek? Ha ez nem is sok, annyi mindenesetre kitelik belőle, amennyibe az én ellátásom kerül. Hiszen jobb szerettem volna lakatos lenni, de aki gyermekkorra óta megszokta az erdőt és a folyót, az nem tud megmaradni a füstös, szűk műhelyben. És én még az erdőben és folyón is magam szeretek bolyongani. Nem szeretem, ha kérdeznek és ha beszélnem kell és különösen nem szeretem, ha atyám után érdeklődnek, aki olyan borzasztó módon fejezte be életét a vérpadon. És nem akarok arra a kérdésre sem válaszolni, hogy mi van fivéremmel,

aki a fegyházban sinylődik és nem akarok beszélni a nővéremről, akit már lopás miatt letartóztattak.

— És ha anyád felől kérdeznek, mit válaszolsz akkor?

— Azt mondom, hogy a történetek feletti bánatában meghalt!

Jobb is így, csak tagadj le, hiszen én sem tekintlek fiamnak. Te nem vagy Martial, szégyenére válsz ennek a nagyszzerű fajnak, anélkül a vérpad és fegyház ellenére is dacolni mert minden isteni és emberi törvénnyel és soha, senkitől nem félt. Nem vagy méltó öcsédhez, nem mersz úgy élni, mint az anyád és a nővéred.

Martiálon hideg borzalom futott végig, noha nem először hallotta ezeket a rettenetes szavakat.

— Te éppen olyan ostoba vagy, mint gyáva! — folytatta édesanyja. Becsületes emberek között akarsz élni? Te, akinek atyját lefejezték és akinek a fivére a fegyházban él? Ahelyett, hogy segítségünkre lennél bosszút állni az emberiségen, a romlásunkra törsz. Ezért hát hadd el örökre, még ma éjjel a házunkat és többé ne merészeld átlépni ezt a küszöböt!

Martial elképedve nézett anyjára.

— Óh — mondotta — most már értem. Hiszen a mai veszekedés előre megfontolt terv szerint történt?

— Ugy van! — válaszolta az anya. — Izelitőt akarunk neked adni abból, hogy mi vár rád abban az esetben, ha tilalmam ellenére mégis itt maradnál. Pokollá változtatnánk az életedet. És ne gondold, hogy minden este sikerül majd felülkerekedned, úgy mint ma. Szó sincs róla. Majd gondunk lesz rá, hogy még néhány

jó barátunk is ide jöjjön és azok majd ellátják alaposan a dolgodat. Három napon belül ugy elkótródsz innen, mint egy kivert kutya!

— Én pedig mindezek ellenére sem megyek innen. Legalább is addig nem, amig két kis testvéremet innen máshová nem viszem. Ha nem volnának a világon, akkor természetesen másképpen állnának a dolgok és szó nélkül örökre hátat fordítanék nektek. De most addig itt maradok, amig el nem helyeztem őket valahol.

— Ugy, akkor hát kérdezd meg Ferenc öcsédet, van. Megmondtam, hogy ezt az éjszakát még száz esztendő korodban is meg fogod emlegetni. Hallgass ide. Remélem, nem felejtetted el, hogy mi történt itt karácsony éjjelén? Hogy Vöröskéz egy jól öltözött urat hozott ide, akinek minden oka meg volt arra, hogy egy ideig ne mutatkozzon a világ előtt.

— Igen, emlékszem. Én lefeküdtem, nem törődtem semmivel. Ugy tudom, hogy Miklós másnap reggel Saint-Quentbe kísérté.

— Tévedsz Martial. Annál az embernél sok pénz volt és Miklós még aznap éjjel végzett vele. A holttest az istállóban van elásva.

— Nem igaz, nem hiszem! — kiáltotta rémülten Martial — ezt csak azért mondd, hogy elmeneküljek innen.

— Ugy, akkor hát kérdezd meg Ferenc öcsédet, akin olyan nágy szeretettel csüngsz, hogy mit látott ma az istállóban?

— Ferenc? Mit láthatott?

— A holttest egyik lábát, amely a földből kilátszott.

Különben fogd a lámpát, menj oda és győződj meg magad.

Martial úgy ült, mint akit villám csapás ért. Nem kételkedett többé, abban, hogy anyja az igazat mondja. Arcát kétségbeesetten tenyerébe temette és arra gondolt, hogy csakugyan menekülnie kell, hiszen egy esetleges házkutatás esetén, mely napfényre hozhatná e szörnyű bűnöket őt is gyanuba vennék, azon az alapon, hogy e házban lakik.

— Ha így állnak a dolgok — mondotta kis szünet után, akkor csakugyan nem maradok veletek egy földél alatt. De a szigetet nem hagyom el és nem engedem kis testvéreimet a romlásba és züllésbe hajszolni. Minthogy arra nincsen pénzem, hogy valahol lakást béreljek, beköltözöm a folyó partján álló elhagyott kis fakunyhóba. Az ajtaja még elég jól zárható és én majd egyébként is rendbehozom. Egy puska, furkósbot és egy kutya, majd megvédelmeznek az esetleges támadások ellen. A kis testvéreimet is odaviszem magammal. A halászzattal megkeresek annyit, amennyiből kitelik az élelmezésünk és remélem, hogy idővel még jobban is elhelyezkedhetünk.

— És te valóban azt hiszed, hogy mi ezt tűrnénk? — kérdezte az anya gunyos kacagással.

— Tehettek bármit, a szigetről nem távozom és kis testvéreimet nem hagyom el. Próbáljatok erőszakkal elüzni, ha tudtok, de a magam jószántából nem megyek.

E szavak után felkelt, fogta a lámpást és kiment a szobából. Magához füttyentette kutyáját s azután felment a padlásra lévő fekvőhelyére. Mikor a két fiatal

gyermek kamrácskája mellett haladt el, látta, hogy ott még ég a gyertya. Bement hozzájuk és szeretettel megcsókolta őket.

— Mi az gyermekek? Még nem alusztok?

— Rád vártunk Martial! — mondotta nyakába csimpaszkodva Amanda. Hallottuk, hogy odalennt kiabáltak és féltettünk téged.

— Valóban veszekedtünk. Mondjátok gyerekek, mit szólnátok ahhoz, ha hármásban elköltöznénk hazulról?

— Óh, de jó lenne! — kiáltotta mind a két gyerek egyszerre.

— Akor hát készülődjete arra, hogy néhány napon belül elmegyünk.

— Jaj de pompás! — tapsolt Amanda.

— És hová viszel bennünket? — kíváncsiskodott Ferenc.

— Majd meglátod öcsém. Egy lakatosnál, vagy asztalosnál próbállak majd elhelyezni. Ha ügyes és szorgalmas leszel, úgy már egy év múlva megkeresheted a zsebpénzedet. És Amanda számára is keresek majd valami tisztességes foglalkozást!

— Óh bátyám, milyen boldog lennék! Mennyire szeretnék már véled és Ferencsel elmenekülni innen!

— De hugocskám; miféle kendő van a fejedben? — kérdezte Martial.

— Miklós ajándékozta nekem. Abból a ládából szedte ki, melyet a csolnakján hozott magával.

— És amelyet elrabolt valakitől. Adjátok néki vissza az ajándékát és ezentul ne fogadjatok el tőle semmit. Aki lopott dolgokat fogad el, maga is bűnössé válik.

Martial ezek után elköszönt a gyermekektől és fel-

ment a padlásra. A gyermekek egy ideig még beszélgettek egymással, a küszöbön álló elköltözés lehetősége nagyon izgatta őket. Hirtelen azonban felfigyeltek. Világosan hallották, hogy valaki kívülről rájuk zárta az ajtót.

— Istenem! — siránkozott a kislány — bezártak bennünket, talán valami rosszat terveznek ellenünk!

— Figyelj csak! — mondotta Ferenc — mintha fejszével döngetnék Martial ajtaját. Mintha beszegeznének valamit és a Martial kutyjája keservesen vonyít!

— Rettenetes, én úgy félek, mit csinálnak szegény Martiállal?

Ferenc az ajtóhoz lopózkodott és hallgatódzott. De odakinnnt már ismét csend volt. De a két testvér lélekzet visszafojtva tovább figyelt és egyszerre csak hallották, hogy valaki a nevükön szólítja őket.

— Martial hív bennünket! — rémüldözött Amanda. Vajjon mit akarhat?

— A konyhaajtót kinyitották, világosan hallottam. És a kutya már megint ugat! Istenkém, csak kimehetnék valahogyan! Megmenteném Martiált még akkor is, ha darabokra vágnának!

— Oh, a szegény Martial nem tudja, hogy bennünket bezártak és azt hiszi, hogy nem akarunk segítségére menni! Kiáltsd fel neki, hogy foglyok vagyunk!

Ferenc már éppen kiabálni akart, amikor kívülről valaki heves csapást mért az ablakot védő fatáblára.

— Be akarnak törni hozzánk, megakarnak ölni bennünket! — sikoltotta Amanda és remegve húzódott a szoba egyik sarkába.

Ferenc, noha sápadt volt a rémülettől, nem moz-

dult el helyéből. A fatáblák recsegték, de nem törtek be. Azután ismét csend támadt. A kis fiu most lassan az ablakhoz lopódzott és a fatábla résein megpróbált kitekinteni.

— Vigyázz! — óvta aggódva Amanda. Látsz valamit?

— Lámpafény... Citrom egy létrán áll! Valakinek leszól, aki alul áll, hogy tartsa erősen a létrát.

— Bizonyára az ablakon át akarnak Martialhoz behatolni.

— Igen, a létrát a padlás ablakához támasztották. És nem Citrom megy fel, hanem Miklós. Kezében a balta!...

E pillanatban a gyermekek ijedten rezzentek össze. Anyjuk recsegő hangja rivalt rájuk:

— Micsoda? Még mindig nem alusztok átkozott kölykök? Kémkedtek?

A szegény gyermekek elfelejtették eloltani a lámpát és a gonosz asszony észrevette a világosságot, mikor a konyhába ment.

— Megálljatok bitangok, majd becsukom én a szátokat és szemeteket! — kiáltotta az asszony dühöngve és böszülten tört be a szobába.

Ezek az események játszódtak le az édesvizi kalózok szigetén ama éjszakán, amelyre virradó napon Szerafin Máriát a Martialokhoz akarta hozni.

## A HALÁL TORKÁBAN.

Ferrand pontosan, lépésről-lépésre valósította meg sötét tervét. Az ügyészségnél való közbenjárása teljes sikerrel járt. Máriát szabadon bocsájtották és a jegyzőhöz utalták ki. Szerafin nyájasan fogadta a fiatal lányt, aki még mindig a falusi ruhácskáját hordta. Bármennyire romlott is volt Szerafin, szánalom fogta el e bájjos teremtés láttára, akit apró gyermekkorában a Bagoly kinzó kamrájába szállított, most pedig orgyilkosok kezére szándékozott juttatni.

— Ugyebár, Georges asszonyhoz visznek Bouquevalba? — kérdezte Mária, mikor másnap előállt a postakocsi.

— Igen kedvesem, oda megyünk, előbb azonban még egy kis kerülőt teszünk, az utóbbi napok szomorúsága után jól fog esni egy kis szórakozás. Siesünk, a kocsi már előállt!

Amint az uccára léptek, az uccán egy fiatal lány haladt el éppen a kapu előtt. Mária önkénytelenül arra

fordította fejét, pillantásaik találkoztak és a következő pillanatban már egymás karjában kacagtak és könnyeztek az örömtől.

— Gerlice — kiáltotta boldogan Mária — milyen régóta láttalak!

És a két fiatal lány a kérdések özönével árasztotta el egymást. Gerlice azonban sietett.

— Egy szerencsétlen barátnőmet kell meglátogatnom a fogházban. Morel Lujzát, aki szomszédnőm és akinek atyja beleőrült a sorscsapásokba.

Szerafin megremegett, mikor Morel nevét hallotta. Gerlicét nem ismerte, de annál nagyobb figyelemmel hallgatta a két lány beszélgetését.

— Én Georges asszonyhoz megyek Bouquevalba — mondotta Mária — aki gondomat viseli és olyan, mintha az édesanyám lenne.

— Oh, édes Máriám — csacsogott Gerlice tovább — nagyon boldog vagyok, hogy legalább néked jól megy a sorod. Hiszen az embert annyi csapás éri. Látod, én a fogháznak nemcsak a női, hanem a Férfi osztályára is ellátogatok, ahol egy másik szerencsétlen embert keresek fel, Germain Ferencet. A világ legjobb, legbecsületesebb embere, akit azonban egy szörnyeteg üldöz, ugyanaz, aki Lujzát is börtönbe juttatta. Oh, hidd el Mária, mikor még együtt voltunk a fogházban, sokkal becsületesebb embereket láttunk ott letartóztatva, mint amilyenek szabadlábon garázdálkodnak.

— Ugyanaz a jólelkű, drága lányka vagy most is Gerlice, mint aki voltál! — mosolygott Mária. — De valld be, hogy egy kicsit szivedhez nőtt az a Germain.

— Miért tagadnám? Megérdemli, hogy szeressem.

Derék, becsületes fiu, gazság, hogy az ilyen embert börtönbe hurcoltatják. De csak türelem, majd a gaz üldözőre is rá kerül a sor!

— És ki az a rossz ember, akiről beszélsz? — kérdezte Szerafin.

— Ferrand jegyző. Bizony annál gonoszabb, amit cselekszik, mert már állásánál fogva is segitenie kellene embertársait, nem pedig nyomorba és börtönbe taszítani őket.

E pillanatban Gerlice tekintete találkozott Szerafinéval és megijedt, hogy az milyen gonoszul nézett rá.

— Az idő sürget — mondotta idegesen Szerafin. — A kocsit fizetnünk kell és már egy negyedórája hiába várakoztatjuk. Gyerünk Mária!

A két lány összecsókolódzott és Gerlice közben gyorsan Mária fülébe sugta: — Óvakodj ettől a nőtől! Nagyon gonosznak látszik!

Mária és Szerafin beszállt a kocsiba, amely gyors iramban vitte őket Asniéres felé. Amilyen komor és bárátságatlan képet nyújtott éjszaka a Martial család által lakott sziget, olyan vidám, kedves kis földi paradicsom volt napsütésben. A kis sziget szinte szikrázott a virágok tarka pompájában és a gyümölcsfák zöld lombkoronája árnyas pihenőt kínált a nyári melegben. Ennek a buja szépségű világnak kellős közepében állt egy fakunyhó. Ebbe akart Martial két kis testvérével beköltözni.

Lent a folyó partján egy öbölszerű kis beszögelésben három csolnak állott. Az egyik csolnakban Miklós állt és gondosan vizsgálta azt a nyílást, melyet a csolnak fenekébe furt és melyet egy hártvavékonyágú pa-

pirkéreggel takart be. A parton Citrom állt és abba az irányba kémlelt, amerről Szerafinnak és Máriának kellett érkezniök.

— Nyomuk sincsen! — mondotta bosszusan.

— Ugy látszik, ma is hiába várjuk majd őket, akár csak tegnap! — jegyezte meg Miklós. — Ha egy félórán belül nincsenek itt, úgy nem várjuk őket tovább. Jobb boltnak tartom, ha Vöröskézhez megyünk és az ékszerrabláshoz társulunk. Mathieuné öt órára lesz nála és nekünk meg kell előznünk. A Bagoly már hajnalban üzent, hogy feltétlenül várnak bennünket. Az ördög vigye el ezt a vén banyát, hogy nem hozza a leányt. Még utóbb két szék között a pad alá esünk és egyik boltot sem tudjuk megcsinálni.

— Vöröskéznek feltétlenül meg kell bennünket várnia, mert nélkülünk nem végezhet Mathieunéval. Néki az ajtó előtt kell örködni, Barbillon pedig nem elég erős ahhoz, hogy az asszonyt egyedül a pincébe hurcolja.

— Ugyanabba a pincébe, amelyikbe a Bagoly az Iskolamestert »penzióba« küldte? Hallottad már ezt? Képzeld, a vén boszorkány abba a mély pincébe dugta a vén zsványt, amelyet árviz esetén a viz elszokott önteni.

— Na, ott ugyan nem sok gyönyörúsége lehet szegénynek. Teljesen vakon és egyedül! Ámbár, ha nem lenne vak, akkor sem látna semmit abban a sötétben. A Bagoly azt mondja, hogy patkányvadászattal foglalkozik.

A Citrom nevetett, azután gonosz mosollyal mutatótt

fel házuk padlásablakára, amely vaspléhvel volt beszegezve.

— Hát ami azt illeti, Martial sem mulathat valami kitünően odafenn. Különben valószínűleg alszik. Reggel óta nem hallok semmi zajt. Már kezdi megszokni a fogságát.

— Ami azt illeti, két napja nem evett és nem ivott. Ez a legjobb csillapító szer.

— Remélem, nem bírja már sokáig. És ha meghal, hát egyszerűen azt mondjuk, hogy beteg volt és abba pusztult el. No ugyan, egy varju sem fog utána károgni.

— Attól félek, hogy egy kicsit sokáig fog tartani ez a multság!

— Mit tegyünk? Ez volt a legokosabb, minden terv közül. Martialt nem lehet legyűrni, ha megdühödik és olyan ereje van, mint egy bivalynak. Remek ötlet volt, hogy beszegeztük az ajtót és befalaztuk az ablakát. Hát nem volt éppen könnyű dolog, az bizonyos, mert dühödten kapkodott a kezével és hadonászott a késével, mialatt beverted a szögeket, de én is résen voltam és a baltával alaposakat vágtam a kezére. Azt hiszem, most is szopogathatja az ujját. Kissé soká tartott, amíg előkerested a vaslemezt és addig nékem kellett véle szórakoznom.

— Képzelem, milyen dühös volt drága bátyánk!

— Ugy csikorgatta a fogát, mint egy fenevad. A botjával, mint egy örült hadonászott, No de néhány ügyes fejszecsapás megszelidítette. Az ajtó szerencsére erős és a kezei alaposan össze vannak vagdalva. Nem kell attól félnünk, hogy ki tud törni a szobából. És kü-

lönben az ereje egyre fogyni fog. Olyan pompás korporsóban fekszik, hogy ennél különbet a sirban sem kívánhat.

— És mit teszünk, ha majd a Nöstényfarkas kiszabadul és idejön Martialt keresni?

— Hát egyszerűen azt fogjuk mondani: ha kedved van, keresd.

— Szerencse, hogy a mama bezárta a gyermekeket, különben képesek lettek volna patkányok módjára szétrágni a padlásszoba ajtaját, hogy Martialt kiszabadítsák. Ez a Ferenc egészen megőrült, olyan, mint az ördög, mióta azt sejti, hogy Martialt hidegre tettük.

— Erről jut eszembe, nem hagyhatjuk őket a szobájukban addig, amíg mi távol vagyunk. Az ablakon nincsen rács és könnyen kimászhatnak onnan.

E pillanatban a ház felől hangos sirás és jajveszékélés hallatszott. A ház kapuját, amely eddig nyitva volt, hirtelen hevesen becsapták és néhány perc múlva Martialt mama halvány, sötét arca jelent meg a konyha rácsos ablakában. Az özvegy jelt adott, hogy jöjjenek hozzá.

— Na, már megint történt valami! — mormogta Miklós. — Bizonyára Ferencsel nem lehet birni. Maradj itt és figyeld a tulsó partot. Ha látnád a nőket, úgy hívjál!

Mialatt Citrom ismét elfoglalta kémhelyét, Miklós bement a házba. A konyha közepén zokogva térdelt a kis Amanda és kegyelmet könyörgött Ferenc számára, aki elszántan és végsőkig izgatva állt a konyha egyik sarkában készen arra, hogy szembeszálljon anyjával. Az anya hidegen a nyitva álló pinceajtóra mutatott és így

adta értésére Miklósnek, hogy vigye oda le Ferencet.

— Nem akarok a pincébe menni, nem akarom, hogy engem is éhhalálra ítéljeteK, mint Martialt! — kiáltotta vadul a gyermek és a szemei úgy villogtak, akár a vadmacskáé.

— A jó Istenre kérék, anyuskám, csukj bennünket megint a szobába úgy, mint tegnap. A pincében borzasztóan félünk! — könyörgött a kislány.

Az özvegy türelmetlen pillantással nézell Miklósra, mint aki bosszankodik, amiért parancsa még nincsen végrehajtva és erélyes mozdulattal Ferencre mutatott.

De a kisfiu szinte őrzöngve felkapta a mellette heverő baltát és azt meglóbálva, kiáltotta: — Leütöm azt, aki hozzám mer nyulni és a pincébe akar hurcolni!

Miklós anyjához hasonlóan tisztában volt azzal, hogy a gyermekeket el kell tüntetni arra az időre, amíg ő és nővére távol vannak. Nem csak azért, hogy Martialnak ne vihessenek segítséget, hanem azért is, mert szobájuk ablakából a folyóra lehetett látni és így könnyen tanui lehettek volna annak, hogyan fojtja Máriát a vízbe. Ám Miklós éppen olyan gyáva volt, mint amilyen vad és nem mert Ferenc felé közeledni. Az özvegy dühösen galléron ragadta és Ferenc felé lökte. De Miklós huzódozott.

— Mit tegyek, ha a baltával megsebesít? Tudod jól, hogy szükségem van a kezemre és még éppen eléggé sajog a jobb karom attól a csapástól, melyet Martial tegnap rámért.

Az özvegy vállát vontá és egy lépést tett Ferenc felé.

— Ne közeledj, mama! — kiáltotta tajtékzó düh-

vel a gyermek. Most fizetek mindazért a sok verésért, melyet Amandával együtt el kellett szenvednünk.

— Oh Ferenc, térj magadhoz, hadd inkább bezárni magad, ne üsd meg a mamát! — sikoltotta Amanda.

Miklós körülnézett. Egy széles takarót pillantott meg, amely az egyik széken feküdt. Ezt felkapta és egy gyors, ügyes mozdulattal a meglepett fiura borította, akit így sikerült lefegyvereznie. Ezután megragadta a kézzel-lábbal kapálódzó gyermeket és anyja segítségével lehurcolta a pincébe. Mikor Amanda látta, hogy mit tesznek öccsével, felugrott és utána rohant a pincébe. Mögöttük nyomban bezáródott az ajtó.

— Ez a gaz Martial az oka, hogy a kölykök így viselkednek velünk! — dühöngött Miklós.

— Ma reggel óta — mondta elgondolkozva az özvegy — semmi nesz nem hallatszik a szobájából.

— Ezért okos dolog, hogy mindenfelé azt híreszteljük, hogy Martial beteg.

— Igen — válaszolta az özvegy — tegnap is találkoztam az öreg Féróttal, aki Martial után kérdezősködött. Azt mondtam neki, hogy halálos beteg.

Néhány percig hallgatagon ültek, azután Martial mama, mintha csak valami kellemetlen gondolattól akarna szabadulni és erőszakkal más beszéd tárgyat keresve így szólt: — A Bagoly erre járt távollétemben?

— Miért nem maradt itt, hogy együtt menjetek Vöröskézhez? Nem tetszik nekem a viselkedése.

— Ah mama, te mindenkire gyanakszol. Ma a Bagolyra, tegnap Vöröskézre.

— Vöröskéz szabadlábon jár, az én fiam pedig

a toulonsi fegyházban sinylődik. Pedig a betörést együtt követték el.

— Mindig ezzel hozakodsz elő. Vöröskéz ügyesebb volt, sikerült megszöknie, ez az egész. A Bagoly azért nem maradt itt, mert két órákor találkája van a hosszú angollal, akinek felbujtására rabolták el azt a falusi lányt. De hát hogyan is lehetne árulónkká a Bagoly, akinek minden bűnét tudjuk, holott ő a mi dolgaink felől nincsen tájékozva. Például erről a mostani vizikalandról sem tud semmit. Ej, ne félj, egyik varju a másiknak nem vájja ki a szemét. Azt hiszem, ma jó napunk lesz, kár azt ilyen aggodalmaskodással elrontani. Az ékszerkereskedőnő jó pár ezer frankot fog leadni.

— És mialatt ti az asszonyt kifosztjátok, Vöröskéz persze a kényelmesebb részt választja és a korcsmája előtt örködik.

— Természetesen, valakinek csak ügyelnie kell arra, hogy hivatlan vendég ne zavarjon meg bennünket.

— Miklós! Miklós! — hallatszott egyszerre kívülről a nővér hangja. Itt vannak a nők.

— Gyorsan, anyám, vedd fel a kendődet, — kiáltotta Miklós.

Az özvegy egy szürke kendőt csavart a válla köré, becsukta a konyhát, a kulcsot az ablakba rejtette és gyors léptekkel követte fiát a csolnakok felé. A ház előtt még egyszer vissza pillantott, felnézett Martial beszögezett ablakára, komoran összeráncolta homlokát és vállat vont. Az ő hibája! — mormogta magában.

— Odanézz Miklós, ott jönnek! — kiáltotta Citrom és a tulsó partra mutatott, ahol Mária közelgett Szerafin asszony társaságában.

— Várjunk a jeladásra? — kérdezte Miklós.

— Talán bizony vak vagy, hogy nem ismered meg az idősebb nőt, aki tegnapelőtt nálunk járt. Nem látod a narancssárga kendőjét? Nézd csak, a falusi lánykát, milyen vidáman és gyanutlanul siet a folyó felé. Sejtelve sincsen, hogy mi vár rá.

— Igen, most már én is megismerem. Akkor hát gyerünk! Tehát vigyázz Citrom: én az asszonyt meg a lányt a megfurt csolnakba fogom tenni, te pedig a másik csolnakkal szorosán mögöttünk fogsz evezni, hogy abban a pillanatban, amikor én a lyukat fedő kis lemezt elrugom, gyorsan átugorhassak a te csolnakodra,

— Ne félj, Miklós, tudod, hogy értek az evezéshez és kormányzáshoz!

Hiszen nem is a megfulladástól félek, átusztam én már százszor is a folyót, de attól tartok, hogy abban az esetben, ha eltéveszteném az ugrást, a két nő belém kapaszkodna és magával huzna a vízbe.

— Az öreg már integet a zsebkendőjével! — mondotta Citrom.

— Szállj be, anyám, — mondotta Miklós, miközben eloldotta a csolnakot. — Foglalj helyet a megfurt csolnakban, ezzel minden gyanunak elejét vesszük. Te pedig Citrom szállj a másik csolnakba és siess utánunk. Hozd magaddal ezt a vashorgot is, amelynek hegyét élesre köszörültem, Talán hasznát fogod venni.

— Néhány perccel utóbb a két csolnak ama parton kötött ki, amelyen Szerafin Mária társaságában várakozott. Mialatt Miklós csolnakját egy cölöphöz kötötte, Szerafin asszony hozzá lopózkodott és gyorsan a fülébe sugta:

— Mondja neki, hogy Georges asszony várja! — és nyomban utána hangosan megkérdezte: — Egy kicsit későn jöttünk, ugy-e, barátom?

— Bizony, Georges asszony már többször érdeklődött önök iránt.

— Látja kedves kisasszony, Georges asszony vár bennünket, — mondotta Szerafin, Máriához fordulva, aki minden gyanutlansága ellenére is bizonyos szorongást érzett, mikor a Martial család tagjainak gonosz képét megpillantotta, Georges asszony nevének hallatára azonban megnyugodott.

— Oh, már nagyon vágyódom őt látni! — válaszolta.

— Jöjjön közelebb a csolnakjával! — fordult Szerafin Miklóshoz, hogy könnyebben szállhassunk be. — És közben halkán a fülébe sugta: — A kislánynak feltétlenül meg kell fulladnia. Ha felmerülne, újra alá kell nyomni.

— Legyen nyugodt — sugta vissza Miklós — minden rendben lesz. Majd ha jelt adok, kapaszkodjon jól belém, hogy átvihessem a másik csolnakba. Magának nincs mitől tartania!

És közönyösen, érzéketlenül a lányka fiatalsága és bájai iránt, kezét nyujtotta Máriának és besegítette a csolnakba, melyből Martialné asszony előzőleg már kiszállt.

— Most ön jöjjön, asszonyom! — szólt Miklós Szerafinnak.

De ösztön vagy gyanakvás volt, vagy talán attól félt Szerafin, hogy az ugrás nem fog sikerülni, nem fogadta el Miklós kezét, hanem így szólt:

— Én majd inkább a másik csolnakon megyek!

— Ahogy tetszik! — válaszolta Miklós és jelentős pillantást váltott nővérel.

A csolnakok elindultak. Az özvegy a parton ülve közönyösen nézett utánuk, azután pillantása önkénytelenül Martial beszegezett ablakára esett, melyet innen a partról egészen jól lehetett látni.

## AZ UTOLSÓ PERCBEN.

Röviddel Mária kiszabadulása után a Nöstényfarkast is elbocsájtották a Saint Lazare fogházból. A leány lelkében nagy változás ment végbe. A fogház szomorú, elriasztó világa, a bűnhődés súlyosságának megismerése és főleg Mária szavai, egészen új érzéseket és gondolatokat ébresztettek benne. Régi élete borzalommal töltötte el és könnyes szemekkel, heves vágyakozással festette maga elé azt a gyönyörű képet, amelyről Mária beszélt neki: jó keresztényként az oltár előtt esküdni örök hűséget Martialnak és azután kettesben tisztességes polgárok között békés életet élni!

Kiszabadulása után minden vágya az volt: mielőbb találkozni Martiállal. De az utóbbi napokban érthetetlen módon semmiféle értesítést nem kapott tőle és nem tudta, hogy mi van kedvesével? A legokosabbnak tehát azt vélte, ha az asnieres-i szigeten érdeklődik utána. Körülbelül egy negyedórával később érkezett meg, mint Mária és Szerafin. Mindenfelé keresgélte a folyó mentén

Martial csolnakját, de az sehogysem akart felbukkanni. Szorultságában, hogy a szigetre jusson, a part mentén halászgató egyik öreg halászhoz fordult, akit már régebről is ismert. Az öreg, hetven esztendőös Ferot mosolyogva üdvözölte a leányt.

— Kedves Ferot apó, vigyen át kérem gyorsan a szigetre!

— Nini, maga az, kedves kisasszony? Jó napot, jó napot! De sajnálom, ma semmi sem lehet a szigeti kirándulásból, nem vihetem át!

— De hát miért nem, Ferot apó?

— A fiam elvitte a csolnakot. Sain Quenbe ment a versenyre. Az egész környéken nem lehet ma egyetlen csolnakot sem felhajtani.

— De nékem mindenáron át kell mennem.

— Hát ez bizony nagyon bajos lesz. És Martialra sem lehet számítania, mert amennyire tudom...

— Mi az, mit tud róla? Mi történt vele? Talán megbetegedett?

— Annyira beteg, hogy már mozdulni sem tud.

— De hiszen, ha így lenne, akkor értesített volna engem erről!

— De ha nem tud mozdulni sem?!

— De itt fekszik a szigeten, ugy-e?

— Hát amit tudok róla, azt elmondom. Mert látja, ha kissé szeles fiu is, de alapjában véve derék gyerek ez a Martial és nem volna jó, ha az anyja és az öccse a romlásba hajszolnák.

— Oh, Ferot apó, ne feszítsen a kintpadra, beszéljen, könyörgöm!

— No, no, csak ne tüzeljen úgy, kedves kisasszonykám, hadja, hogy összeszedjem az emlékezőtehetségemet. Hát mindenekelőtt el kell árulnom, hogy Martial rosszabb viszonyban van a családjával, mint valaha és hogy egyáltalában nem csodálnám, ha valami gázságot követnének el ellene. Éppen ezért kétszeresen sajnálom, hogy nincsen itten a csolnakunk, mert ha a szigetről hozatnánk egyet és meg tudnák, hogy maga itt van, úgy bizonyára meg tenné a kellő óvszabályokat.

— Azt mondja meg, hogy Martial a szigeten van-e még?

— Hát hiszen éppen erre akarok rátérni! Ma reggel találkozom az özvegygel. Hol van Martial? — kérdezem tőle, — már három napja nem láttam. Talán bizony a városba ment. Hiszen a csolnakja még mindig ott van a tulsó parton kikötve. Az özvegy gyanakvóan nézett rám, azután azt mondta: Itt van a szigeten, betegesen fekszik, nagyon rossz bőrben van, nem hiszem, hogy fel fog gyógyulni. — Én meg azt gondoltam magamban: Hogyan lehetséges ez? Három nap előtt még kutya baja sem volt. Erre látom, hogy az özvegy már hátat fordít nekem és menni akar. De én utána szóltam...

De a Nöstényfarkas, akit szörnyű düh és aggodalom fogott el, már nem is hallgatott rá. Kábultan és szinte önkivületben rohant végig a Szajna partján, mint aki valami csodát vár és abban reménykedik, hogy valahonnan majd csak előbukkan a segítség. Észre sem vette, hogy két ember siet el mellette. Az egyik Saint Remy gróf volt, akinek itt a közelben volt a nyaralója, a másik pedig dr. Griffon orvos.

A nyírfák karcsu fasora közepette jól látszott Mar-

tialék háza, melyben az imádott férfi szenvedett. És a kétségbeesés vakmerő elhatározást érlelt meg a leányban. Ledobta magáról felsőruháit és a vízbe vetette magát azal a szándékkal, hogy átuszik a szigetre.

E pillanatban egy kétségbeesett, iszonyu sikoltás hangzott a sziget felől. Egy halálos veszélyben forgó ember rettentő kiáltása. A Nöstényfarkasnak szinte elállt a szivverése. És a sikoltás mégegyszer felhangzott, most gyengébben, elhalón... Azután csend lett.

A gróf és a doktor, akik későn vették észre, már nem tudták megakadályozni a Nöstényfarkast vakmerő vállalkozásában, ijedten hallották ezt a halálkiáltást.

— A boldogtalan biztosan a vízbe fulladt! — mondták rémülten.

De az aggodalmuk felesleges volt. A bátor és erős lány úgy uszott, akár egy vidra és néhány erőteljes tempó után már el is érte a sziget partját. A lába már szilárd talajt ért és éppen ki akart kapaszkodni a partra, amikor az ár egy parasztleány látszólag élettelen testét sodorta feléje. A Nöstényfarkas nem habozott. Minden erejét összeszedve még egyszer a vízbe vetette magát, megragadta a leány haját és azután kivonszolta a partra.

Néhány pillanattal utóbb a szennyes hullámok egy másik emberi testet sodortak el a Nöstényfarkas mellett annélkül, hogy a leány észrevette volna... Ez Szerafin asszony holtteste volt.

Miklósnek és nővérének éppen olyan érdeke volt eltüntetni gáztettük e tanuját, a föld színéről, akár a jegyzőnek. Éppen ezért Miklós abban a pillanatban, amikor a megfurt csolnak nyilását a deszka félrerugásával

megnyitotta és a sülyedő csolnaktól nővérehez átugrott, ugyanakkor annak csolnakját szándékosan olyan erővel billentette meg, hogy Szerafin a vízbe fordult és ugyanakkor nővére a vashoroggal még fejbe is vágta.

Elfulladva, lihegve térdelt Mária mellett a Nöstényfarkas, igyekezett ismét egy kicsit erőre kapni és közben figyelmesen vizsgálta a halál torkából kimentett leány arcát.

Leirhatatlan volt meglepetése és öröme, mikor a megmentettben ama börtöntársnőjét ismerte fel, aki olyan nagy hatással volt rá s akinek szavai új életcél jelöltek neki.

Az öröm és meghatottság egy percre még Martialt is elfelejtették vele.

— Énekeslány! — kiáltotta és Mária fölé hajolt, aki csapzott hajjal, elkékülve mereven feküdt, úgy, hogy halottnak látszott.

— Milyen különös — mormogta magában a Nöstényfarkas. — A sors éppen most hozza utamba, mikor Martialhoz sietek, hogy megmondjam neki, milyen változást idézett elő lelkemben ez a kislány. Szegény barátnóm, ilyen gyászos állapotban látlak viszont! Oh, kedves kicsike, talán már halott vagy?!

Aggódva és reménykedve hajolt Mária fölé és szorongva figyelt. Mária ajkáról gyenge, sóhajszerű lehellet rebtent el.

— Él! — kiáltotta boldogan a Nöstényfarkas. Él! És én mentettem meg. Ez az első eset, hogy megmentettem valakit. Oh, mily édes, üdítő érzés ez! De most Martialhoz kell rohannom. Talán ő is végső veszélyben

van. Aljas öccse és gonosz anyja képesek őt megölni! De nem hagyhatom itt a kicsikét, magammal viszem Martialhoz, akit a föld alól is előkaparok és sem fivér, sem nővér, sem anya, nem akadályozhat meg abban, hogy találkozzam vele!

E' szavak után a Nöstényfarkas felugrott, karjaiba kapta Máriát és elindult vele a lakóház felé.

A szegény kislány olyan könnyü volt, hogy az izmos Nöstényfarkas szinte alig érezte terhét. Meg volt győződve, hogy bármilyen gonoszak is a Martialok, segíteni fognak kis barátnőjén és gondozás alá veszik.

Mialatt a Nöstényfarkas a sziget belseje felé haladt, Miklós és nővére, akik abban a hitben voltak, hogy gyilkos merényletük sikerült, már Páris felé voltak utban, hogy idejekorán érjenek el Vöröskézhez. Ugyanekkor a parti bokrok mögül egy férfi emelkedett ki, aki az egész borzalmas jelenetet végignézte és szintén abban a meggyőződésben volt, hogy a kettős gyilkosság sikerült. Ez a férfi Ferrand jegyző volt, aki most elégedett mosollyal sietett vissza Páris felé.

Saint Remy és Griffon doktor, akik szemtanui voltak a Nöstényfarkas hősie életmentésének, időközben előkerítették saját csolnakjaikat és gyors evezőcsapásokkal igyekeztek a sziget felé.

Mikor a Nöstényfarkas a Martialok háza elé érkezett, annak kapuját legnagyobb meglepetésére zárva találta. A még mindig eszméletlen Máriát gyengéden lefektette egy gypágyra és azután körülkémlelte a házat. Jól ismerte Martial szobájának ablakát és így ki irhatná le elképedését és rémületét, mikor azt látta, hogy

ez az ablak vaslemezzel van beszegezve.

Ösztönösen megsejtette a valóságot, és kétségbeesetten, tele tüdővel kiáltotta: Martial! Martial! Kedvesem!

De sehonnan sem érkezett válasz és ez a némaság fokozta rémületét. Mint egy fenevad szaladgált a ház körül, hogy egy rést találjon, ahol behatolhat.

— Martial! Martial! Itt vagy? Adj életjelt, kincsem, szerelmem! — kiáltotta időnkint magánkívül és örvöngve rázta a konyhaablak rácsát és döngette a kaput.

Egyszerre, mintha válasz lenne, tompa nesz hallatszott a ház bensejéből. A leány feszülten figyelt.

A nesz ismét elhalt.

— Martial meghallotta a szavamat, hozzá kell mennem! — kiáltotta — és bemegyek, még akkor is, ha fogaimmal kellene szétrágnom a kaput.

Uj, vad sikoltásba tört ki és néhány tompa ütés, melyet Martia szobájának ablakára mértek és melyekkel nyilván a bezárt férfi adott életjelt, válaszolt üvöltésére.

— Itt van, a szobájában van! — örvöngött a Nőtényfarkas. A tiz körmömmel kaparom el a vaslemezt és kihozom!

Most hirtelen a házfal mellé támasztott létrára esett pillantása. Heves mozdulattal utána nyult, de a létra kicsuszott a kezéből és a konyhaablaknak vágódott és onnan a földre zuhant, miközben az ablakpárkányról lesöpörte a kapukulcsot, melyet Martialné előzőleg oda készített.

A legnagyobb izgalommal hajolt a lány a kulcs után.

— Oh Istenem, add, hogy ez legyen a kapukulcs!  
— sóhajtott. És a felindulástól remegve illesztette a kulcsot a zárba, amely engedett.

— Martial, szerelmem! — kiáltotta boldogan, meg vagy mentve!

Amikor a Nőstényfarkas a konyhába lépett, megdöbbenve hallotta azt a tompa, föld alól jövő kiáltást, melyet a pincébe zárt gyerekek hallattak, akik halálra rémültek a szokatlan zaj és kiabálás hallatára. Szerencsére az özvegy, aki nem számított arra, hogy távollétében valaki behatolhat a lakásba, a pince ajtajában benne hagyta a kulcsot. A Nőstényfarkas természetesen gyorsan felnyitotta az ajtót és a síró gyermekek harsány örömkkiáltással rohantak ki, mikor felismerték a leányt.

— Te vagy az, Nőstényfarkas? — ujjongott Ferenc. — Jöjj, segíts megmenteni Martialt. Már két napja étlen-szomjan a szobájában van zárva és halálra akarják éheztetni!

— Megsebesítették? — kérdezte aggódva a lány.

— Azt hiszem, nem! — válaszolta Ferenc.

— A legfőbb ideje, hogy ide jöttem! — mondotta a Nőstényfarkas és sietve indult felfelé a lépcsőkön. De hirtelen megfordult: óh, majdnem megfeledkeztem a szegény Énekeslányról! Gyorsan rakjatok tüzet, melegítsetek vizet és hozzátok be a kertből. Dörzsöljétek a tagjait és próbáljátok életre kelteni, mert félig holt még mindig. Gyorsan gyerekek! Adjátok ide a fejszét és egy vasrudat, hogy feltörjem Martial szobájának az ajtaját.

— Ott fekszik a nagyszekerce! — mutatta Ferenc. de félek, hogy az tulságosan nehéz lesz neked!

— Nehéz? — kiáltotta gunyosan a lány és félkézzel felkapva, könnyedén megforgatta a súlyos szekercét, melyet máskor talán alig tudott volna felemelni, de most a kétségbeesés és szerelem csodálatos erőt adott neki. Szilaj mozdulattal ugrott a lépcsőnek és miközben felrohant, még egyszer lelkére kötötte a gyermekeknek, hogy vegyék ápolás alá az Énekeslányt. Egy pillanat alatt már ott is termett Martial ajtaja előtt.

— Bátorság, szerelmem, én vagyok itt, a Nöstényfarkas! — kiáltotta és teljes erejével zuzni, vágni kezdte fejszójével a szoba ajtaját.

— Az ajtó kívülről be van szegezve, — hangzott a szobából Martial gyenge hangja — próbáld kiszedni a szegeket!

A leány szinte önkivületben vágta, feszítette az ajtót és a balta élével lazította meg a szegeket. A körmei véreztek, az erei vastagra dagadtak az erőlködéstől de az ajtó engedett. Egy utolsó, hatalmas csapás és a zár felpattant. Martial sápadtan, vérző kézzel, félig aléltnan hullott kedvese karjába.

## A SZERETŐK.

— Végre megint látlak... végre megint az enyém vagy és soha többé most már nem hagylak el! — kiáltotta féktelen örömmel a Nőstényfarkas, miközben Martial keblére borult. És azután nagy óvatosan kitámogatta a teljesen elgyengült férfit a folyosóra és ott egy padra ültette. Martial percekig nem tudott megszólalni, annyira ki volt merülve. Nem annyira a táplálkozás hiánya méritette ki, mint inkább a levegő hiánya, mert hitvány testvérei szinte légmentesen elzárták a szobát, úgy, hogy közel volt a megfulladáshoz.

A derék leány könnyes szemmel, féltő szerelemmel, aggódva vizsgálta a férfi arcának minden kis rándulását. A friss levegő szemmelláthatóan jót tett neki. Néhány mély lélekzés után kinyitotta szemét és megkönnyebbülten sóhajtott fel.

— Szerelmem, drágám, beszélj, hogy érzed magad?

— Most már sokkal jobban! — válaszolta gyenge hangon.

— Mi kell, szívem? Hozzak vizet vagy egy kis ecetet?

— Nem, semmire sincsen szükségem, csak friss levegőre!

A lány sietve kinyitotta a folyosó ablakát. Mozdulata olyan heves volt, hogy az ablaküveg csörömpölve tört össze.

— Most megint tudok lélekzeni, az eszméletem visszatér! — mondotta Martial. És hirtelen, mintha csak most ébredne tudatára annak a nagy szolgálatnak, melyet a leány tett, boldogan és hálásan kiáltott fel: — Nélküled te drága, bátor lány, nyomorultul elpusztultam volna!

— Éhes vagy? — kérdezte a lány,

— Nem, semmit sem kívánok. Csak levegőt! Oh, ez szörnyű volt! Már fuldoklani kezdtem! De most újra éledek, olyan ez, mintha a sirból támadtam volna fel és ezt egyedül neked köszönhetem!

— De mi történt a kezeddél? Teremtő Istenem! Hiszen egészen össze van vagdosva! Ki tette ezt?

— Mikor Miklós és Citrom látták, hogy nyílt támadással nem tudnak legyőzni, orvul rámszegezték az ajtót és vastáblát raktak az ablakom elé. Én természetesen védekezni próbáltam, meg akartam akadályozni az ablak befödését és miközben a kezemet kinyújtottam, a nővérem baltával vágott rá.

— A szörnyeteg! — kiáltotta undorral a lány. — Képzeld, azt akarták elhitetni az emberekkel, hogy ha-

lálás beteg vagy. A tulajdon anyád híresztelte már, hogy utolsó perceidet éled.

— Ne beszélj róla! — mondotta komoran Martial.

A pillantása a leányra tévedt és csak most vette észre, hogy a leány milyen furcsa öltözékben van.

— Mi az, — kérdezte meglepetten, — mi történt veled? A hajadról víz csepeg és alsóruhában vagy, amely szintén egészen nedves.

— Ej, baj is az! A fő dolog, hogy megmentettelek!

— De hát hol lettél ennyire vizes?

— Tudtam, hogy veszélyben vagy és a parton seholsem volt csolnak. A vízbe vettem hát magam és átusztam a szigetre. De ne beszéljünk erről. Mutasd inkább a kezeidet... Oh, milyen kegyetlenül összevágták, majd bekötözöm!

— Micsoda bátor, nagyszerű lány vagy! — lelkesedett Martial, a világon nincsen még egy ilyen!

Büszkén mutatott a lány a karjára tetovált felírára: Halál a gyávákra!

— De vigyázz magadra, kedvesem — mondotta Martial, átfáztál, látom, hogy reszketsz! Menj a szobába, vedd fel a nővérem kendőjét és ruháját, akarom!

A leány besietett a Citrom szobájába és annak tarka nagykendőjébe burkolódzva tért vissza.

— Remek teremtés vagy! — dicsérte meg újra Martial. Sohasem fogom elfelejteni, hogy miattam tetted ki magadat a vízbefulladás veszélyének.

— Ellenkezőleg, egy kedves, fiatal lányka akart a vízbe fulladni, akit sikerült közben kimentenem és a partra hurcolnom.

— Megmentettél egy lánykát? És hol van most?

— Lennt az udvaron. A gyermekek ápolják.

— És kicsoda az a lányka?

— Oh, ha tudnád, milyen különös és szerencsés véletlen. Ez a lány fogolytársnőm volt a börtönben és mondhatom, egészen különös teremtés. Gondold meg, éppen annyira kellett szeretnem, és csodálnom, mint amennyire gyűlöltem és egyidejűleg oltotta belém a remény és kétségbeesés érzését, még pedig veled kapcsolatban!

— Hogy értsem ezt? Beszélj világosabban!

— Hallgasd hát tovább! — mondotta a lány, de hirtelen felugrott, a kezét görcsösen marokba szorította és a fejét rázva kiáltotta: nem, nem, ezt sohasem merem neked megmondani!

— De hát micsodát? — kérdezte Martial megrökönyödve.

— Egy kéréssel akartam hozzád fordulni és tulajdonképen ezért is jöttem ki Párisból, hiszen nem sejtettem, hogy micsoda bajban vagy.

— Halljuk, kedvesem, mi az a kérelem?

— Nem merem! — ismételte a lány.

— Hogyan? Te, aki az életemet mentetted meg, nem mered előadni egy kívánságodat?

— Hiszen éppen azért nem merem. Ugy festene a dolog, mintha jutalmat akarnék zsarolni tőled!

— Jutalmat? Hát nem vagyok én még régebből is adósod, amiért a betegségem alatt olyan önfeláldozóan ápoltal éjjel-nappal?

— Hiszen azért vagy a kedvesem, Martial!

— De hiszen éppen a szerelmünk kötelez arra, hogy őszinte légy velem szemben. Az én számomra nincsen a világon többé más nő, csak te és bármi voltál is azelőtt, az az én dolgom és én megbocsájtom. Szeretlek és te viszont engem szeretsz. Kétszer mentetted meg már az életemet. És látod, mialatt a fogházban voltál, egészen megváltoztam, más ember vagyok, mint aki azelőtt voltam. Rólad is sokat gondolkoztam és úgy látom, hogy néked is meg kell változnod, mind a kettőnknek másféle életet kell ezentul folytatnunk.

— Hogyan, azt akarod mondani... — kiáltotta boldog sejtéssel a lány.

— Azt akarom mondani, hogy többé nem hagyjuk el egymást, És magunkkal visszük Ferencet és Amandát, kis testvéreimet is, akiket mi fogunk ezentul nevelni. Anyám és az idősebb testvérek őket is gazemberekké akarják züllesztetni, de én ezt nem engedem. Becsületos utra akarok lépni és azt akarom, hogy ők is tisztességes emberek legyenek. Még nem tudom, hogy hová viszem őket, de lehetőleg minél messzebb akarok velük kerülni Páristól.

— És mi lesz velem?

— Természetesen velem jössz!

— Hogyan? Valóban nem hagysz el és mindig együtt fogunk élni? — kérdezte a lány végtelen boldogsággal.

— Igen, kedvesem, együtt maradunk és te fogod nevelni a kis Amandát, akiből azt akarom, hogy derék, tisztességes feleség váljon egyszer. Becsületos napszámosok módjára fogunk élni, dolgozni fogunk, mint négerok, de

a két gyermeket rendesen felneveljük és nem engedjük, hogy olyan mélyre süllyedjenek és oda kerüljenek, ahová atyjuk és két fivérük. Nem akarom, hogy akár nekem, akár nekik felhánytorgassák, hogy milyen borzalmas véget ért atyám és hogy fegyházban él a fivérem. Olyan uccákon fogunk járni, olyan városban, ahol nem ismernek bennünket. De mi az, mi lelt?

— Oh, Martial! — zokogta a lány, — attól félek, hogy az örömtől megbolondulok!

— De hát miért?

— Mert mindazt, amit mondtál, éppen ezt akarom én is elmondani. Oh, én azt hiszem, hogy az Énekeslány megmentése hozta ezt a nagy szerencsét!

— Még mindig nem értelek! — álmélkodott Martial.

— De hiszen mondom, hogy ugyanazt akartam én is mondani, amit te!

— Hogy hagyjuk el Párist?

— Igen, hogy költözzünk valahová az erdőbe, ahol együtt élnénk egy kis házacskában és gyermekeim születnének, akiket olyan nagyon szeretnék! Oh, majd meglátod, hogy milyen szeretettel nevelem fel az én kedvesem gyermekeit. De nem — tette hozzá remegve és még mindig könnyezve — akkor feleségül kell, hogy vegyél, mert csak úgy nyerhetjük el azt az állást... Martial álmélkodása egyre nőtt, fogalma sem volt, hogy miről beszél a kedvese.

— Miféle állásról beszélsz? — kérdezte.

— Erdésznek fognak kinevezni! — mondta csillogó szemekkel a lány.

— Engem? És ugyan ki fogadna fel?

— Annak a lánynak a védelmezője, akinek az életét mentettem meg.

— De hiszen mi még csak nem is ismerjük az illetőt!

— Az nem is fontos. A kislánynak elmondtam, hogy kik vagyunk, hogyan élünk és ő megígérte, hogy beajánl bennünket a pártfogójánál.

— De hát milyenek festettél le engem?

— Őszintén megmondtam neki az igazat. Oh, a fogházban nagyon könnyen egymáshoz melegednek az emberek. És mindjárt észrevettem, hogy ez a lány egészen másfajta, mint mi vagyunk.

— Ugy? És kicsoda, micsoda?

— Nem tudom, de annyi bizonyos, hogy egész életemben hozzá hasonlót még nem láttam és nem is halottam.

És a Nöstényfarkas szinte lázas ihletettséggel ismételte el Mária szavait és színesen festette le Martialnak azt a nagyszerű életet, melyet barátnője megcsillogtatott előtte.

— Igen, igen, ez gyönyörű, kedvem szerinti élet lenne! — sóhajtotta Martial. — És a gyermekeknek is jól jönne ez. Ferenc még nincs ugyan megmételvezve, de mindenesetre nem ártana, ha a város bűnös környezete helyett az erdő békés magányában élne egy ideig. Amanda segitene a háztartást vezetni, belőlem pedig pompás erdész válna, hiszen rettegett orvvadász voltam valamikor és tudod, hogy a közmondás is azt tartja, hogy zshiványból lesz a legjobb pandur. Bizony, akkor nem hiányozna semmisem a boldogságunkból. Ha valaki megszereti az erdőt, akkor sohasem unatkozik ott. De látod, nagyon is

elábrándoztam. Nem szabad bele hajszolnom magam az ilyen reménykedésbe, mert azután annál fájdalmasabban esik, ha nem lesz belőle semmi.

— Ugyanazt mondod, amit én válaszoltam az Énekeslánynak, akit arra kértem, hogy ne fessen elém légvárat. És tudod, hogy mit mondott erre?

— Ugyan mit? — kérdezte kíváncsian Martial.

— Ha Martial feleségül vesz és megfogadjátok, hogy becsületes életet folytattok ezentúl, úgy kezeskedem, hogy ezt az állást megkapjátok, mihelyt elhagyom a fogházat.

— Hát egészen komoly ez a dolog?

— Ugy bizony.

— Hát hiszen, ha csak arról van szó és attól függ, hogy feleségül vegyelek, akkor már el is lenne a dolog intézve, mert máától kezdve máris úgy tekinthetsz, mint a törvényes férjedet és te a feleségem leszel!

— Oh de nagyszerű! Milyen szépen is hangzik ez: uracskám! és te nekem azt fogod mondani: asszonykám!

— Én még mindig úgy érzem, hogy mindez csak álom! De az ördögbe is, egészen megfélekedtünk...

— Miről?

— A kislányról, akiről azt mondod, hogy félig holtan fekszik az udvaron.

— Nyugodj meg, Ferenc és Amanda már jelentkeztek volna, ha valami baj lenne. De azért igazad van, menjünk hozzá! Ne felejtsük el, hogy néki köszönhetjük talán életünk egész boldogságát!

Kedvese karjára támaszkodva, Martiállal lesietett a lépcsőkön.

Mindketten hallgattak, lelküket izgató érzések tartot-

ták bilincsben. Ugy érezték, hogy a mult sötét felhői eloszlóban vannak és a jövő rózsás reménnyel mosolyog feléjük. De féltek, nem mertek hangot adni reménykedésüknek.

De mielőtt még a konyhába lépnének, el kell mondanunk, hogy mi történt azalatt, amig Martial és a Nőtényfarkas az emeleti folyosón beszélgettek.

OSZK

Magyar Szépművészeti Múzeum

## GRIFFON DOKTOR.

Ferenc és Amanda éppen a konyhába cipelték az alélt lánykát, mikor Saint Rémy és Griffon doktor megérkeztek.

Mialatt a gyermekek a tüzet próbálták feléleszteni, Griffon doktor aggódó gonddal vette gondjaiba az Énekeslányt.

— Oh, a szegény gyermek, még alig lehet tizenhét esztendőös! — kiáltotta mély részvétellel a gróf. Van reményünk a megmentésére?

— Mesterséges lélekzést alkalmazok és majd kinyomkodom belőle a vizet! — mondotta az orvos és kabátját levetve, erőteljesen munkához látott. — Az érverése gyenge, de remélem, hogy sikerül magához téríteni! — tette hozzá, miközben a lány hátát dörzsölte és karjait szabályos ütemben mozgatta.

Griffon doktor magas, sovány, sápadt arcú ember volt. A feje — két halántéka melletti fekete hajcsomótól eltekintve, teljesen kopasz volt. Arca értelmet, nyugodtsá-

got, tudást árult el. Nagyszerű orvos volt, akinek nemcsak a magángyakorlata volt igen kiterjedt, hanem egyuttal főorvosa volt Páris egyik legnagyobb kórházának is. Talán csak az volt az egyetlen hibája e kiváló férfiunak, hogy az ő szemében a beteg személye egyszerűen eltűnt, arról szinte tudomást sem vett, mert egyedül és kizárólag a betegség foglalta le minden érdeklődését. Teljesen közönyös volt előtte, hogy a beteg férfi vagy nő, öreg vagy fiatal, szegény, vagy gazdag, számára mindegyik csak »betegséget hordozó alany« volt.

— Micsoda bájos arcocska és még ebben a rettentő állapotban is mennyire megőrizte szépségét! — mondotta őszinte csodálkozással a gróf. — Mondja, kedves barátom, látott már életében ennél kedvesebb kis teremtest! És milyen fiatal!

— Az életkornak semmi köze sincsen a lenyelt víz mennyiségéhez! — mondotta erélyesen az orvos, miközben megint megforgatta a beteget, akiből csak úgy dőlt a víz. — Na, tette hozzá elégedetten, a gyomrot mentesítjük a túlzott vízmennyiségtől és ezzel a szivre gyakorolt nyomás megszűnik és a vérkeringés ismét megindulhat!

— De legalább annyit mondjon, hogy sikerül-e életben tartani a leányt? — kérdezte türelmetlenül Saint Remy.

— Sajnos, a tüdőben, úgy látszik, már beállott a pangás, a beteg végtagjai hidegek és merevek és pillanatnyi állapotában nem sok reményt nyújthatok!

— Rettenetes! — kiáltotta a gróf — meghalni, ilyen fiatalon?

— A pupillák merevek, nem reagálnak sem érintésre, sem fényre! — mondotta az orvos és ujjával felfeszítette

Mária egyik szempilláját.

— Különös ember — kiáltotta elszörnyedve a gróf.  
— Hogyan tud ennyi közönnyel viseltetni a beteggel szemben. Ha nem tudnám, hogy mennyi aggódó gonddal ült betegágyam mellett és hogy milyen testvéri szeretettel ápolt, azt kellene hinnem, hogy nincs szive!

Griffon doktor ügyet sem vetett erre a beszédre. A szív táját dörzsölte és konokul folytatta a mesterséges légzést. Csak mikor bizonyos jelekből úgy látta, hogy beavatkozásának kezd eredménye lenni, vetette oda félvállról a grófnak:

— Természetes, hogy ápoltam magát. Azt hiszi, hogy minden nap akad a prakszisban olyan érdekes váltóláz, mint amilyen a magáé volt? Mintaszerűen szép és érdekes betegsége volt barátom. Süketség, ájulások, delirium, rángatózások, szóval egészen érdekes kísérő tünetek léptek fel a pompás láz nyomán. De különösen az ideiglenes bénulások voltak érdekesek. Kissé hamar múltak el, sajnálatomra, nem lehetett őket eléggé tanulmányozni. Még nem volt betegem, akiben annyit gyönyörködtem volna és akin annyit tanultam volna, mint magán. Az egyetemen nagy feltűnést keltett a betegségéről tartott előadásom. Igazán kár, hogy ilyen nagyszerű eset csak legfeljebb egyszer-kétszer akad a prakszis alatt!

Ebben a pillanatban érkezett le a Nöstényfarkasra támaszkodó Martial. A gróf, akit meglepett Martial sápadt arca és véres keze, meglepetten kiáltott fel: ki ez az ember?

— A férjem! — mondotta a Nöstényfarkas és olyan büszke és elégedett pillantást vetett Martialra, melyet csak egy győzelmes hadvezéréhez lehetne hasonlítani.

— Mondhatom, uram, bátor, kitünő felesége van!  
— mondotta a gróf. Láttam, hogy milyen hőiesen ragadta ki a hullámokból ezt a gyermeket.

— Valóban — válaszolta Martial — bátor és elszánt feleségem van, mert alig néhány perc előtt az életemet is megmentette!

— Az Önét? — kérdezte csodálkozva a gróf.

— Nézze a kezét, a szegény, véres kezeit! — kiáltotta könnyes szemmel a lány.

— Hallatlan! — szörnyülködött a gróf. — Micsoda borzalmas sebek! Nézze csak meg, doktor!

Az orvos a *seb* szóra nyomban felemelte a fejét. Egy pillantást vetett Martial sebeire és rászólt:

— Mozgassa az ujjait, próbálja összeszorítani őket!

Martial nagy erőlködéssel végrehajtotta ezeket a mozdulatokat.

A doktor megvetően vállat vont és megint Máriához hajolt.

— A sebek — mondotta majdnem megvető hangon — jelentéktelenek. Inak, izmok, idegek nincsenek elvágva. A beteg nyolc napon belül felgyógyul.

— Igazán? Felgyógyul az uram? Nem marad nyomorék? — kiáltotta boldogan a Nöstényfarkas. — És ugy-e, az Énekeslány is fel fog gyógyulni orvos ur? Oh, őt is meg kell mentenie. A férjem meg én annyit köszönhetünk neki. Nézd — fordult most a lány Martialhoz — ez az a kicsike, akiről azt mondtam neked, hogy ő fogja jóra fordítani sorsunkat. Ő birt rá arra is, hogy hozzád jöjjek és közöljem veled mindazt, amit már elmondtam. Milyen szerencsés véletlen, hogy éppen én lehettem a megmentője.

— Ó a mi mentőangyalunk. Milyen édes angyali arca van! — kiáltotta Martial, akit szintén megkapott a lányka rendkívüli szépsége. Ugy-e, megmenti, orvos ur?

— No, a dolog nem reménytelen. De mondd, itt hagyhatjuk a lányt? Tudtok neki kellő ápolást adni?

— Itt? — kiáltotta a lány elszörnyedve. Ebben a házban a halál tanyázik.

— Hallgass, hallgass! — csitította Martial.

A gróf és az orvos meglepetten néztek a leányra.

— Könnyen lehet, hogy a lánynak igaza van — sugta az orvos a gróf fülébe.

Ennek a szigeti háznak az egész környéken igen rossz hire van.

— Talán maga is erőszakos támadásnak esett az áldozatául? Ki bántalmazta ilyen súlyosan? — kérdezte a gróf Martiáltól.

— Oh, semmi az egész... üzleti ügyből eredő szóváltás közben verekedtünk kissé össze! — válaszolta Martial. — De a fiatal lány, sajnos, nem maradhat itt, sőt mi magunk sem maradunk itt. A feleségem és kis testvéreim vélem együtt még ma elköltöznek a szigetről.

— Oh, ez nagyszerű lesz! — kiáltotta elégedetten a két gyermek.

— Hm, hát mit tegyünk? — kérdezte az orvos. A betegalanyt nem vihetjük ilyen súlyos állapotban Párisba. De hiszen most jut eszembe, hogy a villám egészen a közelben van és a kertésznőm, meg a leánya majd kellő ápolásban részesítik a beteget. Ha érdekli, kedves grófom, hogy mint tér vissza a vízbefulladás egyén az életbe, akkor semmi akadálya nincsen annak, hogy ellenőrizze a

beteg ápolását. Én pedig naponta kijövök majd a kezelésre.

— Óriási! — kiáltotta meghatottan a gróf — és maga játsza a keményszivü, érzéketlen embert, holott ezzel a tetteivel és kijelentésével is bebizonyította, mennyire jó szive van!

— Ha a betegalany esetleg meghalna — folytatta az orvos, aki úgy tett, mintha nem is hallaná a grófot, igen érdekes boncolást fogunk végezhetni, amely megcáfolná a vizbefulladásos halállal kapcsolatban tett Goodwins-féle elméletet!

— Pfuj, miféle utálatos dolgokat beszél már megint! — tiltakozott a gróf.

— Aki érti a mesterségét, annak a holttest a legjobb könyv, amelyből megtanulja, hogyan kell a betegeket megmenteni! — folytatta konokul a doktor.

— Ezuttal mégis arra kérem kedves Griffonom, hogy tegyen meg mindent a gyermek megmentése érdekében. Mondhatom, minél tovább nézem, annál nagyobb részvétet és rokonszenvet érzek iránta.

— És ez a lány meg is érdemli, hogy szeressék! — mondotta meghatottan a Nőstényfarkas.

— Ismeri talán? — kérdezte a gróf.

— Hogy ismerem-e? Néki köszönhetem életem boldogságát és amikor megmentettem, tulajdonképen felét sem fizettem vissza annak, amit ő tett nekem.

És e szavaknál a lány szenvedélyes, szerelmes pillantást vetett férjére.

— Dehát ki ez a lány? — érdeklődött a gróf.

— Angyalf, a legjobb teremtmése a világnak, csak ezt tudom!

— Gyerünk, — szólt most közbe az orvos. — A beteg egyént ágyba kell vinnünk.

Egy félórával később Máriavirág már ott feküdt az orvos házában jó puha ágyban. A kertésznő szeretettel vállalta gondozását és a Nöstényfarkas felajánlotta, hogy mellette marad kisegítőnek.

Az orvos megigérte a grófnak, hogy az est folyamán mégegyszer megnézi a beteget.

Martial kis testvéreivel Párisba ment és kedvesét Mária mellett hagyta.

A szigeti hirhedt ház tehát üres és néma lett. Lakóival majd Vöröskéz korcsmájában fogunk ismét találkozni.

Addig is keressük fel Seyton Tamást, aki éppen arra a találkára sietett, melyet az Iskolamester szörnyü társnőjének, a Bagolynak adott.

## AZ ARCKÉP.

Seyton Tamás már vagy egy negyedórája sétálgatott növekvő türelmetlenséggel az uccán, mikor végre megpillantotta a Bagolyt. A félelmetes néembernek fehér főkötő volt a fején, nagy, szürke kendőbe burkolódzott és egy szalmafonatu kosarat vitt a karján, melynek laza szövésén kitolakodott egy hosszú, éles törnek a hegye. Ez a tör azelőtt az Iskolamesteré volt.

Seyton azonban ebből semmit sem vett észre.

— Éppen hármát konditanak a toronyban — mondotta a boszorkány — remélem, pontos vagyok!

— Kövessen, — mondotta Seyton és előre sietett. Különféle mellékuccákon keresztül haladva egy magányos ház elé értek, melynek kapuját kinyitva Seyton a Bagollyal együtt belépett.

— Várjon meg, — mondotta Seyton és felsietett a lépcsőkön.

— Remélem, nem fog sokáig megvárakoztatni, — mormogta a Bagoly magában, — öt órára Vöröskéznel kell lennem, hogy hidegre tegyem az ékszerésznét. No nézd, hát nem kidugta a fejét a kis bitang? Majd mindjárt leszoktatom a kíváncsiságról.

E szavak után a Bagoly a tört kivette a kosárból, egy fatokba helyezte s azután visszadugta táskájába.

— Jó kis vércsapoló szerszám, — mondotta utálatos vigyorgással, szegény Furlin, busul is utána eleget, jó volna ez most neki, ha másra nem, hát arra, hogy a testéről levakarja a patkányokat. No de egyenlőre nékem magamnak lesz rá szükségem, hogy a tulvilágra szállítsam az ékszerésznőt. Harmincezer frank értékű gyémánt, csinos kis zsákmány. Szép összeg jut majd mindegyikünk-re. Az alkalom kedvező. Remélhetőleg nem fogok úgy pórul járni, mint azzal a gazember Ferrand jegyzővel, aki fenyegetéseim dacára sem adott egy sout sem. De már tudom, hogyan bosszulom meg magam a gazemberen. Levelet fogok írni a bouquevali majorság urainak, akik úgy látszik, érdeklődnek az Énekeslány iránt és tudatni fogom velük, hogy Ferrand volt az, aki 14 év előtt hozzám küldte a leányt. Ezek talán ismerik a leány családját és ha a börtönből kiveszik, majd megtanítják a gaz jegyzőt keztyüben dudálni! De vigyázzunk csak, úgy látszik, jönnek. Nini, az alacsony, sápadt asszonyka, aki annakidején férfiruhában volt a csapszékben, és akit a sovánnyal együtt raboltunk ki! Ugy látszik, valami újabb üzletre van kilátás. Most már azt is valószínűnek tartom, hogy ez a hölgyike irányította az Énekeslány elrablását is. De hát vigye az ördög! Ha jól megfizet, most is rendelkezésére állok!

Mikor a grófnő megpillantotta a Bagolyt, akit ama emlékezetes éjszaka óta nem látott, megvetés és utálat remegett rajta végig.

Seyton, aki vak eszköze volt már nővérének, lelkében idegenkedett ugyan a ráerőszakolt szereptől, de úgy érezte, hogy nincs már visszavonulás és ezért vállalkozott arra, hogy Saraht összehozza a gonosz boszorkánnyal. Mint tudjuk, Sarah, aki semmiféle női furfanggal nem tudta Rudolfot visszahódítani, egy végső, vakmerő csínyre határozta magát. El akarta véle hitetni, hogy eltűnt gyermekük nem halt meg és sikerült azt újra megtalálnia,

Mint tudjuk, közben Ferrand jegyzőnek gondja volt rá, hogy az Énekeslányt el tegye láb alól, mert részben a Bagoly, részben pedig a grófnőnek fenyegetései megfélemlítették és hajdani bűnének ezt az élő bizonyítékát el akarta tüntetni. A grófnő egyébként egyelőre nem tárgyalt tovább a jegyzővel. Meg volt győződve, hogy a jegyzőt pénzzel, vagy megfélemlítéssel amugy is megnyeri abban a pillanatban, amikor talál egy a Rudolf megtévesztésére alkalmas 16—17 éves árvalányt.

— Azt mondják, — mondotta Sarah most a Bagoly felé fordulva — hogy maga ügyes, hallgatag és bátor nő.

— Ugy van, asszonyom. Ügyes vagyok, mint a majom, bátor, mint egy tigris és hallgatag, mint a halak! Ez röviden a Bagoly jellemrajza! — mondotta kedélyesen a boszorkány. Szívesen állok a szolgálatára és remélem, hogy éppen úgy meg lesz elégedve velem, mint a multkor, amikor a kis parasztlányt elraboltuk, aki egyébként most a Saint Lazare fogházban ül, ahonnan két hónap előtt aligha szabadul!

— Ezuttal másféle dologról van szó!

— Nyugodt lehet, asszonyom, hogy azt is elvégzem, feltéve, hogy az összegben meg tudunk egyezni. Ez esetben úgy egymáshoz fogunk illeni, mint a jobb kéz meg a bal.

Sarahon önkéntelenül végig futott a borzadály.

— Magának sok szegény ember ismerőse lehet és közöttük nem egy család lehet nagyon szerencsétlen.

— Azt meghiszem — válaszolta a Bagoly, — ebből a fajtából több van, mint a milliomosokból. Ha csak választék kell, akad itt bőven.

— Egy fiatal árvalányt kell kerítenie, aki lehetőleg már kora gyermekkorában elvesztette szüleit. A leány legyen csinos, szelid modoru és legfeljebb 17 éves!

— Ilyen lányt nem lesz nehéz találni — mondotta meglepetten a Bagoly, — hiszen talált gyermek van elég. De úgy látszik, hogy asszonyom egészen megfélekedett az Énekeslányról, hiszen annál különbet egész Párisban nem találhatunk!

— Ki az az Énekeslány? — kérdezte Sarah.

— Hát az a fiatal lány, akit a bouquevali major-ságból elraboltunk.

— Már mondtam, hogy erről ne beszéljünk többel

— Hallgasson előbb végig asszonyom és azután bizonyára hálás lesz a tanácsomért. Maga, ugyebár, egy olyan árvalányt keres, aki szelid, mint a bárány, szép, mint a tavaszi nap és nem több 17 évesnél? Nos, akkor megint csak azt mondom: válassza az Énekeslányt. A lány legfeljebb 6 éves volt, amikor Ferrand jegyző Tournemin Péter utján — aki most a fegyházban ül — hozzám küldte. Ugyanakkor egyszer és mindenkorra ezer frankot fizetett nekem, hogy a gyermektől örökre megszabaduljon. Tournemin már akkor azt mondta, hogy

alighanem olyan gyermek ez, akit így akarnak titokban láb alól eltenni.

— Ferrand Jakab küldte a gyermeket? — kérdezte a grófnő olyan hangon, mely a Bagoly meglepetését még jobban felfokozta. Ő küldte hozzátok ezt a gyermeket — valóban? — És a grófnő a felindulástól nem tudott tovább beszélni, kezei reszkettek, lelke mélyéig megrázta ez a hír, amely izgalmas 'sejtéssel' töltötte el.

— Ejnye, kedves asszonykám, mi lelte egyszerre? — csodálkozott a Bagoly. — Hiszen ez egy igen egyszerű, mindennapi történet. Tournemin körülbelül tíz év előtt azt kérdezte tőlem, hogy akarok-e könnyű szerrel ezer frankot keresni? Mert ha igen, úgy ő hozna Ferrand jegyzőtől egy leánykát, akinek további sorsa senkitsem érdekel és nem baj, ha nem is marad életben.

— Tíz éve ennek? — kiáltotta Sarah.

— Annyi asszonyom.

— És a leány szőke volt, kék szemű?

— Olyan bizony, — vigyorgott a Bagoly. — Csinos, nefelejtsszemű kis fattyu volt.

— És ez ugyanaz a lány, mint akit a majorságból...

— Ugyanaz. Most a fogházban ül. Mondhatom, nem hittem, hogy ilyen hamar lesz belőle megint üzlet!

— Oh Uram Istenem, csodálatosak a te utjaid! — kiáltotta Sarah grófnő térdre hullva és kezét az Ég felé tárva. — Porig hajtom meg a fejemet jószágod és bölcsességed előtt! Oh, ha ez valóban így lenne! De nem merem elhinni, ez tulságosan nagy boldogság lenne!

Hirtelen felugrott és intett az elképedt Bagolynak, hogy kövesse. Néhány lépcsőfokon felsiettek és az emeleten a grófnő dolgozószobájába nyitott. A Bagoly követni

akarta, de a grófnő egy mozdulattal megállította a küszöbön. Egyedül lépett be a szobába és megrántotta a csengetyűsinórt.

— Senki számára nem vagyok itthon! — mondotta a belépő inasnak. — Megértetted? Senkit sem szabad bebocsájtanod!

Az inas meghajolt és távozott. Sarah a biztonság kedvéért bereteszelte mögötte az ajtót. Azután kiszólt a Bagolynak: — Jöjjön gyorsan és csukja be ezt az ajtót is!

A Bagoly belépett. Sarah egy gyönyörű szekrényhez sietett és abból egy ébenfadobozt vett elő, melyet íróasztalára helyezett.

Az ébenfadoboznak számos rekesze és fiókja volt, melyek mind drágakövekkel és ékszerekkel voltak tele. Sarah annyira izgatott volt és olyan nagyon sietett a doboz fenekére érni, hogy se nem látott, se nem hallott és lázas kábulatban szórta az íróasztalra a karperecek, gyűrűk, diadémok tömegét. A brilliánsok, rubinok és gyöngyök úgy csillogtak, szikráztak, mintha a mesék tündérkirályának kincseskamarája tárult volna fel.

Ez a váratlan és példátlan gazdagság elkáprázták a Bagolyt, aki egy pillanat alatt átgondolta a helyzetet. Tudta, hogy menekülése egészen bizonyos, szinte kockázat nélküli...

És a szörnyeteg némben már el is szánta magát a rablógyilkosságra. Csak a kését kellett óvatosan kihuzni és azután Sarah mögé kerülni...

A zsákmányára leső tigris nesztelen mozdulatával már félig megkerülte az asztalt. Még egy ugrás, a kihuzott tört már a kezében szorongatta...

Ekkor hirtelen meg kellett állnia, mert Sarah, aki

egy elefántcsontra festett arcképet szedett elő a doboz aljából, felállt és átnyújtotta a Bagolynak.

— Nézze meg ezt a fényképet!

— Ej, de hiszen ez az Énekeslány! — kiáltotta elképedve a Bagoly. — Éppen ilyen volt annakidején, mikor hozzám hozták. Ilyen hosszú szőke haja volt, melyet levágtam és jó áron el is adtam!

— Nem téved? Biztosan ez a lány volt az? — kérdezte az izgalom csúcán Sarah grófnő.

— Ez bizony az Énekeslány, nem lehet itt tévedésről szó — mondotta a Bagoly és közben megpróbálkozott még közelebb furakodni a grófnőhöz. — De hiszen még ma is így néz ki, alig változott valamit.

Sarah grófnő nem tört ki könnyekbe, nem sikoltott fel fájdalmában, mikor megtudta, hogy micsoda szörnyű nyomorban élt tiz esztendőn keresztül leánya. Még csak lelkiismereti furdalást sem érzett arra a gondolatra, hogy mind e tengernyi szenvedést ő okozta. Nem az önvád és bűnbánat marcangoló fájdalmával hallgatta a Bagoly vérfagyasztó leleplezéseit. Nem, Sarahból már régen kihalt minden nemes anyai érzés. Becsvágya, önzése mindennél erősebb volt.

Nem az anyai szeretet szólalt meg szívében, nem az varázsolt pirt az arcára és nem attól lettek csillogók a szemei, hanem egyedül attól a gondolattól, hogy a megtalált gyermek hatásos eszköze lehet Rudolffal való kibékülésének. Rudolf már ismeretlenül is rokonszenvet érzett a gyermek iránt, anélkül, hogy sejtette volna származásának titkát. Világos, hogy ezt a rokonszenvet a leghevesebb szülői szeretetté változtatná, ha megtudná,

hogy ki az Énekeslány. És akkor a leány mellé oda fogadná az anyát is.

És Sarah már szeme előtt látta az uralkodó hercegi trónust...

— Tud írni? — kérdezte hirtelen a Bagolytól és papírt, meg írószert tólt eléje.

— Nem asszonyom, nem értek ehhez a mesterséghez!

— Akkor hát én fogom leírni azt, amit diktál nekem — mondotta Sarah. — Mondjon mindent pontosan tollba, részletesen diktálja le, hogyan került a gyermek magához.

Sarah az íróasztalhoz ült, levélpapírja fölé hajolt és intett a Bagolynak, hogy lépjen közelebb.

A vén boszorkány szeme zöldes fényben csillogott. Végre, céljához közelgett. Ott állt a grófnő háta mögött, aki az íróasztal fölé hajolva egészen elmerült gondolataiban.

— Majd ha befejezte a diktálását — mondotta a grófnő, újra felolvasom az egészet, hogy megállapíthassa, nincs-e tévedés a levélben?

— Rendben van, asszonyom! — mondotta a Bagoly, aki feszült figyelemmel kísérte a grófnő minden mozdulatát. Közben a tört, melyet visszacsusztatott a kosarába, újra előhuzta.

A grófnő írni kezdett és hangosan mondta a bevezető szavakat: — Ezennel bizonyítom a következő tényállást...

Hirtelen félbeszakította magát és gyorsan megfordult. A meglepett Bagolynak alig volt ideje, hogy a tört gyorsan szoknyája mögé rejtse.

— Mikor, melyik évben vitték magához a gyermekeket?

— Ezernyolcszázhuszonhét februárjában.

— És ki volt az az ember, aki átadta a gyermeket?

— Tournemin Péter, aki jelenleg Rochefortban ül a fegyházban. Néki pedig Szerafin asszony, Ferrand jegyző gazdaasszonya adta át a gyermeket.

A grófnő gyorsan folytatta az írást: ...1827. februárjában egy bizonyos...

A Bagoly ismét előhuzta törét és karját már szurásra emelte, amikor a grófnő hirtelen ismét visszafordult. A Bagoly jobb kezét, melyben a tör volt, gyors mozdulattal a szék támlája mögé rejtette és előrehajolt a grófnőhöz, mintha kérdését lesné.

— Ismételje csak, hogyan hívták azt a fegyencet?

— Tournemin Péternek!

A grófnő folytatta az írást: ...Tournemin Péter, aki jelenleg a rocheforti fegyházban ül egy körülbelül hat esztendőös leánykát hozott lakásomra, akit...

A grófnő nem folytathatta az írást.

A Bagoly ugyanis közben zajtalanul a földre csusztatta táskáját, hogy a balkeze is szabad legyen és azután villámgyorsan a grófnőre vetette magát és jobbjával belemerítette a kést, amely pontosan a bal válla alatt hatolt be és átfurta a tüdőt és a szivig ért.

A förtelmes orgyilkosság olyan gyorsan és jól sikerült, hogy a grófnő egyetlen jajkiáltást sem hallatott. Íróasztalára zuhant, csak a tollat ejtette ki a kezéből.

— Remek! — vigyorgott a gyilkos néember. — Ugyanaz a mesteri szurás, mint amellyel Furlin szokott áldozataival végezni!

Gyorsan összesöpörte az asztalon fekvő ékszereket és sietve távozott, ügyet sem vetve arra, hogy áldozata még lélezkik.

A Bagoly kint az uccán gyorsan egy bérkocsiba ült és Vöröskéz korcsmájához vitette magát, ahol, amint tudjuk, Martiálnéval, Miklóssal és Citrommal volt találkozója, akikkel egyetemben az ékszerésznőt akarta meggyilkolni és kifosztani.

## A DETEKTIV.

A Vérző sziv korcsma előtt már vagy egy félórája állt lesben a kis sánta, akit atyja azzal a megbizással állított az ajtó elé, hogy abban az esetben, ha a Martialok közelednének, adjon jelt egy titkos kiáltással, melyet előre megbeszéltek. Vöröskéz ugyanis e percben egy detektívvel folytatott a korcsmában igen mélyreható beszelgetést.

A detektív — Borel Narcisz — éppen a következőket mondotta Vöröskéznek: — Magát már régen figyeljük barátom és úgy látjuk, hogy egy huron pendül azokkal a zsványokkal, akik a maga korcsmájában megfordulnak. Több ízben félre is vezette a rendőrséget hamis felvilágosításaival. Jó lesz vigyázni, mert ha rajta kapjuk valamilyen turpisságon, úgy könyörtelenül eljárunk majd magával szemben!

— Oh, nagyon jól tudom, hogy engem állandóan mindenféle bűnös dologgal gyanusítanak és ez éppen eléggé bánt, de remélem, hogy ma olyan bizonyítékát

fogom szolgáltatni ártatlanságomnak és igazságszeretemenek, amely végre minden gyanúsítás alól mentesíteni fog!

— Majd meglátjuk! — válaszolta Borel.

— Nem is értem, hogy kételkedhetnek bennem? — kiáltotta Vöröskéz. — Hát nem bizonyítottam be már számtalanszor jóakaratomat? Vagy nem én juttattam annak idején börtönbe Martial Ambroziust, Páris legveszedelmesebb betörőjét? Higyje el, az alma nem esik messzi a fájától és az egész Martial családot a pokol okádta ki, ahová, remélhetőleg rövidesen vissza is küldjük őket.

— Mindez nagyon szép — válaszolta Borel — de Ambróziust annakidején figyelmeztették, hogy vigyázzon, mert a rendőrség a nyomában van és ha nem jövök egy órával előbb, mint ahogyan magának jeleztem, ugy megint csak megugrott volna.

— De hová gondol, hogy mondhat ilyet kedves Borel uram!

— Azt gondolom, hogy maga minket az orrunknál fogva vezet, ahelyett, hogy mint jó véreb a helyes nyomra irányítaná a rendőrséget és hogy alaposan visszaél a magába helyezett bizalommal. Napról-napra hiteget az-zal, hogy az egész bandát egyszerre a kezünkre adja, de ez a nap sohasem akar elérkezni!

— És ha azt mondanám, hogy még ma délután meg lesz a nagyszerű fogás, Borel ur? Ha Barbillont, Martial Miklóst, az anyját, nővérét és a Bagolyt egyszerre nyakoncsipik a segítségemmel, akkor is kételkedni fog a megbízhatóságomban és hasznosságomban?

— Akkor természetesen nem és mondhatom, igen

nagy szolgálatot és szivességet tenne ezzel nekem. E banda ellen már régen szövögetjük a hálót, de noha minden okunk megvan, hogy a legsúlyosabb gáztettekkel gyanúsítsuk őket, bizonyítékaink még nincsenek.

— Eszerint hát kapóra jönne, ha a társaságot éppen akkor fognák el, amikor éppen valamilyen bűncselekményt követnek el? Tetten kellene érni őket, ugy-e Borel ur? — kérdezte ravasz szembunyoritással Vöröskéz.

— Ez remek lenne! De hát ebben nem merek reménykedni. Nagyon ravasz, minden hájjal megkent gazemberek ezek!

— És ennek ellenére mégis tetten fogja őket érni. Figyeljen ide, Borel ur.

A Bagoly és a Martialok ma délután egy ékszerésznőt akarnak kirabolni a korcsmában, aki állandóan nagy értékű drágaköveket hord magával. Én ugy tettem, mintha magam is részt akarnék venni a munkában, sőt rábeszéltem őket, hogy Barbillont is hívjuk meg. Így azután együtt lesz az egész diszes társaság.

— És hol van az Iskolamester, ez a vadságánál és erejénél fogva kétszeresen veszélyes gazember, aki azelőtt állandóan együtt járt a Bagollyal?

— Az Iskolamester? — kérdezte Vöröskéz olyan arccal és fejcsóválással, mintha most hallotta volna először ezt a nevet.

— Ugy van, valódi nevén Anselm Duresnel, aki a fegyházból szökött meg. Most már biztos adataink vannak róla, tudjuk, hogy az arcát szándékosan eltorzította. Nem tudja, hol van? Nincsen nyoma?

— Fogalmam sincsen, hogy hol lehet! — válaszolta szemtelenül Vöröskéz, akinek persze jó oka volt eltagadni

azt, hogy a bandita a korcsma pincéjében van láncra verve.

— Adataink vannak arra, — folytatta Borel — hogy az Iskolamester szökése óta újabb gáztetteket, sőt több gyilkosságot követett el. Nagyon fontos lenne tehát, hogy mielőbb kézrekerítsük.

— Ah, igen, tudom már, hogy kiről beszél. De hat hét óta teljesen nyoma veszett ennek az embernek.

— Ezért tulajdonképpen szemrehányást kellene tenni magának, amiért ilyen szőrén-szálán eltűnhetett ez az ember!

— Igen, mindig csak szemrehányást kapok, anélkül, hogy erre a legkisebb okot is szolgáltattam volna,

— Ugyan... ugyan... csak ne adja az ártatlant, Hiszen maga ugy mellékesen csempészéssel is foglalkozik, vagy ezt is tagadni meri?

— Engedelmet, ezt csak azért teszem, mert ahhoz, hogy a rendőrség besugója lehessen, szükséges, hogy mindenfajta emberrel érintkezzem és azt a látszatot keltsem, hogy magam is ugyanazt a foglalkozást üzem, mint ők!

— Nagy zsvány maga, Vöröskéz. Persze, időnkint rendőrkézre juttat egy-egy zsványt, de csak azért, hogy közben husz mást megszöktessen. Vastagon van magának a füle mögött! De várjon csak, még nem vagyunk készen. Azt mondják, hogy a Templom-uccai házában egy bizonyos Burrettené nevű asszony lakik, aki hivatásos orgazda.

— Mit tehetek én arról, ha az emberek össze-vissza fecsegnek mindent. Higyje el, már nagyon unom a foglalkozásomat, nem szívesen vagyok együtt folyton Páris

szemetjével és üvöltök a farkasokkal. És ime, tetejébe még meg is gyanusítanak, holott nálam becsületesebben senkisémmel tölthetné be ezt a hivatalt.

— Oh szegény ember, igazán szivemből sajnálom! — mondotta gunyos mosollyal Borel.

— Csak nevéssen kedves Borel ur. De mondja kérem, ha olyan nagyon gyanusak vagyunk, miért nem tartanak nálam, vagy Burette asszonynál házkutatást?

— Ennek az okát igen jól tudja. Egyszerűen nem akartuk elriasztani azokat a banditákat, akik ide járnak és akiknek elfogatását maga megígérte.

— Ismétlem, még ma elfoghatja valamennyit. Mielőtt még egy óra eltelne, a csapdában lesz valamennyi. Nem is lesz nehéz dolga, hiszen három nő van közöttük. Barbillion és Miklós pedig, igaz, hogy vadak, mint a tigrisek, de egyuttal gyávák is.

— No hiszen néhány jó barátom akad éppen, aki segítségemre jön ellenállás esetén! — mondotta Borel és kabátja szárnyát szétszapva rámutatott a kabátja zsebéből kikandikáló két pisztoly agyára. És ezenkívül a szomszédos szobában két felfegyverzett rendőröm lesz. Mind a hárman lesben állunk ama szoba mellett, amelyben a rablást végre akarják hajtani és a megtámadott első segélykiáltására előrohanunk.

— Jó lesz sietni, Borel uram, mert néhány percen belül itt lesz az egész banda!

— Jó, megyek, és elhelyezem embereimet. Remélem, ezuttal nem jöttünk hiába!

— Oda nézzen... amott jön már a Bagoly! — mutatott ki az ablakon Vöröskéz és nyomban bezárta az ablakot. — Nos, hisz már nekem?

— Hát ez is valami, bár távolról sem elég. De hát majd meglátjuk

És e szavak után a detektív egy oldalajtón át távozott.

Vöröskéz gyűlölködve pillantott utána. Izgatottan, összeszorított szájjal járt fel és alá. Tudta, hogy élet-halálra megy a játék. De hát nem volt választása. A rendőrség már nagyon szorongatta. Halálos félelemmel várta, hogy mi fog most történni?

## A PINCÉBEN.

A nagy sietés és lázas rablási és gyilkolási düh, amely a gaz néemberben remegett, vörösre festették arcát és zöld szeme félelmetes tűzben villogott.

Vöröskéz fiacskája sántitva követte. Mikor a vén-asszony már az utolsó előtti lépcsőfokra ért, a gazfickó csupa mulatságból rálépett a szoknyája uszályára, úgy, hogy a Bagoly megbotlott, térdre esett és közben önkéntelenül meglóbálta kosarát, melyből néhány gyűrű és karperec hullott ki, Noha a Bagoly erősen meghorzsolta az ujját, nem törődött a fájdalommal, hanem mohó gyorsasággal a kosarából kiesett ékszerek után kapott, melyek természetesen nem kerültek el a sánta éles pillantását, aki most sajnálkozást tetetve szólt: — Oh drága Bagoly néni, ne haragudjon, megcsusztam!

A Bagoly anélkül, hogy válaszolt volna, dühödten a fiuhoz rohant, megragadta a haját és úgy az arcába harapott, hogy annak kiserkedt a vére. Noha a harapás rettentően fájt, a sánta nem ordított, még csak meg se szisszent.

Nevetést erőltetett és így szólt: — Máskor nem kell ilyen tulságosan nyájasan csókolódnia, Bagoly néni!

— Atkozott kölyök, mért léptél szándékosan a szoknyámra? — rikácsolta a Bagoly.

— De hogy mondhat ilyet, kedves Bagoly néni? Hogy merészelnék én magából csufot üzni? Ennél sokkal jobban szeretem. És ha ver, megrugdal, megharap, akkor is a hűséges kutyája maradok! — mondotta a ravasz, kétszínű gyerek.

A Bagolyt megtévesztette ez a hang.

— Hát vigye el az ördög — mondotta — ha most igazságtalanul is büntettelek meg, vedd ezt előlegül a jövőre. No, gyere ide, megbékülök veled. Ma különben sem tudnék haragudni. De mondd, merre van az a csavargó apád?

— Bent a lakásban. Hivjam talán?

A Bagoly tagadólag intett és megkérdezte, hogy a Martialok itt vannak-e már?

— Még nem! — mondotta a sánta.

— Helyes — mondotta a Bagoly — akkor van még néhány percem meglátogatni Furlint, lenne néhány szavam a vaksival.

— Lemegy a pincébe az Iskolamesterhez? — kérdezte a sánta, aki alig tudta eltitkolni ördögi örömét.

— Mi közöd van hozzá és miért kérdezed ezt ilyen furcsa hangon?

— Hát csak mert valami tréfás dolog jutott az eszembe.

— Micsoda?

— Hm, arra gondoltam, hogy legalább egy pakli kártyát vihetne le szegénynek, hogy ne unatkozzon any-

nyira, — mondotta gunyosan a gyermek. — Szegény most állandóan csak a patkányokkal szórakozik és ez nagyon egyhanguvá válik.

A Bagolynak nevetnie kellett a furcsa ötlet hallatára.

— Szavamra, méltó fiam lennél! — mondotta nevetve. — Mondhatom, náladnál romlottabb kölyök nincs egész Párisban. Gyere, végy egy gyertyát, világíts a lépcsőn és segítsd kinyitni a vasajtót. Tudod, hogy egyedül nem tudom felemelni.

— Nem, nem akarok lemenni. Nagyon kellemetlenül sötét van odalent!

— Micsoda? Nem szégyenled magad? Te, aki az eleven ördög vagy, hogyan lehetsz ennyire gyáva? Egykettő, mozogj előre! És mondd meg az apádnak, hogy mindjárt visszajövök! Csak éppen néhány szót akarok beszélni az öreg vérmedvével, meg akarom vigasztalni, hogy a házassági előkészületek már javában folynak és a jövő vasárnap már megtartom véle esküvőmet a Notre-Dame templomában! — kacagott pokoli gonoszsággal az aljas nő. Ha jó leszel, sánta, te leszel az első vőfély, te fogod vinni az uszályomat.

A sánta elsietett a gyertyáért. A Bagoly pedig a sikerült rablás feletti örömében győzelemittasan nyult kosarába és végig simogatta ékszereit.

Ezuttal nem azért akart a pincébe menni, hogy szokása szerint bántalmazza az Iskolamestert, hanem csak azért, hogy a táskáját elrejtse.

A sánta visszajött, kezében az égő gyertyával. Azután a Bagollyal együtt a csapóajtóhoz ment, melyet egyesült erővel nagynehezen felemeltek. A meredek lépcsőn csak lassan és óvatosan haladtak előre. A Bagoly előre ment,

a fiu azonban alig tett néhány lépést, konokul megállt, mint aki semmi áron sem akar lemenni.

— Előre gyáva kölyök, vagy mindjárt megpofozlak!  
— rivalt rá a Bagoly.

— Istenem, olyan sötét van, annyira irtózom ettől a helytől! — mondotta a gyerek. Inkább odaadom magának a gyertyát és menjen le egyedül.

— Mondtam már, hogy szükségem van rád. Ne beszélj hát annyit, mert unom ezt a sok beszédet.

— Kérem, hagyjon engem... annyira félek!

— Azt akarod, hogy kényszerítselek?

A sánta hátrált.

— Ha fenyeget, akkor még kevésbé megyek! — kiáltotta.

— No gyere kis kölykőm, légy engedelmes és megleszel velem elégedve! — mondta sokkal engedékenyebb hangon az öregasszony.

— Ez már más, ha így beszél velem, akkor mindent megteszek, kedves Bagoly mama! — mondotta a sánta.

— Akkor hát siess, nincs sok időnk! — sürgette a Bagoly.

— Jó, de ígérje meg, hogy nekem is szabad egy kicsit gyötörnöm az Iskolamestert!

— Majd máskor! — válaszolta a Bagoly — most mondtam, hogy nem érek rá!

— De hát akkor miért nyitjuk fel a játéktermét? — kérdezte a fiu.

— Ehhez semmi közöd nincsen. De mozogj már, a Martialok talán már itt vannak és beszélnem kell velük. Már mondtam, hogy légy engedelmes és nem lesz okod megbánni, hogy szót fogadtál.

— Valóban, magának nem lehet ellenállni kedves Bagoly néni! — mondta a fiu lassan a Bagoly felé közeledve. — Maga azt teszi velem, amit akar.

A gyertya reszketeg fénye csak homályosan világította meg a komor, ijesztően barátságtalan sziklabarlanghoz hasonló lépcsőlejáratot, melynek falai állandóan nedvesek voltak.

A pince mélyén homályosan látszott az a másik vasajtó, amely a mélyebb pincébe nyílt. Nagy érölködéssel sikerült a Bagolynak és a sántának ezt az ajtót is felnyitniok. Nedves pára csapott ki a réttentő sötét üregből. Az ajtóban égő gyertya csak a legfelsőbb lépcsőket világította meg, míg a többi a feneketlen sötétségben veszett el.

A mélységből egy inkább állati, mint emberi hang üvöltött fel.

— Hallod? — kérdezte nevetve a Bagoly. A vérmedve jó reggelt kíván az ő kedves asszonykájának.

A boszorkány néhány lépcsővel lejjebb ment és közben a falat tapogatta. Egy bemélyedést keresett, amelyben táskáját el akarta rejteni.

— Éhes vagyok! — hallatszott az Iskolamester hangja. — Miért nem adtok enni? Azt akarjátok, hogy éhen pusztuljak?

— Éhezel, öreg macskám? — kérdezte gunyosan a Bagoly. — Akkor talán edd meg az egyik ujjadat!

Most hirtelen lánccsörgés hallatszott. Az Iskolamester tébolyult dühvel rázta bilincseit. Azután csak a hörgését lehetett hallani.

— Vigyázz, szegény vaksi, nehogy megint megfájdul-

jön a lábad, mint a bouquevali majorságban! — csufolódott a sánta.

— Igaza van a fiucskának — tette hozzá a Bagoly — ne erőlködj hiába. A láncot igen jó anyagból készítettük, azt ugyan nem szakítod el. De hát hogyan is lehettél annyira ügyetlen, hogy álmodban meghagytad rohanni magad és eltörted, hogy bilincsekbe verjenek! Igazán nem volt nehéz dolog, ide hozni téged. De tudod, hogy mindez miért történt? Hogy megmentünk a megromlástól. Beraktunk a hüs pincébe. Itt tovább maradsz fiatal.

— De itt esetleg megpenészedik! — vélte a sánta.

A Bagoly közben csakugyan talált egy üreget, amelybe beledugta a táskáját és most megint felsietett a lépcsőn.

— Látod, Furlin, — fordult most a Bagoly az Iskolamesterhez — nem szabadott volna megvadulnod, amikor az Énekeslányt elraboltuk Bouquevalban. Azért kell most bűnhődnöd, mert megakadályoztál abban, hogy vitriollal mossam meg az arcát. Azonkívül elég ostoba voltál, hogy a lelkiismeretedről kezdél beszélni, amely egyszerre ébredezni kezdett benned. Észrevettem, hogy valami motoszkál benned és a javulás útjára akarsz lépni. Ha nem lépek közbe, most talán már betegápolónővér, vagy legalább is rendőrségi besugó vagy. Így hát kénytelen voltam óvintézkedéseket tenni, mert még előbb-utóbb a bíróság kezére juttattál volna bennünket egy napon.

— Így csak én juttatlak a hóhér kezére nyomorult Bagoly! — kiáltotta a sánta és teljes erejével akkorát lökött a boszorkányon, hogy az hanyat-homlok zuhant le a meredek lépcsőkön.

— Fogd meg, Iskolamester! — ujjongott a sánta —

hiszen már amugy is régen ettél hust. Fald föl elevenen! Tépjed izekre!

És a gyermek harsány, ideges nevetéssel tombolt és tapsolt a pokoli tetten. Azután megkereste gyertyája fénye mellett azt az üreget, amelybe a Bagoly az ékszeres kosarás rejtette és a kosarat magához véve, ismét felsietett a lépcsőkön.

— Kvittek vagyunk, kedves Bagoly néni! — kiáltotta felülről gunyosan. — Ezuttal még tökéletesebben bukenceztettelek le, mint az előbb. De most aligha fogsz ezért megharapni. Azt hitted talán, hogy barom módjára türöm a bántalmazásodat. Az arcom még mindig vérzik, hát fizettem. Legalázatosabb szolgád, Bagoly mama.

— Hurráh, megfogtam, a markomban tartom! — hallatszott az Iskolamester vad örömvöltése a pince mélyéből.

— Ha megfogtad, akkor fizess neki az én nevemben is! — kiáltotta a sánta nagy gyönyörűséggel és a gyertya mellé telepedve leült a legfelsőbb lépcsőre.

— Segítség! Segítség! — hörögte a Bagoly.

— Köszönöm sánta! — ujjongott az Iskolamester. — Ezért az egy tettedért megbocsájtom neked mindazt, amit velem szemben elkövettél. És hogy megjutalmazalak, mindjárt hallani fogod, hogyan énekel a Bagoly. Figyelj csak!

— Nagyon helyes, csak énekeltesd meg alaposan. Csupa fül vagyok. Kitűnő helyem van, akárcsak valamely színház páholyában ülnék!

— Bocsáss el, esküszöm, hogy soha nem bántlak többé, még ma szabadon bocsájtlak! — könyörgött a halálra rémült Bagoly és a fogai összeverődtek rémületében.

Testében már a halált érezte.

— Talán bolondnak nézel! — kacagott gunyosan az Iskolamester.

— El ne bocsásd, mert másodszor nem küldöm le hozzád! — kiáltotta a sánta.

— Gyáva, alattomos bitangok! — rikácsolta tajtékozva a Bagoly.

— Csak ne üvölts, kedvesem, — gunyolódott az Iskolamester, mert még idő előtt találsz berekedni. Pedig a hangodra később is szükséged lesz és a sánta gyönyörködni akar benne!

Egy velőtrázó sikoly tanuskodott arról, hogy é szavakat alapos ökölcsapások kísérték. Azután megint egyszerre csend lett.

## A LESZÁMOLÁS.

A sánta, amint mondtuk, a pincelépcső legfelsőbb fokára telepedett és a gyertyát magasra tartotta, hogy megvilágítsa azt az iszonyu jelenetet, mely a pince mélyében játszódott le. Ám a sötétség sokkal nagyobb volt, semhogy egy ilyen gyenge fény eloszlathatta volna. Semmit sem láthatott tehát.

Az Iskolamester és a Bagoly küzdelme néma, vad, elkeseredett és könyörtelen volt. Egy hangot sem lehetett hallani.

Csak időről-időre hördült fel valamelyik és a lihegésük vált egyre hevesebbé.

— Oh, csak kapálódz! — hallatszott egyszerre a mélységből az Iskolamester hangja. — Többé nem szabadulsz ki a kezeimből!

A Bagoly azzal a kétségbeesett erőfeszítéssel védekezett, amelyet csak a halálfélelem ad az embernek.

— Hangosabban, semmit sem hallok! — kiáltotta a Sánta.

— Haraphatod a kezemet, nem szabadulsz, nem engedlek el! — kiáltotta az Iskolamester.

A birkozók vad dobogása elhalkult, úgy látszik, hogy a Bagoly kimerült és az Iskolamester teljesen hatalmába kerítette.

— Most pedig idehallgass, leszámolunk! — mondotta rémitő hangon az Iskolamester.

— Sánta, édes fiacskám, hívd az apádat! Segítség! Segítség! — kiáltotta a Bagoly.

— Énekeltesd jobban a Bagolyt, nem hallom, hogy mit beszél! — kiáltotta a fiu.

És hasztalan jajveszékelt és sikoltozott az aljas némbér, a pince mélyéből nem hangzott fel a korcsmáig a hangja. Mikor látta, hogy a sántától nem remélhet segítséget, még egy utolsó kísérletet tett.

— Ide hallgass sánta! Hozz segítséget és én neked adom az ékszerekkel teli kosaramat, melyet ide rejtettem a pince falába.

— Nagyon köszönöm a nagylelkűségét asszonyom, de kissé megkésett vele, mert nem adhatja nekem azt, ami már is az enyém. Hallgassa csak! — És e szavakkal megcsörgette a kosarat, melyben megzördültek az ékszerek. — Ugye milyen szépen csilingelnek?

— Könyörülj meg rajtam, ments meg és nem fogod megbánni!

Nem beszélhetett tovább. Ujabb rémitő csend következett.

— Megállj Bagoly, nem akarom, hogy tulkiabálj engem! — hallattszott az Iskolamester hangja, akinek nyilván sikerült a boszorkány száját betömnie. Gondolhatod, hogy nem foglak mindjárt megölni. Lassan fog-

lak halálra kinezni, mint ahogyan te gyötörtél halálra másokat és mint ahogyan engem akartál elpusztítani. Óh, milyen régóta vártam erre az órára. Most még sokat kell beszélnem hozzád, amíg förtelmes lelkedet belédfojtom. Ha tudnád, milyen végtelenül boldog vagyok!

— No csak semmi bolondságot ne csinálj Iskolamester! — kiáltott le a mélységbe a sánta. — Büntesd meg, de ne kinezd! Megakarod ölni? Ezt remélem, nem mondtad komolyan? Hiszen én annyira szeretem a kedves Bagoly nénit! Én csak kölcsön adtam neked és megint épségben kell visszaadnod. Semmi szín alatt nem engedem megölni. Ha ezt tervezed, úgy ide küldöm a papát!

— Légy nyugodt fiam, csak éppen megleckéztetem! — hangzott az Iskolamester válasza, aki így akarta félrevezetni a sántát, nehogy az segítséget hozzon.

— Most pedig beszéljünk! — mondotta nyugodtságot színlelő hangon a Bagolynak. Hát igen, bevallom neked, hogy megváltoztam. Rettenetes álmok és látomások üldöznek és hajszolnak szinte az örületbe. Ott kezdődött ez még Bouquevalon, azon a rettenetes éjszakán, mikor a feleségem és hóhérom házába kerültem és a sánta az örjöngésig megkinzott. Érezni kezdtem, hogy van egy magasabb végzet, a bünt megtorló isteni igazságszolgáltatás, amint Rudolf ur mondotta. És itt, ebben az iszonyu fogságban, teljesen egyedül, leláncolva, örökös éjszakában — még ijesztebbben támadtak fel sirjukból azok, akiket megöltem és véres kezeikkel fenyegetnek. Ebbe a rémitő pincébe taszítottam le annak idején őt is, hogy megöljem. És mindaz, amit az az ember megjósolt, valóra vált. Én, akinek erejét mindenki rettegte, játékszere lettem a leghitványabb gyermeknek is!

Én már érzem az Isten sujtó kezét, már megtörtem és rettegek véres multam kísérteteitől. Megváltoztam, más ember lettem és ezért örülök olyan kimondhatatlanul annak, hogy végre a karmaim között vagy. Nem azért, mert kitölthetem a bosszumat, hanem mert megszabadítom tőled a boldogtalan áldozatokat, akiket romlásba taszítasz és megtorlom azokat, akiknek vére a lelken szárad. Életemnek ezzel az egy, utolsó gyilkosságával jóvá teszem a többit, melyekben bűnös vagyok.

Minden bűnömet bánom, de téged gyönyörűséggel végezek ki és kinozlak meg. Megérted ezt!

— Brávó, pompásan beszélsz vaksi, ezen már lehet nevetni! — tapsolt a sánta.

— Ugy van, nevetni kell, a gyönyörűségtől, hogy végre a kezem között vagy. Ugy, ugy! csak kapálódj és harapd a kezemet! Véresre haraphatod az ujjamat, de majd leszámolunk. És vigyázz! A nyelvedet tépem ki, ha egyet is mersz kiáltani. Hallgasd hát tovább. Itt az örök éjszakában az agyam kezdett megzavarodni. Szörnyű démonok és kísértetek vigyorognak rám és én látom őket a vak szemeimmel. A lelkem megtört, az erőm megroppant és — most már nevezhetsz Bagoly — megtanultam sirni! Érted ezt?! Sirnom kell!

Az Iskolamester egyébként durva hangja most el-  
láglyult és meghatottság remegett benne.

— Látod, ezek a furcsa érzések elveszik erőmet, lelohasztják haragomat és képtelenné tesznek arra, hogy végrehajtsam rajtad megérdemelt büntetésedet. Nem, képtelen vagyok újabb vért ontani!

— Nagyon jól van öreg! — kiáltotta tapsolva a

gyermek — No látod Bagoly, csak rád akart ijeszteni!

— Nem, képtelen vagyok arra, hogy megöljélek, — folytatta az Iskolamester, hiszen ez újabb gyilkosság lenne. Talán megbocsájtható gyilkosság, de mégis csak emberéletet oltanék ki. És nékem elég az áldozatokból... óh bár az a három régi se üldözne. És ki tudja Bagoly, talán te is megtérsz és vezekelni fogsz!

Mialatt így beszélt önkénytelenül is enyhébben fogta a züllött néember kezét, aki sietett kihasználni ezt a pillanatnyi előnyt és a kése után nyult, melyet a grófnő leiszurása után szoknyája zsebébe rejtett el. Azután vad erővel és elkeseredéssel a vak ember felé szúrt, hogy végezzen vele. Az Iskolamester felüvöltött fájdalomában és dühében. Ez a váratlan orvtámadás egyszerre fellobogtatta minden vérengző ösztönét és bosszuvágyát. Amugy is megzavart agya vérbeborult és örjöngve lihegte a bosszút.

— Hah vipera, — ordította — éreztem a mérgefogadat!

És újra vasmarokkal fogta le a Bagolyt, aki vad erővel próbált menekülni.

— Ide csusztál hozzám a pincébe? Meg akartál marni? Nos hát, ismerd meg te is a szellemeket, akik engem rémitgetnek. Az agyam zug, a halántékom lüktet, mindig így szokott ez lenni, mielőtt megjelennek! Hah, már látom őket, jönnek, a pince hátsó falából léptek ki, véresek és sápadtak, felém nyujtják hosszú karjukat. Félsz tőlük Bagoly? Menekülni szeretnél? Nem áakarod látni őket? Jól van, irgalmas leszek! Megvakitlak hát, hogy az örök éjszakába temesselek, hogy úgy járj, mint én!

Most rémületes csend támadt... Azután hirtelen egy

tompa, fojtott, irtózatos fájdalmas jajkiáltás hangzott. A sánta ijedten ugrott fel és sápadtan bámult le a mélységbe, melynek mélyén a pokol minden borzalma támadt életre.

A Bagoly fájdalomordítása a végsőikig fokozta az Iskolamester dühét.

— Csak üvölts Bagoly, krákogd el a halotti dalodat. — mondta mély, siri hangon. Hiszen most már boldog lehetsz, nem látod a három kísértetet, a kis töpörödött öreget... a csatornába dobott asszonyt és a marhakereskedőt! De én látom őket! Felém tartanak... megérintenek csont kezeikkel! Óh milyen hidegek milyen rémitőek!

Az Iskolamester irtózatosat ordított és értelmének utolsó fénysugara is kilobbant. A haramia megőrült!...

És e pillanattól kezdve nem beszélt többé. Állattá változott, vérengző, dühödtt fenevaddá, akiben csak a pusztítás szörnyü ösztöne él.

A pince minden képzeletet felülmuló borzalom szintere lett.

Csak a lábak vad dobbanása hallatszott és tompa ütések, mintha egy sulyos testet vagdosnának egy kőtömbhöz. És minden csapást hörgés és fojtott jajszó kísért, melyekre az Iskolamester állati nevetése volt a válasz.

Azután egy haldokló irtózatoss halálkiáltása hallatszott. A Bagoly szájából kihullt a zsebkendő, melyet az Iskolamester beletömött...

Azután ismét csend lett, csak az örült féktelen dühü rugásai hallatszottak, amint gázolta, tiporta a holttestet.

Most hirtelen lépések és hangok hallatszottak és a pince bejárása felől világosság szűrődött le a mélységbe.

A sánta a réműlettől még dermedten állt a lépcsőfokon, amikor egyszerre csak lámpásokat tartó rendőrök özönlöttek a pince felé, akik sietve mentek le a mélységbe. Néhányan fennmaradtak és a bejáratot szállták meg. A sánta még észbe sem kapott, fogalma sem volt, hogy mi történhetett, mikor egy rendőr őt is lefogta. A fiu kezében még ott volt az ékszerekkel teli kosár.

Közben Borel néhány emberével a pince fenekére ért.

Megrendülve és elképedve az eléjük táruló látvány iszonyatosságától álltak meg a sok borzalmat látott, edzett idegü rendőrök.

Egyik lábával a pince közepén heverő óriási kötömbhöz láncolva örvongött a tébolyult ember, aki hosszú, elvadult szakállával és homlokába lógó hajával valami özönviz előtti szörnyeteghez hasonlított. Baromi, nagy erejét az örület százszorosán fokozta és a követ maga után vonszolva járt fel és alá. Két kezével a Bagoly lábát fogta és úgy huzta, mint valami véres rongyot. A Bagoly ép szeme ki volt szurva és a feje a felismerhetetlenségig összeroncsolva.

Hosszu, elkeseredett harc után sikerült csak lefogni, kezéből kicsavarni a halottat és bilincsekbe verni.

Végre sikerült az Iskolamestert felhurcolni a pincéből és a korcsma vendégszobájába vinni, ahol már bilincsekbe verve ültek a rendőrök között Martial Miklós, az anyja, a nővére és Barbillon. A rendőrség éppen abban a pillanatban ütött rajtuk, amikor az ékszerésznőt a pince felé hurcolták, hogy lennt megöljék és kirabolják.

Mathieuné a szomszédos szobában feküdt eszmé-

ietlenül. Az Iskolamester, akit a sötétben rosszul célzó Bagoly kése csak a karján sebesített meg, a földön hevert és úgy orditozott, mint egy veszett fenevad. Barbillon sápadtan, lehajtott fővel ült egy padon, megláncolt kezét ökölbe szoritotta, a szeme vadul, gyűlölettel pislogott. Még alig volt tizennyolc esztendő, de a tökéletes emberi romlottság tükröződött kusza vonásain. Összeszorította ajkát és egy szót sem szólt. De a melle zihált és időnkint megbilincselte kezével megtörölte verejtékes homlokát. Mellette ült Citrom, akinek a dulakodásban megbomlott a haja és most kuszán a homlokába hullt. Inkább dühösen, mint részvétellel nézte Miklóst, aki teljesen megtörve, gyáva kétségbeeséssel ült véle szemközt. Ez a bandita, aki sejtette, hogy milyen sors vár rá, szinte eszméletlen volt a félelemtől. Hideglelősen remegtek a térdei, a fogai vacogtak és időről-időre kinos sóhajtás tört fel ajkaira.

Valamennyi letartóztatott között csak Martialné őrizte meg szemtelen hetykeségét és fölényességét. Magasra emelt fejjel, gögősen nézett körül és merev arcán a legkisebb felindulás nyoma sem látszott. De mikor megpillantotta Vöröskézt, aki a rendőrök kíséretében most tért vissza a házkutatásból, melyen jelen kellett lennie — az özvegy arca minden önuralma ellenére eltorzult. Máskor élettelen szemei úgy parázslottak, mint a kigyóé és az ajkai szinte elsápadtak a dühtől. Megbilincselte kezét önkéntelenül ökölbe szorítva felemelte, de azután ráeszmélt haragjának hiábavalóságára és visszanyerve önuralmát, ismét fagyos nyugalmába dermedt.

Mialatt az egyik rendőrfogalmazó irnoka segítségével a jegyzőkönyvet vette fel, Borel elégedetten dörzsölte

kezét. A jó fogás boldoggá tette, hiszen tudta, hogy Páris legveszélyesebb betörő és gyilkos bandáját sikerült ártalmatlanná tennie. És mert nem tagadhatta, hogy a jó fogást Vöröskéznek köszönheti, nem tagadhatott meg tőle időnként egy-egy elismerő pillantást.

Vöröskéz a látszat kedvéért szintén meg volt bilincselve és a kitűnő férfiu igyekezett is minél keservesebb arcot vágni. Remegő, megkötözött kezét fia felé nyújtotta, aki hozzája sietett és úgy csókolta, simogatta, mintha örökre bucsut akarna tőle venni. A reményteljes csemete azonban nem látszott tulságosan meghatottnak, közben már megtudta a rendőröktől, hogy fiatal korára való tekintettel legrosszabb esetben is csak nagyon enyhe gyermekbiróság elé kerülhet.

— Micsoda szerencsétlenség! — jajveszékelt színlelt kétségbeeséssel Vöröskéz. El kell válnom drága kis gyermekemtől. Óh kedves Martial anyó, ami sorsunk! a legkeserűbb, mert a gyermekeinktől szakítanak el bennünket.

Ezek a szavak csufolódásként csengtek az özvegy fülében, aki már egyébként is gyanakodott Vöröskéze most azonban meg volt győződve, hogy az ő árulásának estek áldozatul. Vad, gyilkos pillantást vetett hát a jajveszékélő emberre.

— Jól tudom gazember — kiáltotta magánkívül az özvegy, — hogy te árultad el a másik fiamat és most bennünket is rendőrkéze juttattál! Pfuj, aljas, áruió gazember! — toporzékolt a nyugalma végleg elvesztett asszony és Vöröskéz arcába köpött. — Meg fogunk halni, rendben van, de szépen, bátran megyünk a verpadra, amint az a Martialokhoz méltó!

— Ugy van! — kiáltotta szilaj lelkesedéssel Citrom — még az utolsó pillanatban is szemébe nevetünk az emberiségnek!

— Nézzd a gyáva fickót — szólt az özvegy megvető pillantást vetve a reszkető Miklóásra — ez képes szégyent hozni ránk a vérpadon.

Néhány perccel utóbb az özvegyet és leányát egy előhívott bérkocsin a Saint Lazare fogházba szállították.

Barbillont, Miklóst és Vöröskézt a La Force fogházba vitték.

Az Iskolamester pedig a Conciergeriebe került, ahol az örültek megfigyelésére alkalmas cellák egyikébe dugták.

## A BEMUTATKOZÁS.

Néhány nappal Szerafin asszony meggyilkolása és a rablóbandának a Vöröskéz korcsmájában történt letartóztatása után, Rudolf újra ellátogatott a Templom ucca 17 szám alá.

Mint tudjuk Rudolf sürgősen Párisba hívatta Ceciliát, Dávid orvos méltatlan feleségét, a szép mesztic nőt. Az ő segítségével akarta leleplezni és törbe ejteni az elvetemedett Ferrand jegyzőt, aki olyan ügyesen bujt ki gaztetteinek következménye alól.

Cecilia, aki éppen olyan szép volt, mint amilyen romlott, egy nappal előbb érkezett Párisba és Graun báró lakására sietett, aki jövődöbeli viselkedése tekintetében oktatta ki.

Rudolf, aki annak idején Pipeletné asszonyt arra kérte, hogy Szerafin segítségével juttassa be Ceciliát Ferrand jegyzőhöz, most azért látogatott el a Templomuccába, hogy a közbenjárás sikere felől érdeklődjön.

Mikor a portás fülkébe lépett legnagyobb meglepe-

tésére azt látta, hogy Pipelet ur, noha már délelőt tizenegy óra volt, még mindig az ágyban fekszik, felesége pedig valamiféle italt kínál neki. Amde Pipelet, akinek homlokát és szemét teljesen eltakarta a hálósapkája, meg sem mozdult, amiből felesége azt a következtetést vonta le, hogy nyilván elaludt és így az ágy függönyét gondosan összevonta. Amikor megfordult, megpillantotta Rudolfot.

— Jó napot mélyen tisztelt uram! Állok a szolgálatára bérlők királya! Ne csodálkozzon kérem, ha izgatottnak, elszörnyedtnak és zavarodottnak lát, mert eltekintve attól, hogy a férjem már tegnap óta beteg, hihetetlen dolgok történnek ebben a házban.

— Hallatlan! Hát mi történt már megint?

— Képzelve csak, tegnap este letartóztatták Burtenét.

— A zálogost, aki a második emeleten lakik?

— Azt bizony, saját személyében. Azt mondják, hogy a zálogháza mellett még néhány más gyanús foglalkozása is volt. Tolvajnö, orgazda, jósnő, pénzhamisító, csaló, kerítőnö és más efféle jeles mesterségekben volt ludas. De ez még nem elég. Képzelve, Vöröskéz urat, a ház gondnokát szintén letartóztatták! Hát nincs igazam ha azt mondom, hogy valóságos földrengés pusztított ebben a házban?

— Micsoda? Vöröskézt is elfogták?

— El bizony. A korcsmájában rajta ütöttek valami betörő társaságon és még azt a sánta kis bitangot is fülön csipték. Azt mondják, hogy a korcsmában számos gyilkosságot követtek el és találkozó helye volt a legveszélyesebb zsványoknak. Éppen tegnap fojtották

meg ott, közvetlenül a rendőrség megérkezése előtt Burrenéné barátnőjét, a Bagolyt is. És ha a rendőrök nem érkeznek meg idejében megölik a derék Mathieunét is, az ékszerésznőt, aki Morelt munkával látta el. Remélem, ezek csak eléggé érdekes ujságok?

— Vöröskézt elfogták és a Bagolyt megfojtották?  
— ismételte ámulva Rudolf. — Ez a szörnyeteg vénasszony megérdemelte sorsát és a szegény Máriavirág legalább meg van bosszulva.

— Hát egyenlőre ennyit abból, ami ebben a házban játszódtott le. Most majd elmondom, hogy mi történt Cecilia asszonnyal, mert ugyis tudom, hogy azért tetszett jönni és erre kíváncsi.

— Ugy van kedves Pipeletné.

— Hát a szépséges hölgyike csakugyan felkeresett engem. Meg kell adni, gyönyörű teremtés. Még nekem is tetszett. Pompásan festett rajta a német parasztlány ruha, mert amint mondani tetszett, éppen most érkezett Németországból. Bérkocsiba ültem vele és egyenesen Ferrand jegyzőhöz hajtottunk. Én a kocsiban egyre csak azt bámultam, hogy milyen csodaszép ez a nő. És micsoda szemei vannak! Ugy tud velük nézni, hogy az embernek, hidege, meg melege lesz tőle egyszerre. Hát az én uram csak erényes és rendes férj ugyebár? De kérem, mikor ránézett véletlenül erre a Ceciliára, elpirult. Esküszöm Rudolf ur, hogy a vén ember piros lett és a világért sem mert volna még egyszer a lányra nézni. Óh, még gondolni is borzasztó, ez a nő képes lenne ezt a becsületes jámbor embert is kisértésbe vinni!

— De a jegyző... mi van a jegyzővel! — türelmetlenkedett Rudolf.

— Mindjárt kérem, mindjárt, éppen most akarok rátérni. Szóval ugy este hét óra lehetett, mikor a házához értünk. A portás útján felüzentem neki, hogy Pipeletné asszony van itt, aki elhozta az új cselédet, akiről Szerafin asszony már bizonyára szólt neki. Hát alig ejtettem ki Szerafin asszony nevét, a portás nagyot sóhajt és azt kérdezi tőlem, hogy hallottam-e már, hogy mi történt a szegény gazdaasszonnyal?

— Nem, semmit sem tudok! — válaszoltam. — Ah, Rudolf ur, ekkor következett a második földrengés.

— Mi történt az Isten szerelmére?

— Szerafin asszony kiránduláson volt és a vízbe fulladt. Valami kis rokonát kísérte falura. Hogy őszinte legyek, inkább meglepett ez a dolog, mint meghatott, mert amióta megtudtam, hogy Szerafin milyen rosszul bánt a kis Morel Lujzával, nagyon megutáltam. Sőt — Isten bocsássa meg, — arra is gondoltam, hogy nem is érdemelt mást, minthogy a vízbe fulladjon.

— És mi van a jegyzővel, drága Pipeletné!

— Hiszen folyton erről mesélek, kedves Rudolf ur. Szóval a portás azt mondta, hogy nem hiszi, hogy az ur fogadni fog bennünket, de azért csak felment, mert hát mi portások összetartunk. Alig mult el néhány perc, már jött is vissza és azt mondja, hogy menjünk, mert a jegyző ur vár bennünket. Mindenféle kacskaringós folyosón meg lépcsőházon át bekecmeregtünk valamelyik földszinti szobába, ahol egy árva gyertya világított az asztalon. A jegyző a kandalló mellett állt, amelyben már csak egy árva fadarab égett. No de a gazdája még rondább volt. Még sohasem láttam Ferenc urat, de mondhatom, madárijesztőnek mehetne. Ha a világ minden kin-

csét nekem adná, akkor sem hagynám magam tőle megcsókolni.

— És hogyan viselkedett a jegyző ur? Tetszett neki Cecilia?

— Lehet is azt látni, amikor akkora zöld pápaszemet hord, mint egy malomkerék. Meg azután mit ért egy ilyen bamba, öreg férfi a nőkhöz? De amikor a szobába léptünk, mégis majdnem elesett meglepetésében és olyan mozdulatot tett, mint aki szörnyen megütközött valamin. Bizonyára Cecilia német parasztlány ruhája szédítette meg, mert a rövid kis bokorugrós szoknya, amely térden felül mutatta a lábakat és a deréknek mély kivágása olyanná varázsolta Ceciliát, mintha csak az Operaház balettkarából lépett volna ki. A jegyző ur nagyon megörökönyödöttnek látszott, mikor végigmustrálta.

— Hm, bizonyos benne, hogy csak a különös ruha okozta ezt a nagy hatást?

— Hát lehet, hogy nemcsak a ruha — mosolygott Pipeletné. — Annyi bizonyos, hogy nékem ki sem kellett nyitnom a számat, már létrejött a megegyezés. A jegyző ur szinte elfelejtett alkudni, megadta a kért bérösszeget első szóra. Cecilia közben buzgón törölgette a könnyeit, mint akinek nagyon fáj, hogy immáron idegenben kell ennie másnak a kenyerét. Végül a jegyző ur még negyven sous borraalót is adott nekem, nyíltan Ceciliát akarta elkápráztatni ezzel a bőkezűséggel. Ezután elköszöntünk és magára hagytuk a jegyző urat.

— Nagyon jól van kedves Pipeletné! — dicsérte meg Rudolf a kitünő házmesternőt. — Ime, itt van a jutalom, melyet arra az esetre ígértem, ha sikerül a szegény leányt, akinek sorsát annyira a szivemen viselem,

állásba hoznia.

De Pipeletné nem fogadta el a száz frankost.

— Várjunk még holnap reggelig, kedves Rudolf uram. Lehet, hogy az az égetni való ronda Ferrand még meggondolja magát holnapig és nem fogja felfogadni Ceciliát.

Pipelet ur mozgolódni kezdett ágyában és tompa nyögéseket hallatott.

— Oh, az öregem, úgy látszik, felébredt és hív engem! — kiáltotta Pipeletné. — Bocsásson meg bérlők gyöngye!...

— Természetesen, első a férj. De azután még lenne néhány kérdésem kedves Pipeletné!

— Hogy vagy, kedves kis uracskám? — kérdezte gyengéden a derék házmesterné férjétől, miután sietve félrevonta a függönyt. Látod, itt van Rudolf ur is, aki teljes szívéből osztja a mi izgalmunkat!

Pipelet éppen megakarta köszönni Rudolf szives részvétét, amikor a portásfülke küszöbén Gerlice kisasszony jelent meg. Pipelet ijedten kiáltott fel: — Kérem kisasszony, ne tessék bejönni, az ágyban fekszem és hálóingben vagyok!

És szemérmes zavarában fülig magára huzta paplanját.

— Éppen magához igyekeztem kedves szomszéd-kisasszony! — kiáltotta ki Rudolf. Kérem, várjon rám egy kissé!

Rudolf ezzel már indult is kifelé, de előbb még egyszer oda szólt Pipeletnének: — Ne felejtсен el estére Ceciliával visszamenni a jegyzőhöz!

— Legyen nyugodt, bérlők királya! Este pont hét

órákor ott leszünk!

Rudolf ezután felsietett Gerlicéhez, aki boldogan ujságolta neki, hogy sikerült Morel Lujzával beszélnie. A leányka csupa remény és bizakodás volt. Bizott abban, hogy barátja nemsokára kikerül a fogságból. De ki írhatná le Rudolf bámulatát, amikor Gerlice egyszerre csak megemlítette, hogy régi, kedves barátnőjével az Énekeslánnyal találkozott. Rudolf annyira megdöbbsent és elképedt ezen a híren, hogy felindulását alig tudta elrejteni. Éppen ezért sietve elbucsuzott Gerlicétől és eltávozott.

Sehogysen tudta megérteni, hogy került Mária az ő tudta nélkül Párisba és ezért hazaérve, azonnal lovasfutárt küldött Bouquevalba, megtudni a titokzatos párisi látogatás hátterét.

Mikor éppen a háza elé ért, egy kocsi állt meg ott és abból legnagyobb örömére Murphot látta kilépni.

A derék nemes, amint tudjuk, Normandiából jött, ahová Rudolf azzal a megbizással küldte, hogy ott keresztezze Bradamanti sötét terveit.

## MURPH ÉS POLIDORI.

Sir Walter Murph arca valósággal sugárzott az örömtől, amikor Rudolfot megpillantotta.

— Jó híreket hozok, a legjobbakat, amilyenekre talán nem is számíthatott Fenség! — kiáltotta már megszűröl. A gyalázatos összeesküvőket lelepleztük és az öreg D'Orbigny gróf meg van mentve! Minden a rendes kerékvágásban halad. Fenséged még idejekorán indított utnak, az utolsó pillanatban érkeztem, mert ha talán csak egy órát is kések, úgy most egy újabb borzalmas büntényről kellene beszámolnom.

— Hogy van Harvillené?

— Boldog, mert édesatyja szívét ismét maga felé fordította és mert sikerült atyját a gyilkosok kezéből kimenteni!

— És mi van Polidorival?

— Magammal hoztam, — mondotta nyugodtan Murph.

— Micsoda? — kiáltotta elképedve Rudolf. — Párisba hoztad, veled van?

— Igen. Egyenlőre az Özvegyek fasorjában lévő villába szállásoltam be.

— És nem ellenkezett?

— Még csak az kellett volna! Kétféle választást adtam neki: vagy azonnal átadom a rendőrségnek, vagy aláveti magát a villánkban való fogságnak. Természetesen az utóbbit választotta.

— Igazad volt. Sokkal helyesebb, ha így a hatalmunkban tartjuk. Valóban, arannyál sem lehet felértékelni nagyszerű szolgálataidat, drága barátom. De kérlek, mondj el mindent részletesen, a legnagyobb mértékben érdekel, hogy miként álcáztad le a két gonosztevőt.

— Mindezt fenséges uram legjobban ebből a levélből tudhatja meg, melyet Harvillené személyesen írt.

— Clemence írt nekem? — kiáltotta elragadtatva Rudolf. — Adj ide gyorsan!

Murp hátadta a levelet, miközben megjegyezte: a márki nővel való előzetes megegyezésünk szerint én nem a kastélyban szálltam meg, hanem egy közeli fogadóban, ahol a márkinő parancsait és üzenetét várta.

Rudolf közben felbontotta a levelet, mely így szólt:

Fenség!

A sok jóhoz, melyet eddig is köszönhetek önnek, most már édesatyám életének a megmentését is hozzá kell fűznöm. Engedje meg, hogy csak a tényeket soroljam fel.

Megérkezésem után atyámhoz akartam magam vezetetni és egyik régi, hűséges inasunk után érdeklődtem, de kiderült, hogy mint a többi megbízható, öreg cselédeknek, neki is már régebben felmondtak.

Képződés volt-e? Én úgy éreztem, hogy még a cselédség is ellenségesen fogad és a kastélyt sívárnak, szomorunak találtam.

Aggodalmam és nyugtalanságom percről-percre nőtt és türelmetlenül vártam a főkomornyikot, akit vel mostohaanyámnak beüzentem megérkezésemet. Kis lányomat és a nevelőnőt az egyik szobában elhelyezve, éppen atyámhoz akartam menni, amikor mostoha anyám belépett hozzám.

Minden alakoskodása ellenére is észrevettem, hogy megérkezésem valósággal villámcsapásként érte.

— Édesatyja nincs előkészítve erre a látogatásra! — mondotta, miután hidegen üdvözölt — és az állapota olyan súlyos, hogy az ilyen meglepetéssel kapcsolatos izgalom esetleg végzetes következményekkel járhat. Éppen ezért egyelőre legjobb lenne eltitkolni előtte az ittlétét, melyet nem tudna megmagyarázni...

Nem hagytam befejezni mondókáját.

Asszonyom, — mondtam, — engem nagy szerencsétlenség ért. A férjem váratlanul meghalt és azért jöttem, hogy a gyászidőt atyám kastélyában töltssem!

— Hogyan! — kiáltotta megfélemlkezve magáról a hitvány asszony, aki igen jól tudta, hogy miféle betegségben szenvedett az uram, özvegy lett? No, ez szemtelenül nagy szerencse!

Ez a felháborító válasz annyira kihozott a sodromból, hogy minden óvatosságról megfélemlkeztem.

— Éppen azért jöttem, — mondtam haragtól remegve, — nehogy Önt is hasonló szemtelenül nagy

szerencse érje. Az apámmal akarok beszélni.

— Ez most lehetetlen! — felelte sápadtan. — Nem engedhetem, hogy a beieg felizgassa magát.

— Ugy? És miért nem értesítettek engem arról, hogy az atyám súlyosan beteg?

— Mert a férjem ezt határozottan megtiltotta!

— Ezt nem hiszem! — kiáltottam és erélyes mozdulattal az ajtó felé léptem. — Majd magam fogok meggyőződni arról, hogy mennyire igaz ez! Mostohaanyám elállta az utamat.

— Ismétlem, — kiáltotta, — hogy az Ön megpillantása a legnagyobb mértékben felizgatná atyját és végzetesen súlyossá tehetné állapotát. Nem engedhetem, hogy bemenjen hozzá, amíg a legnagyobb kimélettel nem értesitem a jelenlétéről.

Képzelheti fenség, hogy milyen kétségbeejtő helyzetben voltam. Hiszen valóban nem volt kizárva, hogy váratlan megjelenésem édesatyámat esetleg megijeszti, de az a rémület, amely mostohaanyám arcán tükrözött, nagyon is kétségessé tette, hogy csakugyan a beteg állapota aggasztja-e? Hiszen jól tudtam, hogy csak anyagi érdekből és a grófi címért lett atyám felesége. Az a gondolat, hogy mostohám gyilkos, az átkozott Polidori hozzá férközhet apámhoz is, szinte megőrjített.

— Én pedig feltétlenül és mindenáron bemegek apámhoz! — kiáltottam és félrelöktem mostohámat az ajtóból. Ő erre rámtámadt és erőszakkal akart visszatartani. Ez a kétségbeesett ellenállás anyyira gyanus volt előttem és olyan új rémülettel töltött el, hogy erőim szinte százszorosra fokozód-

tak és kitépve magam mostohám kezéből, egyenesen berohantam atyám hálósobájába.

Oh, fenséges uram, soha életemben nem fogom elfelejteni azt a megdöbbenő látványt, amely elémtárult. Atyám teljesen lesóványodva, halott halványan feküdt ágyában, szemét lehunyta és arcán látszott, hogy mennyire szenved. Tőle néhány lépésnyire a kandalló mellett állt Polidori és kezében egy kis üveget tartott, melyből néhány cseppet egy pohár vízbe öntött éppen. Visszataszító külseje még ijesztőbb volt, mint máskor.

Olyan hevesen és váratlanul léptem a szobába, hogy Polidori riadtan összerezzent és önkéntelenül visszahökkent. Ijedten vetett egy kérdő pillantást mostohaanyámra, aki utánam rohant és közvetlen utánam lépett a szobába és azután a kezében tartott kis üveget gyorsan a kandallóra tette. Valami benső ösztön, amelyről ma talán nem is tudnék magyarázatot adni, azt sugta, hogy mindenekelőtt ezt az üveget kell mindenáron a hatalmamba keríteni.

Mostohaanyám rémülete és Polidori dermedt meglepetése igazolták, hogy jó szimatomból volt. Polidori halálos gyűlölettel teli pillantást vetett rám és komolyan félttem, hogy atyám és az ápolónő jelenléte ellenére is meg fog támadni. Ezért hát gyorsan a csengőhöz nyultam és a belépő inasnak azt a parancsot adtam, hogy azonnal menjen a szomszédos fogadóba és mondja meg az ott tartózkodó komornyikomnak, hogy hozza át a kastélyba a fogadóban hagyott csomagjaimat. Ez volt ugyanis a Murphal megbeszélte híradás.

Most már nyugodtabb voltam, mert tudtam, hogy néhány perc múlva Sir Walter Murph oltalma alatt fogok állni.

— Mit jelent mindez? — kérdezte atyám gyenge hangon, melyen azonban a harag is érezhető volt. Ön ide jött Clemence anélkül, hogy hivattam volna? És miért viselkedik ilyen érthetetlenül? Mi joga van magához azt az orvosságos üveget, melyből a doktor cseppeket akart nekem adni?

Mielőtt még válaszolhattam volna, anyám kiküldte az ápolónőt és így szólt: nyugodjon meg kedves barátom! Hiszen tudja, hogy mennyire ártalmára lehet minden izgalom. Ha az Ön leánya engedelem nélkül ide jött, és Önt ez bosszantja, úgy nyujtsa nékem a karját és jöjjön velem a szomszédos kis szalonba. Majd az orvos ur megmagyarázza Harvillenének, hogy milyen tapintatlan és észszerűtlen a viselkedése!

Az a pillantás, melyet a két cinkos egymással váltott, egy percig sem hagyott kétségben afelől, hogy mit akar mostohaanyám? Mindenáron négy szem között akart hagyni Polidorival, hogy az elvetemedett emberrel, ha kell, erőszakkal vegye vissza tőlem a bűnösségét bizonyító méregüveget.

— Igaza van, — válaszolta atyám. — Ha már a hálószobámban sem lehetek a magam ura és még oda is követnek parancsom ellenére, úgy valóban nem marad más hátra, minthogy én menjek egy másik szobába!

Nagy fáradsággal felkapaszkodott és mostohám karjára támaszkodva, lassu léptekkel a másik szoba

felé indult. Ugyanakkor Polidori egy lépést tett felém. Én azonban apámhoz siettem és így szóltam: meg fogom magyarázni úgy váratlan megérkezésemnek, mint különösnek látszó viselkedésemnek az okát. Tegnap óta özvegy vagyok, és ma reggel tudomásomra jutott, hogy az élete veszélyben forog.

Atyám, aki görnyedten haladt mostohám mellett, e szavakra megrendülve fordult vissza, megállt és egész nagyságában kiegyenesedett.

— Ön özvegy? És az én életem veszélyben forog? Mit jelent ez?

Ki merészelte D'Orbigny gróf életét fenyegetni? — kérdezte élesen és szemtelenül mostohám és Polidori megismételte ezt a kérdést.

— Ön uram és ez asszony itt! — kiáltottam.

— Gyalázatos rágalom! — kiáltotta mostohám és rám akarta magát vetni.

— Amit mondok, azt bizonyítani is tudom! — válaszoltam hidegen.

— De hiszen ez a vád borzalmas! — mondta ijedten anyám.

— Egy pillanatig sem maradok ebben a háznál, ahol ilyen aljas rágalomokkal illetnek! — kiáltotta Polidori színlelt felháborodással, amely természetesen csak arra szolgált, hogy ürügye legyen gyorsan megszökni. És valóban erélyes mozdulattal az ajtó felé tartott, amely azonban abban a pillanatban kinyílt és Murph lépett be. Polidori egyenesen beléje ütközött.

Rudolf egy pillanatra letette a levelet.

— Bravó, drága jó barátom, — mondotta kezét

Murphnak nyujtva. — A véled való találkozás bizonyára úgy hatott a nyomorultra, mint a villámcsapás.

— Valóban, ez a legtalálóbbs kifejezés fenség. A nyomorult, mikor megpillantott, halottsápadt lett, néhány lépést hátrált és teljesen elvesztette a fejét. De csak olvassa tovább fenség, majd meglátja, hogy az ördögi D'Orbigny grófnőre is rákerült a sor.

Rudolf ismét kezébe vette a levelet.

Mikor Polidori Sir Murphal szemben találta magát, valósággal megkövült és édesatyám sem tudott felocsudni szörnyü ijedtségéből. Apámat a jelenet annyira felizgatta, hogy egy karosszékbe roskadt. Sir Walter Murph gyorsan lezárta maga mögött az ajtót, azután a másik szobába vezető ajtóhoz ugrott, hogy Polidori elől elzárja a menekülés utját és azután tiszteletteljes hangon így szólt apámhoz:

— Ezer bocsánatot kérek, gróf ur, hogy ilyen szokatlan módon török a házába, de egyedül és kizárólag az Ön személye iránti szeretet és testi épségének megvédése kényszerített erre. A nevem Sir Walter Murph, amit ez a nyomorult, aki egész testében reszketve áll itt, megerősíthet. Titkára vagyok a gerolsteini nagyhercegnek.

— Igen, ez igaz! — dadogta Polidori, akinek az ijedtség szinte az eszét vette és így próbálta vélem szemben alázatát és megadását jelezni.

— De hát mit keres Ön uálam, uram? — kérdezte ijedten és zavartan atyám. — Idején valónak találtam, hogy most már én is beleavatkozzam a párbeszédbe.

— Sir Walter azért jött — mondtam, —

hogy segítségemre legyen a két aljas orgyilkos leleplezésén, akik az életét akarták kioltani!

E szavak után, melyek leirhatatlan hatást gyakoroltak a jelenlévőkre, átadtam a kezemben lévő gyógyszerész üvegecskét Murph urnak és így szóltam hozzá: a jó szerencse úgy akarta, hogy hatalmamba kerítsem ezt az orvosságos üveget, amelyből Polidori doktor atyámat megakarta itatni!

Sir Murph átvette tőlem az üveget, azután átnyújtotta az édesatyámnak.

— Hivasson gróf ur sürgősen egy vegyész, aki majd az Ön jelenlétében meg fogja vizsgálni ennek az üvegnek a tartalmát. Ha a vizsgálat azt fogja bizonyítani, hogy ebben az üvegben biztosan ható méreg van, úgy nem fog többé kételkedni abban, hogy halálos veszélyben forgott, melyből csak a lányának gyengédsége és féltő szeretete mentette ki. Szegény atyám megzavarodva és tanácstalanul nézett felváltva a szobában lévőkre, arcán rémület és kimondhatatlan szomoruság tükröződött. Jól látam, hogy micsoda nagy harcot folytat szívével. Fejét kezébe temetve kiáltotta: Oh Istenem, mi történt velem? Lehetséges ez? Nem valami rossz álmom játszik velem?

A mostohám az elvetemedett emberek elszántságával próbált mégegyszer felülkerekedni. Felháborodva és sirva tiltakozott a gaz rágalmazás ellen és bizonyítékot követelt.

— Igen, bizonyítékot kérek! — kiáltott atyám is. Nem akarom, hogy továbbra is ebben az elviselhetetlen kétségben legyek.

— Meg vannak a bizonyítékaim, is, gróf ur és ennek a gazembernek a szájából hallgassa meg hát a választ!

Murph most Polidori felé fordult, aki időközben ismét egy kis bátorságra kapott, de mikor Sir Murph német nyelven néhány szót szolt hozzá, ez a biztonsága nyomban újra elveszett.

— Mit mondtál néki? — kérdezte Rudolf, miközben letette a levelet.

— Figyelmeztettem, hogy minden gaztettét ismerjük és választhat: vagy követelni fogjuk a gerolsteini biróságához való kiadatását, vagy pedig belenyugszik a párisi önkéntes fogságba. Csak abban az esetben számíthat irgalmunkra és büntetésének enyhítésére — mondotta neki — ha ezt a legutóbbi gazságát beismeri. A nyomorult gyáva fickó egész testében remegett és azt mondta: kérdezen és mindenre válaszolni fogok. Leleplezem ezt az asszonyt!

— Mindig nagyra becsültelek Murph barátom, de ezuttal minden várakozáson felül remekeltél! — lelkesedett Rudolf.

— Mialatt Polidorival beszélgettem, a grófnő arca láthatólag elkomorult és azon a legnagyobb nyugtalanság tükröződött. Polidori remegésén és gyáva viselkedésén észrevette, hogy a játszmát teljesen elveszítette. Kétségbeesetten próbált Polidorinak integetni és pillantásaival igyekezett bátorítani, de Polidori lesütötte a fejét és elkerülte a grófnő tekintetét.

— És mint viselkedett közben az öreg gróf?

— Leirhatatlanul izgatott volt. Kezei idegesen remegtek, vonagló ujjaival a karosszék támláján dobolt és

időnkint verejtékező homlokát törölgette. Alig mert lélekzeni, szemei merően rám szegeződtek. De a márkinő levelének befejező része minderről részletesen beszámol és meg tudja belőle fenség, hogyan végződött ez a kínos jelenet.

## A BÜNTETÉS.

Rudolf ismét felvette és tovább olvasta a márkinő levelét.

Miután Sir Walter Murph néhány percig németül beszélgetett Polidorival, ismét franciára fordította a beszédet és így szólt: Nos, beszéljen hát Polidori. Mondja meg: ez az asszony volt-e — és itt mostohámra mutatott — aki, mikor a boldogult grófnő beteg volt, magát orvosnak csempészte a családba?

— Igen, ő volt az! — válaszolta Polidori.

— Igaz-e, hogy a maguk kettőjüknek ördögi vraktikája, lassau ölü mérge idézte elő, hogy a grófnőnek eleinte nem súlyos természetű betegsége egyre rosszabbodott és végül halálossá lett?

— Igen, ez is így volt! — válaszolta halkán Polidori.

Atyám fájdalmasan felkiáltott, kezeit tördelve az ég felé nyujtotta azokat és azután hevesen zokogva, teljesen megtörve roskadt magába.

— Átkozott hazugság! — sikoltotta mostohám.

— Mindez előre megbeszélte aljas összeesküvés, hogy engem tönkretegyenek.

— Hallgass némben! — rivalt rá Sir Walter Murph és egy megvető pillantást vetett feléje. Azután újra Polidorihoz fordult:

— Meri-e tagadni, hogy ez az asszony Önt Párisban három nap előtt felkereste a Templom-uca 17. számú házban, ahol maga Bradamanti fogorvos név alatt rejtődik?

— Ez is igaz, nem tagadhatom!

— És igaz-e, hogy ez a nő azért hívta ide magát, hogy D'Orbigny grófot éppen úgy elpusztítsa, mint egykor a feleségét?

— Fájdalom, ezt is be kell ismernem.

Ennél a rémületes leleplezésnél atyám leírhatatlan felháborodással és irtózáttal ugrott fel és az ajtót mutatta mostohámnak, míg nékem könnyek között nyujtotta a kezét.

— Bocsáss meg, — mondta remegő hangon — boldogult anyád emlékére kérlek, bocsáss meg nekem! Sok igazságtalanságot követtem el véled szemben, de esküszöm, hogy anyád halálában semmi részem nem volt.

És mielőtt megakadályozhattam volna, a lábaim elé omlott. Elvesztette az eszméletét.

Én becsöngettem az inast, Murph pedig karonfogta Polidori doktort és a másik szobába vezette. Közben azonban így szólt mostohámhoz:

— Ajánlom, hogy egy órán belül feltűnés nélkül hagyja el ezt a házat, ha nem akarja, hogy ellenkező esetben a bíróságnak szolgáltatassam ki!

A hitvány teremtés magánkívül, örjögve hagyta el a szobát. Mikor atyám magához tért, dühöngve követelte, hogy feleségét adjuk át a rendőrségnek. Csak hosszas könyörgés után látta be, hogy a botrányt közös érdekünk elkerülni. Így hát meglegedett azzal, hogy a legszörnyűbb gyalázó szavak közepette dobta ki a házából.

Az izgalmas eset után mindent elkövettem, hogy atyámat rávegyem egy kis utazásra, mert nem akartam, hogy abban a környezetben maradjon, amely benne annyi fájdalmas emléket ébreszthetett. Az orvos is igazat adott nekem és azt mondta, hogy levegőváltás és mérsékelt mozgás csak jót tehet a betegnek, akinek tulajdonképen nincsen semmi szervi baja. Ez az új orvos megvizsgálta a Polidori gyógyszeres üvegét is és megállapította, hogy abban olyan méreg volt, amely rövid időn belül feltétlenül megölte volna atyámat.

Néhány óra múlva uton leszünk, fenség, Fontainebleau felé, ahol remélem, néhány nyugodt hetet fogunk tölteni. És ezzel be is fejeztem mindazt, amit hálatelt szívvel Önnek közölni akartam. Valóban nem tudom, mikor és hogyan fogom megköszönhetni azt a rendkívüli sok jót, amelyet Ön velem tett s amely nemcsak az én életemet, hanem az atyámét is megmentette.

Éljen boldogul fenség, most nem tudok többet írni, a szívem csordultig tele van. Fogadja még egyszer forró köszönetemet jóságáért.

*Harville Clemence.*

Harvillené levele alatt még egy utóirat is volt, amelyben a grófnő röviden tudatta Rudolffal, hogy miként találkozott a St.-Lazare fogházban az Énekeslánnyal.

— Hogyan, a kis Mária nincsen a majorságban, kiáltotta elképedve Murph, aki ettől a hírtől nem kevésbé lepődött meg, mint Rudolf.

— Éppen most értesültem arról, válaszolta Rudolf, hogy az Énekeslány a St-Lazare fogházból is eltűnt már. Egészen meg vagyok zavarodva nem tudom mire vélni Georges asszony hallgatását. Szegény kis Mária, miféle újabb szerencsétlenség érhetette. Küldj azonnal lovasküldöncöt Georges asszonyhoz és ird meg neki, hogy azonnal jöjjön Párisba!

— Nyugalom, Fenséges uram, még éjfél előtt tudni fogja, hol van Mária. Holnap pedig okvetlenül ki kell hallgatnia a gyalázatos Polidorit, aki azt mondta, hogy Önnek, de csakis Önnek, igen fontos dolgokat akar leleplezni.

— Ez a találkozás — mondotta komoran Rudolf — nagyon kinos és talán nem is egészen veszélytelen lesz. Hiszen tudod, ama nap, ama borzasztó nap óta nem láttam ezt a fenevadat, amelyen...

Rudolf nem tudta befejezni mondanivalóját. Izgatottan, mélyen lehangolva a kezébe temette fejét.

— De kedves uram — mondotta aggodalmaskodva Murph — miért okoz gondokat magának. Végre is ki kényszeríti, hogy Polidorival találkozzon, ha ehhez nincsen kedve? Csak fenyegetse meg azzal, hogy kiszolgáltatja a rendőrségnek, vagy hogy kiadatását kéri régebbi gázságaiért. Egészen bizonyos, hogy akkor nekem is úgy fog vallani, mint a karikacsapás.

— Igazad van kedves barátom. Ennek a szörnyetegnek a megpillantása a régi keserű emlékek egész orkánját viharoztatná fel bennem, atyám halálától kezdve egészen kis lányom elvesztéséig. Óh drága Murphom, magam sem tudom, hogyan van ez, de minél idősebb leszek, annál keservesebben érzem leánykám elvesztését. Óh, mennyire tudnám imádni! Mennyi szépséget és örömet hozott volna az életembe és milyen sok szenvedésért és csalódásért kárpótolt volna. Néki ádtam volna minđ azt a sok szeretetet melyre anyja annyira méltatlannak bizonyult. Az ő édes, ártatlan lénye derűt sugárzott volna napjaimra és megnyugtattam volna mardosó lelkiismeretemet ama büneimért, melyet véle szemben akaratom ellenére elkövettem.

— Ne folytassa Fenség! — könyörgött Murph. — Megdöbbenve látom, hogy mint gyötri magát egyre jobban teljesen meddő és céltalan bűnbánattal.

Kis szünet következett. Rudolf látható felindulással küzdött magával.

— Egy vallomással tartozom neked barátom, — fordult Murphoz. Be kell vallanom neked, hogy tiszta, nagy szerelemmel szeretek egy nemeslelkű, kiváló aszszonyt, aki erre a szerelemre mindenképpen méltó. És mióta ez az új érzés tölti be szívemet, mióta ismét lágy, édes hangulatok zsonganak bennem, azóta még jobban vágyakozom az elvesztett egyetlen kis lányom után. És e vágygal kapcsolatban erősödik bennem a harag és bosszuvágy, mindazok ellen, akik szerencsétlenségemet okozták és elsősorban Sarah ellen, aki leánykám halálát okozta. Ugy érzem, hogy ez a lelketlen és önző teremtés, amikor azt látta, hogy nagyratörő álmai nem valósulnak meg,

dühében a leánya ellen fordult és talán rideg, részvétlen idegenek kezére bizta, ahol szeretet és kellő ápolás híjján elpusztult. És ebben én is hibás vagyok, mert mind máig nem éreztem át a maga teljességében az apai kötelességet. Annak idején, amikor Sarah gonosz jellemét a maga teljességében felismertem, egy percig sem szabadott volna tovább nála hagynom a leánykánkat. Hiszen sejtettem volna, hogy a grófnő sohasem lesz jó anyja gyermekének. És ebben vagyok én bűnös, ezért érzem én is vétkesnek magam a gyermek halálában.

— A fájdalom megzavarja a helyes ítéletét jó uram — mondotta Murph. — Vagy emlékezzen csak vissza: elhalaszthatta volna csak egyetlen nappal is utazását ama bizonyos borzasztó esemény után...

— Igen... igazad van! — mormogta Rudolf le-sujtva.

Egy inas kopogott az ajtón és két levelet hozott be, melyek közül az egyik Rudolfnak volt címezve.

— Georges asszony irt! — kiáltotta, mikor a levél boritékát meglátta.

— Nos halljuk, mi van a kislánnyal? — kérdezte kíváncsian Murph.

— Kétségtelen, hogy megint valami gaz összeesküvéssel állunk szemben! — mondotta Rudolf, miután a levelet elolvasta. Képzeld, ugyanaznap este, amikor a leányka eltűnt és Georges asszony engem értesíteni akart erről, egy lovas küldönc állított be hozzá, aki az én állítólagos üzenetemet hozta néki és megnyugtatta a leányka holléte felől. Ennek ellenére most már nyugtalanul vágyódik Mária után és ezért arra kér, értesítem, hogy mikor küldöm már vissza a kislányt?

— No ez eléggé különös! — ámult el Murph.

— De hát ki rabolhatta el Máriát és miféle szándékkal? — tünődött Rudolf.

— Fenséges uram — mondotta hirtelen Murph — meg mernék esküdni, hogy Sarah grófnő keze van ebben a játékban.

— Sarah? Miért hiszed ezt?

— Gondoljon arra, milyen elszántan próbálta Ön mellől elmarni Harvillenét!

— Igazad lehet! — kiáltotta Rudolf, akinek hirtelen világosság gyulladt az agyában. — Igen, most már kezdem érteni a grófnő tervét. Sarah arra számít, hogy csak abban az esetben tud engem magához vissza édesgetni, ha mindazokat, akik szeretnek engem, eltávolítja a környezetemből. Azt hiszi, hogy a leányt barátnőmmé akarom tenni és nem gondolja meg, hogy ez a feltevése éppen olyan sértő, mint amilyen képtelen. De hát most már gyökeresen véget kell hogy vessek üldözéseimnek, amely nem csak ellenem irányul, hanem mindenki ellen, akit csak én szeretek, vagy akik hozzám jők. Keresd fel Graun bárót és mondd meg neki, hogy menjen azonnal a grófnőhöz és mondja neki azt, hogy nekem biztos tudomásom van arról, hogy Máriavirágot ő rabolta el és ha azonnal nem mondja meg, hogy hol rejtegeti a leányt, ugy a legkiméletlenebbül fogok eljárni ellene és ha kell, büntető utra terelem a dolgot.

— De hiszen Harvilléné levele szerint Máriát a Saint-Lazare fogházban kell keresnünk! — vélte Murph.

— Igaz, de viszont Gerlice azt állítja, hogy néhány nap előtt már szabadlábán látta Máriát. Olyan rejtélyllyel állunk szemben, melyben okvetlenül világosságot kell

teremtenünk.

— Én mindenesetre elsietek Graun báróhoz és közlöm vele Fenség parancsait. Tőle pedig a Saint-Lazare fogházba megyek, ahol okvetlenül kapok majd néhány adatot.

— Légy ügyes Murph! — mondotta Rudolf. — Sohasem akartam még úgy a sikert, mint most. A poklok szövetségének ellenünk, de mi az Igazság fegyverét szegezzük ellenük. Úgy érzem, hogy utolsó, nagy harcunkat vivjük meg, amely végre világosságot fog deríteni a kinzó rejtélyekre és talán az én lelkemnek is meghozza nyugalját!

— Adja az Ég, hogy úgy legyen! — mormogta meghatottan Murph és azután sietve távozott.

## A BORZALMAS HIR.

Néhány órával később Graun báró már vissza is tért Sarah grófnő palotájából.

Graun báró minden fegyelemezettsége és acélos idegzete ellenére, ezuttal nagyon felindultnak látszott és Rudolf már a báró belépésének első pillanatában észrevette feltűnő sápadtságát.

— Mi az kedves báró, mi baja van? Látta a grófnőt? Beszélt vele?

— Igen Fenség! Kérnem kell azonban, hogy legyen elkészülve egy igen kinos hirre !

— Mi az? Beszéljen! — sürgette Rudolf türelmetlenül.

— Mac-Gregor grófnő — dadogta Graun báró — Fenségednek meg kell bocsájtania, hogy ilyen végzetes és váratlan eseményről értesitem — —

— Mi történt? Meghalt? — kiáltotta Rudolf izgatottan.

— Még nem, de haldoklik.. Rablógyilkos támadást

intéztek ellene és leszurták. Az életben maradásához alig van remény.

— Rettenetes! — mondotta elszörnyedve Rudolf — akit minden ellenszenve ellenére is mélységes részvét fogott el. És ki az a merénylő?

— Még nem tudják. A grófnőt szobájában találták vérbefagyva. Ékszeres ládikója ki volt űritve.

— Es most hogyan van a sebesült?

— Eszméletlenül fekszik. Még nem tért magához. Fivére teljesen lesujtva áll az ágya mellett.

— Naponta többször kell majd egészségi állapota iránt érdeklődnie kedves báró! — rendelkezett Rudolf.

E percben Murph is visszaérkezett a Saint-Lazare fogházból azzal a hírrel, hogy Máriát egy nappal előbb bocsájtották szabadon, még pedig amint sejtik, Harville márkinő közbenjárására.

— Ez teljesen lehetetlen — kiáltotta Rudolf — hiszen Harvillené éppen arra kér levelében, hogy szabaddítsam ki Máriát!

— A fogházban azt mondták, hogy egy idősebb, tisztos külsejű asszonyt jelent meg Máriáért és a lány az ő társaságában távozott.

— Ezt már Gerlice is mondotta. De vajjon ki lehetett ez az idősebb asszony, aki Máriát elvitte? Hová mehettek? Ki oldja meg ezt a rejtélyt? A grófnő, aki egyedül tudna e dologra világosságot deríteni haldoklik és lehet, hogy sirjába viszi a titkot. De hiszen teljesen elegendő lenne, ha annak a nőnek a nevét nyomoznánk ki aki a fogházban Máriáért jelentkezett... Ennek pedig nyomának kell lennie a fogházban a távozásról felvett jegyzőkönyvben!

— Ha csak álnevet nem irt be! — jegyezte meg Graun báró.

— Bárhogyan is áll a dolog — mondotta Rudolf — Kövessen el mindent báró ur, hogy e nő nyomára bukkanjon!

— Fenséged számíthat teljes buzgalmamra!

## CECILIA.

Több nap mult el azóta, hogy Ferrand szolgálatába fogadta Ceciliát.

Elvezetjük tehát olvasóinkat Ferrand házába és meg-  
nézzük, miféle különös események játszódnak ott le.

Mélységes, sötét éjszaka van.

Az ódon ház kísérteties csendjét csak az ablakokat  
csapkodó eső és a szél üvöltése szakítja meg.

Az első emeleti teljesen újonnan butorozott kényel-  
mes hálósobában, melynek padlóját puha szőnyeg fedi,  
egy fiatal nő áll a kandalló mellett és annak pompás  
tüzét élesztgeti.

A hálósoba ajtaja belülről gondosan el van re-  
teszelve. De különös módon és élénk ellentmondásban  
a bezárt ajtóval azon éppen az ágygal szemközt, egy  
afacsony, kívülről eltolható kémlelőlyuk van.

A fukarságáról közismert jegyző házában valóban  
meglepő ez a kényelmes és fényűzően berendezett szoba,  
amely élénken bizonyítja, hogy miféle különös változá-

sok mehettek végbe Ferrand lelkében.

A szoba buja, puha légységát még emelte a mennyezetről lecsüngő színes üveg mozaikokból készült lámpa, mely százféle színben tört sugaraival érdekesen világította meg a meleg barna és arany színekkel tapétázott falakat és az ágynak, meg az ablaknak vörös bársony függönyeit.

Ebbe a gazdag, keletien színes keretbe foglalva látjuk viszont Ceciliát, aki most állt szépségének és csábító, érett asszonyi varázsának teljében.

Magas, karcsu, tökéletes termetű volt, az ember azt hihette volna, hogy akár a nyakán lévő bársonyszalagot is feltudná övnek venni.

A rajta lévő ruha inkább ravasz szinpadi jelmez, mint elzászi parasztlányé és a hatása annál izgatóbb és meglepőbb. Fekete, szűk bársonypruszlik, elől mélyen kivágva, melyet apró, préselt ezüstgombokra kapcsolt vörös selyem fűzők fognak össze. Bő narancssárga, rövid alig térdig érő szoknya és vörös harisnyák egészítették ki ezt az öltözéket, amely merész és kacér volt, és hasonlított ama flammand festők képeihez, akik a lefestett falusi szépségeket térdig meztelenül ábrázolják és érvényre juttatják az erőteljes, kerek, szépen formált lábukat. Ám a legszínesebb művészi képzelet sem festhetett volna szebb és tökéletesebb vonalú lábakat, mint amilyenek Ceciliáé voltak. A karcsu, keskeny bokának természetes és gyönyörű folytatása volt a felső lábszár is, amely minden kerekége ellenére sem volt kövér, hanem ruganyos, finoman metszett és könnyed volt, úgy, hogy mozgás közben súlytalanná, szinte lebegésszerűvé tette a járását.

Cecilia most kacéran a tükör elé állt, amely ezüstös ragyogásban verte vissza nyakának és keblének fehérségét. Lassu, kényelmes mozdulattal levette fejéről a meggyvörös selyemkendőt és helyette egy indiai sált csavart rá, amely a haj mély feketeségét még jobban kiemeli és amely alól a kékes-fekete fürtök úgy kusznak elő, mint a sziszegő kigyók.

Cecilia mesternője volt minden fogásnak, amellyel hatást lehet fokozni. A fejére csavart kék-vörös és arany színben pompázó kendőnek minden egyes redője művészién volt rendezve és csodálatosan izgató keretbe foglalta arcát. Mintha izgalmas, selymes fényekből tekintett volna ki a bűbajos arc, álmok ködéből, mesevilágból.

Hosszu, kerek karjával hanyagul hátranyult a kendő egyik lecsüngő vége után és ez a mozdulat tökéletesen érvényre juttatta tökéletesen formált, telt, kemény mellait.

Csodálatosan szép nő volt. Arca olyan volt, mintha fehér kaméliát az aranyló napsugár ragyogna be, a fehérnek és barnának izgatóan szép keveréke. Csupa megvesztegető báj és mosoly, angyali kedvesség sugárzott róla, mintha soha szomorúság, gyötrelme nem érte volna, szinte gyermeki üdeségben és ártatlanságban ragyogott. Ezek a legveszedelmesebb kurtizán arcok, melyek megszédítik, ámulatba ejtik azt, aki rájuk néz, szerelmet és bizalmat ébresztenek. Csak a szájjal korál pirossága emlékeztetett kissé a ragadozókra de vadsága még fokozta az érzéki hatást. A kelet meséinek csodálatos asszonya volt Cecilia, a gyengédség és bujaság különös keveréke. Mindenki hallott már a tropikus földek forró vérű leányairól, akik elperzselik, elpusztítják a férfiakat, vámpír módjára

vérét szívják, gyilkos csókjaik fogságában tartják őket és nem bocsájtják el áldozatukat addig, míg utolsó aranyukat és utolsó csepp vérüket el nem vették.

Ilyen nő volt Cecilia. Féktelen, kicsapongó ösztönei, amelyeket Dávid iránti szerelme Amerikában egy ideig még féken tartott, teljes mértékben törte ki Európában. Cecilia Németországba való megérkezésük után néhány hónappal egy romlott férfi hatalmába került, akivel házasságtörő viszonyba lépett. Dávid, aki vakon és imádatlaltal szerette feleségét, sokáig semmit sem vett észre és így az asszony szabadon élhette erkölcstelen életét. A züllés utján nem volt megállás. Cecilia cinkosa lett ama férfinak, akinek szeretője volt, részt vett betöréseiben és más gaztetteiben és szeretőjével együtt ő is a vádlottak padjára került. A bíróság több évi fegyházra ítélte.

Ez a mélységes romlottság a legszebb tehetséggel párosult. Kiváló nyelvérzéke volt és egy esztendő alatt nemcsak a francia, hanem a német nyelvet is szinte tökéletesen beszélte. Modora megnyerő, rokonszenves volt, öntudatos, bátor és ellenálthatatlan hatása volt a fellépése. A nagyvilági, előkelő hölgyek megvesztegető levegőjét árasztotta maga körül ez a volt fegyencnő, aki most önként ajánlkozott arra, hogy Ferrand farkasbarlangjába megy.

Graun báró ékesszólóan magyarázta meg Ceciliának, hogy miként kell viselkednie Ferranddal szemben. Legyen csábító, vértforraló, de egy ujjal se engedjen magához nyulni. Vigye örületbe a gaz kéjencet és tudja ki titkait. Graun báró megmagyarázta, hogy milyen aljas, hitvány ember Ferrand és milyen bűnök terhelik a lelkét.

— Önre vár a feladat, hogy leleplezze ezt a képmutató szörnyeteget és ha ezt megteszi, úgy olyan szolgálatot tesz, amellyel sok régi bűnét fogja jóvá tenni és elfelejtetni asszonyom!

Cecilia a legnagyobb örömmel és becsvágygal vállalta ezt a szerepet, amelyt egyébként is minden tekintetben megfelelt egyéniségének.

## ÚRBÓL RABSZOLGA.

Amikor Pipeletné Ceciliát a jegyzőnek bemutatta, Ferrandot nem is annyira a nő szépsége, kábitotta el, mint inkább az a megbabonázó pillantás, melyet Cecilia rá vetett és melynek ellenállhatatlan hatása az egyébként mindig józan jegyző eszét már az első pillanatban megzavarta.

Ferrandban a legkisebb gyanu sem élt és boldog volt, hogy házába fogadhatja ezt a gyönyörű teremtet, akiről azt hitte, hogy Pipeletné asszony árva, idegenbe szakadt és most hazatért huga. Soha szenvedélye és érzéki vágyakozása hevesebben nem lobogott fel, mint ezuttal.

Noha az effajta romlott asszonyok az emelkedett jellemű, értékes férfiakban csak ellenszenvet és megvetést ébresztenek, a Ferrandhoz hasonló silány kéjencek szenvedélyét a legmagasabbra korácsolják. Az ilyen férfiak első pillantásra észreveszik a számukra királyi vadat jelentő zsákmányt, szerelmi fantáziájuk eszményképét, azt a nőt, aki éppen olyan romlott, mint ők.

A megtorló magassabb igazság akarta tehát, hogy ez a nő kerüljön Ferrandhoz és ez mérje rá a kegyetlen, megsemmisítő csapásokat.

Vad kéjvágya vette rá Ferrandot arra, hogy egy derék, becsületes munkás tiszta leányát pokoli cselszövénnyel megejtse, a nyomorba, szenvedésbe, börtönbe kergesse, atyját az örületbe hajszolja és a családot az éhhalál kinjainak tegye ki.

De a bűn magában hordja a bűnhődést. Ugyanaz a kéjvágya, amellyel mások romlását idézte elő, ezuttal a saját vesztének lett okozója.

Noha Cecilia már előre tudta hogy semmi szin alatt nem lesz a jegyzőé, óvakodott ezt neki megmondani. Ellenkezőleg úgy tett, mintha habozna, önmagával küzdene, reményeket ébresztett és tökéletesen játszott a kacér szerepet, melyhez az effajta nők annyira értenek és mellyel százszorosra fokozzák a férfi vágyát és türelmetlenségét.

Aki csodálkozik azon, hogy a jegyző nem használta ugyanazt az erőszakosságot, csélt, mint más áldozatával, az ne felejtse el, hogy Cecilia nem volt Morel Lujza. Már a jegyző házába való belépésének első napján egészen más hangot ütött meg és egészen más szerepet játszott, mint boldogtalan elődje.

Minthogy Graun báró elmondta néki, hogy a jegyző milyen aljas csellel ejtette meg Morel Lujzát, Cecilia a legnagyobb elővigyázattal élt.

Még aznap este, mikor először állított be a jegyző házához és véle egyedül maradt, a jegyző szokás szerint úgy tett, mintha nem is nézett volna rá és nyersen rászólt, hogy feküdjön le.

Cecilia alázatosan azt válaszolta, hogy nyomban lefekszik, de őszintén bevallja, hogy nagyon fél egy ilyen komor, nagy házban, teljesen egyedül feküdni az emeleten és éppen azért el is határozta, hogy esetleges rabló-támadás esetére felfegyverzi magát.

— Ugyan? — szólt gunyosan a jegyző — és vajjon hogyan fest ez a fegyverkezés?

— Magamhoz vettem ezt a jó barátomat! — mondotta Cecilia és e szavakkal füzője alól egy hegyes, éles kis tört huzott ki, melynek megpillantása a jegyzőt meglehetősen lehütötte.

Minthogy azonban meg volt győződve, hogy új szolgálója valóban csak a rablókra értette a fenyegetést, ő maga vezette fel a leányt szobájába, amely ugyanaz a kamra volt, amelyikben Morel Lujza lakott azelőtt.

Miután Cecilia a kamrácskát alaposan megtekintette sirva és remegve jelentette ki, hogy az éjszakát egy széken ülve fogja tölteni, mert az ajtaján sem zár, sem retesz nincsen és így oda bárki behatolhat. Ferrand, akit a lány szépsége máris megbabonázott, félénk kis bolondnak nevezte Ceciliát és nevetve ígérte meg, hogy már másnap rászerezeti az ajtóra a zárat.

Ennek ellenére a kreol nő az éjszakát virrasztva töltötte szobájában.

Másnap reggel Ferrand feljött hozzá és magyarázni kezdte, hogy miben áll szolgálati kötelessége. Ferrand azzal az elhatározással ment be Ceciliához, hogy legalább az első napokban türtőztetni fogja magát és a leányban lassan bizonyos bizalmat ébreszt maga iránt. De mikor a nappali világosságban meglátta a lány rendkívüli szépségét, amely most teljesebben és szebben vi-

rágzott ki, mint a lámpafény mellett, annyira meglepődött és a vér annyira előntötte az agyát, hogy önkéntelenül bókokkal illette tökéletes termetét és szépségét.

Cecilia már találkozásuk első percében tisztában volt azzal a rendkívüli hatással, melyet a jegyzőre gyakorolt, azonban elővigyázatosságból adta a szerénységet és félénkséget. Most azonban, hogy a jegyző nyíltan is elárulta érzéseit, úgy érezte, hogy szerepet változtathat.

A kreolnő tehát egyszerre kacér, kihívó pillantást vetett Ferrandra és így szólt hozzá: Nézzen alaposan az arcomba és mondja meg, hogy a rajtam lévő parasztruha ellenére is úgy nézek ki én, mintha valóban cseléd lennék?

— Mit akar ezzel mondani? — kérdezte meglepetten Ferrand.

— Nézze meg a kezeimet! — folytatta Cecilia és gyönyörű, formás elefántcsontujju kezét a jegyző elé nyújtotta, aki fokozódó ámulattal nézte a rózsás, ápolt körmöket. — Hát úgy festenek ezek, mintha durva munkában koptatták volna? — kérdezte gunyosan.

— És nézze meg a lábaimat is! — mondotta a kreolnő és a szoknyáját még magasabbra libbentve fel emelte az egyik lábát. — Ezek a lábak csak nem olyanok, mint egy cselédé? Az én jámbor és kissé korlátolt Pipeletné nénémnek természetesen azt adhattam be, amit akartam, meséltem hát neki tücsköt-bogarat és a jámbor el is hitte, hogy szüleim halála cselédsorsba juttatott engem. Maga azonban remélem sokkal élesebb eszű kedves uram, semhogy egy pillanatig is ossza ezt az ostoba hitet.

— De hát kicsoda Ön? — dadogta az elképedt jegyző.

— Ez az én titkom! — válaszolta. Olyan okokból, melyeket senki előtt sem tárhatok fel, ebben az öltözetben kellett Németországból elmenekülnöm. Párisban akartam elrejtődzni néhány hónapig és a nagynéném, aki szegénynek és gyámoltalan, elhagyott teremtésnek tartott azt javasolta, hogy szegődjek Önhöz cselédnek. Amikor meghallottam, hogy milyen magányos, visszavonult életet él a jegyző ur, nyomban elhatároztam, hogy elfogadom nagynénim ajánlatát, amely ilyenképpen legtitkosabb óhajomat valósította meg, mert hiszen lehetővé tette, hogy teliesen és nyomtalanul visszavonuljak a világtól.

— De hát miféle oka van Önnek arra, hogy elrejtődzék?

— Néhány könnyelmű kaland, melyek talán igen könnyen megbócsájthatók lennének, de amelyekről Önnek sem nyilatkozhatok részletesebben.

— Es mit tervez, hogyan képzei jövőjét?

— Ezt nyomban megmondom Ferrand ur. Bevallom, az Ön hizelgő szavai nélkül nem mertem volna megtenni ezt a vallomást, ámbár kétségtelen, hogy az Ön éleslátása amugy is hamarosan megtalálta volna az igazságot. Nos, figyeljen kérem. Én egyenlőre a cseléd szerepét vállaltam magamra és lesz hozzá erőm, kitarításom és ügyességem, hogy azt végig is játszam. Mindenki az Ön ügyes és alázatos cselédjének fog tartani és így rejtekhelyem felfedezésétől, személyem leleplezésétől nem kell tartanom. De abban a pillanatban, mihelyt Ön a legkisebb bizalmasságot is megengedi velem szemben, elhagyom a házát. Óh nem sértett szeméremből,

mert valóban nem tartozom a harmatos ártatlan hajadonok közé és ha a szerelem fellobog bennem, úgy a régi bachánsnök hozzám képest valóságos szentek! — mondotta a kreolnő és újra olyan forró pillantást vetett Ferrandra, hogy az valósággal beleszédült. Nem, valóban nem tartozom az érzékeny hajadonok közé, de ez a náz az én számomra menedékhely és a menedékjogot, feltéve, hogy Ön ezek után is itt tart, tiszteletben kell tartania. Most tehát már ismeri titkomat, legalább is annyit, hogy megkérdezhessem Öntől: hajlandó-e mint gavallér ember megígérni, hogy kimélni fogja női önérzetemet? Tulságosan szépnek tart ahhoz, hogy a cselédje legyek? Akar szerepet cserélni? A rabszolgám óhajt lenni? Ez ellen sincsen semmi kifogásom, sőt ez még kellemesebb lenne. Természetesen kikötöm, hogy a házat egy percre sem hagyom el és Ön csakis atyai érésekkel közeledhetik felém. Ez természetesen nem lesz akadály a annak, hogy nékem bókolhasson és ez legyen jutalma annak, hogy előzékeny és titoktartó!

— Hogyan, eleve kizár minden reménységet? — hörögte Ferrand.

— Igen... kivéve persze, ha a magány és az ördög, aki sohasem alszik, megbolondítanak. Ez azonban ki van zárva, hiszen az Ön társasága elüzi a magány unalmát és jámborsága távol tartja az ördögöt. Most már mindent tud, kérem határozzon! Mindez természetesen nagyon különösen hangzik, mégis kérnem kell, ne tartson kalandornőnek. Egyáltalában nem vagyok szegény és jó néném nagy tévedésben van, amikor ezt hiszi rólam. Az erszényem még mindig megvan és az egyik fele

arannyal, a másik fele pedig értékes gyémántokkal van tele.

És e szavakkal Cecilia egy hosszú selyem pénztárcát vett elő, melynek vékony fonásán keresztül kicsillantak az aranyak és drágakövek.

— Ám a világ összes aranyáért sem tudnék külön rejtekhelyet vásárolni, mint amelyet az Ön háza nyújt nekem. Ha tehát befogad a házába, úgy ezzel komoly szolgálatot tesz nekem. Láthatja, hogy teljes bizalommal viseltetem Ön iránt, mert hiszen, ha bevallom, hogy rejtekhelyet keresek, úgy ezzel azt is elárulom, hogy üldöznek. De meg vagyok győződve, hogy nem fog elárulni és nem szolgáltat ki még akkor sem, ha erre alkalma kínálkoznék.

Ez a regényes mese és a váratlan szerepcsere, tökéletesen megzavarták a jegyzőt.

Ki ez az asszony? Miért rejtődzik éppen az ő házában? Valóban csak a véletlen hozta ide? Hátha valami titkos szándékkal jött ide? De mi lehet az?

A jegyző természetesen hasztalanul törte a fejét, a kreolnő bevonulásának valódi okát nem találhatta el. Nem hitte, hogy más ellenségei is lehetnek, mint akiket kéjvágya és kapzsisága tett tönkre. Ám ezek valamennyien olyan tehetetlen állapotban voltak, hogy tőlük nem kellett tartania. Kizárt dolog, hogy ezek akartak volna olyan kelepécét állítani, amelynek Cecilia lett volna a csaléteke.

Az egyetlen komoly aggálya Ferrandnak az volt, hogy Cecilia elbeszélése talán mégsem igaz, a nő kalandor, aki csak azért lopta be magát a házába, mert tudja, hogy dús gazdag és így akarja behálózni, megbolondítani

és végül talán arra kényszeríteni, hogy vegye feleségül!

De hiába óvta és intette megmaradt józansága, a kreolnő érzéki hatása erősebb volt minden belátásnál és megfontolásnál. Ferrand ijedten és mégis valami gyönyörteljes borzongással érezte, hogy a nő hálójába került. Megrémült attól a gondolattól, hogy a csodálatosan szép nő elhagyhatja házát és mást boldogít azzal a szerelemmel, melyet tőle megtagadott. Vad elégtétellel gondolt arra, hogy legalább mások sem nyulhatnak a szép nőhöz addig, amíg az ő házában van.

A nő öntudatos bátor hangja, fölényes viselkedése szemének tüzes, vértforraló pillantása eléggé bizonyították, hogy valóban nem tartozik a zárdaszüzek közé. Ez a tény a jegyzőben bizonyos halvány reményeket ébresztett és Cecilia hatását még jobban fokozta. Szóval végleg elhallgattatta a józan ész szavát, zabolátlanul engedte át magát szenvedélyének.

## A BÜNHŐDÉS ÚTJA.

Megegyeztek egymással, hogy Cecilia a látszat kedvéért cselédi szolgálatot fog teljesíteni, hogy ne ébresszen gyanut. Hogy vendégének biztonságát növelje Ferrand nem akart még egy másik cselédet is fogadni és ő maga vállalta a durvább munkák elvégzését. Az ebédet készen hozatta egy közeli vendéglőből, az irnokok reggelijét készpénzzel váltotta meg és a portás kötelességévé tette az iroda kisöprését és rendben tartását. Végül a jegyző elhatározta, hogy az egyik emeleti szobát teljesen Cecilia kedve és izlése szerint butoroztatja be. Ennek a költségeit Cecilia magára vállalta, azonban a jegyző a felajánlott összeget nem fogadta el és kétezer frank költséggel pompás „meleg fészket” varázsolt a régi, rideg szobából.

Ez a bőkezűség hihetetlen volt és ennél jobban semmivel sem lehetne a jegyző teljes fejvesztettségét bizonyítani.

És ettől kezdve a legkülönösebb élet kezdődött ketőjük között.

A jegyző teljesen visszavonult a szokott társaságától,

senkit sem fogadott, teljesen visszavonult benső lakosztályába. Már mindenről lemondott és az a kérdés sem izgatta többé, hogy kicsoda Cecilia és honnan jön? Az urból már régen szolgálta lett, aki alázatosan szolgált ki a kreol nőt és takarította ki annak szobáját.

Nehogy a jegyző álmotallal elkábithassa, a kreol nő csak tiszta vizet ivott és csupán olyan ételekből evett, melyeknek idegen szerekkkel való preparálása képtelenség volt. Ferrand csakhamar azt is tapasztalni kényszerült, hogy Cecilia nem az a nő, akit büntetlenül lehet meglepni és megtámadni. Erős volt, ügyes és veszélyes fegyverekkel volt felszerelve. Csak valami tébolyult rohamban merte volna tehát az erőszakot megkockáztatni, mellyel szemben azonban Cecilia kellően tudott védekezni. De hogy ébren tartsa a jegyző szenvedélyét, időnkint meghatottságot és gyengédséget színlelt, türte a jegyző bizonyos kedveskedéseit és izzó, ingerlő szavakkal festegette a jegyzőnek azt a gyönyörűséget, amelyben része lehetne abban az esetben, ha csakugyan fel tudná lobogtatni szerelmét.

Az ilyen szavak hallatára a jegyző szinte önkivületbe esett, képzeletében lángoló képek jelentek meg, melyek elvették nyugalmaát és álmatlanná tették éjszakáit.

Máskor meg órákat töltött azzal, hogy a kreolnő hálószobájába lesett és annak álmát figyelte. Cecilia ugyanis azt a pokoli engedményt tette, hogy hálószobájának ajtajára egy kis kémlő lyukat engedett vágni, melyet kívülről ki lehetett nyitni.

Ceciliának ugyanis csak egy célja volt: minél magasabbra fokozni Ferrand vágyát, azt egyre szítani és a

jegyzőt egészen az örületbe kergetni. Ezt a parancsot kapta és ezt hűen végre is hajtotta.

Ferrand rettentően szenvedett. Aki ezt a büntetést kitalálta, jól számított és kegyetlen bíró volt.

Élete, munkája teljesen felfordult, megzavarodott. Az esze nem fogott, nem tudott semmivel sem komolyan foglalkozni, ügyfeleivel összeveszett, nem fogadta őket, munkáját elhanyagolta és irnokait elképesztette szórakozottságával. Még papi látogatóit is ridegen visszautasította, már a látszatra sem adott, olyan volt, mint az alvajáró. Lélektelenül ödögött a házban, víziói voltak, majdnem beleőrült a vágyódásba.

Különösen az éjszakái voltak rettenetesek. Néha valósággal tombolt kinjában és úgy orditozott, mint egy vadállat. Tört-zuzott és véresre marta önmagát. Az ilyen rohamok végén kimerülten, testben-lélektelenül összetörve roskadt össze, hörögve, szédülve vergődött.

\*

Cecilia — amint mondtuk — éppen a tükör előtt állt és saját szépségében gyönyörködött és azt igyekezett ravasz fogásokkal még fokozni. Hirtelen halk neszt hallott a folyosó felől és az ajtó felé fordította fejét.

*(Vége a második kötetnek.)*

# DUMAS

## VÁLOGATOTT MŰVEI:

- DUMAS: *A korinthusi leány*. Nero császár regénye
- DUMAS: *A varázsló*. Gróf Cagliostro, a világ legnagyobb kalandorának története
- DUMAS: *Madame Dubarry bukása*. A varázsló további cselszövései
- DUMAS: *A Bastille lerombolása*. A francia forradalom első kitörései
- DUMAS: *Charny grófné*. A vér és borzalom regénye
- DUMAS: *Király a vérpadon*. XVI. Lajost eléri végzet
- DUMAS: *A vérnász*. Margot királyné I. része
- DUMAS: *A Monsoreau-i hölgy*. A Margot királyné történelmi eseményeinek folytatása
- DUMAS: *A király és bolondja*. A Monsoreau-i hölgy II. része
- DUMAS: *A negyvenötök*. A Monsoreau-i hölgy III. része
- DUMAS: *A Monsoreau-i hölgy bosszúja*. A Monsoreau-i hölgy IV. része
- DUMAS: *Páris Mohikánjai*. Páris zuguccáinak bűnei és rejtélyes titkai támadnak a regényben életre
- DUMAS: *A végzet utjai*. Páris Mohikánjai II. része
- DUMAS: *Salvator*. Páris Mohikánjai III. része
- DUMAS: *Roland, a kutya*. Páris Mohikánjai IV. része
- DUMAS: *A dráma vége*. Páris Mohikánjai befejező része
- DUMAS: *A Jehu cimborái*. Egy titkos társaság fantasztikus cselszövései
- DUMAS: *A két Diana*. Poitiersi Diana, a kurtizán
- DUMAS: *Gróf Montgomery*. Poitiersi Diana bukása

# SZERELMES SZÁZADOK

Szerkesztik és fordítják

**FORRÓ PÁL és SZINI GYULA**

Legfinomabb hófehér famentes papiron a világhírű berlini *Borngräber Verlag* jogosított magyar fordításai, *F. Bayros és Gustav Doré* eredeti illusztrációival, a Don Juan kötet képeit Gara Zoltán rajzolta. Egy-egy kötet terjedelme cca 500 oldal, megjelent 50 számozott amatőr-példányban különleges könyvpapiron, a fordítók sajátkezü, aláírásával.

- I. **EZEREGERY ÉJSZAKA** a Kelet buja és színes fantáziájának tropikus virágai felnőtteknek készült kiadásban.
- II. **BOCCACCIO : DEKAMERON**  
A pajkos humor, az emberi életörömi vidám muzsikája, amely évszázadok óta kincse az emberiségnek.
- III. **HEPTAMERON** A szerelem virágoskertjének hetvenkét bódító virága, a XVI. század erkölcsseinek klasszikus rajza.
- IV. **BALZAC : BORSOS TÖRTÉNETEK** Balzac saját kritikája erről a könyvről: Ha valamennyi művemet el is felejténék, ez a könyv biztosítja halhatatlanságomat.
- V. **DON JUAN** A hódításművészet fogalomává vált őse, akit hat évszázad sem tudott megöregíteni és ma is eleven valóságként él a szerelmesek között.
- VI. **FAUBLAS** a gáláns kor lovagjának szerelmi kalandjai feltárják előttünk korának erkölcsseit.

## NOVA

## UJDONSÁGAI:

- Forró:* Kegyetlen asszonyok  
*G. Dávid Margit:* Szerelmek városa  
*Ewers:* Lidérc  
*Gergely:* Achrem Fickó  
*Gergő:* Materialista lélektan  
*Goethe szerelmei*  
*Kuprin:* Jama, a vöröslámpás negyed  
*Kuprin:* Salamon csillaga  
*Kuprin:* Moloch  
*Landsberger:* Maison Olga Rt.  
*Landsberger:* Lu, a kokott  
*Landsberger:* A Gésák trösztje  
*Landsberger:* Simon Hilda harca az ördögge  
*Landsberger:* Milliomosok  
*London:* Magas északon  
*Marés:* Egy asszony, aki úgy él, mint a férje  
*Marés:* Szenvedély, amely öl  
*Camille Pert:* A kis Cady  
*Camille Pert:* Cady mint asszony  
*Camille Pert:* Cady válása  
*Camille Pert:* Cady barátja Párisban  
*Camille Pert:* Cady második házassága  
*Sudermann:* Énekek éneke  
*Ujhelyi:* Pénzt és nőt  
*Ujhelyi:* Színésznő dicsősége, szerelme  
*Ujhelyi:* Minden gyönyört (Tánc és kokain)  
*Werner E.:* Oltár előtt  
*Werner E.:* Széttört bilincsek  
*Werner E.:* Fata Morgana

# PSYCHOPATHIA SEXUALIS

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL

A RENDELLENES NEMI ÉRZÉSRE

IRTA

BÁRÓ DR. KRAFFT-EBING

*az elmeorvosgyógyászat és idegbajok ny. r. tanára a gráci,  
utóbb a bécsi egyetemen*

II. KIADÁS

Krafft-Ebing nevét ez a könyv tett világhirűvé. Megdöbbentő leleplezés ez a könyv azokról a borzalmas pusztításokról, melyeket a ferde irányú kultúra és a rossz nevelés az emberi lélekben a nemi élet területén kiváltanak s amelyek az ilyen szerencsétlen betegeket igen sokszor a büntető törvénykönyvvel hozzák össze-  
ütközésbe. Krafft-Ebing éppen azt mutatja ki, — több száz eset részletes ismertetésével kapcsolatban —, hogy az ilyen emberek nem gonosztevők, hanem betegek s így is kell őket megítélni és kezelni. Éppen ezért minden orvosnak, jogásznak, pedagógusnak és gyermekét szerető szülőnek el kell olvasnia azt a könyvet, hogy kötelességét elfogulatlanul, megértéssel és szeretettel teljesíthesse, de el kell olvasnia minden művelt embernek is, aki be akar pillantani az emberi lélek megtevedt ösztöneinek titkaiba.





OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

# OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1875. évi Országgyűlési Kézikönyv  
1875. évi Országgyűlési Kézikönyv  
1875. évi Országgyűlési Kézikönyv